

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ – ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΣΕΡΡΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ιστορικά σχολεία στην περιοχή των Σερρών:
Καταγραφή – ανάλυση – ανάδειξη πέτρινων σχολικών
κτηρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά

ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ Θ. ΖΗΝΟΒΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Δρ. ΜΑΡΙΑ Ν. ΔΑΝΙΗΛ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΣΕΡΡΕΣ | ΜΑΡΤΙΟΣ 2023

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ | ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ιστορικά σχολεία στην περιοχή των Σερρών:
Καταγραφή – ανάλυση – ανάδειξη πέτρινων σχολικών
κτηρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά

ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΖΗΝΟΒΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Δρ. ΜΑΡΙΑ Ν. ΔΑΝΙΗΛ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του φοιτητή («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ πολύ την καθηγήτρια μου, κα. Μαρία Ν. Δανιήλ, για την καθοριστική βοήθεια και την πολύτιμη καθοδήγηση στην επίβλεψη της εργασίας μου, την εμπιστοσύνη που μου έδειξε από την πρώτη στιγμή, τη συμπαράσταση και τις συμβουλές καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησής της καθώς και για την άμεση ανταπόκριση της όλες τις φορές που την χρειάστηκα.

Επίσης, ευχαριστώ όλους τους φορείς της Τεχνικής Υπηρεσίας (Τ.Υ.) του Δήμου Εμμανουήλ Παππά αλλά και των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Σερρών, για τις πληροφορίες που μου παρείχαν σχετικά με τα πέτρινα σχολικά κτήρια της μελέτης αλλά και για το αρχειακό υλικό που μου προσέφεραν.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στους διευθυντές των σχολείων καθώς και τους προέδρους και πολίτες των οικισμών των σχολείων που δε βρίσκονται σε χρήση, οι οποίοι με δέχτηκαν με χαρά, μου επέτρεψαν την πρόσβαση στα κτήρια και συνεισφόραν με φωτογραφικό υλικό και πληροφορίες που διέθεταν από τους παλαιότερους.

Πρόλογος

Η παρούσα Διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Επεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια και αστικά σύνολα: Ενισχύσεις, επανάχρηση και χωρικές αναπλάσεις», του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, στην Πανεπιστημιούπολη Σερρών, στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, με την επίβλεψη της κας Μαρία Ν. Δανιήλ, Δρ Αρχιτέκτονα Μηχανικού, Επίκουρης καθηγήτριας του τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του ΔΙ.ΠΑ.Ε..

Αντικείμενο της εργασίας αποτελεί η καταγραφή και ανάλυση των πέτρινων ιστορικών σχολικών κτηρίων (διδασκείρια) στην περιοχή των Σερρών και συγκεκριμένα του Δήμου Εμμανουήλ Παππά Νομού Σερρών, με στόχο την ανάδειξή τους αφού αποτελούν ένα σημαντικό κεφάλαιο του τόπου, τόσο σε εκπαιδευτικό, ιστορικό και πολιτισμικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κατασκευαστικής τεχνολογίας.

Το κριτήριο επιλογής του θέματος ήταν η επαφή μου με ιστορικά δημόσια κτήρια, καθώς εργάζομαι, τα τελευταία δεκατέσσερα χρόνια, στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Ηράκλειας Σερρών, όπως επίσης και η επιθυμία μου να συμβάλω στην καταγραφή και στην αναξιοποίηση δομικών κατασκευών που συνδέονται με την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου καταγωγής μου.

Περίληψη

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία, με τίτλο «Ιστορικά σχολεία στην περιοχή των Σερρών: Καταγραφή – ανάλυση – ανάδειξη πέτρινων σχολικών κτηρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά», έχει ως βασικό αντικείμενο την καταγραφή των πέτρινων ιστορικών σχολικών κτηρίων (διδασκτήρια) του Δήμου Εμμανουήλ Παππά Νομού Σερρών και τον προσδιορισμό των ιστορικών, αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών χαρακτηριστικών τους, με στόχο την αξιολόγηση και την ανάδειξη τους. Πρόκειται για μια μελέτη καταγραφής, ταξινόμησης, ανάλυσης και τεκμηρίωσης του κτηριακού αυτού συνόλου, η οποία γίνεται πρώτη φορά (πρώτη φορά μελετάται ως σύνολο η συγκεκριμένη ομάδα κτηρίων).

Η μελέτη αποτελείται από πέντε βασικά κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται το αντικείμενο, οι στόχοι, η μεθοδολογία εκπόνησης και συλλογής στοιχείων της εργασίας και η δομή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ιστορική, αρχιτεκτονική και τεχνολογική εξέλιξη των σχολικών κτηρίων στον Ελλαδικό χώρο από την Αρχαιοελληνική και Βυζαντινή περίοδο έως και σήμερα.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η περιοχή μελέτης με αναφορά στα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, ιστορικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται εκτενής παρουσίαση και ανάλυση των πέτρινων σχολικών κτηρίων που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά, με αναφορά στην χρονολογία κατασκευής τους, στις προγενέστερες και σημερινές χρήσεις τους καθώς και στα ιστορικά στοιχεία τους. Πρόκειται συνολικά για 14 κτήρια για τα οποία περιγράφονται διεξοδικά τα αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά τους, οι παρεμβάσεις που έγιναν κατά το παρελθόν καθώς και η σημερινή κατάσταση διατήρησής τους. Τέλος, αναφέρεται η θέση κάθε σχολείου και παρατίθενται πολλές φωτογραφίες του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου των κτιρίων.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας μελετώνται συγκριτικά όλα τα πέτρινα σχολικά κτήρια, γίνεται προσπάθεια ταξινόμησης και κατηγοριοποίησής τους, με βάση ομοιότητες και διαφορές τους ως προς τη μορφολογία, την αρχιτεκτονική, την κατασκευή, τη θέση, τον προσανατολισμό τους και άλλα.

Λέξεις Κλειδιά:

Αρχιτεκτονική σχολικών κτηρίων, Πέτρινα σχολικά κτήρια, Δήμος Εμμανουήλ Παππά, Νομός Σερρών

Summary

This Master's thesis, entitled "Historical schools in the area of Serres: Recording - analysis - highlighting of stone school buildings of the Municipality of Emmanuel Pappa", has as its main subject the recording of the historical stone school buildings (schools) of the Municipality of Emmanuel Pappa, Prefecture of Serres and the identification of their historical, architectural and construction characteristics, with the aim of evaluating and highlighting them. This is a study of recording, classification, analysis and documentation of this building complex, which is being done for the first time (the first time the specific group of buildings is being studied as a whole).

The study consists of five main chapters. In the first chapter, the object, the objectives, the methodology of preparation and data collection of the work and its structure are analyzed.

In the second chapter, reference is made to the historical, architectural and technological development of school buildings in Greece from the Ancient Greek and Byzantine periods until today.

The third chapter presents the study area with reference to its geographical, population, historical and socio-economic characteristics.

In the fourth chapter there is an extensive presentation and analysis of the stone school buildings that were identified and recorded in the Municipality of Emmanuel Pappa, with reference to their date of construction, their previous and current uses as well as their historical data. It is a total of 14 buildings for which their architectural and constructional characteristics, the interventions made in the past as well as their current state of conservation are described in detail. Finally, the location of each school is indicated and many photos of the interior and exterior of the buildings are listed.

In the fifth and last chapter of the work, all the stone school buildings are studied comparatively, an attempt is made to classify and categorize them, based on their similarities and differences in terms of morphology, architecture, construction, position, orientation and others.

Keywords:

Architecture of school buildings, Stone school buildings, Municipality of Emmanuel Pappa, Prefecture of Serres

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος.....	1
Περίληψη	2
Summary	3
Πίνακας Περιεχομένων	4
Κατάλογος Εικόνων.....	6
Κατάλογος Πινάκων	24
Κεφάλαιο 1	
Εισαγωγή.....	25
1.1 Αντικείμενο και στόχος της Διπλωματικής Εργασίας	25
1.2 Μεθοδολογία εκπόνησης της εργασίας - συλλογή στοιχείων.....	25
1.3 Δομή εργασίας	27
Κεφάλαιο 2	
Εξέλιξη σχολικών κτηρίων στην Ελλάδα.....	28
2.1 Γενικά.....	28
2.2 Ιστορική, αρχιτεκτονική και τεχνολογική εξέλιξη σχολικών κτηρίων	30
Κεφάλαιο 3	
Παρουσίαση της περιοχής μελέτης: Δήμος Εμμανουήλ Παππά Σερρών.....	39
3.1 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά	39
3.2 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά.....	42
3.3 Ιστορικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά.....	43
Κεφάλαιο 4	
Καταγραφή και ανάλυση των πέτρινων σχολικών κτηρίων του Δήμου Εμμανουήλ Παππά.....	46
4.1 Δεκατέσσερα (14) ιστορικά πέτρινα σχολεία στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά	46
4.2 Γυμνάσιο οικισμού Νέου Σουλίου (Σ1)	49
4.3 Δημοτικό σχολείο οικισμού Νέου Σουλίου (Σ2).....	58
4.4 Παλιό Δημοτικό σχολείο οικισμού Αγίου Πνεύματος (Σ3)	64
4.5 Γυμνάσιο οικισμού Αγίου Πνεύματος (Σ4).....	70
4.6 Σχολαρχείο οικισμού Εμμανουήλ Παππά (Σ5).....	75

4.7 Δημοτικό σχολείο οικισμού Εμμανουήλ Παππά (Σ6).....	86
4.8 Δημοτικό σχολείο οικισμού Συκιάς (Σ7).....	89
4.9 Δημοτικό σχολείο κοινότητας Μετάλλων (Σ8).....	93
4.10 Δημοτικό σχολείο οικισμού Χρυσού (Σ9).....	98
4.11 Λύκειο οικισμού Πεντάπολης (Σ10)	114
4.12 Δημοτικό σχολείο οικισμού Τούμπας (Σ11).....	123
4.13 Δημοτικό σχολείο οικισμού Νέου Σκοπού (Σ12).....	128
4.14 Δημοτικό σχολείο οικισμού Μονόβρυσης (Σ13).....	135
4.15 Δημοτικό σχολείο οικισμού Πεθελινού (Σ14)	139

Κεφάλαιο 5

Συμπεράσματα.....	147
5.1 Αξιολόγηση χαρακτηριστικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά	147
5.2 Συγκεντρωτικά συμπεράσματα χαρακτηριστικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά	161

Βιβλιογραφικές αναφορές

Παράρτημα Α

Κάρτες καταγραφής πέτρινων σχολικών κτηρίων.....	168
A.1 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου (Σ1).....	169
A.2 Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου (Σ2)	171
A.3 Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Σ3).....	173
A.4 Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Σ4)	175
A.5 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά (Σ5).....	177
A.6 Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Σ6)	179
A.7 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Σ7)	181
A.8 Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (Σ8).....	183
A.9 Δημοτικό σχολείο Χρυσού (Σ9)	185
A.10 Λύκειο Πεντάπολης (Σ10).....	187
A.11 Δημοτικό σχολείο Τούμπας (Σ11).....	189
A.12 Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού (Σ12)	191
A.13 Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης (Σ13)	193
A.14 Δημοτικό σχολείο Πεθελινού (Σ14).....	195

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1.1 Κάρτα καταγραφής πέτρινων σχολικών κτηρίων (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).....	26
Εικόνα 2.1 Νεοκλασικό σχολείο των αρχών του αιώνα (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995).....	29
Εικόνα 2.2 Σχολείο με ανοιχτό διάδρομο (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)	29
Εικόνα 2.3 Σχολείο με κλειστό διάδρομο (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995).....	29
Εικόνα 2.4 Σχολείο τύπου ΑΘΗΝΑ (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)	29
Εικόνα 2.5 Διδακτήριο Άργους (Ηλ. Πηγή: 2)	30
Εικόνα 2.6 Κατόψεις αλληλοδιδακτικών σχολείων (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	31
Εικόνα 2.7 Δημοτικό σχολείο με προστώ στην κεντρική όψη (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	31
Εικόνα 2.8 Στατιστικά στοιχεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα έτη 1865-1928 (Πηγή: Καλαφάτη, 1988) ..	32
Εικόνα 2.9 Δημοτικό σχολείο στο Ναύπλιο 1877 (Πηγή: Καλαφάτη, 1988).....	32
Εικόνα 2.10 Κάτοψη Δημοτικού σχολείου στο Ναύπλιο με αίθουσες διδασκαλία και βοηθητικούς χώρους (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	32
Εικόνα 2.11 Κεντρικό κτήριο Αβέρωφ στο Πολυτεχνείο Αθηνών (Ηλ. Πηγή: 3).....	33
Εικόνα 2.12 Το Αρσάκειο Παρθεναγωγείο όπου σήμερα φιλοξενείται το Συμβούλιο Επικρατείας (Ηλ. Πηγή: 4)	33
Εικόνα 2.13 Η Βαρβάκειος Πρότυπη Σχολή (Ηλ. Πηγή: 5)	33
Εικόνα 2.14 Κάτοψη σχολείου σύμφωνα με το Σύγγραμμα «Διδασκαλική Μωραϊτή» (Πηγή: Pachta, 2021) ...	34
Εικόνα 2.15 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για μονοτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	35
Εικόνα 2.16 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988).....	35
Εικόνα 2.17 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διώροφο τετρατάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	35
Εικόνα 2.18 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διώροφο εξατάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	35
Εικόνα 2.19 Διάγραμμα Καλλία 2τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010).....	36
Εικόνα 2.20 Διάγραμμα Καλλία 4τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010).....	36
Εικόνα 2.21 Διάγραμμα Καλλία 6τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010).....	36
Εικόνα 3.1 Η Θέση του Δήμου Εμμανουήλ Παππά στον Νομό Σερρών (Ηλ. Πηγή:7)	39

Εικόνα 3.2 Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά με το Σχέδιο Καλλικράτης (Ηλ. Πηγή: 7).....	39
Εικόνα 3.3 Σύνορα Καλλικρατικού Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 8)	40
Εικόνα 3.4 Περιοχή Natura (Ηλ. Πηγή: 9)	40
Εικόνα 3.5 Άποψη Μενοίκιου από Πεντάπολη (Ηλ. Πηγή: 10)	40
Εικόνα 3.6 Οικισμοί Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 6)	41
Εικόνα 3.7 Απογραφή πληθυσμού Δήμου Εμμανουήλ Παππά 2011 (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021)	42
Εικόνα 3.8 Απογραφή πληθυσμού Δήμου Εμμανουήλ Παππά 2021 (Ηλ. Πηγή: 11)	42
Εικόνα 3.9 Ενεπίγραφή πλάκα ρωμαϊκής περιόδου που βρέθηκε στη Μονή Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997).....	43
Εικόνα 3.10 Ερείπια θολωτών τάφων ρωμαϊκής περιόδου στο λόφο «Κούτρα» (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997)	43
Εικόνα 3.11 Ερείπια της οχύρωσης της αρχαίας ακρόπολης στο λόφο «Γραντήσκου» (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997).....	43
Εικόνα 3.12 Βούλγαροι αξιωματικοί τη 2 ^η Βουλγαρική κατοχή στην περιοχή των Σερρων 1914-1918 (Πηγή: Τζανακάρης,1984).....	44
Εικόνα 3.13 Οικογένεια καπνοκαλλιεργητών (Πηγή: Τζανακάρης, 1984).....	45
Εικόνα 3.14 Οικογένεια εν ώρα γεωργικών εργασιών (Πηγή: Τζανακάρης, 1984).....	45
Εικόνα 4.1 Γεωγραφική θέση και χρονολογία κατασκευής πέτρινων σχολικών κτιρίων Δήμου Εμ.Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.)	46
Εικόνα 4.2 Δημοτικό Νέου Σουλίου 1925 (Πηγή: Κόκκινος, 1998).....	49
Εικόνα 4.3 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου 1985 (Πηγή: Κόκκινος, 1998).....	49
Εικόνα 4.4 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου 2011 (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)	50
4.5 Γεωγραφική θέση Γυμνασίου Νέου Σουλίου σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	50
4.6 ΝΑ προσανατολισμός Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Ηλ. Πηγή: 14)	50
Εικόνα 4.7 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου).....	51
Εικόνα 4.8 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	51
Εικόνα 4.9 Α τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	51
Εικόνα 4.10 Κύρια είσοδος ισογείου (Πηγή:Τ.Υ.)	52
Εικόνα 4.11 Δευτερεύουσα είσοδος ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	52

Εικόνα 4.12 Κύρια είσοδος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	52
Εικόνα 4.13 Δευτερεύουσα είσοδος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	52
Εικόνα 4.14 Διακοσμητικό πλαίσιο (Πηγή: Τ.Υ.).....	52
Εικόνα 4.15 Διακοσμητικές κορνίζες (Πηγή: Τ.Υ.).....	52
Εικόνα 4.16 Διακοσμητικό πλαίσια και κορνίζα (Πηγή: Τ.Υ.)	52
Εικόνα 4.17 Διακόσμηση τελειώματος στέγης (Πηγή: Τ.Υ.).....	52
Εικόνα 4.18 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης ισογείου και ορόφου Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.) ..	53
Εικόνα 4.19 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης ισογείου και ορόφου Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	53
Εικόνα 4.20 Είσοδος ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	54
Εικόνα 4.21 Αίθουσα ισογείου 1 (Πηγή: Τ.Υ.).....	54
Εικόνα 4.22 Αίθουσα ισογείου 2 (Πηγή: Τ.Υ.).....	54
Εικόνα 4.23 W.C ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	54
Εικόνα 4.24 Προθάλαμος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ)	54
Εικόνα 4.25 Διάδρομος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	54
Εικόνα 4.26 Είσοδοι βοηθητικών χώρων ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	54
Εικόνα 4.27 Αίθουσα διδασκαλίας 1 ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	54
Εικόνα 4.28 Αίθουσα διδασκαλίας 2 ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	54
Εικόνα 4.29 Βοηθητικός χώρος ορόφου 1 (Πηγή: Τ.Υ)	55
Εικόνα 4.30 Βοηθητικός χώρος ορόφου 2 (Πηγή: Τ.Υ.)	55
Εικόνα 4.31 Γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Τ.Υ.).....	55
Εικόνα 4.32 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	55
Εικόνα 4.33 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	55
Εικόνα 4.34 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ)	55
Εικόνα 4.35 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	55
Εικόνα 4.36 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	55
Εικόνα 4.37 Δάπεδο εισόδου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	56
Εικόνα 4.38 Δάπεδο επέκτασης ισογείου (W.C.) (Πηγή: Τ.Υ.)	56

Εικόνα 4.39 Δάπεδο αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	56
Εικόνα 4.40 Δάπεδο αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	56
Εικόνα 4.41 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	56
Εικόνα 4.42 Δάπεδο διαδρόμου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	56
Εικόνα 4.43 Δάπεδο αίθουσας ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	57
Εικόνα 4.44 Δάπεδο βοηθητικού χώρου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	57
Εικόνα 4.45 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.).....	57
Εικόνα 4.46 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.).....	57
Εικόνα 4.47 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας επέκτασης (Πηγή: Τ.Υ.)	57
Εικόνα 4.48 Εξωτερική πόρτα κύριας εισόδου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ)	57
Εικόνα 4.49 Εξωτερική πόρτα κύρια εισόδου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	57
Εικόνα 4.50 Εξωτερική πόρτα επέκτασης ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	57
Εικόνα 4.51 Κούφωμα παραθύρου(Πηγή: Τ.Υ).....	58
Εικόνα 4.52 Εσωτερική πόρτα ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	58
Εικόνα 4.53 Εσωτερική πόρτα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.).....	58
Εικόνα 4.54 Σημειακές εξωτερικές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων (Πηγή: Τ.Υ.).....	58
Εικόνα 4.55 Δημοτικό σχολείο 1930 (Πηγή: Κόκκινος, 1998).....	59
Εικόνα 4.56 Δημοτικό σχολείο 1985 (Πηγή: Κόκκινος, 1998).....	59
Εικόνα 4.57 Δημοτικό σχολείο 2020 (Πηγή: Τ.Υ.)	59
Εικόνα 4.58 Δημοτικό σχολείο 2022 (Πηγή: Τ.Υ.)	59
Εικόνα 4.59 Άρχικες κατόψεις Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	59
Εικόνα 4.60 Υφιστάμενες κατόψεις Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	59
Εικόνα 4.61 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	60
Εικόνα 4.62 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Ηλ. Πηγή: 14).....	60
Εικόνα 4.63 Θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου στο οικόπεδο πανοραμικά (Ηλ. Πηγή: 16).....	60
Εικόνα 4.64 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	61
Εικόνα 4.65 Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	61

Εικόνα 4.66 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	61
Εικόνα 4.67 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	61
Εικόνα 4.68 Κύρια και Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	62
Εικόνα 4.69 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Τ.Υ.)	62
Εικόνα 4.70 Κάτοψη ορόφου Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Τ.Υ.).....	62
Εικόνα 4.71 Πλάκα ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	63
Εικόνα 4.72 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	63
Εικόνα 4.73 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Τ.Υ.).....	63
Εικόνα 4.74 Δάπεδο W.C. (Πηγή: Τ.Υ.).....	63
Εικόνα 4.75 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Τ.Υ.)	63
Εικόνα 4.76 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Τ.Υ.)	63
Εικόνα 4.77 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.).....	63
Εικόνα 4.78 Κούφωμα παραθύρου (Πηγή: Τ.Υ.).....	64
Εικόνα 4.79 Κούφωμα εξωτερικής πόρτας (Πηγή: Τ.Υ.)	64
Εικόνα 4.80 Κούφωμα εσωτερικής πόρτας (Πηγή: Τ.Υ.).....	64
Εικόνα 4.81 Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 17)	64
Εικόνα 4.82 Κύρια όψη προ παρεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)	65
Εικόνα 4.83 Πίσω όψη προ παρεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)	65
Εικόνα 4.84 Πλάγια Δ όψη προ παρεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)	65
Εικόνα 4.85 Πλάγια Α όψη προ παρεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)	65
Εικόνα 4.86 Γεωγραφική θέση Παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	66
Εικόνα 4.87 Νότιος προσανατολισμός Παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)	66
Εικόνα 4.88 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	67
Εικόνα 4.89 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	67
Εικόνα 4.90 Πλάγια Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	67
Εικόνα 4.91 Πλάγια Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	67

Εικόνα 4.92 Κάτοψη ισογείου παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)	68
Εικόνα 4.93 Κάτοψη ορόφου παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)	68
Εικόνα 4.94 Πάχος εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)	68
Εικόνα 4.95 Κουφώματα εισόδων και εξώστη (Πηγή: Τ.Υ.).....	69
Εικόνα 4.96 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.).....	69
Εικόνα 4.97 Κάτοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)	69
Εικόνα 4.98 Β' Δημοτικό σχολείο πριν το 1980 (Ηλ. Πηγή: 17)	70
Εικόνα 4.99 Δημοτικό σχολείο 1987-1999 (Ηλ. Πηγή: 17).....	70
Εικόνα 4.100 Δημοτικό σχολείο 1999 (Ηλ. Πηγή: 17).....	70
Εικόνα 4.101 Γυμνάσιο 2022 (Πηγή: Τ.Υ.).....	70
Εικόνα 4.102 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Ζ.Κ.).....	70
Εικόνα 4.103 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)	70
Εικόνα 4.104 Γεωγραφική θέση Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	71
Εικόνα 4.105 Νότιος προσανατολισμός Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)	71
Εικόνα 4.106 Σχηματική Τομή (Πηγή: Τ.Υ.)	72
Εικόνα 4.107 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	72
Εικόνα 4.108 Α τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	73
Εικόνα 4.109 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	73
Εικόνα 4.110 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	73
Εικόνα 4.111 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	73
Εικόνα 4.112 Δευτερεύουσα είσοδος (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)	73
Εικόνα 4.113 Είσοδος ημιυπογείου (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου).....	73
Εικόνα 4.114 Κάτοψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	74
Εικόνα 4.115 Σκαρίφημα κάτοψης Γυμνασίου (Πηγή: Τ.Υ.)	74
Εικόνα 4.116 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.).....	75
Εικόνα 4.117 Κουφώματα εισόδων (Πηγή: Τ.Υ.)	75
Εικόνα 4.118 Άνοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)	75

Εικόνα 4.119 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά 1988 (Πηγή: Λασπιάς & Τσαλκίδης & Τσανάκα, 2015, σελ 65)	76
Εικόνα 4.120 Γεωγραφική θέση Σχολαρχείου Εμμανουήλ Παππά σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	77
Εικόνα 4.121 Νότιος προσανατολισμός Σχολαρχείου Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 14)	77
Εικόνα 4.122 Κύρια όψη Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	78
Εικόνα 4.123 Ν Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	79
Εικόνα 4.124 Β Πίσω όψη (Τ.Υ.)	79
Εικόνα 4.125 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	79
Εικόνα 4.126 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	79
Εικόνα 4.127 Κύρια όψη Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	80
Εικόνα 4.128 Διακόσμηση παραθύρου (Πηγή: Τ.Υ.)	80
Εικόνα 4.129 Διακόσμηση ημιυπαίθριου (Πηγή: Τ.Υ.)	80
Εικόνα 4.130 Στέψη κτηρίου (Πηγή: Τ.Υ.)	80
Εικόνα 4.131 Στέψη κτηρίου (Ηλ. Πηγή: 19)	80
Εικόνα 4.132 Στέψη κτηρίου σε Auto-cad (Πηγή: Τ.Υ.)	80
Εικόνα 4.133 Κάτοψη ισογείου Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	81
Εικόνα 4.134 Κάτοψη ορόφου Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	81
Εικόνα 4.135 Τομή Α-Α Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	82
Εικόνα 4.136 Τομή Β-Β Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)	82
Εικόνα 4.137 Πόρτα κύριας εισόδου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.138 Πόρτα δευτερεύουσας εισόδου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.139 Παράθυρο ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.140 Παράθυρο ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.141 Δάπεδο και οροφή αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.142 Δάπεδο και οροφή αίθουσας ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.143 Δάπεδο διαδρόμου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	83
Εικόνα 4.144 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.)	84
Εικόνα 4.145 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.)	84

Εικόνα 4.146 Κάτοψη ισογείου με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.).....	85
Εικόνα 4.147 Κάτοψη ορόφου με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.).....	85
Εικόνα 4.148 Ν κύρια όψη με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.).....	86
Εικόνα 4.149 Α πλάγια όψη με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.).....	86
Εικόνα 4.150 Δημοτικό σχολείο 2009 (Πηγή: Χανουμίδης, Λασπάς, Χατζηαγοράκης, Αλαχούζου, 2010).....	87
Εικόνα 4.151 Δημοτικό σχολείο 2021 (Πηγή: Τ.Υ.).....	87
Εικόνα 4.152 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Εμμ. Παππά σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14).....	87
Εικόνα 4.153 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Εμμ. Παππά (Ηλ. Πηγή: 14).....	87
Εικόνα 4.154 Ν κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	88
Εικόνα 4.155 ΒΑ όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	88
Εικόνα 4.156 Σκαρίφημα κάτοψης ισογείου Δημοτικού σχολείου Εμμανουήλ Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.).....	88
Εικόνα 4.157 Κούφωμα εξώπορτας (Πηγή: Τ.Υ.).....	89
Εικόνα 4.158 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.).....	89
Εικόνα 4.159 Χαραγμένη επιγραφή Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Πηγή: Τ.Υ.).....	89
Εικόνα 4.160 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Συκιάς σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14).....	90
Εικόνα 4.161 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Ηλ. Πηγή: 14).....	90
Εικόνα 4.162 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	91
Εικόνα 4.163 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	91
Εικόνα 4.164 Σκαρίφημα κάτοψης Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Πηγή: Ζ.Κ.).....	91
Εικόνα 4.165 Μεγάλη αίθουσα (Πηγή: Τ.Υ.).....	92
Εικόνα 4.166 Μικρή αίθουσα (Πηγή: Τ.Υ.).....	92
Εικόνα 4.167 Κούφωμα παραθύρου (Πηγή: Τ.Υ.).....	92
Εικόνα 4.168 Κούφωμα εξώπορτας (Πηγή: Τ.Υ.).....	92
Εικόνα 4.169 Δάπεδο εσωτερικών χώρων (Πηγή: Τ.Υ.).....	93
Εικόνα 4.170 Δάπεδο κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.).....	93
Εικόνα 4.171 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Μετάλλων σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14).....	93
Εικόνα 4.172 ΒΑ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Μετάλλων (Ηλ. Πηγή: 14).....	94

Εικόνα 4.173 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	94
Εικόνα 4.174 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	94
Εικόνα 4.175 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	94
Εικόνα 4.176 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	94
Εικόνα 4.177 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Μετάλλων (Πηγή: Τ.Υ.).....	95
Εικόνα 4.178 Αίθουσα συγκέντρωσης (Πηγή: Τ.Υ.)	95
Εικόνα 4.179 Χώρος αποθήκευσης (Πηγή: Τ.Υ.).....	95
Εικόνα 4.180 Κουζίνα (Πηγή: Τ.Υ.).....	95
Εικόνα 4.181 Πάχος τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)	96
Εικόνα 4.182 Εμφανής λιθοδομή υπογείου (Πηγή: Τ.Υ.).....	96
Εικόνα 4.183 Εσωτερικό δάπεδο (Πηγή: Τ.Υ.)	96
Εικόνα 4.184 Δάπεδο κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.).....	96
Εικόνα 4.185 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Τ.Υ.)	97
Εικόνα 4.186 Εξωτερική πόρτα ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	97
Εικόνα 4.187 Εξωτερική πόρτα υπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	97
Εικόνα 4.188 Εσωτερικές πόρτες (Πηγή: Τ.Υ.)	97
Εικόνα 4.189 Επένδυση οροφής (Πηγή: Τ.Υ.)	97
Εικόνα 4.190 Δημοτικό σχολείο 1953 (Ηλ. Πηγή: 26).....	98
Εικόνα 4.191 Ανέγερση Β' Δημοτικού σχολείου 1959 (Ηλ. Πηγή: 26).....	98
Εικόνα 4.192 Γυμνάσιο 2011 (Τ.Υ.)	98
Εικόνα 4.193 Λαογραφικό Μουσείο 2011 (Τ.Υ.).....	98
Εικόνα 4.194 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Χρυσού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	99
Εικόνα 4.195 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Ηλ. Πηγή: 14).....	99
Εικόνα 4.196 Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	100
Εικόνα 4.197 Ν όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	100
Εικόνα 4.198 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	100
Εικόνα 4.199 Β όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	100

Εικόνα 4.200 Ν κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	101
Εικόνα 4.201 Β πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	101
Εικόνα 4.202 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	101
Εικόνα 4.203 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	101
Εικόνα 4.204 Κλίμακα ανόδου προς το διάδρομο και τα κλιμακοστάσια (Πηγή: Τ.Υ.).....	101
Εικόνα 4.205 Κλιμακοστάσια ανόδου στον όροφο και καθόδου στην είσοδο της πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	101
Εικόνα 4.206 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.)	102
Εικόνα 4.207 Κάτοψη ορόφου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.).....	102
Εικόνα 4.208 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	103
Εικόνα 4.209 Β όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	103
Εικόνα 4.210 Κάτοψη υπογείου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.)	103
Εικόνα 4.211 Εμφανής λιθοδομή ημιυπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	104
Εικόνα 4.212 Εμφανής λιθοδομή ημιυπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	104
Εικόνα 4.213 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)	104
Εικόνα 4.214 Ψευδοροφή ορόφου(Πηγή: Τ.Υ.)	104
Εικόνα 4.215 Κούφωμα πόρτας εισόδου (Πηγή: Τ.Υ.).....	104
Εικόνα 4.216 Κούφωμα πόρτας εξώστη 1(Πηγή: Τ.Υ.)	104
Εικόνα 4.217 Κούφωμα πόρτας εξώστη 2 (Πηγή: Τ.Υ.).....	104
Εικόνα 4.218 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.).....	105
Εικόνα 4.219 Κουφώματα εσωτερικών θυρών (Πηγή: Τ.Υ.).....	105
Εικόνα 4.220 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή:Τ.Υ.)	105
Εικόνα 4.221 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Τ.Υ.)	105
Εικόνα 4.222 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας (Πηγή:Τ.Υ.)	105
Εικόνα 4.223 Δάπεδο αίθουσας διδασκαλίας 1 (Πηγή: Τ.Υ.)	105
Εικόνα 4.224 Δάπεδο αίθουσας διδασκαλίας 2 (Πηγή:Τ.Υ.)	106
Εικόνα 4.225 Δάπεδο γραφείου Δ/ντη (Πηγή: Τ.Υ.)	106
Εικόνα 4.226 Ν κύρια όψη 2011 (Πηγή:Τ.Υ.)	106

Εικόνα 4.227 Ν κύρια όψη 2022 (Πηγή: Ζ.Κ.)	106
Εικόνα 4.228 Β πίσω όψη 2011 (Πηγή:Τ.Υ.).....	107
Εικόνα 4.229 Β πίσω όψη 2022 (Πηγή:Ζ.Κ.).....	107
Εικόνα 4.230 Κύρια όψη προ επεμβάσεων (Πηγή:Τ.Υ.)	107
Εικόνα 4.231 Κύρια όψη κατόπιν επεμβάσεων (Πηγή:Ζ.Κ.).....	107
Εικόνα 4.232 Πίσω όψη προ επεμβάσεων (Πηγή:Τ.Υ.).....	108
Εικόνα 4.233 Πίσω όψη κατόπιν επεμβάσεων (Πηγή:Ζ.Κ.).....	108
Εικόνα 4.234 Α όψη προ επεμβάσεων (Πηγή:Τ.Υ.).....	108
Εικόνα 4.235 Α όψη κατόπιν επεμβάσεων (Πηγή:Ζ.Κ.)	108
Εικόνα 4.236 Δ όψη προ επεμβάσεων (Πηγή:Τ.Υ.).....	108
Εικόνα 4.237 Δ όψη κατόπιν επεμβάσεων (Πηγή: Ζ.Κ.)	108
Εικόνα 4.238 Δ/νση Τ.Υ. (Πηγή: Ζ.Κ.)	109
Εικόνα 4.239 Γραφείο Γεν. Γραμματέα (Πηγή: Ζ.Κ.)	109
Εικόνα 4.240 Γραφείο Αντιδημάρχων (Πηγή: Ζ.Κ.).....	109
Εικόνα 4.241 W.C (Πηγή: Ζ.Κ.)	109
Εικόνα 4.242 Αίθουσα Δημ. Συμβουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	109
Εικόνα 4.243 Άνοιγμα Υπηρεσίας (Πηγή: Ζ.Κ.)	109
Εικόνα 4.244 Άνοιγμα Υπηρεσίας (Πηγή: Ζ.Κ.)	109
Εικόνα 4.245 Δάπεδο γραφείου Δ/ντη Τ.Υ. (Πηγή: Ζ.Κ.).....	110
Εικόνα 4.246 Δάπεδο γραφείων υπηρεσιών (Πηγή: Ζ.Κ.)	110
Εικόνα 4.247 Δάπεδο W.C. (Πηγή: Ζ.Κ.).....	110
Εικόνα 4.248 Σχέδιο διαδρόμου 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)	110
Εικόνα 4.249 Σχέδιο διαδρόμου 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)	110
Εικόνα 4.250 Σχέδιο διαδρόμου 3 (Πηγή: Ζ.Κ.).....	110
Εικόνα 4.251 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας εισόδου (Πηγή: Ζ.Κ.)	110
Εικόνα 4.252 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας εισόδου από κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	111
Εικόνα 4.253 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας εισόδου από πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	111

Εικόνα 4.254 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στον όροφο (Πηγή: Ζ.Κ.)	111
Εικόνα 4.255 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στον όροφο (Πηγή: Ζ.Κ.)	111
Εικόνα 4.256 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στο ισόγειο (Πηγή: Ζ.Κ.)	111
Εικόνα 4.257 Ψευδοροφή αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	112
Εικόνα 4.258 Ψευδοροφή διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)	112
Εικόνα 4.259 Θύρα βιομηχανικής προέλευσης (Πηγή: Ζ.Κ.)	112
Εικόνα 4.260 Υαλόθυρα αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου από κρύσταλλο Securit (Πηγή: Ζ.Κ.).....	112
Εικόνα 4.261 Ανελκυστήρας προσώπων (Πηγή: Ζ.Κ.).....	113
Εικόνα 4.262 Ερμάρια (Πηγή: Ζ.Κ.)	113
Εικόνα 4.263 Αποφλοιώσεις επιχρισμάτων ημιυπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)	113
Εικόνα 4.264 Αποφλοιώσεις επιχρισμάτων ημιυπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)	113
Εικόνα 4.265 Λύκειο Πεντάπολης 1925-1930 (Ηλ. Πηγή: 21).....	114
Εικόνα 4.266 Λύκειο Πεντάπολης 2020 (Πηγή: Τ.Υ.)	114
Εικόνα 4.267 Γεωγραφική θέση Λυκείου Πεντάπολης σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14).....	115
Εικόνα 4.268 ΝΑ προσανατολισμός Λυκείου Πεντάπολης (Ηλ. Πηγή: 14).....	115
Εικόνα 4.269 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	116
Εικόνα 4.270 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	116
Εικόνα 4.271 ΝΔ όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	116
Εικόνα 4.272 ΒΑ όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	116
Εικόνα 4.273 Κάτοψη ισογείου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)	117
Εικόνα 4.274 Κάτοψη ορόφου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)	117
Εικόνα 4.275 Κάτοψη υπογείου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)	118
Εικόνα 4.276 Ανεπίχριστη εξωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)	118
Εικόνα 4.277 Ανεπίχριστη εσωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	119
Εικόνα 4.278 Ανεπίχριστη εσωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	119
Εικόνα 4.279 Κλίμακα κύριας όψης Πηγή: Ζ.Κ.)	119
Εικόνα 4.280 Κλίμακα πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	119

Εικόνα 4.281 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 1 (Πηγή: Ζ.Κ.).....	120
Εικόνα 4.282 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 2 (Πηγή: Ζ.Κ.).....	120
Εικόνα 4.283 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 3 (Πηγή: Ζ.Κ.).....	120
Εικόνα 4.284 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)	120
Εικόνα 4.285 Εσωτερική θύρα (Πηγή: Ζ.Κ.)	120
Εικόνα 4.286 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)	121
Εικόνα 4.287 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	121
Εικόνα 4.288 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	121
Εικόνα 4.289 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	121
Εικόνα 4.290 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	121
Εικόνα 4.291 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	121
Εικόνα 4.292 Οροφή διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)	122
Εικόνα 4.293 Οροφή αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	122
Εικόνα 4.294 Χρηματοδότηση ενεργειακής αναβάθμισης Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	122
Εικόνα 4.295 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Τούμπας σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	123
Εικόνα 4.296 ΝΑ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Ηλ. Πηγή: 14)	123
Εικόνα 4.297 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	124
Εικόνα 4.298 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Πηγή: Ζ.Κ.)	124
Εικόνα 4.299 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	124
Εικόνα 4.300 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	124
Εικόνα 4.301 ΝΔ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	124
Εικόνα 4.302 ΒΑ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	124
Εικόνα 4.303 Προθάλαμος (Πηγή: Ζ.Κ.).....	125
Εικόνα 4.304 Πρώην γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.)	125
Εικόνα 4.305 Αίθουσα 1 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	125
Εικόνα 4.306 Αίθουσα 2 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	125
Εικόνα 4.307 Χώρος 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)	125

Εικόνα 4.308 Χώρος 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)	125
Εικόνα 4.309 Ψευδοροφή (Πηγή: Ζ.Κ.).....	126
Εικόνα 4.310 Κλίμακα (Πηγή: Ζ.Κ.)	126
Εικόνα 4.311 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)	126
Εικόνα 4.312 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)	126
Εικόνα 4.313 Κύρια όψη προ επεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.).....	127
Εικόνα 4.314 Τμήμα πρώην κύριας όψης προ επεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)	127
Εικόνα 4.315 Πίσω όψη προ επεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.).....	127
Εικόνα 4.316 Πλάγια ΝΔ όψη προ επεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.).....	127
Εικόνα 4.317 Λεπτομέρεια και κάτοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)	128
Εικόνα 4.318 Ανέγερση αρχικού σχολείου 1926 (Ηλ. Πηγή: 23)	128
Εικόνα 4.319 Κάψιμο αρχικού σχολείου (Ηλ. Πηγή: 23)	128
Εικόνα 4.320 Αρχικό σχολείο μετά το κάψιμο (Ηλ. Πηγή: 23).....	128
Εικόνα 4.321 Αγιασμός σημερινού σχολείου 1947 (Ηλ. Πηγή: 23)	128
Εικόνα 4.322 Σημερινό σχολείο 1958 (Ηλ. Πηγή: 23)	129
Εικόνα 4.323 Σημερινό σχολείο 2022 (Πηγή: Ζ.Κ.)	129
Εικόνα 4.324 Σκαρίφημα αρχικών κατόψεων ισογείου και ορόφου Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού (Πηγή: Ζ.Κ.)	129
Εικόνα 4.325 Σκαρίφημα υφιστάμενων κατόψεων ισογείου και ορόφου Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού (Πηγή: Ζ.Κ.)	129
Εικόνα 4.326 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14) .	129
Εικόνα 4.327 ΝΔ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού (Ηλ. Πηγή: 14)	130
Εικόνα 4.328 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	130
Εικόνα 4.329 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	130
Εικόνα 4.330 ΝΑ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	130
Εικόνα 4.331 ΒΔ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	130
Εικόνα 4.332 Είσοδος κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)	131
Εικόνα 4.333 Είσοδος πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)	131

Εικόνα 4.334 Ράμπα Α.Μ.Ε.Α. κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	131
Εικόνα 4.335 Ανοίγματα όψεων (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.336 Ανοίγματα υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.337 Διάδρομοι εισόδων (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.338 Επιμήκης διάδρομος (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.339 Κλιμακοστάσιο (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.340 Κλιμακοστάσιο (Πηγή: Ζ.Κ.)	132
Εικόνα 4.341 Αίθουσα διδασκαλίας (Πηγή: Ζ.Κ.)	133
Εικόνα 4.342 Γραφείο καθηγητών (Πηγή: Ζ.Κ.)	133
Εικόνα 4.343 Αίθουσα βιβλιοθήκης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	133
Εικόνα 4.344 Γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.).....	133
Εικόνα 4.345 W.C. 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)	133
Εικόνα 4.346 W.C. 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)	133
Εικόνα 4.347 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)	134
Εικόνα 4.348 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.).....	134
Εικόνα 4.349 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	134
Εικόνα 4.350 Δάπεδο κλίμακας κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)	134
Εικόνα 4.351 Δάπεδο κλίμακας πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	134
Εικόνα 4.352 Δάπεδο πλατύσκαλου (Πηγή: Ζ.Κ.).....	134
Εικόνα 4.353 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)	134
Εικόνα 4.354 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)	134
Εικόνα 4.355 Εσωτερικές πόρτες (Πηγή: Ζ.Κ.)	134
Εικόνα 4.356 Ψευδοροφή με πλάκες ορυκτών ινών (Πηγή: Ζ.Κ.)	135
Εικόνα 4.357 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Πηγή: Ζ.Κ.).....	135
Εικόνα 4.358 Σκαρίφημα υφιστάμενης Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Πηγή: Ζ.Κ.)	135
Εικόνα 4.359 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14) .	136
Εικόνα 4.360 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Ηλ. Πηγή: 14)	136

Εικόνα 4.361 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	137
Εικόνα 4.362 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.).....	137
Εικόνα 4.363 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	137
Εικόνα 4.364 Α πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)	137
Εικόνα 4.365 Προθάλαμος (Πηγή: Ζ.Κ.)	137
Εικόνα 4.366 Πρώην γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.)	137
Εικόνα 4.367 Αίθουσα 1 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	138
Εικόνα 4.368 Αίθουσα 2 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)	138
Εικόνα 4.369 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)	138
Εικόνα 4.370 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)	138
Εικόνα 4.371 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Ζ.Κ)	139
Εικόνα 4.372 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Τ.Υ)	139
Εικόνα 4.373 Χρηματοδότηση ενεργειακής αναβάθμισης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Τ.Υ.)	139
Εικόνα 4.374 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Πεθελινού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)	140
Εικόνα 4.375 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Ηλ. Πηγή: 14)	140
Εικόνα 4.376 Κύρια Ν όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	141
Εικόνα 4.377 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	141
Εικόνα 4.378 Α τμήμα Β πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	141
Εικόνα 4.379 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	141
Εικόνα 4.380 Β τμήμα Δ όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	141
Εικόνα 4.381 Ν τμήμα Δ όψης (Πηγή: Τ.Υ.).....	141
Εικόνα 4.382 Πρώην κύρια νότια και πίσω βόρεια όψη (Πηγή: Τ.Υ.).....	142
Εικόνα 4.383 Νέα κύρια νότια όψη και πίσω βόρεια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	142
Εικόνα 4.384 Πρώην Δ και Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	142
Εικόνα 4.385 Νέα Δ και Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)	142
Εικόνα 4.386 Πρώην κύρια είσοδος (Πηγή: Τ.Υ.).....	142
Εικόνα 4.387 Πρώην δευτερεύουσα είσοδος (Πηγή: Τ.Υ.)	142

Εικόνα 4.388 Προθάλαμος (Πηγή: Τ.Υ.)	143
Εικόνα 4.389 Επιμήκης διάδρομος (Πηγή: Τ.Υ.)	143
Εικόνα 4.390 Ξύλινα διαχωριστικά πετάσματα αιθουσών (Πηγή: Τ.Υ.)	143
Εικόνα 4.391 Ξύλινα διαχωριστικά πετάσματα αιθουσών (Πηγή: Τ.Υ.)	143
Εικόνα 4.392 Πρώην κάτοψη υπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.393 Νέα κάτοψη υπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.394 Πρώην κάτοψη ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.395 Νέα κάτοψη ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.396 Τομή 1-1 (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.397 Τομή 2-2 (Πηγή: Τ.Υ.)	144
Εικόνα 4.398 Ψευδοροφή ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.399 Άνοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.400 Επίχρισμα εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.401 Επίχρισμα εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.402 Δάπεδο κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.403 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Τ.Υ.)	145
Εικόνα 4.404 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Τ.Υ.)	146
Εικόνα 4.405 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Τ.Υ.)	146
Εικόνα 4.406 Εσωτερική πόρτα (Πηγή: Τ.Υ.)	146
Εικόνα 5.1 Θέση Λυκείου Πεντάπολης (Α4) (Ηλ. Πηγή: 14)	150
Εικόνα 5.2 Θέση Δημοτικού σχολείου Μετάλλων (Β2) (Ηλ. Πηγή: 14)	150
Εικόνα 5.3 Θέση Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Β1) (Ηλ. Πηγή: 14)	150
Εικόνα 5.4 Θέσεις σχολείων Α1 και Γ4 Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 14)	151
Εικόνα 5.5 Θέσεις σχολείων Α2 και Γ5 Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)	151
Εικόνα 5.6 Θέση Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Α7) (Ηλ. Πηγή: 14)	151
Εικόνα 5.7 Θέση Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Γ3) (Ηλ. Πηγή: 14)	151
Εικόνα 5.8 Κάτοψη Δημοτικού σχολείου στο Ναύπλιο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	158

Εικόνα 5.9 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά (Α1) (Πηγή: Τ.Υ.)	158
Εικόνα 5.10 Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Α2) (Πηγή: Τ.Υ.).....	158
Εικόνα 5.11 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για μονοτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	158
Εικόνα 5.12 Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (Β2) (Πηγή: Ζ.Κ.).....	158
Εικόνα 5.13 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3) (Πηγή: Ζ.Κ.).....	158
Εικόνα 5.14 Κάτοψη από το Σύγγραμμα «Διδασκαλική Μωραΐτη» για διτάξιο σχολείο (Πηγή: Pachta, 2021)	159
Εικόνα 5.15 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)	159
Εικόνα 5.16 Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης (Α5) (Πηγή: Ζ.Κ.)	159
Εικόνα 5.17 Δημοτικό σχολείο Τούμπας (Γ1) (Πηγή: Ζ.Κ.).....	159
Εικόνα 5.18 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου (Α3) (Πηγή: Ζ.Κ.)	159
Εικόνα 5.19 Λύκειο Πεντάπολης (Α4) (Πηγή: Τ.Υ.).....	160
Εικόνα 5.20 Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου (Α6) (Πηγή: Τ.Υ.).....	160
Εικόνα 5.21 Δημοτικό σχολείο Πεθελίνου (Α7) (Πηγή: Τ.Υ.).....	160
Εικόνα 5.22 Δημοτικό σχολείο Χρυσού (Β1) (Πηγή: Τ.Υ.)	160
Εικόνα 5.23 Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού (Γ2) (Πηγή: Ζ.Κ.).....	160
Εικόνα 5.24 Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Γ4) (Πηγή: Ζ.Κ.).....	160
Εικόνα 5.25 Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Γ5) (Πηγή: Τ.Υ.).....	160
Εικόνα 5.26 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3) (Πηγή: Τ.Υ.).....	161

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 2.1. Τύποι σχολείων (Πηγές: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995 & Tsikra & Andreou, 2016)	28
Πίνακας 4.1 Ιστορικά πέτρινα σχολεία Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.)	47
Πίνακας 4.2 Όψεις ιστορικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Πηγές: Τ.Υ. & Ζ.Κ)	48
Πίνακας 5.1 Χρονολογική κατάταξη σχολικών κτηρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά σε 3 φάσεις (Πηγή: Ζ.Κ.) ..	147
Πίνακας 5.2 Όψεις σχολικών κτηρίων με χρονολογική κατάταξη (Πηγή: Ζ.Κ.)	148
Πίνακας 5.3 Θέση κτηρίων στον οικισμό και στο οικόπεδο – Προσανατολισμός κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)	149
Πίνακας 5.4 Σχήματα κατόψεων κτηρίων προ και μετά παρεμβάσεων.....	152
Πίνακας 5.5 Σημερινή και αρχική όψη κτηρίων	153
Πίνακας 5.6 Όροφοι και αρχική δόμηση κτηρίων – Πληθυσμός οικισμών (Πηγή: Ζ.Κ.)	154
Πίνακας 5.7 Κατάταξη οικισμών βάση του πληθυσμού τους – μεγέθη και όροφοι κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.).....	155
Πίνακας 5.8 Σημερινή και αρχική εσωτερική διάταξη των χώρων των κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)	157
Πίνακας 5.9 Αρχική και σημερινή χρήση κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)	162
Πίνακας 5.10 Συγκριτική αξιολόγηση χαρακτηριστικών σχολικών κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.).....	163

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

1.1 Αντικείμενο και στόχος της Διπλωματικής Εργασίας

Αντικείμενο της εργασίας είναι η καταγραφή των πέτρινων ιστορικών σχολικών κτηρίων (διδασκτήρια) του Δήμου Εμμανουήλ Παππά Νομού Σερρών και ο προσδιορισμός των ιστορικών, αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών χαρακτηριστικών τους μέσω εκτενούς παρουσίασης και ανάλυσης της αρχιτεκτονικής μορφολογίας τους, του τρόπου και των υλικών κατασκευής τους καθώς και της ιστορίας και πολιτιστικής σημασίας τους.

Πρόκειται για 14 κτήρια που εντοπίστηκαν ως πέτρινες κατασκευές με αρχική χρήση ως σχολικά κτήρια, με αρκετά από αυτά να συνεχίζουν να λειτουργούν σαν σχολεία έως σήμερα ενώ άλλα να έχουν εγκαταλειφθεί ή να βρίσκονται σε νέα χρήση.

Βασικός στόχος της εργασίας είναι η συγκριτική μελέτη όλων αυτών των συγκριμένων πέτρινων σχολικών κτηρίων, ταξινομώντας και κατηγοριοποιώντας τα με βάση ομοιότητες και διαφορές τους ως προς τη μορφολογία, την αρχιτεκτονική, την κατασκευή, τη θέση, τον προσανατολισμό τους και άλλα, με απώτερο σκοπό τη συμβολή στην αξιολόγηση και στην ανάδειξη αυτού του ιστορικού κτηριακού αποθέματος το οποίο αποτελεί παρακαταθήκη του τόπου.

1.2 Μεθοδολογία εκπόνησης της εργασίας - συλλογή στοιχείων

Αρχικά, γίνεται αναφορά στην ιστορική, αρχιτεκτονική και κατασκευαστική εξέλιξη των σχολικών κτηρίων στον Ελλαδικό χώρο. Στη συνέχεια, γίνεται παρουσίαση της περιοχής του Δήμου Εμμανουήλ Παππά με ανάδειξη των γεωγραφικών, πληθυσμιακών, ιστορικών και κοινωνικο-οικονομικών χαρακτηριστικών του. Έπειτα, μετά από πραγματοποίηση επιτόπιας επισκόπησης σε όλα τα σχολεία (14), γίνεται αναφορά στη χρονολογία κατασκευής τους, στις προγενέστερες χρήσεις τους αλλά και στη σημερινή χρήση, καθώς και στα ιστορικά στοιχεία κάθε σχολείου. Περιγράφονται εκτενώς τα αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά τους, οι παρεμβάσεις που έγιναν κατά το παρελθόν καθώς και η κατάσταση διατήρησής τους. Αναφέρεται η θέση των σχολείων και παρατίθενται πολλές φωτογραφίες του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου των κτιρίων. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταγράφηκαν σε ειδικά διαμορφωμένες καρτέλες και αναλύονται διεξοδικά στο κείμενο.

Για την καταγραφή και τεκμηρίωση των πέτρινων σχολικών κτηρίων του Δήμου Εμμανουήλ Παππά πραγματοποιήθηκαν διαδοχικές επαφές με τις Διευθύνσεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Νομού Σερρών καθώς και με τον Δήμο Εμμανουήλ Παππά έτσι ώστε να συλλεχθούν πληροφορίες και αρχειακό υλικό (φωτογραφίες, σχέδια κλπ) για τα σχολεία του Δήμου αλλά και για να δοθεί άδεια πρόσβασης σε αυτά.

Για τα πέτρινα σχολεία που βρίσκονται σήμερα σε λειτουργία ήταν πολύτιμη η συνεργασία με τους Διευθυντές τους, οι οποίοι παρείχαν ιστορικές πληροφορίες και πρόσβαση στο αρχαιακό υλικό των σχολείων ενώ για τα πέτρινα σχολεία που πλέον δεν λειτουργούν ως σχολεία οι αντίστοιχες πληροφορίες δόθηκαν από τον Δήμο Εμμανουήλ Παππά αλλά και από τους Προέδρους των οικισμών. Σημαντική ήταν επίσης και η επικοινωνία με τους πολίτες των οικισμών οι οποίοι συνεισφέραν με φωτογραφικό υλικό και πληροφορίες που διέθεταν από τους παλαιότερους.

Έγινε συλλογή των διαθέσιμων αρχιτεκτονικών σχεδίων αλλά και πληροφοριών από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά καθώς και από ιδιώτες μηχανικούς οι οποίοι είτε ήταν μελετητές των σχολείων είτε ήταν εργολήπτες για την συντήρηση ή ανακαίνιση τους. Έγινε επίσης αναζήτηση, συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία σχετικών στοιχείων για τα πέτρινα κτήρια που μας αφορούν από ιστοσελίδες του διαδικτύου, βιβλιογραφικές πηγές και δημοσιευμένα άρθρα.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν επιτόπιες επισκέψεις σε κάθε σχολικό κτήριο έτσι ώστε να επιτευχθεί η λεπτομερής εσωτερική και εξωτερική φωτογραφική αποτύπωση τους, η αναγνώριση και καταγραφή κατασκευαστικών λεπτομερειών, δομικών υλικών, αρχιτεκτονικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών τους, καθώς και η κατάσταση διατήρησής τους και οι πιθανές επεμβάσεις που έχουν γίνει σε αυτά.

Τα συγκεντρωτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν για κάθε σχολείο αποτυπώθηκαν σε καρτέλες με τίτλο «Κάρτα καταγραφής πέτρινων σχολικών κτηρίων» (Εικόνα 1.1) όπου αναφέρονται συνοπτικά τα ιστορικά, αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά κάθε κτηρίου καθώς και η κατάσταση διατήρησής τους. Η κάρτα καταγραφής μας παρασχέθηκε από την κ. Βασιλική Πάχτα, Δρ. Αρχιτέκτονα Μηχανικό, Εργαστήριο Δομικών Υλικών ΑΠΘ, την οποία ευχαριστούμε πολύ και σε κάθε κτήριο δόθηκε ένας κωδικός αριθμός από το Σ1 έως το Σ14.

ΚΑΡΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΠΕΤΡΙΝΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	
Κωδικός σχολείου:	
Τοποθεσία:	
Χρονολογία κατασκευής:	
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	
Σημερινή χρήση:	
Επεμβάσεις ¹ :	
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες ² :	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	
Ιστορικά στοιχεία ³ :	
Αρχιτεκτονικά στοιχεία ⁴ :	
Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά ⁵ :	
Κατάσταση διατήρησης (παθολογία) ⁶ :	
Φωτογραφίες ⁷ :	
Βιβλιογραφία ⁸ :	

¹ Χρονολογία / τύπος επεμβάσεων

² Φύλλα 6άφυα

³ Από βιβλιογραφικές πηγές και αρχεία

⁴ Αρχιτεκτονικά / μορφολογικά χαρακτηριστικά από βιβλιογραφικές πηγές και επιτόπια παρατήρηση για όψεις και διαμόρφωση κτιρίων

⁵ Υλικά ταυτοποιημένα ανά όροφο (π.χ. ημιπέδιλα: κλιδομή, πάχος 60εκ από αργούς κίτους ασβεστωτής προέλευσης.

Αρμόι πάχους 2-3εκ με κωνίαμα βασισμένο στην άσβεστο. Ισόγειο... κλπ. Στέγη: Σιμώματα ύψους στέγη με κεραμίδια γαλλικού τύπου κλπ) Επιχρίσματα πάχους 2εκ εσωτερικά σε 2-3 στρώσεις κλπ

⁶ Μορφές διάβρωσης (π.χ. ρυτίδες, τρύπες - που εντοπίζονται, αποφλοιώσεις, καταρρεύσεις επιχρισμάτων, διασπορά υλικών κλπ) και άλλα

⁷ Φωτογραφίες για υλικά, τρόπο δόμησης, παθολογία, εσωτερικά, διακόσμησης κλπ

⁸ Βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήσαμε (= αρχείο Παλιόθραμα)

Εικόνα 1.1 Κάρτα καταγραφής πέτρινων σχολικών κτηρίων (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021)

1.3 Δομή εργασίας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο προσδιορίζεται το αντικείμενο, οι στόχοι, η μεθοδολογία εκπόνησης και συλλογής στοιχείων και η δομή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ιστορική, αρχιτεκτονική και τεχνολογική εξέλιξη των σχολικών κτηρίων στον Ελλαδικό χώρο από την Αρχαιοελληνική και Βυζαντινή περίοδο έως και σήμερα.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά, ο οποίος αποτελεί την περιοχή μελέτης της εργασίας, με αναφορά στα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, ιστορικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται εκτενής παρουσίαση και ανάλυση των δεκατεσσάρων (14) συνολικά πέτρινων σχολικών κτηρίων που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά, με αναφορά στην χρονολογία κατασκευής τους, στις προγενέστερες και σημερινές χρήσεις τους καθώς και στα ιστορικά στοιχεία τους. Περιγράφονται διεξοδικά τα αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά τους, οι παρεμβάσεις που έγιναν κατά το παρελθόν καθώς και η σημερινή κατάσταση διατήρησής τους. Τέλος, αναφέρεται η θέση κάθε σχολείου και παρατίθενται πολλές φωτογραφίες του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου των κτιρίων.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας αξιολογήθηκαν συγκριτικά όλα τα πέτρινα σχολικά κτήρια, γίνεται προσπάθεια ταξινόμησης και κατηγοριοποίησής τους, με βάση ομοιότητες και διαφορές τους ως προς τη μορφολογία, την αρχιτεκτονική, την κατασκευή, τη θέση, τον προσανατολισμό τους και άλλα.

Κεφάλαιο 2

Εξέλιξη σχολικών κτηρίων στην Ελλάδα

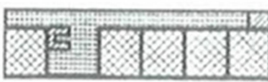

2.1 Γενικά

Η εξέλιξη των σχολικών κτιρίων αποτελεί μια ευρύτερη περιοχή μελέτης αφού διαμορφωνόταν ανάλογα με την εποχή, το γεωγραφικό σημείο που βρισκόταν, τα κατασκευαστικά και αρχιτεκτονικά πρότυπα κάθε περιόδου, καθώς και τα ιστορικά και κοινωνικο-πολιτικά χαρακτηριστικά κάθε τόπου.

Γενικά, τα σχολικά κτήρια της χώρα μας μπορούν να καταταχθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Στα κτήρια που ανεγέρθηκαν πριν το 1960 και είναι κατασκευασμένα με λιθοδομή και ξύλινη στέγη και στα κτήρια που ανεγέρθηκαν μετά το 1960 και είναι κατασκευασμένα, όσον αφορά το φέροντα οργανισμό, με οπλισμένο σκυρόδεμα και οπτοπλινθοδομή για τα στοιχεία πλήρωσης (Τζανακάκη & Λύτρας, 1995).

Η διάκριση αυτή γίνεται διότι το 1962 ιδρύθηκε ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ.) ο οποίος κατασκεύαζε τα κτήρια των σχολείων βάσει συγκεκριμένων τύπων του ΟΣΚ και παρουσιάζουν μία ομοιομορφία ανεξαρτήτως σε ποια κλιματική ζώνη βρίσκονται. Από αυτά, όσα κατασκευάστηκαν πριν το 1980, δεν διαθέτουν μόνωση, ενώ σε αυτά που κατασκευάστηκαν μετά το 1980, σύμφωνα με τον Κανονισμό Θερμομόνωσης Κτιρίων, τοποθετήθηκε μόνωση στους τοίχους και στην οροφή όχι όμως και στον φέροντα οργανισμό στον οποίο άρχισε η τοποθέτηση μόνωσης αρκετά αργότερα (Τζανακάκη & Λύτρας, 1995), (Tsikra & Andreou, 2016).

Στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να δούμε τους τέσσερις χαρακτηριστικότερους τύπους Σχολείων.

Τύπος Σχολείου	Έτος κατασκευής	Σχηματική κάτοψη
Παλιό πέτρινο	πριν το 1960	
Τύπος με ανοιχτό διάδρομο	1960-1980	
Τύπος με κλειστό διάδρομο	μετά το 1980	
Τύπος ΑΘΗΝΑ	μετά το 1980	

Πίνακας 2.1. Τύποι σχολείων (Πηγές: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995 & Tsikra & Andreou, 2016)

Όσον αφορά τη διάταξη των κτιρίων διακρίνονται τέσσερις διαφορετικές διατάξεις οι οποίες είναι η γραμμική, η τύπου Γ, η τύπου Π και η συμπαγής διάταξη όπου οι αίθουσες τοποθετούνται γύρω από έναν κεντρικό χώρο. Τα γραμμικά διατεταγμένα κτήρια αλλά και αυτά που είναι της μορφής Γ έχουν προσανατολισμένες τις αίθουσες τους κυρίως στον νότο και έναν κλειστό διάδρομο στην πίσω πλευρά και αυτός αποτελεί τον πλέον συνηθέστερο τύπο που συναντάται. Ο διάδρομος αυτός σπανιότερα τοποθετείται μπροστά και είναι ανοιχτός. Ο αριθμός των ορόφων κυμαίνεται από έναν έως τρεις και αυτό εξαρτάται ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου ενώ δεν παρατηρείται κάποια διαφοροποίηση των τύπων ανάλογα με το αν αυτό λειτουργεί ως Δημοτικό, Γυμνάσιο ή Λύκειο (Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)(Εικόνες 2.1-2.4).

Εικόνα 2.1 Νεοκλασικό σχολείο των αρχών του αιώνα (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)

Εικόνα 2.2 Σχολείο με ανοιχτό διάδρομο (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)

Εικόνα 2.3 Σχολείο με κλειστό διάδρομο (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)

Εικόνα 2.4 Σχολείο τύπου ΑΘΗΝΑ (Πηγή: Τζανακάκη & Λύτρας, 1995)

Συμπερασματικά μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι στα σχολικά κτήρια μέχρι το 1960 κυριαρχεί μια παραδοσιακή και ως επί των πλείστων μονόπλευρη διάταξη των αιθουσών με σκοπό την εκμετάλλευση του νότιου προσανατολισμού ενώ μετά την ίδρυση του Ο.Σ.Κ. γίνεται προσπάθεια απεξάρτησης από αυτόν τον αρχικό τύπο με τη δημιουργία μια σειράς τύπων κτιρίων που δίνει λιγότερη σημασία στον προσανατολισμό (Αξαρχλή - Αντωνίου, 1995).

Σήμερα, για την κατασκευή ενός σχολικού κτηρίου διατίθενται από την Κτιριακές Υποδομές (ΚτΥπ) Α.Ε., η οποία από το 2013 αποτελεί τον διάδοχο του ΟΣΚ, 16 διαφορετικοί τύποι κτιρίων. Αυτοί είναι οι: ΑΛΚΥΟΝΗ, ΑΡΙΑΔΝΗ, ΑΡΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΗ, ΕΛΥΤΗΣ, ΕΣΤΙΑ, ΕΥΡΙΔΙ-ΚΗ, ΙΑΣΩΝ, ΚΑΛΒΟΣ 2005, ΚΑΒΑΦΗΣ, ΛΗΔΑ, ΝΗΡΕΑΣ, ΟΡΦΕΑΣ, ΨΥΧΑΡΗΣ και ΣΕΦΕΡΗΣ (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.).

2.2 Ιστορική, αρχιτεκτονική και τεχνολογική εξέλιξη σχολικών κτηρίων

Κατά την Αρχαιοελληνική και Βυζαντινή περίοδο η δημόσια εκπαίδευση στην Ελλάδα ήταν ανύπαρκτη με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν σχολικά κτήρια. Εκτός από τα γυμναστήρια, που ήταν κοινός χώρος διδασκαλίας και φυσικής αγωγής, τα μαθήματα διεξάγονταν κατ' οίκον και ήταν προνόμιο μόνο των παιδιών που καταγόταν από οικονομικά εύπορες οικογένειες. Κατά την Βυζαντινή περίοδο δε η εκπαίδευση τελούσε υπό την εποπτεία της Εκκλησίας και τα μαθήματα διδάσκονταν από ιερωμένους (Ηλ. Πηγή: 1).

Η ανάγκη ύπαρξης σχολικών κτηρίων για διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και της ελληνορθόδοξης πίστης ήταν μεγάλη την περίοδο της Τουρκοκρατίας και γι' αυτό το λόγο τον 17ο αιώνα ιδρύθηκε το πρώτο ελληνικό εκπαιδευτήριο από την ελληνική κοινότητα της Βενετίας, γνωστό ως «Φλαγγίνειο Φροντιστήριο», ενώ στις αρχές του 18ου αιώνα ιδρύεται στην Αθήνα το «Φροντιστήριο Ελληνικών Μαθημάτων». Τα σχολεία ήταν ελάχιστα εκείνη την περίοδο και συνήθως χτίζονταν δίπλα σε ναούς ή μοναστήρια, παρουσιάζοντας αρκετές ομοιότητες στα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά τους, σε οικόπεδα που παραχωρούνται από την εκκλησία ενώ γινόταν κάποια βασική εκπαίδευση σε ανάγνωση και γραφή από τους κληρικούς με τη βοήθεια εκκλησιαστικών κειμένων και βιβλίων (Ηλ. Πηγή: 1).

Η Σχολή του Παλαμά στο Μεσολόγγι (1760) και η Σχολή της Δημητσάνας στην Πελοπόννησο (1764) αποτελούν σημαντικά από αυτά τα πρώιμα σχολικά κτήρια. Ήταν απλά σε κατασκευή και αποτελούνταν το μέγιστο από έναν ή δύο χώρους με ορθογωνική κάτοψη ενώ μερικά διέθεταν βιβλιοθήκη και οικοτροφείο. Οι υποτυπώδεις αυτές σχολικές μονάδες μετά βίας κάλυπταν τις βασικές ανάγκες της εκπαίδευσης και δεν υπήρχαν καν χώροι υγιεινής (Καλαφάτη, 1988).

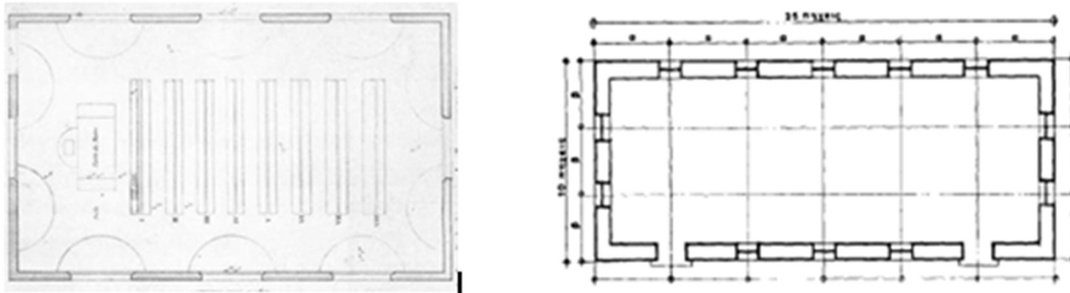
Στις αρχές του 19ου αιώνα η εκπαίδευση τέθηκε σε προτεραιότητα από το Ελληνικό κράτος και αρχικά (1821-1823) αποτέλεσε αρμοδιότητα των τοπικών κυβερνήσεων ενώ αργότερα στο Σύνταγμα του 1823 αναφέρεται ότι η εκπαίδευση είναι δημόσια και υπό την προστασία του Βουλευτικού Σώματος. Υπό το πρίσμα του Βουλευτικού Σώματος αναπτύχθηκε το νέο εκπαιδευτικό σύστημα με 3 εκπαιδευτικές βαθμίδες (πρωτοβάθμια σχολεία, λύκεια, πανεπιστήμια) και η κατασκευή των πρώτων σχολείων βάσει των παραδοσιακών αρχών δόμησης (Παπαλάμπρου & Στεφάνου, 2010 & Κοκκώνης, 1830).

Η μεγάλη αλλαγή στους χώρους εκπαίδευσης ξεκίνησε την περίοδο 1828-1831 με τον Ι. Καποδίστρια ο οποίος ίδρυσε τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία και ανεγέρθηκαν ελάχιστα σχολικά κτήρια που συνήθως η αίθουσα διδασκαλίας τους αποτελούσε τον μοναδικό χώρο του σχολείου και είχε ορθογωνική κάτοψη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Διδακτήριο Άργους (1^ο Δημοτικό σχολείο Άργους) το οποίο θεμελιώθηκε στις 12 Ιουνίου 1830 και εγκαινιάστηκε στις 11 Ιουνίου 1831, παρουσία του Καποδίστρια (Εικόνα 2.5) (Καλαφάτη, 1988).

Εικόνα 2.5 Διδακτήριο Άργους (Ηλ. Πηγή: 2)

Το 1830 τέθηκε αναγκαία η θέσπιση εκπαιδευτικού συστήματος και ο καθορισμός προδιαγραφών σχολικών κτιρίων με τα απαραίτητα κατασκευαστικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά (διαστάσεις, σχήμα κάτοψης, εξοπλισμός, χωροθέτηση κτηρίου κλπ.) και έτσι συντάχθηκε το εγχειρίδιο «Οδηγός Κοκκώνη». Δημιουργήθηκαν 4 τύποι κατόψεων για μονοτάξιο, διτάξιο και τετρατάξιο σχολείο, ενώ προτάθηκε μονοπλάγιος φωτισμός. Για λόγους επανάληψης των ανοιγμάτων και συμμετρίας της κάτοψης όμως, που ήταν χαρακτηριστικό της εποχής, κατασκευάστηκαν ανοίγματα και στην πίσω όψη της αίθουσας διδασκαλίας και έτσι εξασφαλιζόνταν ο επαρκής φωτισμός και αερισμός της (Εικόνα 2.6) (Καλαφάτη, 1988).

Εικόνα 2.6 Κατόψεις αλληλοδιδασκτικών σχολείων (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Τα σχολικά αυτά κτήρια ήταν υπερυψωμένα ισόγεια με εσωτερικό ύψος 5-7m και τοποθετούνταν σε κεντρικό σημείο του οικισμού ή κοντά σε άλλα δημόσια κτήρια έτσι να εξασφαλίζεται η εύκολη πρόσβαση για τους μαθητές.

Ο σχεδιασμός των κτηρίων στα αστικά κέντρα είχε ανατεθεί σε διπλωματούχους αρχιτέκτονες για αυτό και σε κτήρια μπροστά σε κεντρικούς δρόμους χρησιμοποιείται συχνά ως στοιχείο αρχιτεκτονικής το προστώο προσδίδοντας με αυτόν τον τρόπο κύρος και επισημότητα στην κατασκευή (Εικόνα 2.7)(Καλαφάτη, 1988).

Εικόνα 2.7 Δημοτικό σχολείο με προστώο στην κεντρική όψη (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Το 1^ο Δημοτικό σχολείο της Αθήνας 1835-1840

Μέχρι το 1870 η κάτοψη των σχολείων παρέμεινε η ίδια όμως λόγω της συνεχούς αύξησης του αριθμού των μαθητών στα σχολεία (Εικόνα 2.8), οι οδηγίες του εγχειριδίου απαιτούσαν διαρκώς επικαιροποίηση με αποτέλεσμα οι αίθουσες διδασκαλίας να πολλαπλασιάζονται και να σχεδιάζονται βοηθητικοί χώροι (διάδρομος, γραφεία καθηγητών κτλ) (Εικόνες 2.9-2.10) (Καλαφάτη, 1988).

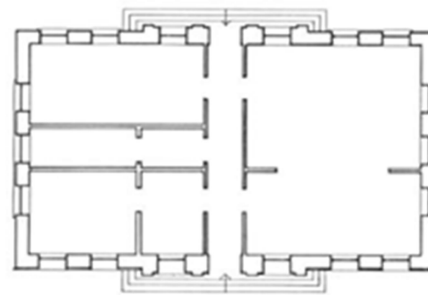
*Στατιστική της δημόσιας πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1865-1928
Σύνολα 1832*

Ήμερομηνία	Σύνολο σχολείων	Σχολεία αρρένων	Σχολεία θηλέων	Σύνολο μαθητών	Άρρενες	Θήλειες
1865 ⁹	745	638	107	47935	40016	7919
1867 ¹⁰	853	725	128	48020	39378	8642
1868 ¹¹	845	722	123	49778	41008	8770
1879 ¹⁴	985	857	128	66581	55162	11419
1889 ¹⁵	1587			76245	60917	15328
1901 ¹⁶	2180	1793	387	141636	111768	29868
1905 ¹⁷	2760	2276	484	173074	130929	42145
1906-1908 ¹⁸	2546	2071	475	183767	127825	55942
1910-1911 ¹⁹	2621	2105	516	197025	133038	63987
1917-1918 ²⁰	2767	2199	568	214382	138588	75794
1927-1928 ²¹	3219			266090	150737	115353

Εικόνα 2.8 Στατιστικά στοιχεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα έτη 1865-1928
(Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Εικόνα 2.9 Δημοτικό σχολείο στο Ναύπλιο
1877 (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Εικόνα 2.10 Κάτοψη Δημοτικού σχολείου στο
Ναύπλιο με αίθουσες διδασκαλίας και βοηθητικούς
χώρους (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Με την εγκαθίδρυση του βασιλιά Όθωνα άρχισε να διαμορφώνεται η σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική και τα δημόσια κτήρια συμβάδισαν και να συμμορφώνονταν καλύτερα στις κλιματικές συνθήκες της χώρας μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Πολυτεχνείο Αθηνών (1839-49) το οποίο είχε αρχικό σχήμα κάτοψης διπλού ταυ και δύο συμμετρικές αυλές ενώ αργότερα το 1861-1876 έγινε αναδιάταξη των χώρων του και στο κτήριο πλέον στεγάζονταν σε πρώτο επίπεδο δύο μονώροφες πτέρυγες με κίονες δωρικού ρυθμού και σε δεύτερο επίπεδο μία διώροφη κεντρική πτέρυγα με κίονες ιωνικού ρυθμού στον όροφο (Εικόνα 2.11) (Παπαλάμπρου - Στεφάνου, 2010).

Εικόνα 2.11 Κεντρικό κτήριο Αβέρωφ στο Πολυτεχνείο Αθηνών (Ηλ. Πηγή: 3)

Στην εξέλιξη της ελληνικής αρχιτεκτονικής, εκτός από το Πολυτεχνείο Αθηνών, συνέβαλαν το Αρσάκειο Παρθεναγωγείο (1846-52) στο οποίο σήμερα φιλοξενείται το Συμβούλιο Επικρατείας (Εικόνα 2.12) καθώς και η Βαρβάκειος Πρότυπη Σχολή (1856-59) η οποία το 1944 κάηκε ολοσχερώς, (Εικόνα 2.13).

Εικόνα 2.12 Το Αρσάκειο Παρθεναγωγείο όπου σήμερα φιλοξενείται το Συμβούλιο Επικρατείας (Ηλ. Πηγή: 4)

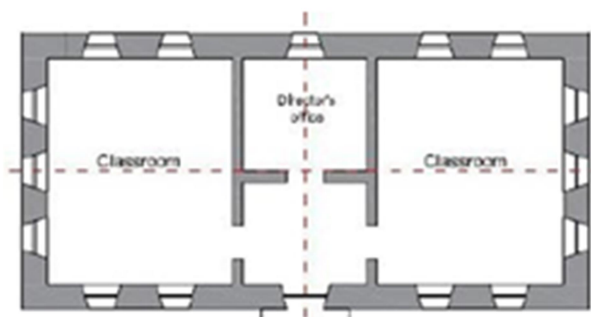
Εικόνα 2.13 Η Βαρβάκειος Πρότυπη Σχολή (Ηλ. Πηγή: 5)

Το 1880 έγινε αλλαγή της μεθόδου διδασκαλίας από αλληλοδιδασκτική σε συνδιδασκτική και έτσι μετά το Εγχειρίδιο «Οδηγός Κοκκώνη» συντάχθηκε το σύγγραμμα «Διδασκαλική του Μωραΐτη» το οποίο αναφέρει οδηγίες για τη νέα διδακτική μέθοδο αλλά και προδιαγραφές σχολικών κτιρίων ενώ από το 1881 και έπειτα αποτέλεσε τον επίσημο εθνικό Κανονισμό σχεδιασμού και οργάνωσης σχολικών κτιρίων (Καλαφάτη, 1988).

Σύμφωνα με το σύγγραμμα «Διδασκαλική του Μωραΐτη» τα σχολικά κτήρια θα έπρεπε να τοποθετούνται στο κέντρο του οικισμού αλλά σε απόσταση από δραστηριότητες οι οποίες προκαλούν θόρυβο, ενώ η αυλή τους απαιτούνταν να είναι διπλάσια από την κάτοψη του κτηρίου. Η κάτοψη του κτηρίου δεν καταλαμβάνει όλη την κάτοψη του κτηρίου, όπως στα αλληλοδιδασκτικά σχολεία, αλλά αποτελεί έναν χώρο ο οποίος επαναλαμβάνεται μέσα στο κτήριο ανάλογα με το σύνολο των μαθητών. Η αίθουσα διδασκαλίας είναι ορθογωνική με πλάτος 6,50-7,00μ, μήκος 10,00-12,00μ και ύψος 4,00-5,00μ ενώ η μέγιστη χωρητικότητα και το εμβαδόν της ορίστηκε στους 80-90 μαθητές και 60-90μ² για την εξασφάλιση του απαιτούμενου όγκου αέρα για κάθε μαθητή (Καλαφάτη, 1988 & Βαγγελάκος, 2008 & Pachta, 2021).

Ο φωτισμός των αιθουσών γίνεται συνήθως από τον Νότο με ανοίγματα διαστάσεων 1,00-1,50μ πλάτος x 2,00-3,00μ ύψος και ύψος ποδιάς εσωτερικά 1,50μ και εξωτερικά 1,80 έτσι ώστε να διακόπτεται η οπτική επικοινωνία των μαθητών με το εξωτερικό περιβάλλον και αντίστροφα.

Τα κτήρια είχαν συνήθως ως άξονα συμμετρίας έναν κεντρικό διάδρομο και η είσοδος βρισκόταν στο κέντρο της Νότιας όψης με τα ανοίγματα να επαναλαμβάνονται συμμετρικά εκατέρωθεν της εισόδου (Εικόνα 2.14). Τέλος, το σύγγραμμα του Μωραΐτη ανέφερε πως επιτρέπεται η ανάπτυξη του κτηρίου σε δύο ορόφους σε περίπτωση που το οικοδομήσιμο οικόπεδο είναι μικρό (Καλαφάτη, 1988)(Βαγγελάκος, 2008)(Pachta, 2021)(Pachta & Terzi & Malandri, 2021).

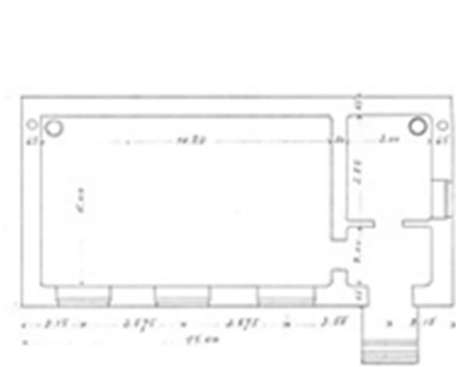
Εικόνα 2.14 Κάτοψη σχολείου σύμφωνα με το Σύγγραμμα «Διδασκαλική Μωραΐτη»
(Πηγή: Pachta, 2021)

Το 1894 το σύγγραμμα του Μωραΐτη αντικαταστάθηκε με το Διάταγμα του Καλλία το οποίο ήταν το πρώτο εθνικό πρόγραμμα κατασκευής σχολικών κτιρίων που συντάχθηκε από μηχανικό. Ο νομομηχανικός Καλλίας επέστρεψε στην Ελλάδα, μετά από σπουδές στη Γάνδη, με σκοπό να οργανώσει το εκπαιδευτικό σύστημα.

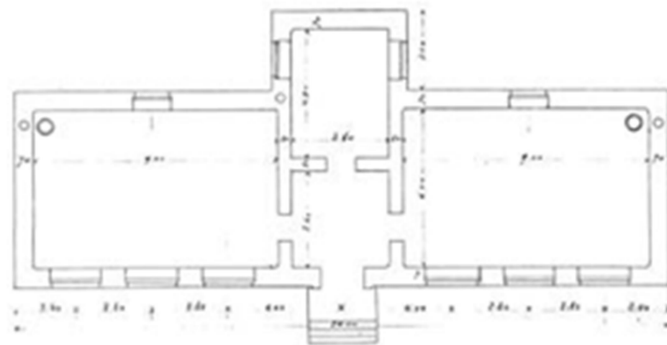
Βασικά χαρακτηριστικό του Διατάγματος του Καλλία είναι ότι ο άξονας συμμετρίας διέρχεται από την κεντρική είσοδο και οδηγεί σε έναν κεντρικό διάδρομο εκατέρωθεν του οποίου αναπτύσσονται οι εσωτερικοί χώροι του κτηρίου. Έτσι, είναι ικανή η αναγνώριση της διάταξης των εσωτερικών χώρων στην κάτοψη μέσα από την εικόνα των όψεων. Σχετικά με την χωροθέτηση του κτηρίου και το μέγεθος της αίθουσας βασίστηκε στις προδιαγραφές του Μωραΐτη χωρίς να κάνει διάκριση σε αγροτικά και αστικά σχολεία (Καλαφάτη, 1988)(Βαγγελάκος, 2008)(Pachta, 2021).

Για τον υπολογισμό του συνολικού εμβαδόν του κτηρίου υπολόγιζε πως αντιστοιχούν περίπου $10,00\text{m}^2$ σε κάθε μαθητή καθώς οι εξωτερικές και οι εσωτερικές λιθοδομές θα πρέπει να έχουν πάχος το ελάχιστο $0,60\text{m}$ και $0,50\text{m}$ αντίστοιχα και οι οπτοπλινθοδομές $0,35\text{m}$. Ακόμη, προτείνεται αριστερά μονοπλάγιος, βόρειος (σταθερός) φωτισμός των αιθουσών με μεγάλα ανοίγματα έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα κατασκευής μικρών ανοιγμάτων στην απέναντι πλευρά για την καλύτερη κυκλοφορία του αέρα. Τα παράθυρα έπρεπε να απέχουν μεταξύ τους $1,20\text{m}$ και να έχουν ποδιά $0,20\text{m}$ από την οροφή καθώς επίσης προβλέπονται και χώροι WC (Παπαλάμπρου-Στεφάνου, 2010).

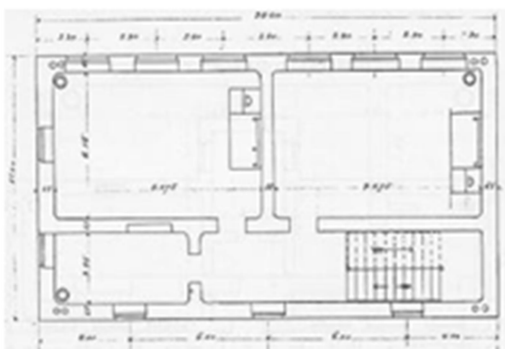
Το Διάταγμα το Καλλία περιλάμβανε τέσσερις τύπους σχολικών κτηρίων διαχωρίζοντάς τα σε εξατάξια, τετρατάξια, διτάξια και μονοτάξια. Αναλυτικότερα, τα εξατάξια σχολικά κτήρια ήταν τα πλήρη σχολεία με έξι αίθουσες διδασκαλίας και έξι δασκάλους, τα τετρατάξια ήταν με τέσσερις αίθουσες και τέσσερις δασκάλους για μαθητές και για τις έξι τάξεις του Δημοτικού, τα διτάξια με δύο αίθουσες και τα μονοτάξια με μία αίθουσα όπου ένας δάσκαλος διδάσκει μαθητές έξι τάξεων σε πρωινή και βραδινή βάρδια (Εικόνες 2.15 –2.21) (Καλαφάτη, 1988 & Βαγγελάκος, 2008 & Pacht, 2021 & Παπαλάμπρου-Στεφάνου, 2010).

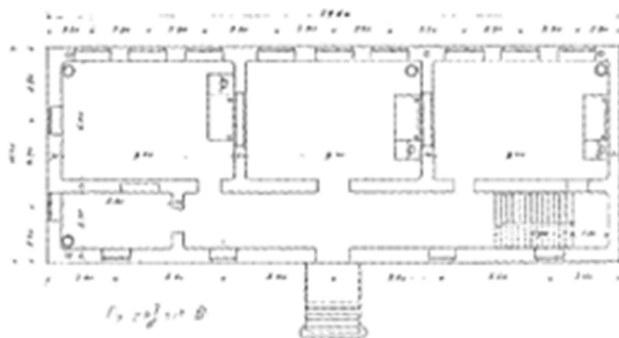
Εικόνα 2.15 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για μονοτάξιο σχολείο
(Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

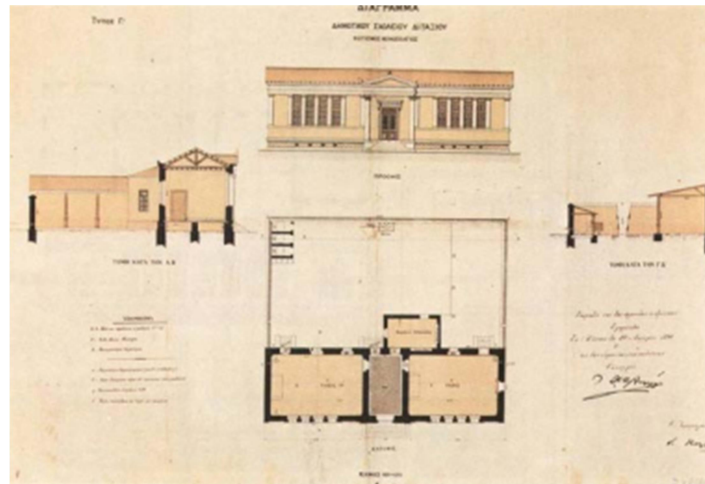
Εικόνα 2.16 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διτάξιο σχολείο
(Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

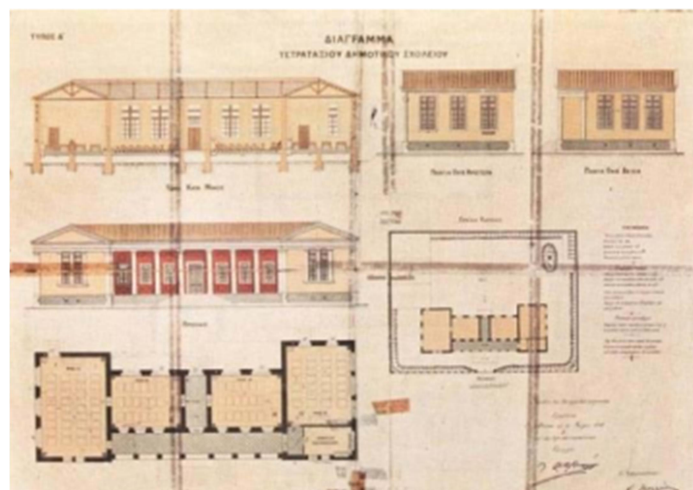
Εικόνα 2.17 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διώροφο τετρατάξιο σχολείο
(Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

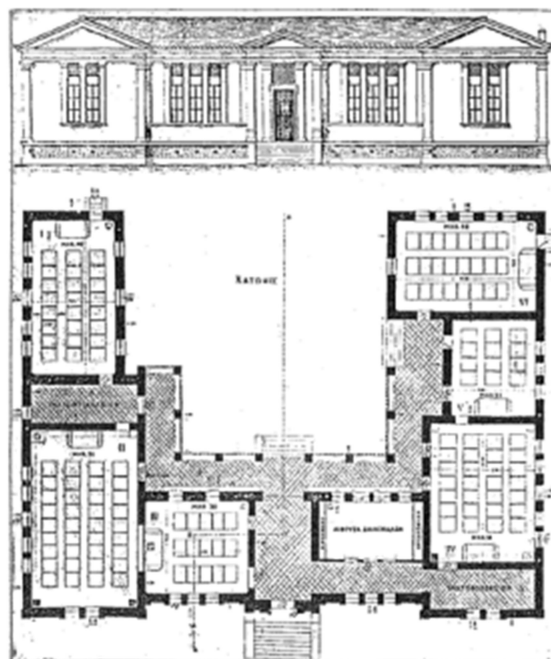
Εικόνα 2.18 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διώροφο εξατάξιο σχολείο
(Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

Εικόνα 2.19 Διάγραμμα Καλλία 2τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010)

Εικόνα 2.20 Διάγραμμα Καλλία 4τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010)

Εικόνα 2.21 Διάγραμμα Καλλία 6τάξιου Δημοτικού σχολείου (Πηγή: Παπαλάμπρου-Στεφάνου,2010)

Τα περισσότερα Δημοτικά σχολεία κατά των Καλλία ήταν κατασκευασμένα από φέρουσα λιθοδομή και κτίστηκαν με λίθους που βρισκόταν σε κοντινά μέρη αφού η μεταφορά τους ήταν δύσκολη ιδιαίτερα σε ορεινές περιοχές. Οι εξωτερικές όψεις τους ήταν επίσης με λίθινα χαρακτηριστικά όπως τοξωτά υπέρυθρα, πολυγωνική λιθοδομή με ημιλαξευτούς λίθους, τονισμένες παραστάδες και ανώφλια με λαξευμένους λίθους ενώ στις ακμές των κτιρίων χρησιμοποιούνται λαξευτοί κυβικοί λίθοι σταυρωτά τοποθετημένοι. Το ξύλο ήταν το άλλο βασικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε ευρέως κατά τον Καλλία στα σχολικά κτήρια για την κατασκευή της στέγης τους, των κουφωμάτων και των δαπέδων (Βαγγελάκος, 2008)(Pachta, 2021)(Pachta & Terzi & Malandri, 2021).

Τις δαπάνες ανέγερσης των σχολικών κτιρίων κατά την περίοδο του Καλλία αναλάμβανε για πρώτη φορά το κράτος. Επίσης, αναφέρεται ότι τα σχολεία που χτίστηκαν με βάση το Διάταγμα του Καλλία είναι γνωστά και ως «Σχολεία Συγγρού» διότι το 1899 ο Αντρέας Συγγρός λίγο πριν τον θάνατό του δώρισε ένα μεγάλο χρηματικό ποσό για την ανέγερση σχολείων εκτός της πρωτεύουσας. Έτσι, από το 1895 έως το 1929 κατασκευάστηκαν περισσότερα από 1.500 σχολεία (Καλαφάτη, 1988) (Βαγγελάκος, 2008).

Το 1911 το Υπουργείο Παιδείας κατήργησε τους σχολικούς τύπους Καλλία διότι αυτοί ξεπερνούσαν την τεχνογνωσία των μαστόρων της εποχής με αποτέλεσμα πολλά σχολεία που κτίστηκαν το διάστημα 1898-1909 να χρειάζονται επισκευές. Θέσπισε το θεσμικό πλαίσιο κατασκευής σχολείων με νέα υποδείγματα σχολείων, χωρίς ιδιαίτερες διαφορές από αυτά του Καλλία και του Μωραΐτη, και δημιούργησε τεχνική υπηρεσία επίβλεψης κατασκευής σχολείων.

Τα νέα αυτά υποδείγματα σχολείων χαρακτηρίζονται με μιμιμαλιστική αρχιτεκτονική των όψεων και οι αίθουσες διδασκαλίας διαρθρώνονται κατά μήκος έτσι ώστε να έχουν τον ίδιο προσανατολισμό. Επιπρόσθετα, το 1921 παρουσιάστηκε ένας μεγάλος αριθμός σχεδίων και υποδειγμάτων σχολείων από το Υπουργείο Παιδείας για να καλυφθούν οι ανάγκες κάθε τόπου (Pachta, 2021)(Καλαφάτη, 1988) (Βαγγελάκος, 2008).

Από το 1930 και μετά ξεκινά μια νέα εποχή για τα σχολικά κτήρια, καθώς το Υπουργείο Παιδείας ιδρύει μια υπηρεσία αποτελούμενη από νέους αρχιτέκτονες, οι οποίοι προχωρούν σε μια ριζική αλλαγή των σχολικών χώρων, σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής. Τη δεκαετία αυτή άρχισε η χρήση του οπλισμένου σκυροδέματος στον φέροντα οργανισμό πολλών σχολείων ενώ οι τοιχοποιίες κατασκευάζονται από λιθοδομή και αργότερα από οπτοπλινθοδομή. Η νέα σχεδιαστική υπηρεσία έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον φωτισμό των αιθουσών, και μάλιστα χαρακτηρίστηκε ως ο πλέον κατάλληλος ο μεσημβρινός προσανατολισμός. Μελετήθηκε επίσης η χρωματολογία των σχολικών αιθουσών, σε μια προσπάθεια να δοθεί ένας χαρούμενος τόνος και ταυτόχρονα σοβαρός και απέριττος (Pachta, 2021)(Pachta & Terzi & Malandri, 2021) (Βαγγελάκος, 2008).

Την υπηρεσία αυτή αντικατέστησε το 1962 ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ) ο οποίος την αρχική περίοδο όμως δέχτηκε σφοδρή κριτική ως προς την αποτελεσματικότητα και την λειτουργικότητα των σχολικών κτιρίων που ίδρυσε και αυτό διότι ενώ μέχρι το 1960 στα σχολικά κτήρια παρατηρείται μια παραδοσιακή και ως επί των πλείστων μονόπλευρη διάταξη των αιθουσών με σκοπό την εκμετάλλευση του νότιου προσανατολισμού, μετά την ίδρυση του ΟΣΚ εμφανίζεται προσπάθεια απεξάρτησης από τον αρχικό αυτό τύπο και δημιουργία μιας σειράς τύπων κτιρίων που δίνει μικρότερη σημασία στον προσανατολισμό (Pachta & Terzi & Malandri, 2021).

Από αυτά, όσα κατασκευάστηκαν πριν το 1980, δεν διαθέτουν μόνωση, ενώ σε αυτά που κατασκευάστηκαν μετά το 1980, σύμφωνα με τον Κανονισμό Θερμομόνωσης Κτιρίων,

τοποθετήθηκε μόνωση στους τοίχους και στην οροφή όχι όμως και στον φέροντα οργανισμό στον οποίο άρχισε η τοποθέτηση μόνωσης αρκετά αργότερα.

Σήμερα, για την κατασκευή ενός σχολικού κτηρίου διατίθενται από την Κτιριακές Υποδομές (ΚτΥπ) Α.Ε., η οποία από το 2013 αποτελεί τον διάδοχο του ΟΣΚ, 16 διαφορετικοί τύποι κτιρίων. Αυτοί είναι οι: ΑΛΚΥΟΝΗ, ΑΡΙΑΔΝΗ, ΑΡΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ, ΕΛΛΗ, ΕΛΥΤΗΣ, ΕΣΤΙΑ, ΕΥΡΙΔΙ-ΚΗ, ΙΑΣΩΝ, ΚΑΛΒΟΣ 2005, ΚΑΒΑΦΗΣ, ΛΗΔΑ, ΝΗΡΕΑΣ, ΟΡΦΕΑΣ, ΨΥΧΑΡΗΣ και ΣΕΦΕΡΗΣ (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.).

Συμπερασματικά, την περίοδο τέλη 19ου αιώνα με αρχές 20ου, κατασκευάστηκαν πλήθος ιστορικών σχολικών κτιρίων τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εθνικής πολιτισμικής κληρονομιάς. Παρουσιάζουν παρόμοια αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά και συνδέονται με την ιστορία και τις ιδιαίτερες κοινωνικο-πολιτικές συνθήκες κάθε τόπου. Επίσης, αποτελούν πόλο εκπαίδευσης και πολιτισμού σε κάθε οικισμό και συνήθως τοποθετούνται σε κεντρική θέση. Διακρίνονται για την αρχιτεκτονική τους προσέγγιση ενώ για την κατασκευή τους χρησιμοποιούνται τα διαθέσιμα τοπικά υλικά και το τεχνολογικό υπόβαθρο κάθε περιοχής (Pachta & Terzi & Malandri, 2021).

Σήμερα, πολλά από τα ιστορικά σχολικά κτήρια είτε λειτουργούν ακόμη ως σχολεία είτε βρίσκονται σε δεύτερη χρήση ενώ αρκετά έχουν κατεδαφιστεί ή εγκαταλειφθεί. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί πως αρκετά από αυτά έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Κεφάλαιο 3

Παρουσίαση της περιοχής μελέτης: Δήμος Εμμανουήλ Παππά Σερρών

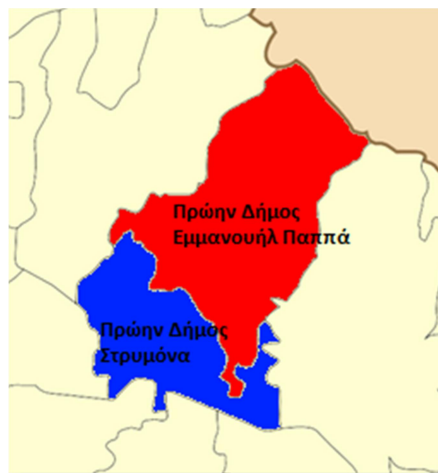
3.1 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της Μακεδονίας και συγκεκριμένα στο κεντρικό-ανατολικό κομμάτι της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών (Εικόνα 3.1) (Ηλ. Πηγή:6).

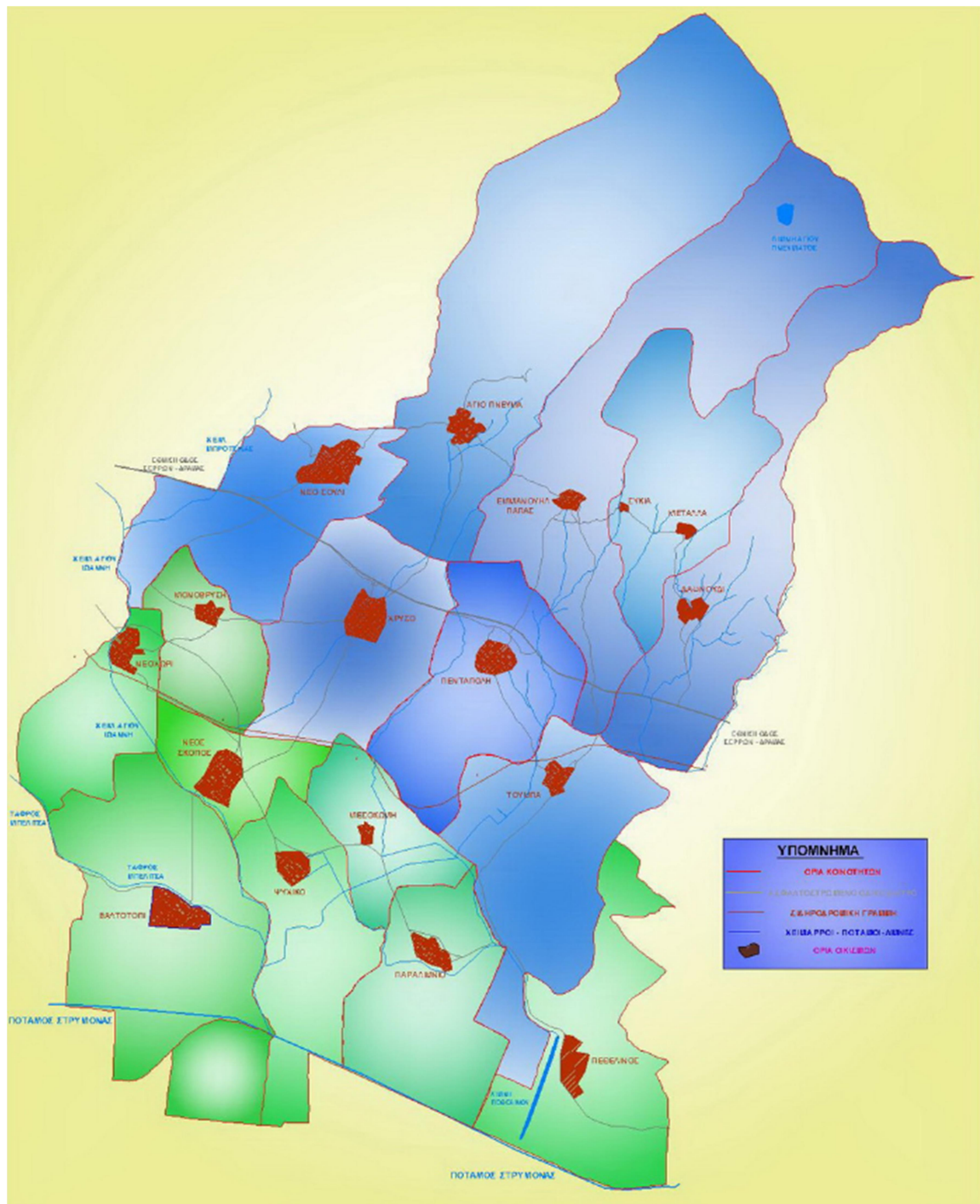
Εικόνα 3.1 Η Θέση του Δήμου Εμμανουήλ Παππά στον Νομό Σερρών (Ηλ. Πηγή:7)

Είναι ένας από τους επτά νέους (7) Δήμους του Νομού Σερρών ο οποίος προέκυψε με το Σχέδιο Καλλικράτης (Ν.3852/2010) μετά την συνένωση των πρώην Δήμων (και νυν Δημοτικών Ενοτήτων) Εμμανουήλ Παππά και Στρυμόνα. (Εικόνα 3.2) (Ηλ. Πηγή:7).

Εικόνα 3.2 Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά με το Σχέδιο Καλλικράτης (Ηλ. Πηγή: 7)

Υποδιαιρείται διοικητικά σε 16 Κοινότητες, με 17 οικισμούς, με την Δημοτική Ενότητα Εμμανουήλ Παππά να περιλαμβάνει 8 Κοινότητες με 9 οικισμούς (Νέο Σούλι, Άγιο Πνεύμα, Εμμανουήλ Παππάς, Μέταλλα – Συκιά, Χρυσό, Πεντάπολη, Τούμπα, Δαφνούδι) και η Δημοτική Ενότητα Στρυμόνα άλλες 8 Κοινότητες με 8 οικισμούς (Νέος Σκοπός, Μονόβρυση, Βαλτοτόπι, Πεθελινό, Μεσοκώμη, Παραλίμνιο, Ψυχικό, Νεοχώρι) (Εικόνα 3.6). Η έδρα του Δήμου είναι η Κοινότητα Χρυσού η οποία απέχει μόλις 10 χλμ από την πόλη των Σερρών μέσω της Εθνικής Οδού Σερρών-Δράμας (Ηλ. Πηγή:6).

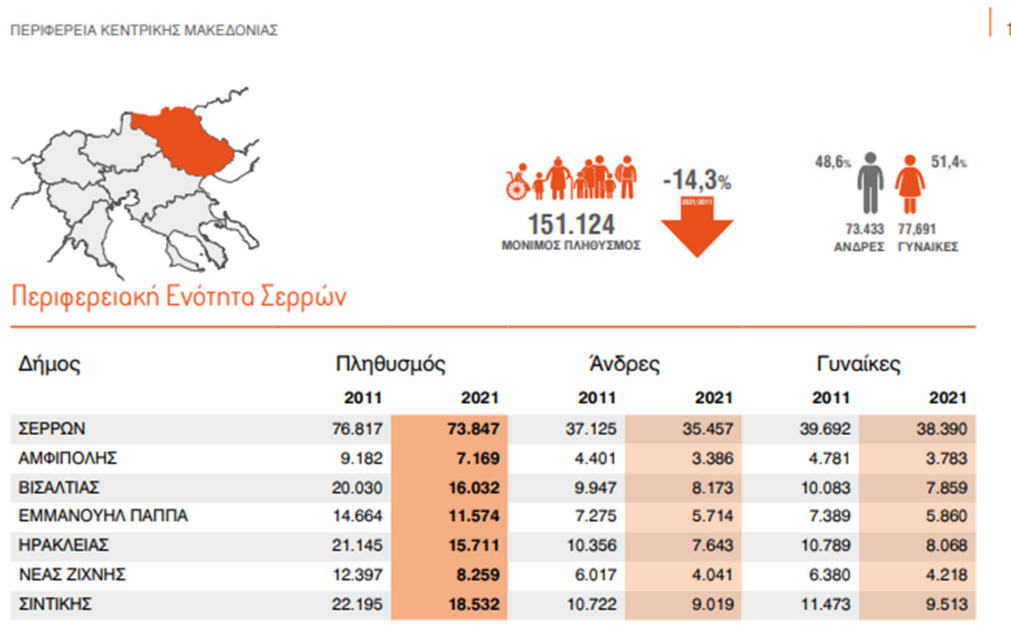
Εικόνα 3.6 Οικισμοί Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 6)

3.2 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά είναι ο πέμπτος σε πληθυσμό Δήμος του Νομού Σερρών με τον συνολικό μόνιμο πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή του 2011 να ανέρχεται σε 14.693 κατοίκους ενώ τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2021 έδειξαν σημαντική μείωση του πληθυσμού του αφού τα αποτελέσματα της κατέγραψαν 11.574 κατοίκους (Εικόνες 3.7-3.8) (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021 & Ηλ. Πηγή: 11).

A/A	Τοπική Κοινότητα	Οικισμός	Πληθυσμός (απογραφή 2011)	Ιστορικές ονομασίες οικισμών
Δημοτική Ενότητα Εμμανουήλ Παππά, 8.131 κάτοικοι				
1	Κοιν. Νέου Σουλίου	Νέο Σούλι	2.399	Οινόεσσα, Σουμπάσκοι
2	Κοιν. Αγίου Πνεύματος	Αγιο Πνεύμα	1.353	Βεζνίκο, Μόνικο
3	Κοιν. Εμμανουήλ Παππά	Εμμανουήλ Παππάς	601	Δοβίστα, Ντουβίστα
4	Κοιν. Μετάλλων	Συκιά	50	Σοκόλ
		Μέταλλα	275	Ανω Νούσκα, Νούσκα
5	Κοιν. Χρυσού (έδρα)	Χρυσό (έδρα Δήμου)	1.571	Τοπόλτζος, Τοπολιάνη
6	Κοιν. Πενταπόλεως	Πεντάπολη	995	Ξυλοπήγαδο, Σαρμουσακλί
7	Κοιν. Τούμπας	Τούμπα	576	
8	Κοιν. Δαφνουδίου	Δαφνουδί	443	Κάτω Νούσκα
Δημοτική Ενότητα Στρυμόνα, 6.562 κάτοικοι				
9	Κοιν. Νέου Σκοπού	Νέος Σκοπός	1.934	
10	Κοιν. Μονόβρυσης	Μονόβρυση	566	Σαλί Αγά
11	Κοιν. Βαλτοτοπίου	Βαλτοτόπι	846	Μπειλίικ Μαχαλέ
12	Κοιν. Πεθελινού	Πεθελινός	474	
13	Κοιν. Μεσοκώμης	Μεσοκώμη	108	Κάκαρα
14	Κοιν. Παραλιμνίου	Παραλίμνιο	720	Κίμα, Βεργάο
15	Κοιν. Ψυχικού	Ψυχικό	866	Βιρτζανί, Βερτζιανή
16	Κοιν. Νεοχωρίου Σερρών	Νεοχώρι	1.300	

Εικόνα 3.7 Απογραφή πληθυσμού Δήμου Εμμανουήλ Παππά 2011 (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021)

Εικόνα 3.8 Απογραφή πληθυσμού Δήμου Εμμανουήλ Παππά 2021 (Ηλ. Πηγή: 11)

3.3 Ιστορικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά πήρε το όνομα του από τον αρχιστράτηγο των Μακεδονικών δυνάμεων στην επανάσταση του 1821 Εμμανουήλ Παππά ο οποίος γεννήθηκε το 1773 στην ομώνυμη Κοινότητα του Δήμου (Ηλ. Πηγή: 27).

Τα αρχαιολογικά ευρήματα στην περιοχή (Εικόνες 3.9-3.11) καθώς και οι παλιές ονομασίες των οικισμών (Εικόνα 3.7) αποδεικνύουν την μακροχρόνια ιστορία του Δήμου αφού οι ρίζες αρκετών ονομασιών ανήκουν στην αρχαία και τη ρωμαϊκή εποχή (Οινόεσσα, Κίμα), κάποιων άλλων στα βυζαντινά χρόνια (Μόνοικο, Τοπόλτζος, Ξυλοπηγάδο) ενώ πολλά είναι τοπωνύμια συνυφασμένα με την περίοδο της τουρκοκρατίας (Μπειλίκ Μαχαλέ, Βιρτζανί, Σαλί Αγά) (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).

Εικόνα 3.9 Ενεπίγραφη πλάκα ρωμαϊκής περιόδου που βρέθηκε στη Μονή Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997)

Εικόνα 3.10 Ερείπια θολωτών τάφων ρωμαϊκής περιόδου στο λόφο «Κούτρα» (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997)

Εικόνα 3.11 Ερείπια της οχύρωσης της αρχαίας ακρόπολης στο λόφο «Γραντήσκου» (Πηγή: Παπακυριάκος, 1997)

Σύμφωνα με τη λαογραφία οι πέντε πρώτοι οικισμοί στους πρόποδες του Μενοίκιου όρους, λειτούργησαν πολιτειακά λόγω της γεωγραφικής τους διάταξης που θυμίζει κύκλο ως σύμπλεγμα με την ονομασία «Δαρνακοχώρια». Οι οικισμοί που περιλαμβάνει αυτό το σύμπλεγμα και οι οποίοι ανέπτυξαν μια κοινή πολιτισμική παράδοση, κοινωνική οργάνωση και τοπικό ιδίωμα είναι το Νέο Σούλι, ο Εμμανουήλ Παππάς, η Πεντάπολη, το Χρυσό και το Άγιο Πνεύμα (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).

Η προέλευση και η σημασία της ονομασίας «Δαρνακοχώρια» απασχόλησε πολλούς ερευνητές οι οποίοι διατύπωσαν διάφορες ερμηνείες με ισχυρότερη αυτή που υποστηρίζει ότι προήλθε από την σύνθεση των λέξεων δάρι = τώρα, αμέσως και νάκα = εδώ για το λόγο ότι οι λέξεις αυτές χρησιμοποιούταν συχνά από τους κατοίκους της περιοχής παλαιότερα (Ηλ. Πηγή: 12). Επίσης, οι λέξεις αυτές είναι πιθανόν να έχουν σχέση με τις τουρκικές dar = οικία και nakkas = ελαιογράφος (Ι.Τσικόπουλος «Μελέτη περί λεξικού της καθ' ημάς δημώδους γλώσσας», Αθήνα 1892).

Η περίοδος της Οθωμανοκρατίας στην ανατολική Μακεδονία, στην οποία ανήκει η περιοχή των Σερρών και κατ' επέκταση η περιοχή του Δήμου Εμμανουήλ Παππά, άρχισε στις 19 Σεπτεμβρίου του 1383 και τελείωσε μετά από 530 χρόνια τον Οκτώβριο του 1912. Τη διοίκηση κατά τη διάρκεια της Οθωμανοκρατίας ασκούσαν, υπό τον θεσμό των Κοινοτήτων, ο Προεστός (Πρόεδρος) και οι Πρόκριτοι (Σύμβουλοι) οι οποίοι είχαν αναλάβει τη φορολογία, εκπροσωπούσαν την Κοινότητα στις τουρκικές αρχές, επίλυαν κτηματικές ή κληρονομικές διαφορές και ήταν υπεύθυνοι για τη

λειτουργία των σχολείων. Το 1904, υπό καθεστώς Οθωμανοκρατίας, ο νομός Σερρών μπήκε στον Μακεδονικό Αγώνα και η απελευθέρωση του ήρθε με την απελευθέρωση της Μακεδονίας το 1912 (Ηλ. Πηγή: 13).

Στη συνέχεια, κατά την περίοδο των Βαλκανικών πολέμων 1912-1913 και ενώ οι τούρκοι εγκατέλειψαν την πόλη και την περιοχή των Σερρών, στις 24 Οκτωβρίου 1912 εγκαταστάθηκε στην περιοχή Βουλγαρικός στρατός ως ελευθερωτής αλλά τελικά αποδείχτηκε πως οι Βούλγαροι ήθελαν να κυριεύσουν την περιοχή καθώς έδειξαν μηδενική ανοχή και ιδιαίτερη σκληρότητα στο μη σλαβικό στοιχείο της περιοχής. Η αντίσταση όμως των ντόπιων κατοίκων των οικισμών ήταν τόσο ηρωική που το Σουμπάσκιοϊ των Δαρνακοχωριών παρομοιάστηκε με το ανυπότακτο Σούλι της Ηπείρου και μετονομάστηκε το 1913 σε Νέο Σούλι (Ηλ. Πηγή: 13).

Κατά την περίοδο του Α' Παγκοσμίου Πολέμου ο οποίος κηρύχτηκε στις 1 Αυγούστου του 1914, οι οικισμοί της περιοχής βρέθηκαν πάλι υπό την Βουλγαρική κατοχή το διάστημα 1916-1918 και αυτή τη φορά οι λεηλασίες των οικισμών, οι σφαγές και η αποστολή ομήρων στη Βουλγαρία είχαν ως αποτέλεσμα τον αποδεκατισμό μέχρι και τον αφανισμό τους (Εικόνα 3.12) (Ηλ. Πηγή: 13).

Εικόνα 3.12 Βούλγαροι αξιωματικοί τη 2^η Βουλγαρική κατοχή στην περιοχή των Σερρών 1914-1918 (Πηγή: Τζανακάρης, 1984)

Το 1922 η Μικρασιατική Καταστροφή έφερε στους λεηλατημένους ή ερημωμένους αυτούς οικισμούς των Σερρών νέους πληθυσμούς προσφύγων (στον Πεθελινό, την Τούμπα, το Ψυχικό, τη Μονόβρυση, τα Μέταλλα, τη Συκιά κ.α.) όπως και την ανταλλαγή των πληθυσμών από ανατολή Ρωμυλία και Θράκη (στο Βαλτοτόπι, τον Νέο Σκοπό κ.α.) (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).

Όταν ξέσπασε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος το 1939-1945 οι Βούλγαροι ξαναεπέστρεψαν στην Μακεδονία ως σύμμαχοι των Γερμανών με στόχο τον αφελληνισμό της περιοχής είτε με κάθε βίαιο μέσο είτε ανοίγοντας βουλγαρικά σχολεία και επιβάλλοντας τη γλώσσα τους ως επίσημη (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).

Χαρακτηριστικό όλης αυτής της μακροχρόνιας αλληλεπίδρασης της περιοχής με τους Βούλγαρους είναι ότι οι ηλικιωμένοι σε όλους αυτούς τους οικισμούς γνωρίζουν ακόμη και σήμερα τη Βουλγαρική γλώσσα αλλά και ότι έχουν υιοθετηθεί στην τοπική διάλεκτο αυτούσιες βουλγάρικες λέξεις όπως μπάμπω, βίτσα, γκλάβα κ.α. (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021).

Μετά το τέλος των πολέμων η περιοχή προσπάθησε να ορθοποδήσει με όλα τα προβλήματα του 1950-1960 που βίωνε η Ελλάδα. Οι κάτοικοι επέστρεψαν στις ειρηνικές ασχολίες της γεωργίας και της κτηνοτροφίας με την καλλιέργεια ο καπνού στις λοφώδεις περιοχές και την φύτευση βαμβακιού στον κάμπο. Καλλιεργούσαν επίσης σιτάρι και σε μικρότερες ποσότητες καλαμπόκι, κριθάρι, σουσάμι, κρεμμύδια και φασόλια για οικιακή χρήση (Ηλ. Πηγή: 13).

Η καπνοκαλλιέργεια όμως επικράτησε ολοκληρωτικά έναντι των άλλων καλλιεργειών γιατί πέραν της απόδοσης που είχε ήταν απόλυτη συμβατή με το κυρίαρχο τύπο οικογένειας (Γεώργιος Βοζίκας, 2016) της περιοχής ο οποίος χαρακτηριζόταν από πολυμελείς, ενωμένες με στενούς δεσμούς οικογένειες που βοηθούσαν όλοι καθώς ο καπνός χρειαζόταν πολλά χέρια (Εικόνες 3.13-3.14).

Εικόνα 3.13 Οικογένεια καπνοκαλλιεργητών
(Πηγή: Τζανακάρης, 1984)

Εικόνα 3.14 Οικογένεια εν ώρα γεωργικών εργασιών
(Πηγή: Τζανακάρης, 1984)

Αργότερα, η καπνοκαλλιέργεια έγινε πιο εντατική, τα μέσα εκσυγχρονίστηκαν και η παραγωγή εξαρτήθηκε από την παγκόσμια αγορά. Στην παραγωγική διαδικασία συμμετείχαν τα μέλη της οικογένειας, στην επεξεργασία του καπνού οι εργάτες με μισθωτή εργασία και οι καπνέμποροι που έλεγχαν τις σχέσεις παραγωγής και αντιπροσώπευαν την ανερχόμενη αστική τάξη. Την ίδια εποχή έκαναν την εμφάνισή τους και οι πρώτοι αγροτικοί συνεταιρισμοί οι οποίοι είχαν οικονομικό και κοινωνικό χαρακτήρα και διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή των κατοίκων τα επόμενα χρόνια η οποία σημείωσε μεγάλη άνθιση. Ωστόσο, η άνθιση αυτή έφερε αλλαγή στις σχέσεις των κατοίκων επιφέροντας και διευρύνοντας την κοινωνική ανισότητα. Διαμορφώθηκαν 3 κοινωνικά στρώματα, οι έμποροι, οι αγρότες και οι καπνεργάτες που συνυπήρχαν για χρόνια στην ίδια κοινότητα και η συμβίωση μεταξύ τους συχνά δεν ήταν αρμονική, καθώς οι σχέσεις μεταξύ τους ήταν άνισες και κάθε μια ομάδα ακολουθούσε διαφορετική στάση ζωής (Σαμσάρης, 1971).

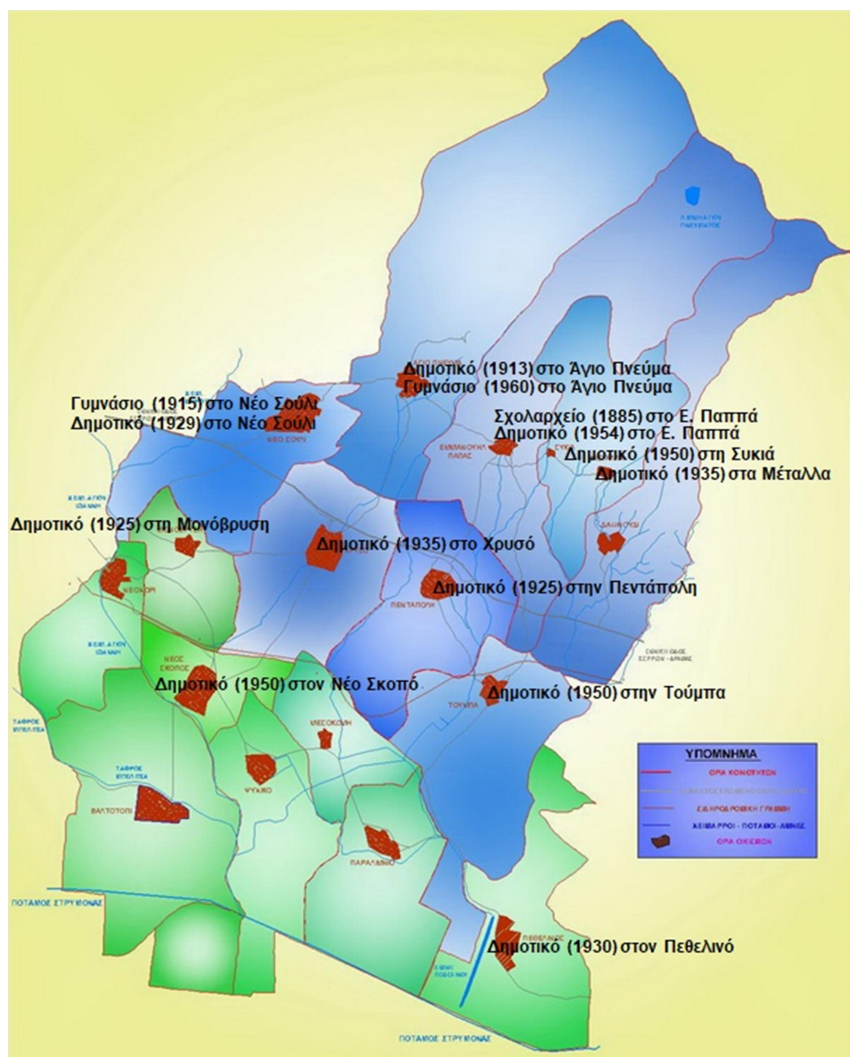
Τέλος, από το 1962 και μετά μερικοί κάτοικοι της περιοχής οδηγήθηκαν και στην μετανάστευση στο εξωτερικό με τους περισσότερους από αυτούς να οδηγούνται στην Γερμανία και λιγότερους στην Αμερική και Αυστραλία ενώ παρουσιάστηκε και μια έντονη μετανάστευση σε αστικά κέντρα της Ελλάδας (Ηλ. Πηγή: 13).

Κεφάλαιο 4

Καταγραφή και ανάλυση των πέτρινων σχολικών κτηρίων του Δήμου Εμμανουήλ Παππά

4.1 Δεκατέσσερα (14) ιστορικά πέτρινα σχολεία στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά

Τα ιστορικά πέτρινα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά υφίστανται σχεδόν σε κάθε οικισμό του Δήμου και είναι κατασκευασμένα την περίοδο 1885-1960 (Εικόνα 4.1). Επομένως, πρόκειται για κτήρια προ του 1960, σύμφωνα με τις ταξινομήσεις τύπων σχολείων του Ο.Σ.Κ.

Εικόνα 4.1 Γεωγραφική θέση και χρονολογία κατασκευής πέτρινων σχολικών κτιρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.)

Συνολικά εντοπίστηκαν 14 σχολεία που είτε λειτουργούν ακόμη ως σχολεία είτε έχουν αλλάξει χρήση ενώ κάποια έχουν εγκαταληφθεί. Πρόκειται για τα κτήρια στους οικισμούς Νέου Σουλίου (Σ1 και Σ2), Αγίου Πνεύματος (Σ3 και Σ4), Εμμανουήλ Παππά (Σ5 και Σ6), Συκιάς (Σ7), Μετάλλων (Σ8), Χρυσού (Σ9), Πεντάπολης (Σ10), Τούμπας (Σ11), Νέου Σκοπού (Σ12), Μονόβρυσης (Σ13) και Πεθελινού (Σ14) (Πίνακες 4.1 & 4.2).

Τοπική Κοινότητα	Οικισμός	Ιστορικά πέτρινα σχολεία			
		Κωδικός σχολείου	Έτος κατασκευής	Παλαιά χρήση	Σημερινή χρήση
Νέο Σούλι	Νέο Σούλι	Σ1	1915	Δημοτικό	Γυμνάσιο
		Σ2	1929	Β' Δημοτικό	Δημοτικό
Άγιο Πνεύμα	Άγιο Πνεύμα	Σ3	1913	Δημοτικό	Πολιτιστικός Σύλλογος
		Σ4	1960	Β' Δημοτικό	Γυμνάσιο
Εμμανουήλ Παππά	Εμμανουήλ Παππά	Σ5	1885	Σχολαρχείο	Μουσείο
		Σ6	1954	Β' Δημοτικό	Χωρίς χρήση
Μέταλλα	Συκιά	Σ7	1950	Δημοτικό	Κ.Α.Π.Η.
	Μέταλλα	Σ8	1935	Δημοτικό	Κ.Α.Π.Η.
Χρυσό	Χρυσό	Σ9	1935	Δημοτικό	Δημαρχείο
Πεντάπολη	Πεντάπολη	Σ10	1925	Δημοτικό	Λύκειο
Τούμπα	Τούμπα	Σ11	1950	Δημοτικό	Πολιτιστικός Σύλλογος
Νέος Σκοπός	Νέος σκοπός	Σ12	1950	Δημοτικό	Δημοτικό
Μονόβρυση	Μονόβρυση	Σ13	1925	Δημοτικό	Κ.Δ.Α.Π. – Πολιτιστικός Σύλλογος
Πεθελινό	Πεθελινό	Σ14	1930	Δημοτικό	Χωρίς χρήση

Πίνακας 4.1 Ιστορικά πέτρινα σχολεία Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.)

Αξίζει να σημειωθεί πως το παλιό Δημοτικό σχολείο στον οικισμό Αγίου Πνεύματος (Σ3) έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και το Σχολαρχείο στον οικισμό Εμμανουήλ Παππά (Σ5) ως έργο τέχνης σύμφωνα με τις υπ. αριθμ. Απόφασεις ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2253/42907/05-09-1994 (ΦΕΚ 695/14.09.1994 τεύχος Β') και Γ/1097/44827/29-07-1980 (ΦΕΚ 752/09.08.1980 τεύχος Β') του Υπουργείου Πολιτισμού αντίστοιχα.

(Σ1) Γυμνάσιο Νέου Σουλίου

(Σ2) Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου

(Σ3) Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος

(Σ4) Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος

(Σ5) Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά

(Σ6) Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά

(Σ7) Δημοτικό σχολείο Συκιάς

(Σ8) Δημοτικό σχολείο Μετάλλων

(Σ9) Δημοτικό σχολείο Χρυσού

(Σ10) Λύκειο Πεντάπολης

(Σ11) Δημοτικό σχολείο Τούμπας

(Σ12) Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού

(Σ13) Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης

(Σ14) Δημοτικό σχολείο Πεθελινού

Πίνακας 4.2 Όψεις ιστορικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά (Πηγές: Τ.Υ. & Ζ.Κ)

Στη συνέχεια του κεφαλαίου γίνεται εκτενής αναφορά των ιστορικών, αρχιτεκτονικών και κατασκευαστικών χαρακτηριστικών των πέτρινων σχολείων καθώς και παρουσιάζονται πληροφορίες για τη διαχρονική λειτουργία και την κατάσταση διατήρησής τους.

4.2 Γυμνάσιο οικισμού Νέου Σουλίου (Σ1)

Στον οικισμό Νέου Σουλίου υπήρχε εκπαιδευτική δραστηριότητα από την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Βασική απόδειξη αυτού του γεγονότος αποτελεί ένα χειρόγραφο σημείωμα από το 1935 του ιερομόναχου Γεωργίου (Γαβριήλ) Κούντιου, ο οποίος γεννήθηκε στο Νέο Σούλι το 1875, και γράφει πως τα πρώτα του γράμματα τα έμαθε στο χωριό του από τον δάσκαλο Κωνσταντίνο Ζαγορίτη (Χ. Βουρουτζίδης «Κατάλογος ηγουμένων Ι.Μ.Τ. Προδρόμου Σερρών», Σερραϊκά Ανάλεκτα, ΔΕΠΚΑ, τ. Γ', Σέρρες (2001), σελ 154). Άλλη μία βασική ιστορική πηγή που αποδεικνύει την ύπαρξη πολύ παλιάς εκπαιδευτικής δραστηριότητας στον οικισμό είναι ο Κώδικας του 1863 της εκκλησίας Κοιμήσεως της Θεοτόκου του οικισμού στον οποίο συμπεριλαμβάνονται πολλές πληροφορίες για την τότε εκπαίδευση (Γ. Κόκκινος, Νέο Σούλι (Σουμπάσκιου), ό.π.σ. 88. Ο Γυμνασιάρχης Γ. Κόκκινος, μελέτησε και δημοσίευσε τον παραπάνω Κώδικα, όπου αντλήσαμε τις πληροφορίες μας).

Το κτήριο του τότε σχολείου ήταν σε οίκημα κοντά στην εκκλησία και το 1915, μετά την απελευθέρωση, κτίστηκε το σημερινό Γυμνάσιο Νέο Σουλίου το οποίο αρχικά λειτούργησε ως τριτάξιο Δημοτικό σχολείο (Εικόνες 4.2-4.3) (Γ. Κόκκινος, ο.π.σ. 221, από Γ. Κουντιάδη, λεύκωμα του Σουμπάσκιου, Θεσσαλονίκη, 1925, σελ 17,19 & Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010).

Το 1926 όμως, λόγω της συνεχούς αύξησης του πληθυσμού του οικισμού, αποφασίστηκε η ανέγερση δεύτερου Δημοτικού σχολείου το οποίο άρχισε να λειτουργεί το 1929 (Σχολείο Σ2 της παρούσας εργασίας) συνδυαστικά με το αρχικό Δημοτικό σχολείο. Από το 1983 και μετά, έτος που ιδρύθηκε και πρωτολειτούργησε το τριτάξιο Γυμνάσιο του οικισμού, το αρχικό Δημοτικό σχολείο άρχισε να λειτουργεί ως Γυμνάσιο και συνεχίζει έως και σήμερα (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010).

Τα επόμενα χρόνια, λόγω αυξημένων αναγκών, έγινε προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του (Εικόνα 4.4).

Εικόνα 4.2 Δημοτικό Νέου Σουλίου 1925
(Πηγή: Κόκκινος, 1998)

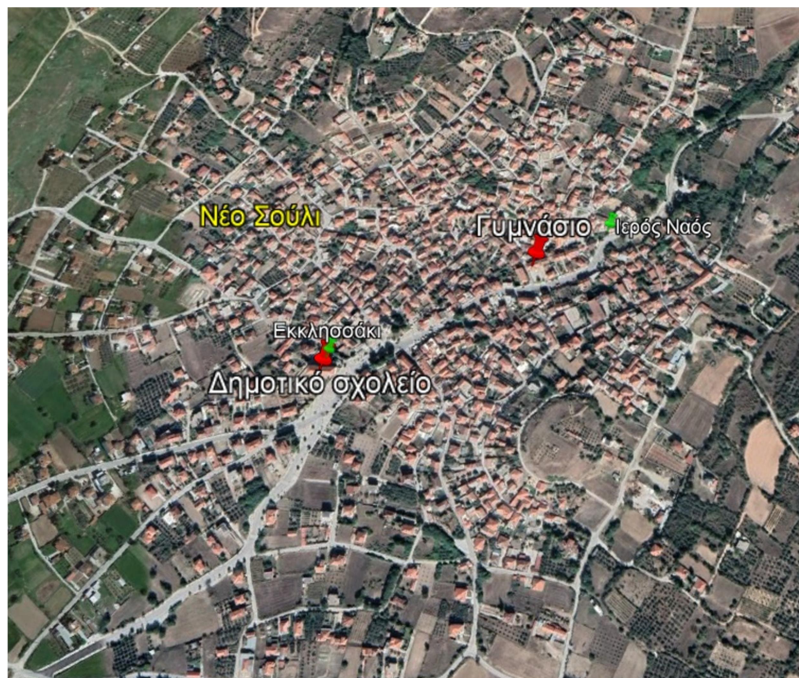

Εικόνα 4.3 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου 1985
(Πηγή: Κόκκινος, 1998)

Εικόνα 4.4 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου 2011 (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι κοντά σε Ιερό Ναό κεντροανατολικά του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο Β τμήμα ορθογωνικού οικοπέδου με ΝΑ προσανατολισμό (Εικόνες 4.5–4.6).

4.5 Γεωγραφική θέση Γυμνασίου Νέου Σουλίου σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.6 ΝΑ προσανατολισμός Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ισόγειο, όροφο και στέγη το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος χονδροειδούς “Τ” και έχει ΝΑ προσανατολισμό. Η κύρια είσοδος του ισογείου βρίσκεται κεντρικά της κύριας όψης του, στο σημείο που σχηματίζει προεξοχή και δημιουργεί σχήμα “Τ”, ενώ διαθέτει και μία ακόμη δευτερεύουσα είσοδο στο Δ τμήμα της κύριας όψης του. Στο Α τμήμα της κύριας όψης του, στο σημείο που έγινε η επέκταση, υπάρχει η είσοδος στα W.C. τα οποία δεν επικοινωνούν με το υπόλοιπο κτήριο. Ο όροφος διαθέτει μία κεντρική είσοδο, ακριβώς πάνω από την κεντρική είσοδο του ισογείου και μία στο Α τμήμα επέκτασης. Η πρόσβαση στην κεντρική είσοδο του ορόφου γίνεται με εξωτερικές κλίμακες ίδιας μορφής εκατέρωθεν της εισόδου και στη δευτερεύουσα είσοδο με εξωτερική μεμονωμένη κλίμακα.

Το κτήριο έχει ανοίγματα στην Ν κύρια, Β πίσω και Δ πλάγια όψη του και συγκεκριμένα στην κύρια όψη 3 ανοίγματα στο ισόγειο και 7 στον όροφο, στην πίσω όψη 2 ανοίγματα στο ισόγειο και 3 στον όροφο και στη Δ πλάγια όψη 2 ανοίγματα στο ισόγειο και 3 στον όροφο. Επιπλέον, στο ισόγειο έχει ακόμη 1 μικρό άνοιγμα στην Α και 1 στη Δ όψη στο σημείο που σχηματίζει προεξοχή. Τα ανοίγματα του ισογείου είναι τετραγωνικού σχήματος ενώ του ορόφου είναι ορθογωνικού, συμμετρικά ως προς το οριζόντιο επίπεδο και μεγαλύτερων διαστάσεων από αυτά του ισογείου. Στο πάνω και κάτω τμήμα κάποιων ανοιγμάτων αλλά και στο σημείο της πλάκας ορόφου υπάρχει διακοσμητική κορνίζα από κονίαμα και σε κάποια άλλα ανοίγματα όπως και στην κεντρική είσοδο του ορόφου υπάρχει περιμετρικό διακοσμητικό πλαίσιο. Επίσης, διακοσμητικά στοιχεία υπάρχουν και στο τελείωμα της στέγης.

Τέλος, μπορούμε να παρατηρήσουμε πως στην πίσω όψη του ορόφου υπήρχαν ακόμη 4 ανοίγματα που ερχόταν σε πλήρη συμμετρία ως προς τον οριζόντιο επίπεδο αλλά έχουν καταργηθεί (Εικόνες 4.7-4.17).

Εικόνα 4.7 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)

Εικόνα 4.8 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.9 Α τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.10 Κύρια είσοδος ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.11 Δευτερεύουσα είσοδος ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.12 Κύρια είσοδος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.13 Δευτερεύουσα είσοδος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.14 Διακοσμητικό πλαίσιο (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.15 Διακοσμητικές κορνίζες (Πηγή: Τ.Υ.)

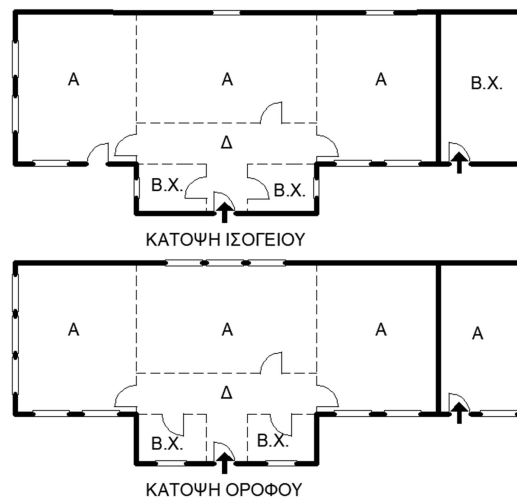

Εικόνα 4.16 Διακοσμητικό πλαίσιο και κορνίζα (Πηγή: Τ.Υ.)

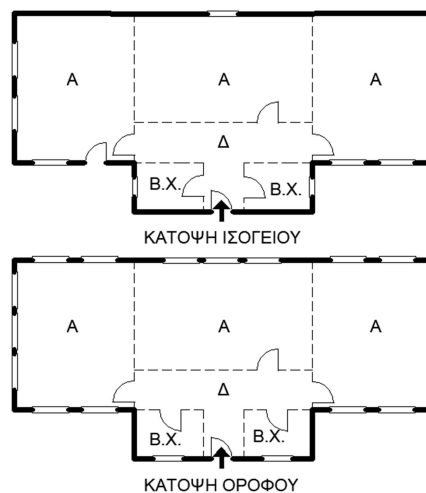

Εικόνα 4.17 Διακόσμηση τελειώματος στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)

Το ισόγειο αποτελείται από 3 αίθουσες διδασκαλίας και 2 μικρούς βοηθητικούς χώρους και κατά την είσοδο σε αυτό υπάρχει ένας μικρός προθάλαμος εκατέρωθεν του οποίου υφίστανται οι βοηθητικοί χώροι και οι εισοδοί τους. Στη συνέχεια του προθαλάμου σχηματίζεται ένας διάδρομος ο οποίος από το Α,Δ και Β τμήμα του δίνει πρόσβαση στις 3 αίθουσες διδασκαλίας αντίστοιχα. Στον όροφο η κάτοψη ισογείου επαναλαμβάνεται με την διαφορά πως ο προθάλαμος δίνει πρόσβαση στον διάδρομο με χρήση κλίμακας και για το λόγο αυτό οι εισοδοί στους βοηθητικούς χώρους γίνεται από τον διάδρομο ενώ η μία αίθουσα χρησιμοποιείται ως χώρος γραφείου καθηγητών. Το τμήμα της επέκτασης, Α του κτηρίου, δεν επικοινωνεί με το υπόλοιπο κτήριο και αποτελεί χώρο W.C. και του ορόφου γραφείο Διευθυντή (Εικόνες 4.18–4.31).

Εικόνα 4.18 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης ισογείου και ορόφου Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.19 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης ισογείου και ορόφου Γυμνασίου Νέου Σουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.20 Είσοδος ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

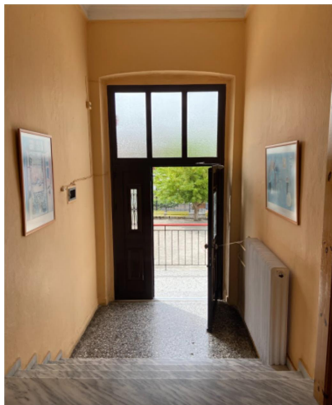
Εικόνα 4.21 Αίθουσα ισογείου 1 (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.22 Αίθουσα ισογείου 2 (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.23 W.C ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.24 Προθάλαμος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.25 Διάδρομος ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.26 Είσοδοι βοηθητικών χώρων ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

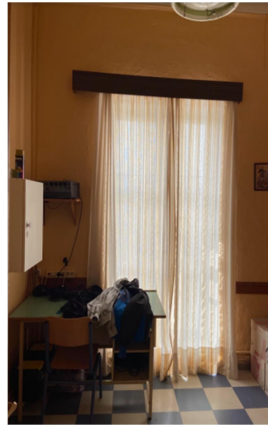
Εικόνα 4.27 Αίθουσα διδασκαλίας 1 ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.28 Αίθουσα διδασκαλίας 2 ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.29 Βοηθητικός χώρος ορόφου 1 (Πηγή: Τ.Υ)

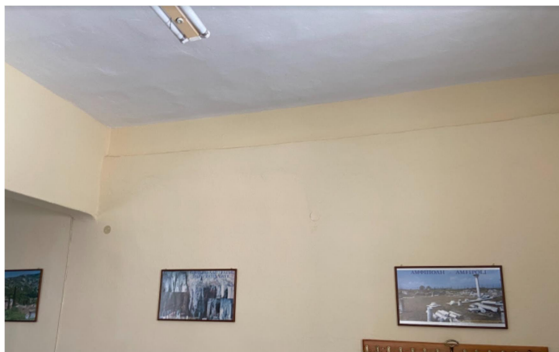

Εικόνα 4.30 Βοηθητικός χώρος ορόφου 2 (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.31 Γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Τ.Υ.)

Ο σκελετός του κτηρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου (Εικόνες 4.32–4.36). Όλες οι εξωτερικές και εσωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες σε όλη την επιφάνειά τους και φέρουν διαδοχικές στρώσεις βαφής.

Εικόνα 4.32 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.33 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.34 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ)

Εικόνα 4.35 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

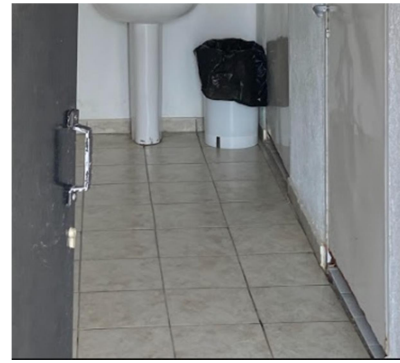

Εικόνα 4.36 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

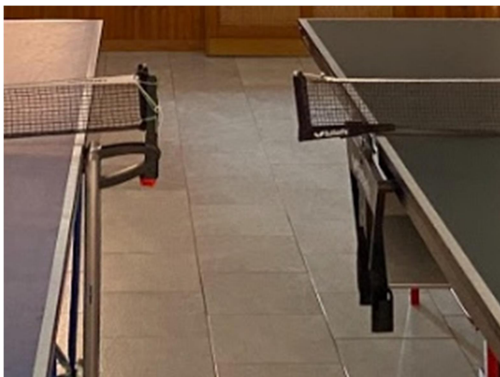
Τα εσωτερικά δάπεδα ισογείου και του τμήματος της επέκτασης σε όλη την επιφάνειά τους είναι υπενδεδυμένα με κεραμικά πλακίδια ενώ των εξωτερικών κλιμάκων και του ορόφου σε όλους τους χώρους του, εκτός του ενός βοηθητικού και της εσωτερικής κλίμακας, είναι υπενδεδυμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος. Η εσωτερική κλίμακα ορόφου φέρει επένδυση με μάρμαρο λευκού χρώματος και το δάπεδο του ενός βοηθητικού χώρου ορόφου με πλακίδια πλαστικού τύπου (Εικόνες 4.37-4.47).

Εικόνα 4.37 Δάπεδο εισόδου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

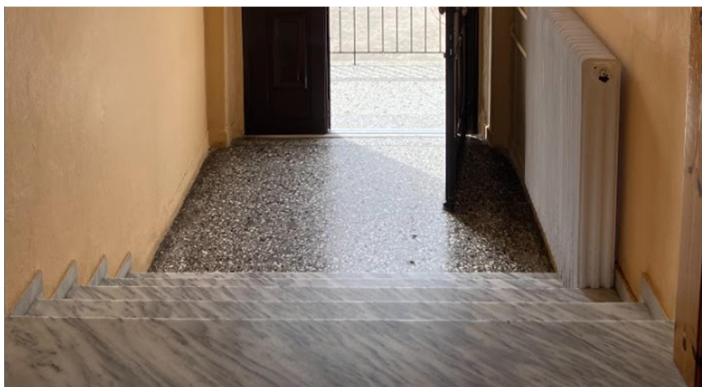
Εικόνα 4.38 Δάπεδο επέκτασης ισογείου (W.C.) (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.39 Δάπεδο αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.40 Δάπεδο αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

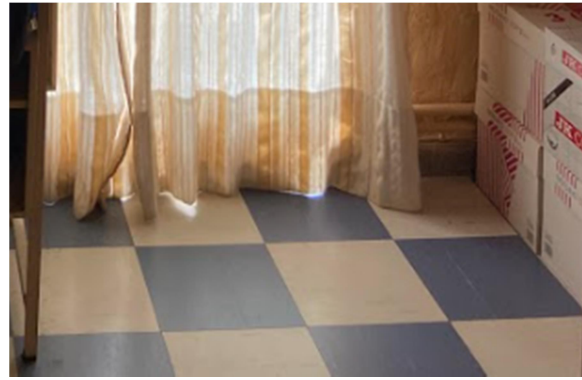
Εικόνα 4.41 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.42 Δάπεδο διαδρόμου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.43 Δάπεδο αίθουσας ορόφου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.44 Δάπεδο βοηθητικού χώρου ορόφου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.45 Δάπεδο
εξωτερικής κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.46 Δάπεδο
εξωτερικής κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.47 Δάπεδο εξωτερικής
κλίμακας επέκτασης
(Πηγή: Τ.Υ.)

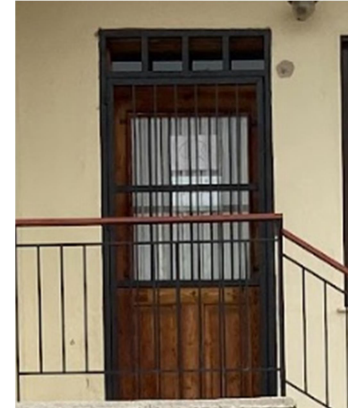
Όλα τα εξωτερικά κουφώματα εκτός της πόρτας κύριας εισόδου στο ισόγειο και των πορτών της επέκτασης είναι πλαστικού τύπου καφέ χρώματος. Οι πόρτες στο τμήμα της επέκτασης είναι ξύλινη στον όροφο και μεταλλική στο ισόγειο όπως και η πόρτα της κύριας εισόδου ισογείου. Οι εσωτερικές πόρτες του κτηρίου είναι όλες ξύλινες με αυτές του ισογείου να είναι βαμμένες σε λευκό χρώμα και του ορόφου σε φυσική κατάσταση περασμένες μόνο με λούστρο (Εικόνες 4.48-4.53).

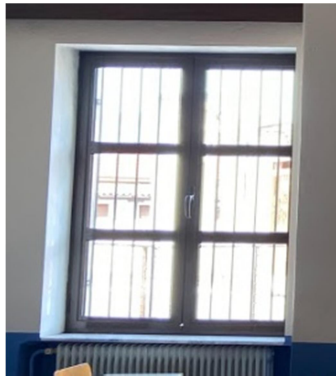
Εικόνα 4.48 Εξωτερική
πόρτα κύριας εισόδου
ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.49 Εξωτερική πόρτα
κύριας εισόδου ορόφου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.50 Εξωτερική πόρτα
επέκτασης ορόφου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.51 Κούφωμα παραθύρου(Πηγή: Τ.Υ)

Εικόνα 4.52 Εσωτερική πόρτα ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.53 Εσωτερική πόρτα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά (Εικόνα 4.54).

Εικόνα 4.54 Σημειακές εξωτερικές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων (Πηγή: Τ.Υ.)

4.3 Δημοτικό σχολείο οικισμού Νέου Σουλίου (Σ2)

Το Δημοτικό σχολείο του οικισμού Νέου Σουλίου ξεκίνησε να θεμελιώνεται το 1928 και αποπερατώθηκε το 1929 ενώ από τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους άρχισε και να λειτουργεί ως εξατάξιο δεύτερο Δημοτικό σχολείο αφού στον οικισμό υπήρχε ήδη Δημοτικό σχολείο από το 1915 (Σχολείο Σ1 της παρούσας εργασίας). Τα δύο σχολεία λειτουργούσαν ξεχωριστά και συγχωνεύθηκαν το 1972 (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010).

Το κόστος ανέγερσής του ανέλαβαν το κράτος, η κοινότητα Νέου Σουλίου και οι κάτοικοι του οικισμού. Στην αρχή παρουσίαζε ελλείψεις καθώς δεν υπήρχαν εξωτερικά επιχρίσματα, υδροχρωματισμοί και ελαιοχρωματισμοί, τα οποία έλαβαν χώρα πολύ αργότερα και συγκεκριμένα τα επιχρίσματα το 1954 και οι υδροχρωματισμοί και ελαιοχρωματισμοί το 1956 (Ηλ. Πηγή: 15).

Το 1985 το κτήριο επεκτάθηκε, χωρίς να αλλάζει το ορθογωνικό σχήμα της κάτοψης, στο ανατολικό του τμήμα και προστέθηκαν σε αυτό άλλες δύο αίθουσες για να στεγάζει επιπλέον τα παιδιά του νηπιαγωγείου (Κόκκινος, 1988, σελ 224). Το κτήριο συνεχίζει να λειτουργεί ως Δημοτικό σχολείο μέχρι και σήμερα (Εικόνες 4.55-4.60).

Εικόνα 4.55 Δημοτικό σχολείο 1930
(Πηγή: Κόκκινος, 1998)

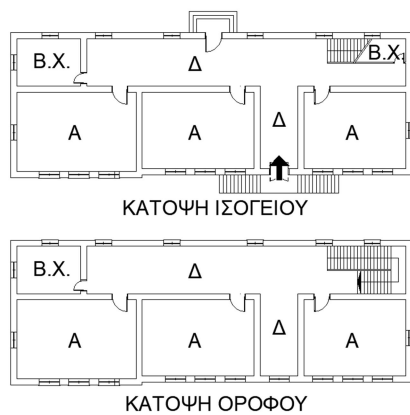
Εικόνα 4.56 Δημοτικό σχολείο 1985
(Πηγή: Κόκκινος, 1998)

Εικόνα 4.57 Δημοτικό σχολείο 2020
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.58 Δημοτικό σχολείο 2022
(Πηγή: Τ.Υ.)

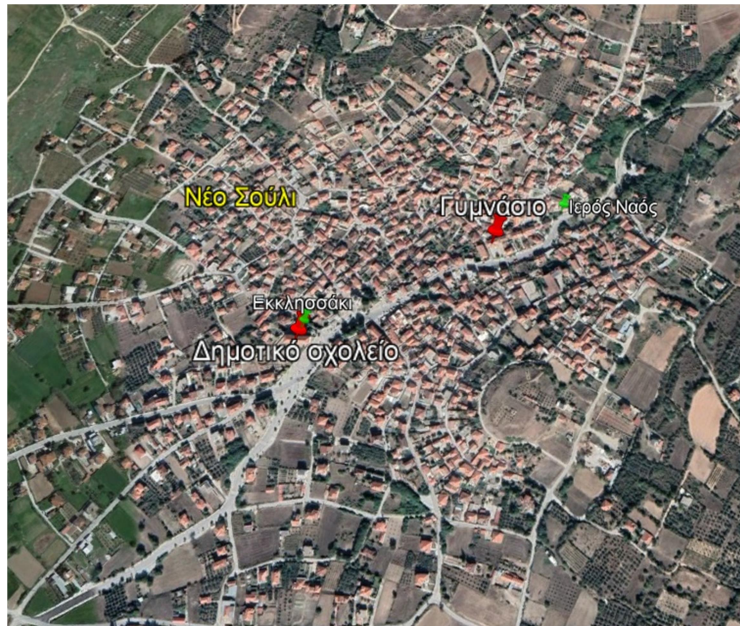

Εικόνα 4.59 Αρχικές κατόψεις Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου
(Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.60 Υφιστάμενες κατόψεις Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου
(Πηγή: Ζ.Κ.)

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι στο κέντρο του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο κεντρικό τμήμα ορθογωνικού οικοπέδου με διαγώνιο προς το οικόπεδο προσανατολισμό. Στο Β τμήμα του ίδιου οικοπέδου υπάρχει το εκκλησάκι της Αγία Μαρίνας (Εικόνες 4.61–4.63).

4.61 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.62 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Ηλ. Πηγή: 14)

4.63 Θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου στο οικόπεδο πανοραμικά (Ηλ. Πηγή: 16)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο που αποτελείται από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη. Διαθέτει Ν προσανατολισμό και σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη, διαστάσεων περίπου 40,00μ. x 12,00μ., με συμμετρική διάταξη όψεων.

Η κύρια είσοδος του κτηρίου στο ισόγειο βρίσκεται στο κέντρο της Ν κύριας όψης του καθώς υπάρχει και μία δευτερεύουσα είσοδος στο κεντροδυτικό τμήμα της πίσω όψη του. Η πρόσβαση στο υπερυψωμένο ισόγειο στην κύρια όψη του γίνεται με εξωτερικές κλίμακες ίδιας μορφής εκατέρωθεν της εισόδου, το πλατύσκαλο των οποίων είναι επιστεγασμένο με πλάκα η οποία στηρίζεται σε δύο υποστυλώματα. Το ημιυπόγειο, το οποίο καταλαμβάνει ένα Δ τμήμα της επιφάνειας του, διαθέτει μία είσοδο στη Δ όψη του.

Υπάρχει πλήρη συμμετρία ανοιγμάτων σε όλες τις όψεις του ως προς το ισόγειο με τον όροφο (εκτός από ένα μικρό επιπλέον άνοιγμα στο όροφο της Α όψης) και τοπική συμμετρία εκατέρωθεν της κύριας εισόδου ισογείου. Τα ανοίγματα είναι ορθογωνικού σχήματος με τα μεγαλύτερα (1,50μ. x 2.60μ.) από αυτά να βρίσκονται στις αίθουσες διδασκαλίας για επαρκή φωτισμό και τα μικρότερα (1,30μ. x 1.45μ.) στους διαδρόμους. Στο πάνω τμήμα των ανοιγμάτων της κύριας όψης του υπάρχει διακοσμητικό πλαίσιο ενώ στο σύνολο των ανοιγμάτων όλων των όψεων στο κάτω τμήμα τους υπάρχει κορνίζα από κονίαμα πάχους 7 εκ. (Εικόνες 4.64-4.68).

Εικόνα 4.64 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.65 Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.66 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

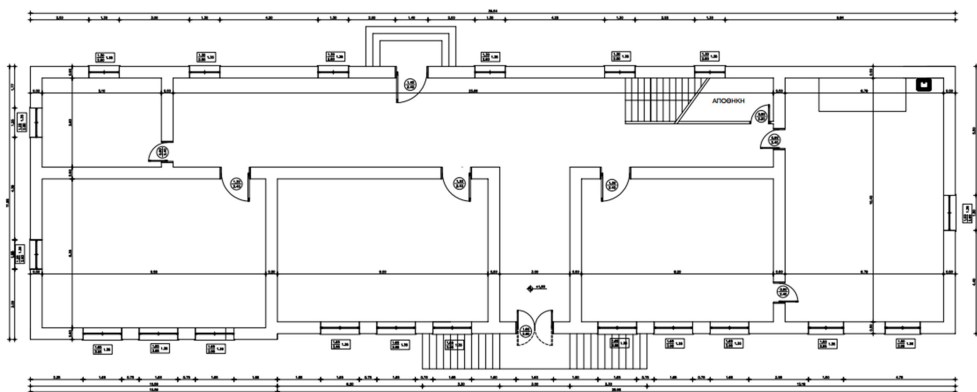

Εικόνα 4.67 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

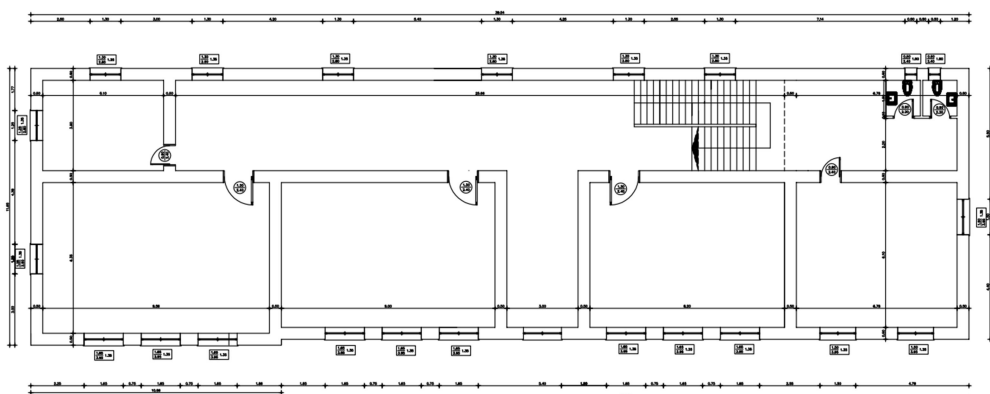

4.68 Κύρια και Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο αποτελείται από 4 μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας και μία μικρή και κατά την είσοδο σε αυτό υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου σχηματίζει έναν επιμήκη διάδρομο. Ανατολικά του επιμήκη διαδρόμου υπάρχει το κλιμακοστάσιο και οι 2 μεγάλες αίθουσες και δυτικά οι 2 μεγάλες αίθουσες και η 1 μικρή. Στον όροφο οι αίθουσες και οι διάδρομοι επαναλαμβάνονται με την διαφορά ότι στο ανατολικό τμήμα του κτηρίου η μία μεγάλη αίθουσα γίνεται μικρότερη και το υπόλοιπο τμήμα της W.C. (Εικόνες 4.69–4.70).

4.69 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Τ.Υ.)

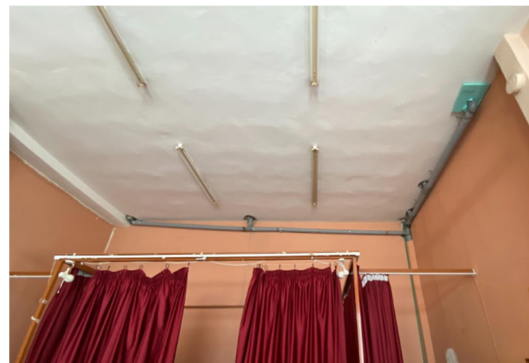

4.70 Κάτοψη ορόφου Δημοτικού σχολείου Νέου Σουλίου (Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο κατασκευάστηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκες ισογείου και ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου. Όλες τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες σε όλη την επιφάνειά τους εσωτερικά και εξωτερικά και φέρουν διαδοχικές στρώσεις βαφής ενώ οι εσωτερικές είναι επικαλυμμένες μέχρι περίπου το 1,50 μ. με λαδομπογιά. (Εικόνες 4.71–4.72).

Εικόνα 4.71 Πλάκα ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.72 Ψευδοροφή ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

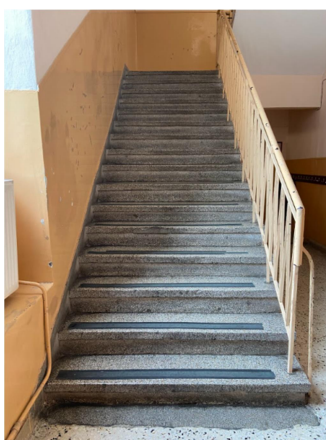
Τα εσωτερικά δάπεδα σε όλο το μήκος των διαδρόμων καθώς και σε όλες τις αίθουσες και στο κλιμακοστάσιο είναι επενδεδυμένα με μωσαϊκό μπεζ χρώματος όπως και το δάπεδο της εξωτερικής κλίμακας εισόδου στην κύρια όψη ενώ στα W.C. με κεραμικά πλακίδια (Εικόνες 4.73-4.77).

Εικόνα 4.73 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Τ.Υ.)

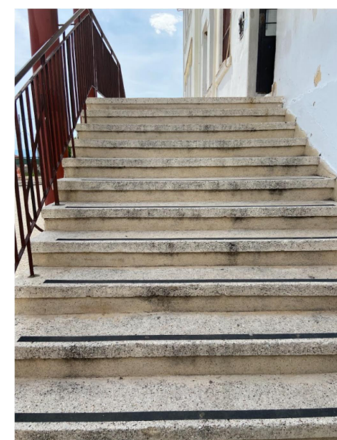
Εικόνα 4.74 Δάπεδο W.C. (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.75
Δάπεδο κλιμακοστασίου
(Πηγή: Τ.Υ.)

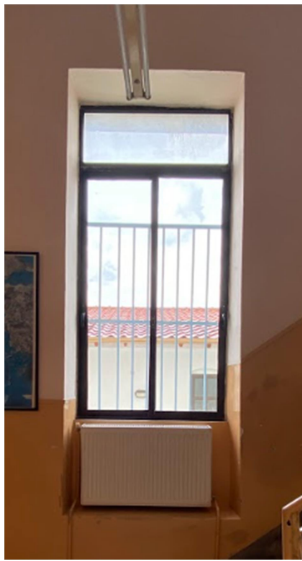

Εικόνα 4.76 Δάπεδο διαδρόμου
(Πηγή: Τ.Υ.)

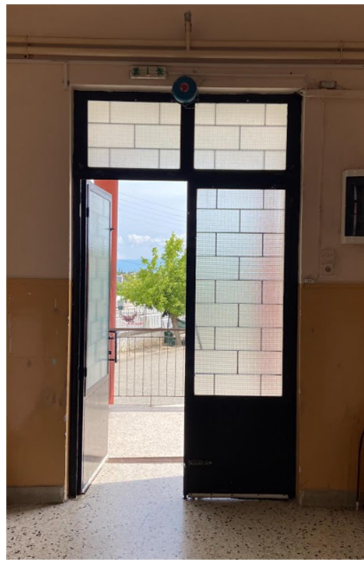

Εικόνα 4.77 Δάπεδο
εξωτερικής κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα των παραθύρων του κτηρίου είναι αλουμινίου παλαιού τύπου συρόμενα και χρώματος καφέ και οι εξωτερικές πόρτες είναι σιδηρές. Οι εσωτερικές πόρτες είναι όλες ξύλινες εκτός από αυτές των W.C. η οποίες είναι αλουμινίου (Εικόνες 4.78-4.80).

Εικόνα 4.78
Κουφώμα παραθύρου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.79 Κουφώμα
εξωτερικής πόρτας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.80 Κουφώμα
εσωτερικής πόρτας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή.

4.4 Παλαιό Δημοτικό σχολείο οικισμού Αγίου Πνεύματος (Σ3)

Το παλαιό Δημοτικό σχολείο του οικισμού Αγίου Πνεύματος ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1913 και αποπερατώθηκε το 1914 με το κόστος κατασκευής του να αναλαμβάνουν οι κάτοικοι του οικισμού μέσω δικών τους συνεισφορών, εράνων αλλά και προσωπικής τους εργασίας (Εικόνα 4.81).

4.81 Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 17)

Η ανάγκη ανέγερσής του προέκυψε λόγω της κακής κατάστασης του τότε υφιστάμενου Δημοτικού σχολείου, του οποίου η ακριβής χρονολογία ανέγερσης δεν είναι γνωστή αλλά είναι δεδομένο ότι στον οικισμό υπήρχε σχολείο τουλάχιστον από το 1870 που ιδρύθηκε ο Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος Σερρών ο οποίος σίγουρα θα είχε ενδιαφερθεί για την εκπαίδευση ενός κοντινού οικισμού της πόλης γιατί ήταν κάτι που εντασσόταν στους σκοπούς του αλλά επιπλέον είχε βρεθεί μία επιγραφή του 1878 που πληροφορεί για μια ανακαίνιση του (Δ. Σαμάρης, Η κοινότητα του Αγ. Πνεύματος Σερρών επί Τουρκοκρατίας, Θεσσαλονίκη 1971, σελ 66-67).

Λειτουργήσε ως τετραθέσιο Δημοτικό σχολείο και νηπιαγωγείο με 3 δασκάλους ενώ μετά τη βουλγαρική κατοχή αυξήθηκε κατά πολύ ο αριθμός των μαθητών με αποτέλεσμα το 1946 να ξεκινήσει προσπάθεια για ανέγερση Β' Δημοτικού σχολείου η οποία κατάφερε να επιτευχθεί κατά τα έτη 1960-1964 (Σχολείο Σ4 της παρούσας εργασίας) (Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών, Χανουμίδης Λ., Λασπάς Α., Χατζηαγοράκης Δ., Αλαχούζου Μ., 2010, σελ 67).

Σταμάτησε να λειτουργεί ως σχολείο το 1980 και η Σχολική Επιτροπή με την υπ. Αριθμ. 7/09-09-1987 παραχώρησε τη χρήση του ισόγειου τμήματος του κτηρίου στον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας (Ηλ. Πηγή: 17). Σήμερα το κτήριο χρησιμοποιείται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.

Το κτήριο έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2253/42907/05-09-1994 (ΦΕΚ 695/14.09.1994 τεύχος Β') Υπουργείου Πολιτισμού.

Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά το 2014 προέβη σε επεμβάσεις στο κτήριο, μέσω χρηματοδότησης του Προγράμματος LEADER 2007-2013 συνολικού προϋπολογισμού 350.000,00€, με στόχο την επισκευή και συντήρηση του διότι έφερε πολλές αλλοιώσεις από το πέρασμα του χρόνου (Εικόνες 4.82–4.85).

Εικόνα 4.82 Κύρια όψη προ παρεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.83 Πίσω όψη προ παρεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

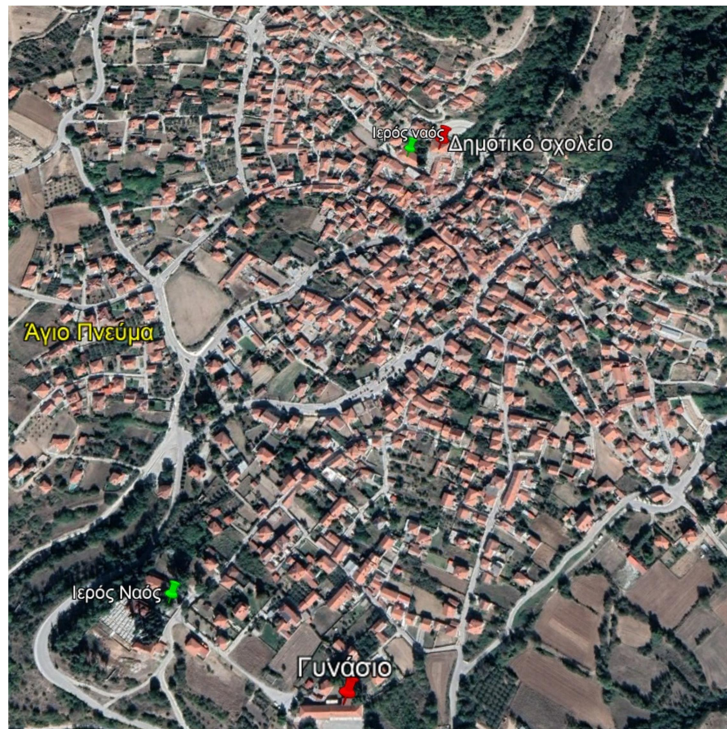
Εικόνα 4.84 Πλάγια Δ όψη προ παρεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.85 Πλάγια Α όψη προ παρεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Οι επεμβάσεις που έγιναν αφορούσαν την αντικατάσταση των παλιών σιδηρών κουφωμάτων με νέα ξύλινα, την καθαίρεση και αντικατάσταση σαθρών επιχρισμάτων, την ανακαίνιση των εσωτερικών και εξωτερικών χρωματισμών, τις εσωτερικές διαμορφώσεις του κτηρίου, τη συντήρηση των εσωτερικών θυρών και ξύλινων πατωμάτων, την επισκευή της ξύλινης οροφής του 1^{ου} ορόφου, την αποκατάσταση τμημάτων των όψεών του και κατασκευάστηκε εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης – αποχέτευσης, δίκτυο θέρμανσης και δίκτυο ισχυρών και ασθενών ρευμάτων για την πλήρη ηλεκτρολογική του εγκατάσταση. Τέλος, στον περιβάλλοντα χώρο του κτηρίου έγινε ανάπλαση του αύλειου χώρου του και κατασκευάστηκε αμφιθεάτρου.

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι Β του οικισμού, πλησίον Ιερού Ναού, και είναι τοποθετημένο στο ΝΔ τμήμα πολυγωνικού οικοπέδου συνολικού εμβαδού 3.117,20 τ.μ. με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.86–4.87).

4.86 Γεωγραφική θέση Παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.87 Νότιος προσανατολισμός Παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο με ορθογωνική κάτοψη, συνολικού εμβαδού 715,62 τ.μ., το οποίο αποτελείται από ισόγειο, 1^ο όροφο και στέγη και παρουσιάζει στοιχεία νεοκλασσικού ρυθμού με όψεις με κορωνίδες, γείσα και παραστάδες.

Η κύρια όψη του βρίσκεται στον νότο ενώ η μορφολογίας του εδάφους είναι τέτοια που στην πίσω όψη του εμφανίζει μόνο τον 1^ο όροφο και το ισόγειο είναι σαν υπόγειο και για αυτό το λόγο στην Δ και Α πλευρά του υπάρχουν σκάλες και ράμπες που οδηγούν στην πίσω πλευρά του. Διαθέτει πόρτες εισόδου σε κάθε όψη του με κύρια αυτή στο κέντρο της κύριας όψης που πάνω ακριβώς από αυτή υπάρχει ένας μικρός εξώστης του 1^{ου} ορόφου.

Τα ανοίγματα είναι αρκετά σε αριθμό, ορθογωνικού σχήματος, σε απόλυτη συμμετρία ως προς τον οριζόντιο άξονα αλλά και ως προς το ισόγειο με τον 1^ο όροφο στην κύρια όψη του και στις υπόλοιπες μόνο ως προς τον οριζόντιο άξονα. Συγκεκριμένα, στην κύρια όψη του υπάρχουν 8 ανοίγματα εκατέρωθεν της κεντρικής εισόδου (4 στο ισόγειο και 4 στον όροφο), στην πίσω όψη 4 εκατέρωθεν της εισόδου, στη Δ πλάγια όψη 5 (1 στο ισόγειο και 4 στον όροφο) και στην Α όψη 8 (2 στο ισόγειο και 6 στον όροφο) (Εικόνες 4.88–4.91).

Εικόνα 4.88 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.89 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

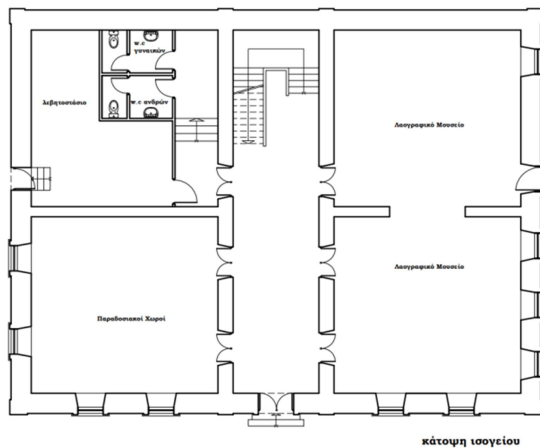

Εικόνα 4.90 Πλάγια Δ όψη
(Πηγή: Τ.Υ.)

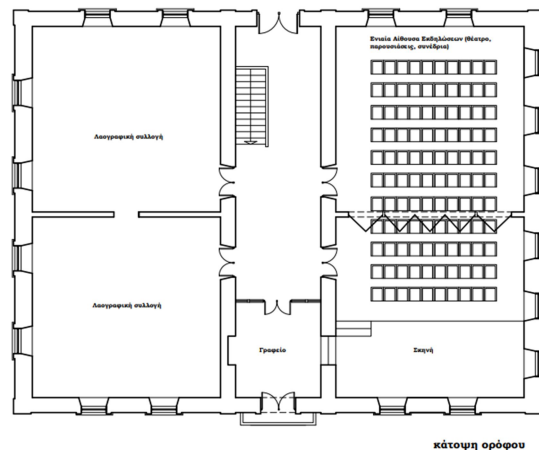

Εικόνα 4.91 Πλάγια Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου υπάρχει και το κλιμακοστάσιο. Ανατολικά του διαδρόμου υπάρχουν 2 αίθουσες και δυτικά 1 αίθουσα και ένας χώρος με τα W.C. και το λεβητοστάσιο – αποθήκη. Στον όροφο βλέπουμε την κάτοψη να επαναλαμβάνεται με την διαφορά ότι στη θέση της εισόδου υπάρχει ένα γραφείο ενώ οι 2 αίθουσες ανατολικά του διαδρόμου ενώνονται και γίνονται αίθουσα εκδηλώσεων και δυτικά ο χώρος των W.C. και του λεβητοστασίου – αποθήκης γίνεται ακόμη μία αίθουσα (Εικόνες 4.92–4.93).

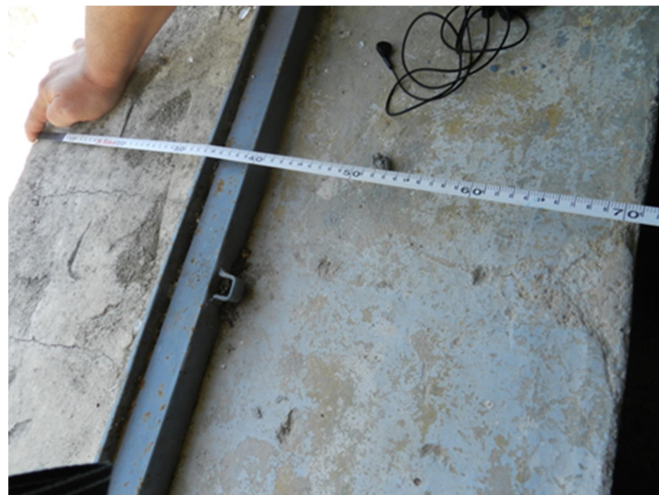

Εικόνα 4.92 Κάτοψη ισογείου παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.93 Κάτοψη ορόφου παλαιού Δημοτικού σχολείου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)

Ο σκελετός του κτηρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία πάχους εξωτερικά 0,70 εκ. (Εικόνα 4.94) και εσωτερικά 0,60 εκ., επιχρισμένη σε όλη την επιφάνειά της με διαδοχικές στρώσεις βαφής, πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου.

4.94 Πάχος εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα των εισόδων και του εξώστη είναι μεταλλικά δίφυλλα που φέρουν στο άνω τμήμα τους υαλοπίνακα από κρύσταλλο ενώ των παραθύρων ξύλινα ανοιγόμενα με ενδιάμεση τραβέρσα για φεγγίτη, καϊττα για τους υαλοπίνακες και περιθώρια (περβάζια) ενώ υπάρχουν ποδιές από μάρμαρο πάχους 2 εκ. που προεξέχουν της τοιχοποιίας εξωτερικά 3 εκ. και φέρουν νεροχύτη προστασίας από όμβρια. Σε όλα τα παράθυρα ισογείου της κύριας, Δ και Α όψης και στου ορόφου της πίσω όψης είναι τοποθετημένα σιδηρά προστατευτικά κάγκελα (Εικόνες 4.95-4.96).

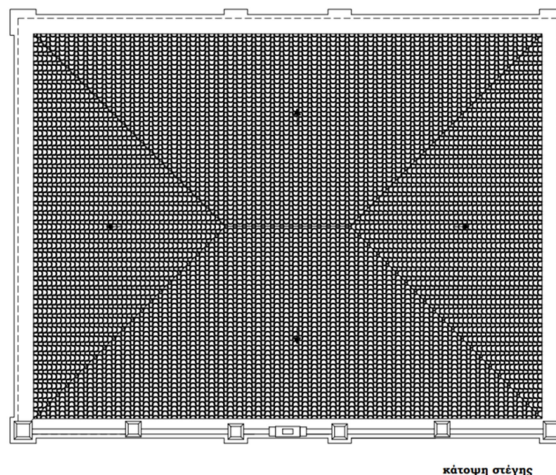

Εικόνα 4.95 Κουφώματα εισόδων και εξώστη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.96 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.)

Εσωτερικά του κτηρίου οι θύρες είναι ξύλινες ταμπλαδωτές και τα δάπεδα με ξύλινη επίστρωση. Η στέγη είναι ξύλινη, τετράριχτη με κεραμίδια (Εικόνα 4.97).

4.97 Κάτοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)

Τέλος, η σημερινή κατάσταση του κτηρίου κρίνεται εξωτερικά καλή με άριστη κατάσταση σκελετού, πρόσφατα επισκευασμένη στέγη, αποκατεστημένες όψεις αλλά παρόλα αυτά ορισμένα τμήματά τους χρήζουν καθαίρεσης επιχρισμάτων και επανακατασκευής ενώ εσωτερικά παρουσιάζει πολλές αλλοιώσεις από το πέρασμα του χρόνου και υπάρχει άμεση ανάγκη για αποκατάσταση.

4.5 Γυμνάσιο οικισμού Αγίου Πνεύματος (Σ4)

Το Γυμνάσιο του οικισμού Αγίου Πνεύματος ξεκίνησε να θεμελιώνεται το 1960 και αποπερατώθηκε το 1964 λειτουργώντας αρχικά ως Β' Δημοτικό σχολείο του οικισμού αφού υπήρχε ήδη Δημοτικό σχολείο (Σχολείο Σ3 της παρούσας εργασίας) στον οικισμό. Η ανάγκη κατασκευής του προέκυψε λόγω της αύξησης του πληθυσμού του οικισμού και κατά συνέπεια του αριθμού των μαθητών τους οποίους το υπάρχον Δημοτικό σχολείο ήταν ανεπαρκές να στεγάσει.

Το αρχικό σχολείο αποτελούνταν από 1 γραφείο, 1 αποθήκη και 3 αίθουσες διδασκαλίας αλλά το 1980 που σταμάτησε να λειτουργεί το Α' Δημοτικό σχολείο, προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του και έτσι το 1987-1988 προστέθηκαν άλλες 2 αίθουσες και το 1999 άλλη μία, αλλάζοντας έτσι το σχήμα της αρχικής του κάτοψης. Το 2001-2002 το κτήριο ανακαινίστηκε και σταμάτησε να λειτουργεί ως Δημοτικό σχολείο, λόγω της συγχώνευσης, το 2011 και έκτοτε έως σήμερα λειτουργεί ως Γυμνάσιο. (Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών, Χανουμίδης Λ., Λασπάς Α., Χατζηαγοράκης Δ., Αλαχούζου Μ., 2010, σελ 67) (Εικόνες 4.98–4.103).

Εικόνα 4.98 Β' Δημοτικό σχολείο πριν το 1980 (Ηλ. Πηγή: 17)

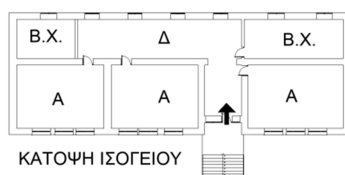
Εικόνα 4.99 Δημοτικό σχολείο 1987-1999 (Ηλ. Πηγή: 17)

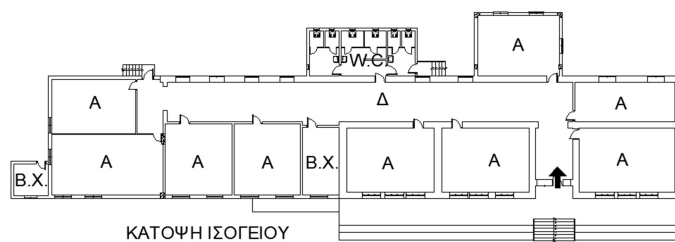
Εικόνα 4.100 Δημοτικό σχολείο 1999 (Ηλ. Πηγή: 17)

Εικόνα 4.101 Γυμνάσιο 2022 (Πηγή: Τ.Υ.)

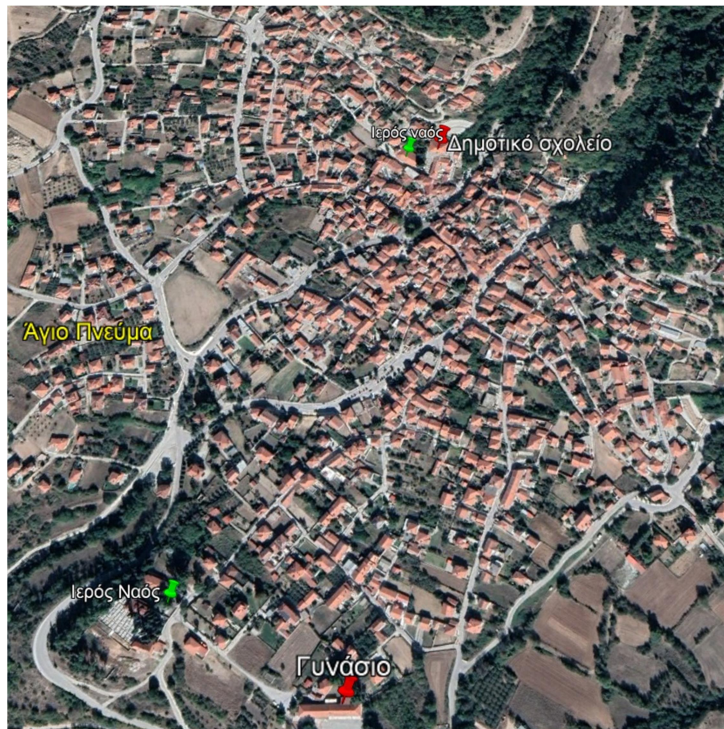
Εικόνα 4.102 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.103 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Πηγή: Τ.Υ.)

Διαθέτει την υπ' αριθμ. 920/20-04-2012 Απόφαση Νομοποίησης περιγράμματος προ του 55' του Τμήματος Πολεοδομίας Δήμου Σερρών και την υπ' αριθμ. 53/03-06-2013 Οικοδομική Άδεια Προσθήκης κατ' επέκταση του Τμήματος Έκδοσης Αδειών Δήμου Σερρών με την οποία κατασκευάστηκε μία αίθουσα διδασκαλίας στο Α τμήμα της πίσω όψης του και ο χώρος κυλικείου στο Δ τμήμα του.

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι πλησίον Ιερού Ναού Ν του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο Β τμήμα πολυγωνικού οικοπέδου συνολικού εμβαδού 4.392,00 τ.μ. με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.104–4.105).

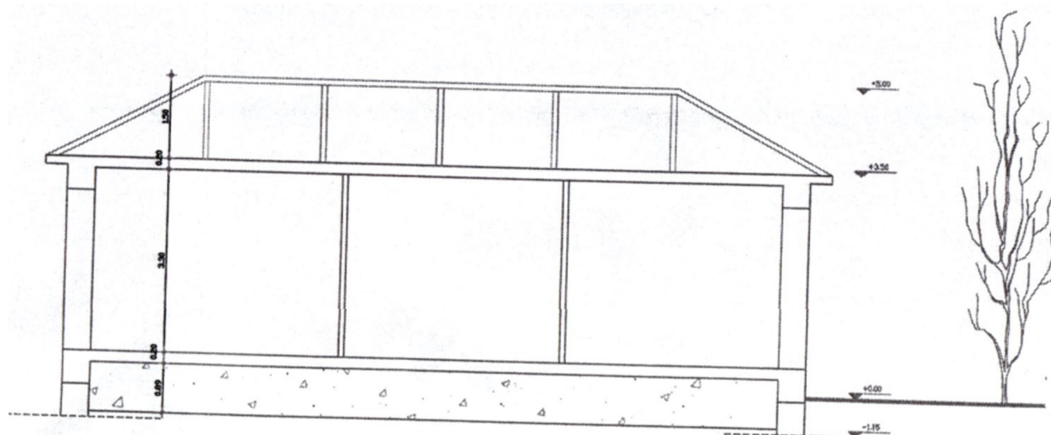

4.104 Γεωγραφική θέση Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.105 Νότιος προσανατολισμός Γυμνασίου Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα κτήριο αποτελούμενο από υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο και στέγη το οποίο σχημάτιζε ορθογωνική κάτοψη διαστάσεων περίπου 60,00μ x 12,00μ, αλλά με τις προσθήκες που έγιναν για τον χώρο κυλικείου στην δυτική όψη του και W.C. και αίθουσας διδασκαλίας στην πίσω όψη του το σχήμα κάτοψής του μεταβλήθηκε παραμένοντας όμως ο κορμός ίδιος. Το συνολικό εμβαδόν του (συμπεριλαμβανομένων των προσθηκών στην ορθογωνική κάτοψη) είναι 793,06 τ.μ. και το ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους ανέρχεται στα 5,00μ (υπερυψωμένο ισόγειο 3,50μ. + στέγη 1,50μ.) (Εικόνα 4.106). Η επιφάνεια του ημιυπογείου εκτείνεται μόνο σε ένα μικρό ΒΑ τμήμα του και ο χώρος του κυλικείου δεν επικοινωνεί με το κυρίως κτήριο.

4.106 Σχηματική Τομή (Πηγή: Τ.Υ.)

Η κύρια όψη του κτηρίου είναι η Ν όπου στο Α της τμήμα βρίσκεται η κύρια είσοδος η οποία σχηματίζει εσοχή ενώ δευτερεύουσα είσοδος υπάρχει στο Δ τμήμα της πίσω όψης του. Οι εισοδοί γίνονται με κλίμακες αφού η πλάκα ισόγειου είναι υπερυψωμένη με αυτή της δευτερεύουσας εισόδου να είναι επικαλυμμένη στο πλατύσκαλό της με εξωτερικό μεταλλικό στέγαστρο από λαμαρίνα. Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται από το Α τμήμα της πίσω όψης του. Διαθέτει αρκετά συμμετρικά ορθογωνικά ανοίγματα σε όλες τις όψεις του εκτός της Α με αυτά της κεντροανατολικής κύριας όψης να φέρουν στο πάνω τμήμα τους ένα μικρό σκίαστρο από σκυρόδεμα.

Σε μεγάλο τμήμα της κύριας όψης του έχουν κατασκευαστεί βαθμίδες οι οποίες χρησιμοποιούνται ως χώρος ανάπαυσης των μαθητών στα διαλείμματα είτε ως χώρος θέασης αθλοπαιδιών (Εικόνες 4.107–4.113).

4.107 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.108 Α τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.109 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.110 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.111 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

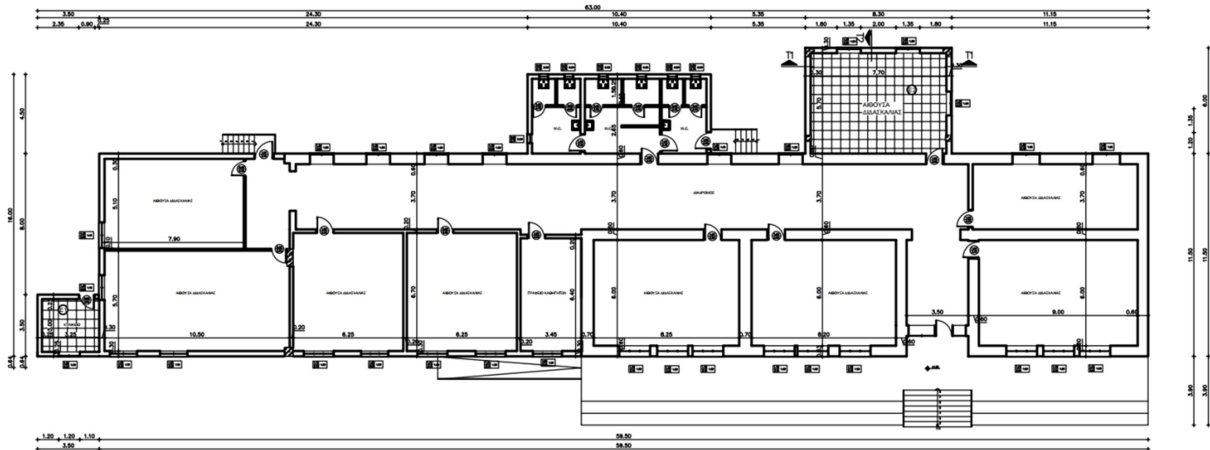

Εικόνα 4.112 Δευτερεύουσα είσοδος (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)

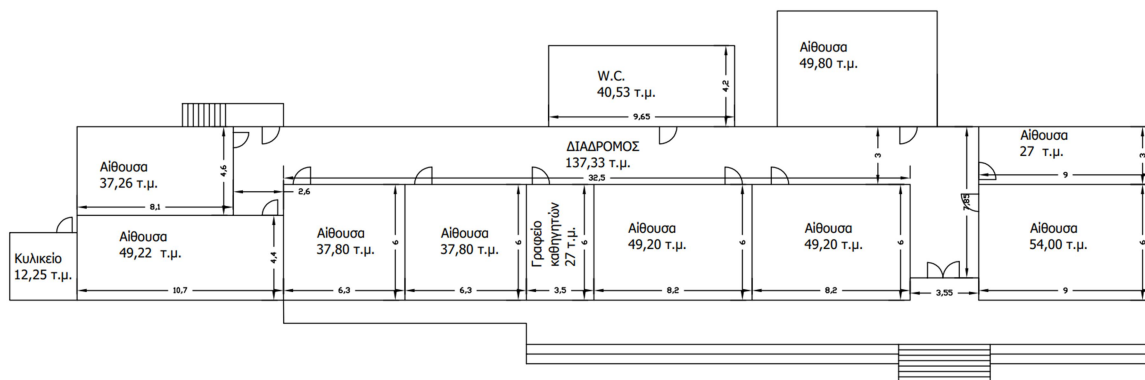

Εικόνα 4.113 Είσοδος ημυπογείου (Πηγή: Τ.Υ. Δήμου)

Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου εκεί συναντά τον Β επιμήκη διάδρομο του κτηρίου. Ανατολικά του διαδρόμου εισόδου υπάρχουν 2 αίθουσες διδασκαλίας ενώ ο επιμήκης διάδρομος διαθέτει στην Ν πλευρά του 4 αίθουσες διδασκαλίας και το γραφείο των καθηγητών και στην Δ πλευρά του ακόμη 2 αίθουσες διδασκαλίας. Β του επιμήκη διαδρόμου υπάρχουν τα W.C. και 1 αίθουσα διδασκαλίας, Λεβητοστασίου. Στη Δ πλευρά του κτηρίου υπάρχει προσκολλημένο ένα τμήμα το οποίο αποτελεί το Κυλικείο και είναι ανεξάρτητο με το κυρίως κτήριο καθώς δεν επικοινωνούν μεταξύ τους (Εικόνες 4.114-4.115).

Εικόνα 4.114 Κάτοψη (Πηγή: Τ.Υ.)

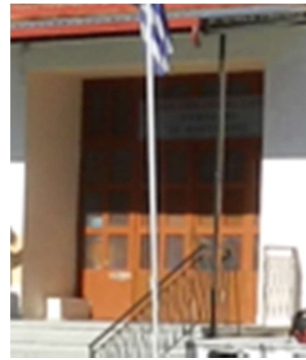
4.115 Σκαρίφημα κάτοψης Γυμνασίου (Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο έχει θεμελιωθεί από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία και πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η εξωτερική τοιχοποιία του είναι επιχρισμένη και βαμμένη σε όλη την επιφάνειά της όπως και όλες οι εσωτερικές τοιχοποιίες του.

Τα κουφώματα των παραθύρων είναι ανοιγόμενα παλιού μεταλλικού τύπου ενώ μόνο τα 4 που υπάρχουν Δ της κύριας όψης του και στην Δ όψη του είναι συρόμενα αλουμινίου. Η πόρτα της κύριας εισόδου είναι μεταλλική και η πόρτα της δευτερεύουσας από αλουμίνιο (Εικόνες 4.116 – 4.117).

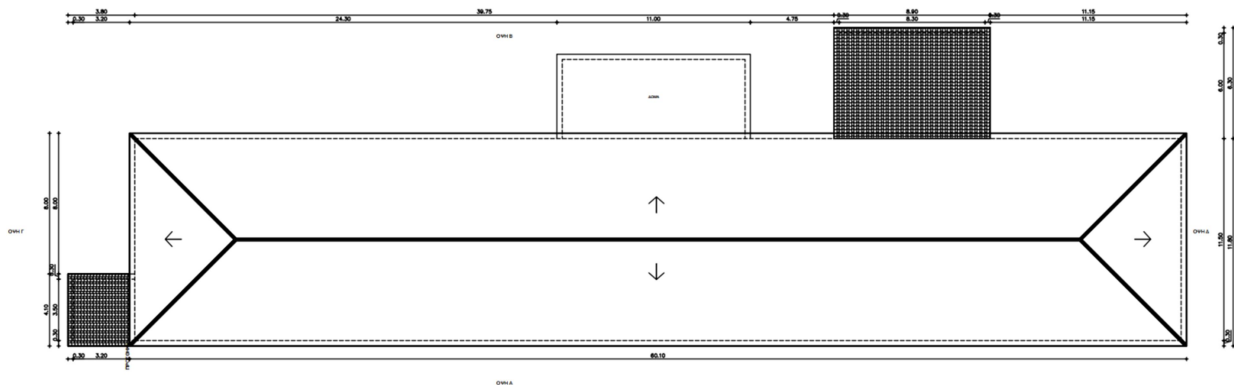

Εικόνα 4.116 Κουφώματα παραθύρων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.117 Κουφώματα εισόδων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη του είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια (Εικόνα 4.118).

Εικόνα 4.118 Άνοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)

Τέλος, η σημερινή κατάσταση του κτηρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.

4.6 Σχολαρχείο οικισμού Εμμανουήλ Παππά (Σ5)

Στον οικισμό Εμμανουήλ Παππά υπήρχε από πολύ παλιά έφεση των ανθρώπων για γράμματα και πρόοδο και αυτό αποδεικνύεται από γραπτά κείμενα της εκκλησίας του οικισμού τα οποία αναφέρουν πως μόλις το 1870 ιδρύθηκε το πρώτο Δημοτικό σχολείο που έφερε την ονομασία «Οκτατάξια Αστική Σχολή Δοβίστης». Η «Οκτατάξια Αστική Σχολή Δοβίστης» στεγαζόταν σε διάφορα οικήματα της εκκλησίας του οικισμού και λειτουργούσε ως Αρρεναγωγείο, Παρθεναγωγείο και τμήμα Νηπιαγωγείου, όπου οι νέοι του οικισμού μάθαιναν εκεί τα πρώτα τους γράμματα και πολλοί από αυτούς έγιναν έμποροι, δάσκαλοι, γιατροί και γενικά πολίτες με πλούσιο πνευματικό επίπεδο για εκείνα τα χρόνια.

Λόγω αυτής της έφεσης των ανθρώπων του οικισμού, τον Ιανουάριο του 1883, σε κοινή σύσκεψη της εκκλησιαστικής επιτροπής, των κοινοτικών αρχόντων και της συντεχνίας των γεωργών συστάθηκε η πρώτη Σχολική Επιτροπή του οικισμού η οποία και αποφάσισε το εκ βάθρων κτίσιμο

Δημοτικής Σχολής. Έτσι, εντός μία διετίας κτίστηκε το κτήριο του Σχολαρχείου της κοινότητας Εμμανουήλ Παππά που αρχικά αποτελούνταν από δύο αίθουσες και ξύλινη εξωτερική σκάλα. Αργότερα, το 1906, στο υπάρχον κτήριο προστέθηκε ανατολικά άλλη μία αίθουσα και κτίστηκε στην είσοδο του μαρμάρινη εξωτερική σκάλα με μαρμάρινους κίονες στην οποία γράφτηκε η επιγραφή «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΔΟΒΙΣΤΗΣ» και έτσι το κτήριο πήρε τη σημερινή του μορφή (Εικόνα 4.119)(Ηλ. Πηγές: 18 & 19).

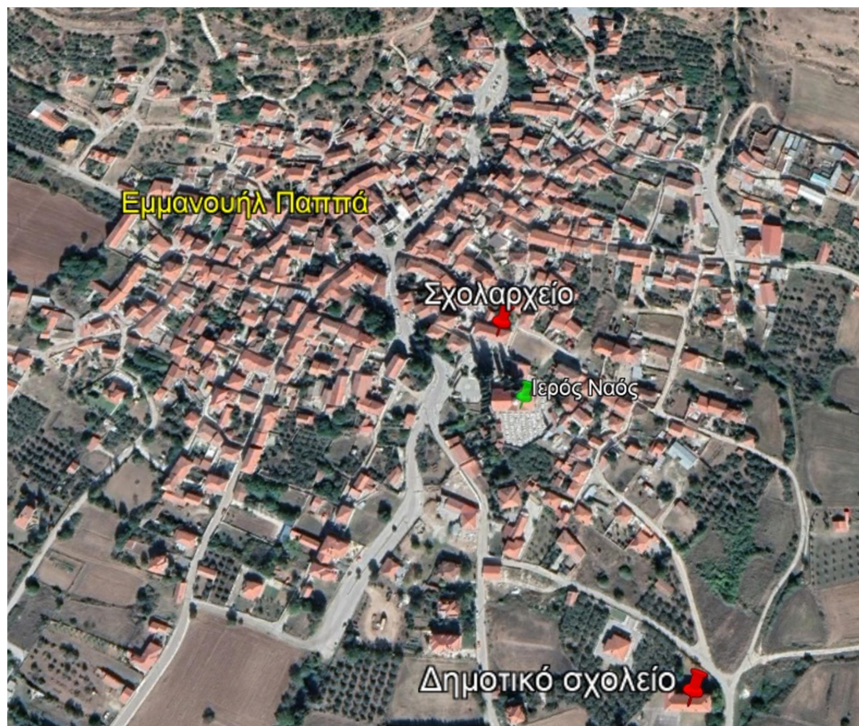

4.119 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά 1988
(Πηγή: Λασπάς & Τσαλκίδης & Τσανάκα, 2015, σελ 65)

Αξίζει να σημειωθεί πως το κτήριο έχει χαρακτηριστεί ως έργο τέχνης σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Απόφαση Γ/1097/44827/29-07-1980 (ΦΕΚ 752/09.08.1980 τεύχος Β') του Υπουργείου Πολιτισμού.

Ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά προέβη το 2000 σε επεμβάσεις στο κτήριο, με στόχο τη διαρρύθμιση του ισογείου του σχολαρχείου σε εκθεσιακό – μουσειακό χώρο έκθεσης ενδυμάτων και επιλεκτικών κειμηλίων της εποχής του Οπλαρχηγού Εμμανουήλ Παππά και του ορόφου σε αίθουσα διαλέξεων. Επίσης, το 2009 πραγματοποιήθηκαν εργασίες αποκατάστασης εσωτερικά και εξωτερικά του κτηρίου και το 2011 αποκαταστάθηκε η στέγη του.

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι κεντρικά του οικισμού δίπλα από την πλατεία και είναι τοποθετημένο στο Β τμήμα πολυγωνικού οικοπέδου συνολικού εμβαδού 2.699,24 τ.μ., το οποίο περιλαμβάνει και τον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου, με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.120–4.121).

4.120 Γεωγραφική θέση Σχολαρχείου Εμμανουήλ Παππά σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.121 Νότιος προσανατολισμός Σχολαρχείου Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο με ισόγειο, όροφο και στέγη το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη διαστάσεων 26,00μ. x 8,80μ.. Το ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους ανέρχεται στα 9,80 μ. (3,25μ. ισόγειο + 4,65μ. όροφος + 1,80μ. στέγη).

Η κύρια όψη του είναι η Ν στην οποία δεν υπάρχει συμμετρία κατά τον εγκάρσιο άξονα (κυρίως υπάρχει ρυθμός) και υπάρχει τοπική συμμετρία εκατέρωθεν των κύριων εισόδων ισογείου και ορόφου οι οποίες βρίσκονται στον ίδιο άξονα κεντροδευτικά της κύριας όψης. Η κύρια είσοδος του ισογείου σχηματίζει εσοχή ενώ στον όροφο δημιουργείται ημιυπαίθριος χώρος στον οποίον γίνεται

πρόσβαση με 2 κλίμακες ίδιας μορφής εκατέρωθεν της εισόδου. Στο Α τμήμα της κύριας όψης του υπάρχει ακόμη μία είσοδος ισογείου η οποία σχηματίζει εσοχή και αποτελεί τη δευτερεύουσα είσοδο στο ισόγειο.

Ο ημιυπαίθριος της κύριας εισόδου του ορόφου και συγκεκριμένα το αέτωμα του, αποτελείται από 3 κάμαρες όπου εδράζονται σε 4 κολόνες εκ των οποίων οι 2 δεν είναι εξωτερικών διαστάσεων αλλά έχουν σχηματιστεί τρισδιάστατα εκατέρωθεν τις εισόδου. Οι άλλες 2 κολώνες είναι τετραγωνικών διαστάσεων, λιτής γραμμής στον κορμό τους και με λεπτομέρειες στην στέψη τους, με περιμετρικό βαθμιδωτό πλαίσιο 3 ταινιών.

Στο ισόγειο διαθέτει 1 μικρό άνοιγμα τετραγωνικών διαστάσεων στην κύρια όψη του και στον όροφο ορθογωνικών διαστάσεων στην κύρια (10 ανοίγματα), Δ (3 ανοίγματα) και πίσω όψη του (6 ανοίγματα). Στα περισσότερα ανοίγματα υπάρχει περιμετρικό πλαίσιο συγκροτημένο με τρεις βαθμιδωτές ταινίες με εξωτερικό κυμάτιο. Η ποδιά των παραθύρων προεξέχει από τον τοίχο και μεταξύ ποδιάς και γείσου ορόφου υπάρχει μία επιφάνεια όπου στην μέση της επιφάνειας αυτής σχηματίζεται ένας μπορντό ροδίσκος. Στην στέψη των ανοιγμάτων υπάρχουν φρίζες τοξωτού σχήματος, πάλι με 3 ταινίες (όπως στην επιφάνεια του ανοίγματος) και στο κέντρο αυτής ο προαναφερόμενος ροδίσκος.

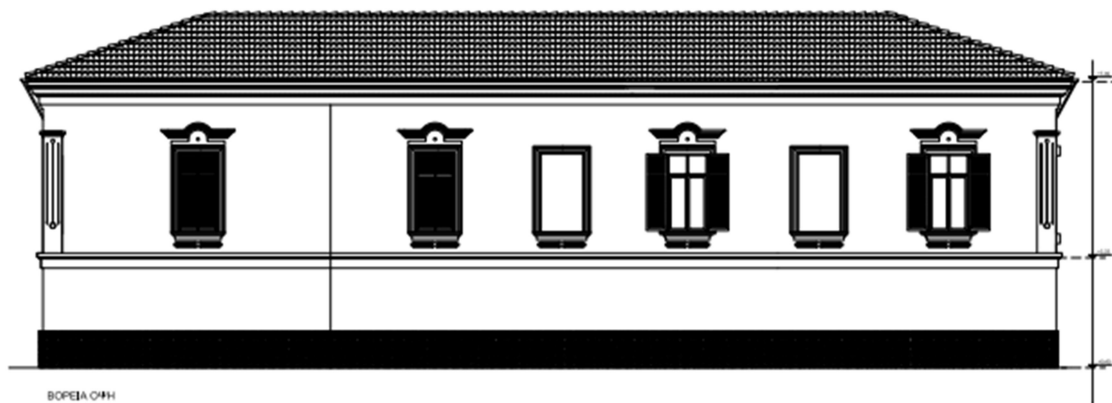
Τέλος, στο Δ τμήμα της κύριας όψης του είναι προσκολλημένη μία μικρή προσθήκη η οποία χρησιμοποιείται ως λεβητοστάσιο (Εικόνες 4.122-4.129).

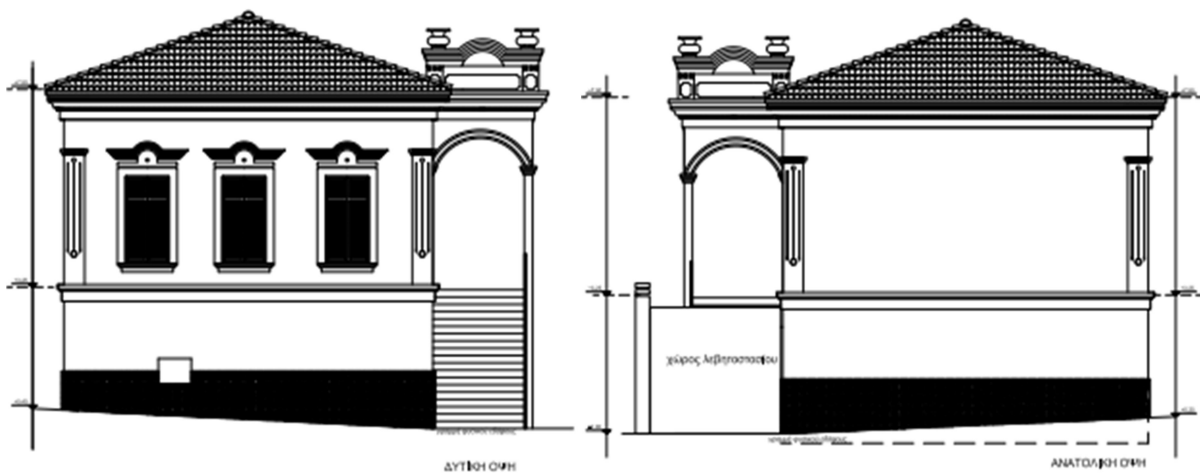
4.122 Κύρια όψη Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.123 Ν Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.124 Β Πίσω όψη (Τ.Υ.)

Εικόνα 4.125 Δ πλάγια όψη
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.126 Α πλάγια όψη
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.127 Κύρια όψη Σχολαρχείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.128
Διακόσμηση παραθύρου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.129 Διακόσμηση ημιυπαίθριου
(Πηγή: Τ.Υ.)

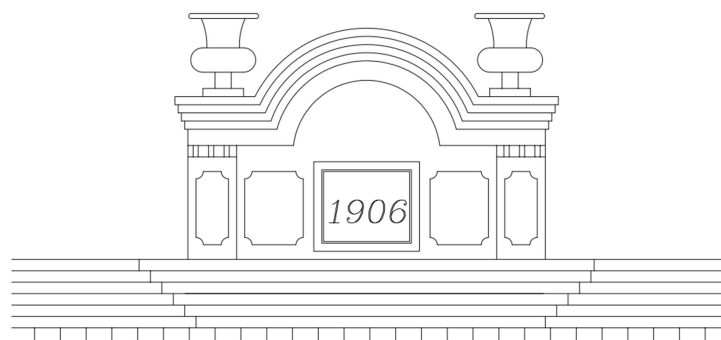
Στην στέψη του κτηρίου υπάρχουν λευκές επιφάνειες (σαν πινακάκια), με διακοσμητικά μπορντό βάζα στις 4 ακμές του αετώματος, με 1 κεντρική κάμαρα όπου είναι και το πιο ψηλό σημείο του κτηρίου και τέλος της, στο κέντρο, ένα μικρό πλαίσιο με την επιγραφή του έτους που προστέθηκε μία αίθουσα και κτίστηκε η μαρμάρινη εξωτερική σκάλα στο κτήριο (Εικόνα 4.130-4.132).

Εικόνα 4.130 Στέψη κτηρίου
(Πηγή: Τ.Υ.)

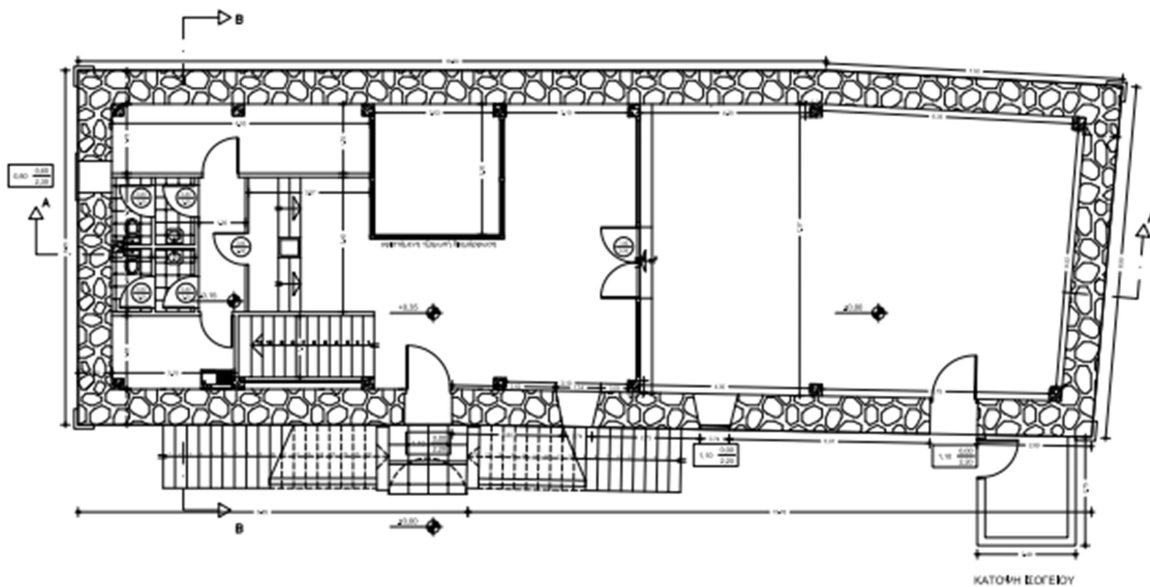
Εικόνα 4.131 Στέψη κτηρίου
(Ηλ. Πηγή: 19)

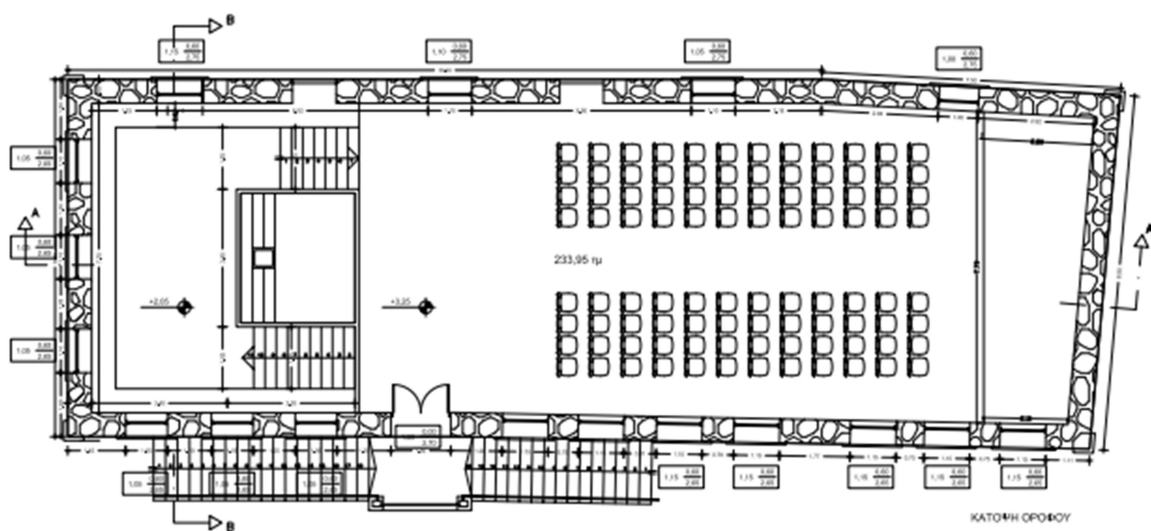
4.132 Στέψη κτηρίου σε Auto-cad (Πηγή: Τ.Υ.)

Κατά την είσοδο στο ισόγειο υπάρχει ένας μεγάλος τετραγωνικός χώρος. Στην Δ πλευρά του κτηρίου και αριστερά της εισόδου, βρίσκεται το κλιμακοστάσιο το οποίο έχει σχήμα “Π” και μετά από αυτό κλίμακες που οδηγούν σε διαφορά ύψους 0,50 μ. κάτω από τη στάθμη του ισογείου όπου εκεί υπάρχουν 2 W.C. και μία μικρή κουζίνα με ορθογωνικούς χώρους. Δεξιά της εισόδου και Α του κτηρίου, με διαφορά 0,35 μ., υπάρχει η κεντρική αίθουσα ορθογωνικών διαστάσεων όπου λειτουργεί σαν εκθεσιακός – μουσειακός χώρος για τη ζωή και το έργο του ήρωα Εμμανουήλ Παππά.

Στον όροφο στο κέντρο της κατά μήκος μικρής διάστασης του κτηρίου υπάρχει 1 ορθογώνιος διάδρομος που διαχωρίζει την υφιστάμενη αίθουσα στην Α πλευρά του με το κλιμακοστάσιο (Εικόνες 4.133-4.134).

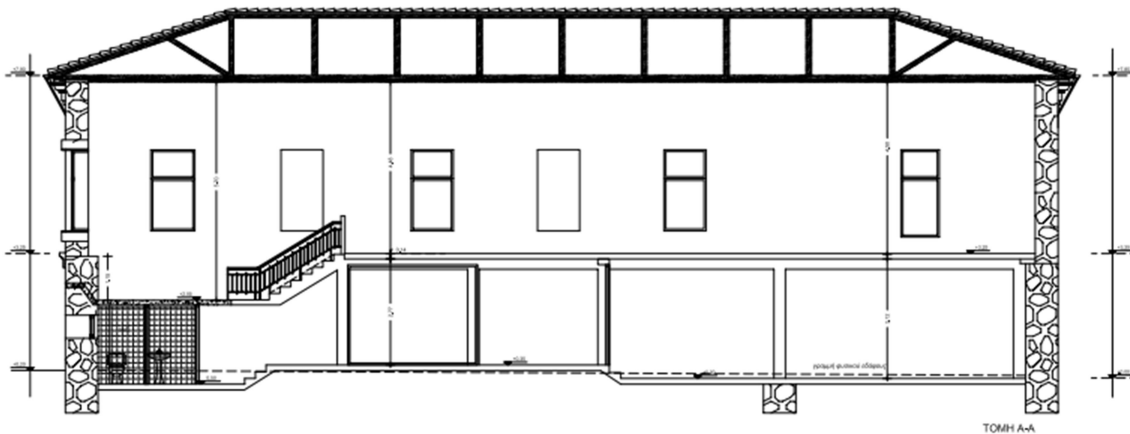

4.133 Κάτοψη ισογείου Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)

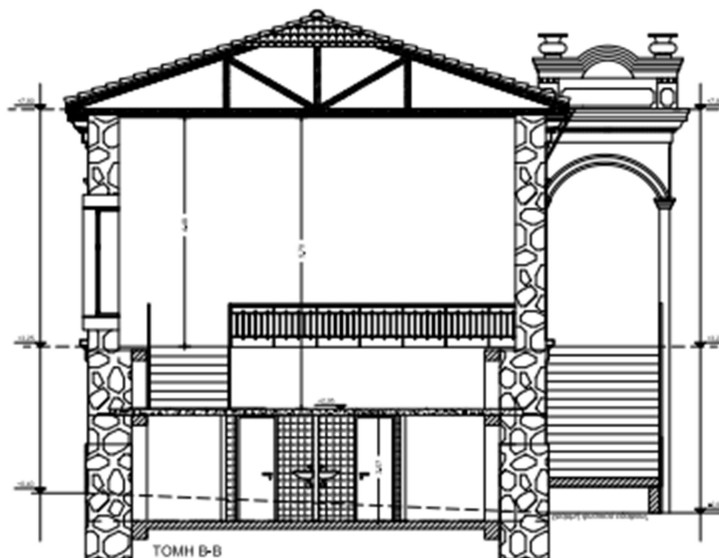

4.134 Κάτοψη ορόφου Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο θεμελιώθηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος και ψευδοροφή ορόφου. Οι εξωτερικές τοιχοποιίες του ισογείου είναι πάχους 85 εκ., του ορόφου 60 εκ. και οι εσωτερικές, οι οποίες αποτελούν μέρος των επεμβάσεων που έγιναν το 2000 στο κτήριο, πάχους 10 εκ. (Εικόνες 4.135-4.136). Επιχρίσματα υπάρχουν εσωτερικά και εξωτερικά των τοιχοποιιών με διαδοχικά στρώματα βαφής λευκών και μπεζ χρωματικών αποχρώσεων και μπορντό λεπτομέρειες.

4.135 Τομή Α-Α Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)

4.136 Τομή Β-Β Σχολαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι όλα ξύλινα κλασικά, με παντζούρια γερμανικού τύπου σε όλα τα παράθυρα (Εικόνες 4.137-4.140).

Εικόνα 4.137 Πόρτα κύριας εισόδου ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.138 Πόρτα δευτερεύουσας εισόδου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.139 Παράθυρο ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.140 Παράθυρο ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Στην οροφή του ισογείου έχει τοποθετηθεί ψευδοροφή γυψοσανίδας και στον όροφο υπάρχει ξύλινη οροφή με περιμετρική κορνίζα ενώ τα δάπεδα της αίθουσας ισογείου είναι επιστρωμένα με μωσαϊκό και μάρμαρο, του ορόφου με παρκέτο (ξύλο) και της εσωτερικής και εξωτερικής κλίμακας με μάρμαρο (Εικόνες 4.141-4.145).

Εικόνα 4.141 Δάπεδο και οροφή αίθουσας ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.142 Δάπεδο και οροφή αίθουσας ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.143 Δάπεδο διαδρόμου ισογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.144 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

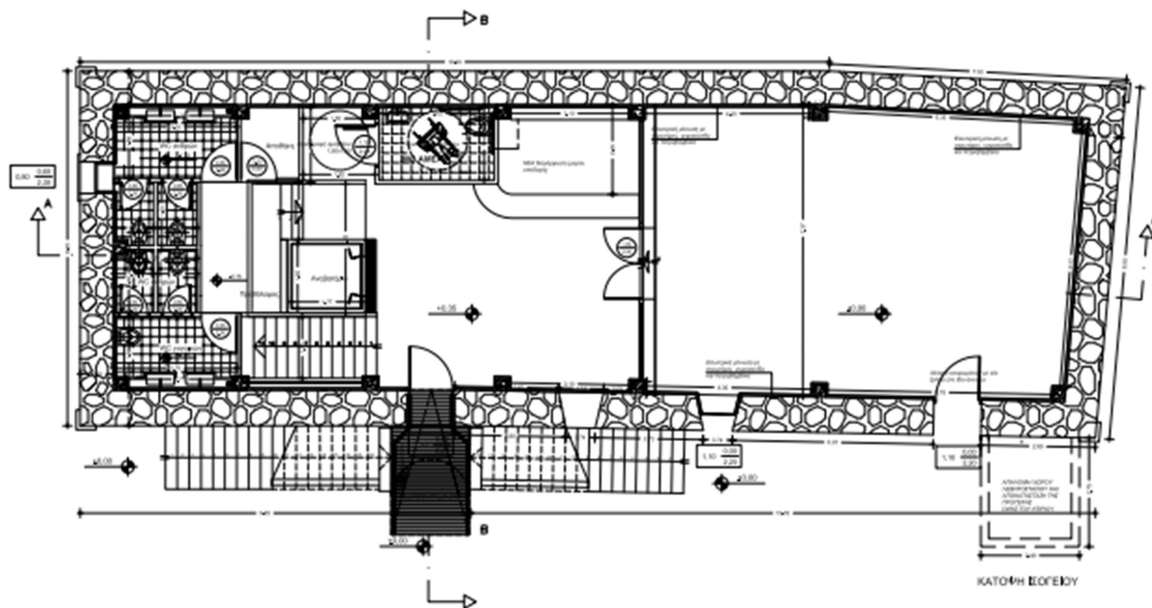
Εικόνα 4.145 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.)

Η μορφή της στέγης είναι τετράριχτη με περιμετρικό γείσο στην εξοχή της, κατασκευασμένη με ξύλινο σκελετό και επίστρωση από κεραμίδια.

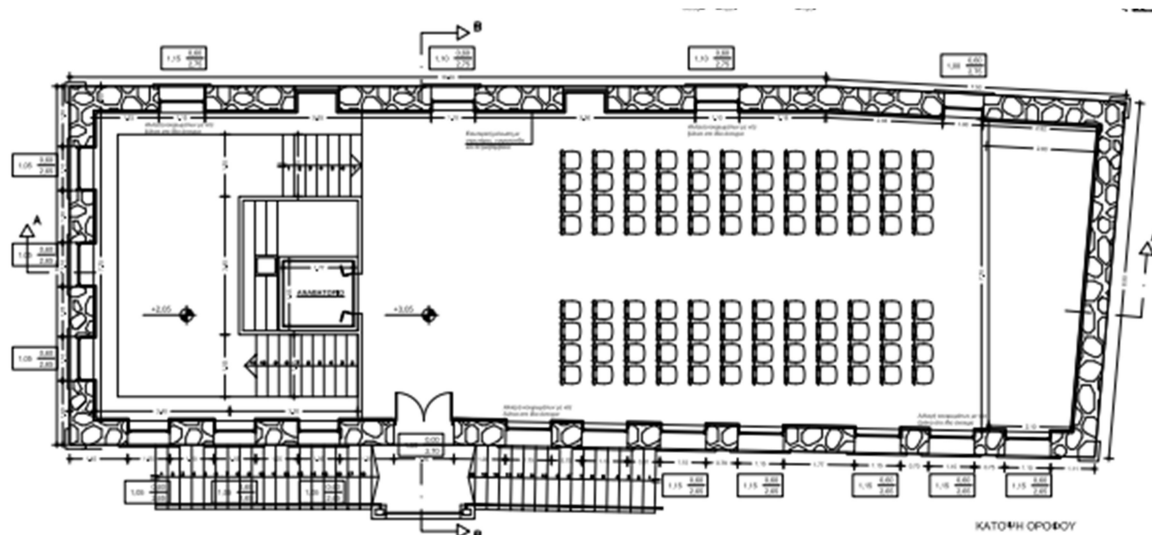
Τέλος, η σημερινή κατάσταση του κτηρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.

Το κτήριο έχει ενταχθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ 1028/12-12-2022 Απόφαση Ένταξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων σε χρηματοδότηση συνολικού προϋπολογισμού 794.000,00€ από το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020 και μέσω αυτής προβλέπεται να γίνουν παρεμβάσεις στο σχολαρχείο που θα του προσφέρουν κύρος και ανάπτυξη, μετατρέποντας τον χώρο του σε εκθετήριο – ψηφιακό μουσείο που θα φιλοξενεί τόσο κειμήλια που σχετίζονται με τη μορφή και τη δράση του Εμμανουήλ Παππά, όσο και δράσεις και γεγονότα που θα διηγούνται την ιστορία μέσω διάδρασης (ψηφιακή τεχνολογία) (Πηγή: Τ.Υ.).

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται να γίνουν στο κτήριο με την συγκεκριμένη χρηματοδότηση αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση, ανακαίνιση, εκσυγχρονισμό και μετατροπή του Σχολαρχείου σε ψηφιακό μουσείο. Αναλυτικότερα, προβλέπεται να αντικατασταθούν όλα τα κουφώματα στο κέλυφος του κτηρίου με νέα ενεργειακά ξύλινα της ίδιας τεχνοτροπίας, με θερμοδιακοπή, διπλής υάλωσης και με δείκτες σύμφωνα με το σενάριο του πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης. Επίσης, εσωτερικά θα τοποθετηθεί μόνωση σε όλες τις τοιχοποιίες για να εκμηδενίσει τις θερμογέφυρες, η οποία θα επιστρωθεί με γυψοσανίδα αφού πρώτα συμμορφωθούν οι νέες ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις. Ακόμη, θα αποξηλωθεί το δάπεδο ορόφου και θα αντικατασταθεί με νέο ξύλινο δάπεδο και στο χώρο των υπαρχόντων W.C. θα διαμορφωθούν εκ νέου W.C. ανδρών, γυναικών και ΑΜΕΑ. Επιπλέον, θα γίνει πλήρης αντικατάσταση της στέγης του με νέα, ίδιας διάταξης με την υφιστάμενη, όπου κάτω από τα ζευκτά της και στο ταβάνωμα του ορόφου θα στερεωθεί γυψοσανίδα ως ψευδοροφή η οποία θα φέρει θερμομόνωση για την θωράκιση των θερμικών απωλειών της οροφής. Τέλος, θα γίνουν και παρεμβάσεις στο σύστημα θέρμανσης ψύξης με την εγκατάσταση αντλίας θερμότητας και συστήματος θέρμανσης-ψύξης και θα εγκατασταθεί στη θέση της υφιστάμενης γυάλινης προσθήκης αναβατόριο προσώπων που θα επιτρέπει την πρόσβαση στον όροφο από εμποδιζόμενα άτομα (Πηγή: Τ.Υ.) (Εικόνες 4.146-4.147).

Εικόνα 4.146 Κάτοψη ισογείου με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.)

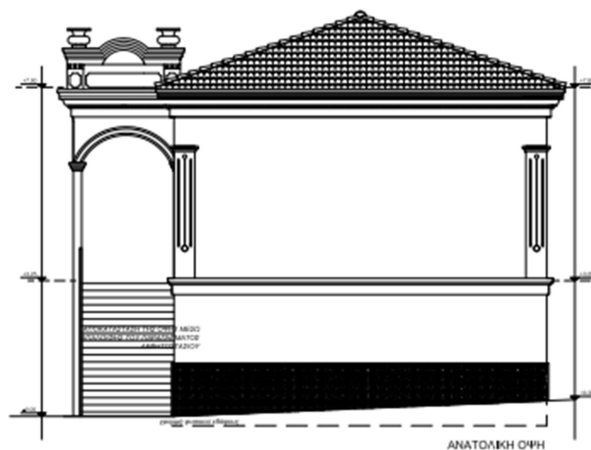

Εικόνα 4.147 Κάτοψη ορόφου με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.)

Εξωτερικά του κτηρίου θα γίνει εξομάλυνση της ανισοσταθμίας της στάθμης του περιβάλλοντα χώρου σε σχέση με το δάπεδο ισογείου, με ράμπα χαμηλής κλίσης με χειρολισθήρα, για την προσέγγιση του υπερυψωμένου ισογείου της κεντρικής εισόδου από εμποδιζόμενα άτομα και καθαίρεση της προσκολλημένης προσθήκης στο Δ τμήμα της κύριας όψης του η οποία χρησιμοποιείται ως λεβητοστάσιο για την επαναφορά της πρότερης όψης του (Πηγή: Τ.Υ.) (Εικόνες 4.148-4.149).

Εικόνα 4.148 Ν κύρια όψη με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.149 Α πλάγια όψη με προβλεπόμενες επεμβάσεις (Πηγή: Τ.Υ.)

4.7 Δημοτικό σχολείο οικισμού Εμμανουήλ Παππά (Σ6)

Το Δημοτικό σχολείο της κοινότητας Εμμανουήλ Παππά άρχισε να λειτουργεί, όπως φαίνεται στα αρχεία του σχολείου, το 1956 κάτι που σημαίνει ότι άρχισε να θεμελιώνεται περίπου το 1954. Η ανάγκη κατασκευής του προέκυψε από την παλαιότητα του ήδη υπάρχοντος Σχολαρχείου του οικισμού (Σχολείο Σ5 της παρούσας εργασίας) αλλά και της μεταπολεμικής αύξησης του πληθυσμού του οικισμού και κατά συνέπεια του μαθητικού δυναμικού.

Το σχολείο είναι δώροφο με ημιυπόγειο και λειτουργούσε με 6 αίθουσες διδασκαλίας και δύο γραφεία ενώ κατά την περίοδο που υπήρχαν πολλοί μαθητές χρησιμοποιούνταν και οι άλλες 3 αίθουσες του ημιυπογείου. Λειτούργησε έως το 2011, έτος που πραγματοποιήθηκε η αθρόα συγχώνευση σχολείων, εξυπηρετώντας και τους διπλανούς οικισμούς της Συκιάς και Μετάλλων. Αργότερα χρησιμοποιήθηκε για πολιτιστικές εκδηλώσεις και συνεδριάσεις του Δήμου Εμμανουήλ Παππά ενώ σήμερα δεν έχει χρήση (Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών, Χανουμίδης Λ., Λασπάς Α., Χατζηαγοράκης Δ., Αλαχούζου Μ., 2010, σελ 61-62)(Εικόνες 4.150-4.151).

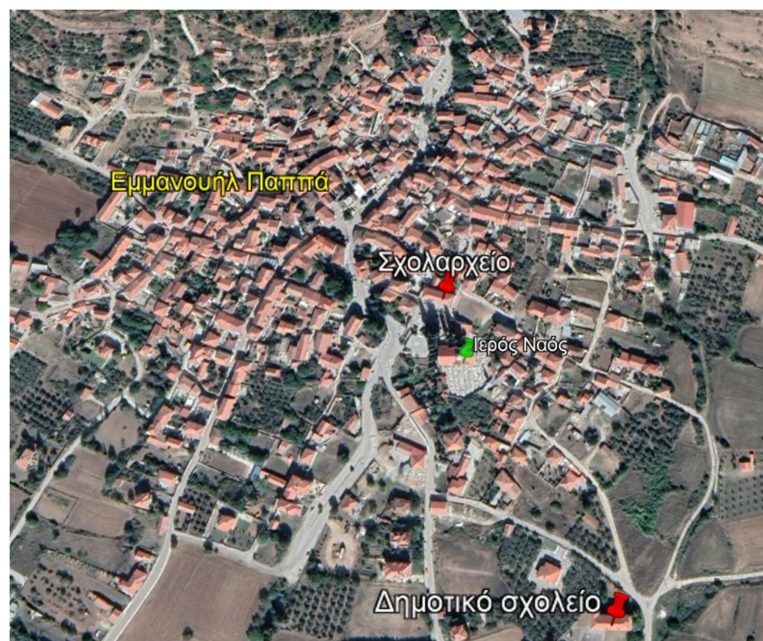

Εικόνα 4.150 Δημοτικό σχολείο 2009
(Πηγή: Χανουμίδης, Λασπάς,
Χατζηαγοράκης, Αλαχούζου, 2010)

Εικόνα 4.151 Δημοτικό σχολείο 2021
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι ΝΔ του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο Β τμήμα πολυγωνικού οικοπέδου συνολικού εμβαδού με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.152–4.153).

Εικόνα 4.152 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Εμμ. Παππά σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.153 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Εμμ. Παππά (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Γ”. Η κύρια όψη του είναι Νότια και παρουσιάζει απόλυτη συμμετρία όψεων ως προς ισόγειο με τον όροφο.

Η κύρια είσοδος του βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της κύριας όψης του δημιουργώντας εσοχή και ημιυπαίθριο χώρο ενώ στον όροφο, πάνω ακριβώς από την κύρια είσοδο, ο ημιυπαίθριος χώρος επαναλαμβάνεται και λειτουργεί ως εξώστης. Λόγω της υπερυψωμένης πλάκας ισογείου η είσοδος από την κύρια όψη γίνεται με εξωτερική κλίμακα.

Ανατολικά της εισόδου υπάρχουν συμμετρικά ορθογωνικά ανοίγματα με αυτά της Ν όψης (κύρια όψη) να είναι μεγαλύτερου μεγέθους από αυτά της Β όψης (πίσω όψη) ενώ ανοίγματα υπάρχουν και στις άλλες όψεις (Α και Δ). Το ημιυπόγειο, το οποίο καλύπτει όλη την επιφάνεια της κάτοψης, έχει επίσης ανοίγματα σε όλες τις όψεις με τα περισσότερα να βρίσκονται στον Νότο και η είσοδος σε αυτό γίνεται από το εσωτερικό του κτηρίου (Εικόνες 4.154-4.155).

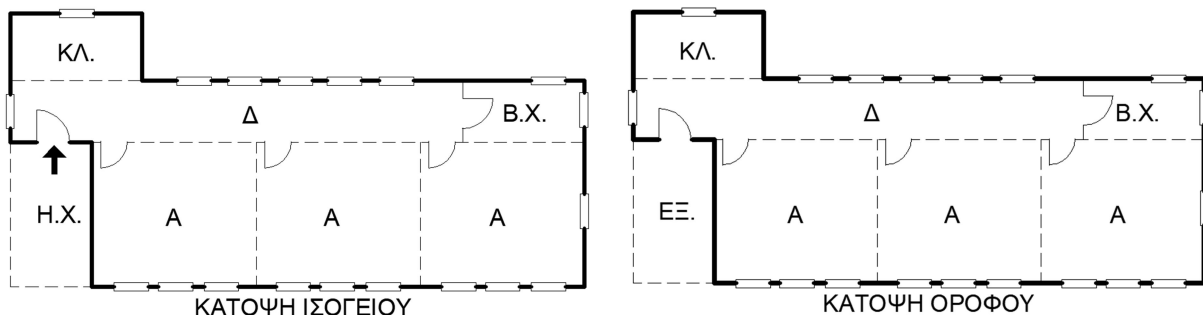

Εικόνα 4.154 Ν κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.155 ΒΑ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ο επιμήκης διάδρομος στη συνέχεια του οποίου, στο σημείο που το κτήριο σχηματίζει “Γ”, συναντάμε τα κλιμακοστάσια της μετάβασης στον όροφο αλλά και της καθόδου στο ημιυπόγειο. Ο επιμήκης διάδρομος είναι βόρειος και νότια αυτού αναπτύσσονται οι 3 αίθουσες ισογείου ενώ στο ανατολικό άκρο του υπάρχει ένας βοηθητικός χώρος (Εικόνα 4.156). Η διαρρύθμιση των χώρων του ισογείου επαναλαμβάνεται στον όροφο με τη διαφορά ότι ο χώρος του ημιυπαίθριου της εισόδου γίνεται εξώστης στον όροφο.

Εικόνα 4.156 Σκαρίφημα κάτοψης ισογείου Δημοτικού σχολείου Εμμανουήλ Παππά (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το κτήριο θεμελιώθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκες ισογείου και ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή ενώ όλες οι εξωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες.

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι παλαιού μεταλλικού τύπου με τα παράθυρα να είναι ανοιγόμενα (Εικόνες 4.157-4.158).

Εικόνα 4.157 Κουφώμα εξώπορτας (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.158 Κουφώματα παραθύρων (Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησής του, λόγω της μη χρήσης του, χρήζει άμεσης συντήρησης και ανακαίνισης διότι παρουσιάζει έντονες αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και πολύ πιθανόν και εσωτερικά.

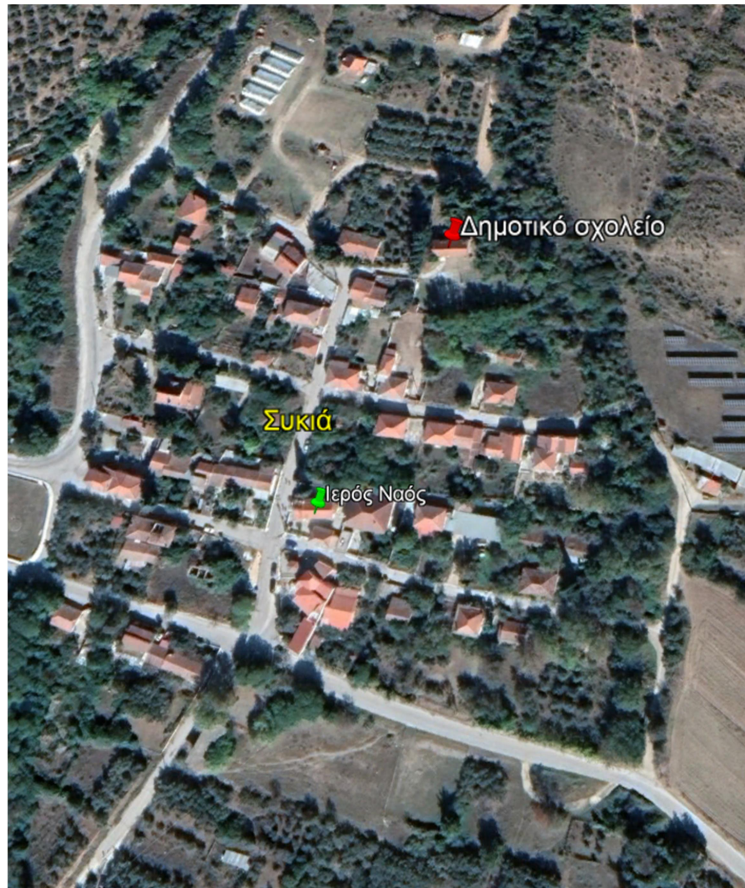
4.8 Δημοτικό σχολείο οικισμού Συκιάς (Σ7)

Το Δημοτικό σχολείο της κοινότητας Συκιάς, σύμφωνα με μαρτυρίες των κατοίκων αλλά και μιας χαραγμένης επιγραφής στο γείσο της στέγης του (Εικόνα 4.159), κατασκευάστηκε το 1950 και λειτούργησε ως Δημοτικό σχολείο έως το 1980 ενώ σήμερα λειτουργεί ως χώρος ΚΑΠΗ.

4.159 Χαραγμένη επιγραφή Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Πηγή: Τ.Υ.)

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι Β του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο κεντρικό τμήμα πολυγωνικού οικοπέδου συνολικού εμβαδού 1.851,00 τ.μ., με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.160–4.161).

4.160 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Συκιάς σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.161 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα ισόγειο κτήριο με στέγη το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη διαστάσεων περίπου 13,50μ x 7.00μ. Στο Δ τμήμα της Ν κύριας όψης του υπάρχει η πόρτα εισόδου σε αυτό και δεξιά από αυτήν 3 ορθογωνικά συμμετρικά ανοίγματα. Στο πάνω τμήμα της εισόδου αλλά και των ανοιγμάτων της κύριας όψης του είναι κατασκευασμένο στέγαστρο από σκυρόδεμα το οποίο είναι επικαλυμμένο με κεραμίδια. Στην πίσω όψη του υπάρχουν ακόμη 3 ανοίγματα ίδιων διαστάσεων και σχήματος τα οποία φέρουν εξωτερικό προστατευτικό κάλυμμα από σιδερό πλέγμα (Εικόνες 4.162–4.163).

Εικόνα 4.162 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.163 Πίσω όψη
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερική κλίμακα, και κατά την είσοδο σε αυτό υπάρχει ένας μικρός προθάλαμος που οδηγεί στο πίσω Β τμήμα του κτηρίου σε μία μικρή αίθουσα η οποία αποτελούσε το χώρο βιβλιοθήκης και στο δεξιά Α τμήμα του κτηρίου όπου υπάρχει μία μεγάλη αίθουσα η οποία χρησιμοποιούταν ως αίθουσα διδασκαλίας. Σήμερα λόγω της χρήσης του ως ΚΑΠΗ η μεγάλη αίθουσα χρησιμοποιείται ως αίθουσα συγκέντρωσης και η μικρή ως κουζίνα (Εικόνες 4.164–4.166).

Εικόνα 4.164 Σκαρίφημα κάτοψης Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.165 Μεγάλη αίθουσα (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.166 Μικρή αίθουσα
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η κατασκευή του κτηρίου πραγματοποιήθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή.

Η εξωτερική τοιχοποιία του κτηρίου είναι ανεπίχριστη σε όλη την επιφάνεια της, με εμφανή λιθοδομή σε όλες τις όψεις του αποτελούμενη από ημιλαξευτούς, εξαγωνικούς λίθους φαιού-καφέ χρώματος. Στις ακμές της κατασκευής αλλά και των ανοιγμάτων υπάρχουν ορθογωνικοί λίθοι ίδιου χρώματος. Εσωτερικά του κτηρίου όλες οι τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις βαφής.

Όλα τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικά παλαιού τύπου χρώματος πράσινου και εσωτερικά η πόρτα της μικρής αίθουσας είναι κατασκευασμένη από ξύλο (Εικόνες 4.167–4.168).

Εικόνα 4.167 Κουφώμα παραθύρου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.168 Κουφώμα εξώπορτας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Τα δάπεδα του κτηρίου είναι επιστρωμένα με κεραμικά πλακίδια μπες χρώματος ενώ της εξωτερικής κλίμακας εισόδου με μάρμαρο λευκού χρώματος (Εικόνες 4.169–4.170).

Εικόνα 4.169 Δάπεδο εσωτερικών χώρων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.170 Δάπεδο κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

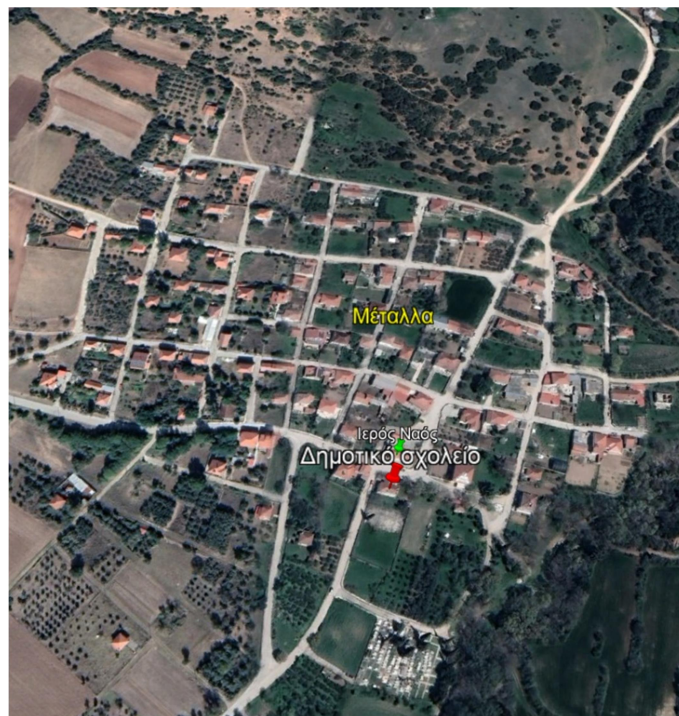
Η ψευδοροφή από καλαμωτή είναι επιχρισμένη σε όλη την επιφάνεια της.

Η στέγη είναι δίριχτη, ξύλινη με κεραμίδια ρωμαϊκού τύπου.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτηρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά.

4.9 Δημοτικό σχολείο κοινότητας Μετάλλων (Σ8)

Το Δημοτικό σχολείο της κοινότητας Μετάλλων κατασκευάστηκε το 1935 στο ΝΑ τμήμα του οικισμού, απέναντι από τον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, και είναι τοποθετημένο στο ΒΔ τμήμα ορθογωνικού οικοπέδου εμβαδού 1.929,00 τ.μ. με ΒΑ προσανατολισμό (Εικόνες 4.171-4.172). Σήμερα το σχολείο δεν λειτουργεί και οι χώροι του χρησιμοποιούνται ως ΚΑΠΗ.

Εικόνα 4.171 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Μετάλλων σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.172 ΒΑ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Μετάλλων (Ηλ. Πηγή: 14)

Είναι ένα ισόγειο κτήριο με ημιυπόγειο και στέγη, το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη, συνολικού ύψους από την επιφάνεια του εδάφους 4,00 μ. (3,50 μ + 1,50 μ. στέγη). Το ημιυπόγειο καλύπτει όλη την επιφάνεια του και είναι εμφανές στην πίσω όψη του λόγω του επικλινούς εδάφους που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά-νότου.

Στο δεξιό τμήμα της κύριας όψης του υπάρχει η πόρτα εισόδου και αριστερά από αυτήν δύο ορθογωνικά συμμετρικά ανοίγματα με ελαφρά τοξωτή στέψη στην πάνω πλευρά και περιμετρικό πλαίσιο. Στην πίσω όψη υπάρχουν άλλα 4 ανοίγματα ίδιου σχήματος και μεγέθους και στην δυτική πλάγια όψη του άλλο 1 ενώ στην ανατολική πλάγια όψη του δεν υπάρχουν ανοίγματα. Το ημιυπόγειο διαθέτει μία πόρτα εισόδου στην πίσω όψη του και καθόλου ανοίγματα (Εικόνες 4.173-4.176).

Εικόνα 4.173 Κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.174 Πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

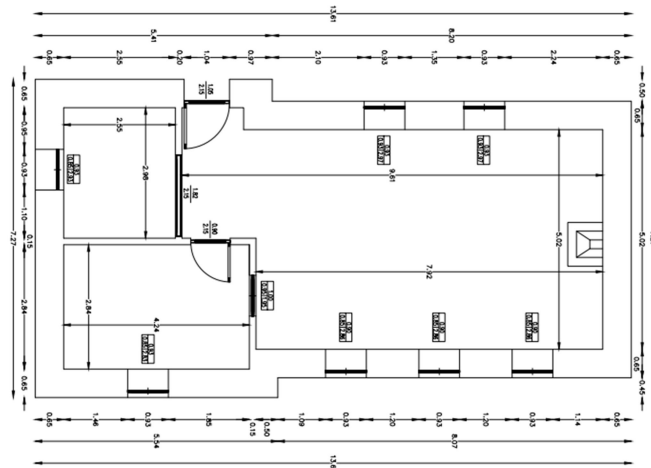
Εικόνα 4.175 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.176 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερική κλίμακα επικαλυμμένη με εξωτερικό στέγαστρο με κεραμίδια.

Το ισόγειο αποτελείται από 1 μεγάλη αίθουσα η οποία χρησιμοποιούταν ως αίθουσα διδασκαλίας και 2 ακόμη μικρότερες οι οποίες αποτελούσαν η μία το γραφείο του Διευθυντή και η άλλη χώρο βιβλιοθήκης. Σήμερα λόγω της χρήσης του ως ΚΑΠΗ η μεγάλη αίθουσα χρησιμοποιείται ως αίθουσα συγκέντρωσης και οι άλλες η μία ως κουζίνα και η δεύτερη ως χώρος αποθήκευσης (Εικόνες 4.177–4.180).

Εικόνα 4.177 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Μετάλλων (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.178 Αίθουσα συγκέντρωσης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.179 Χώρος αποθήκευσης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.180 Κουζίνα (Πηγή: Τ.Υ.)

Η κατασκευή του κτηρίου πραγματοποιήθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισόγειου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή.

Η εξωτερική τοιχοποιία έχει πάχος 65 εκ και είναι επιχρισμένη σε όλη την επιφάνεια της εξωτερικά ενώ εσωτερικά στον χώρο του υπογείου είναι ανεπίχριστη με απολύτως εμφανή τη λιθοδομή (Εικόνες 4.181 – 4.182). Στο ισόγειο όλες οι εσωτερικές τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις βαφής.

Εικόνα 4.181 Πάχος τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)

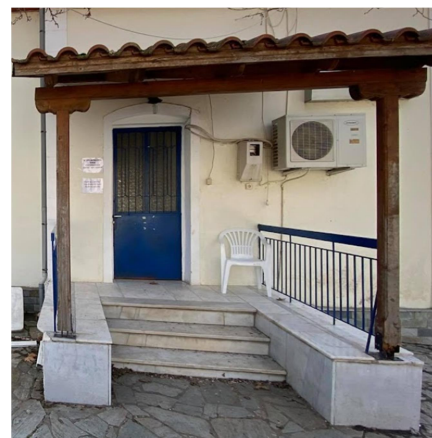

Εικόνα 4.182 Εμφανής λιθοδομή υπογείου (Πηγή: Τ.Υ.)

Τα δάπεδα του κτηρίου είναι επιστρωμένα με κεραμικά πλακίδια μπες χρώματος ενώ της εξωτερικής κλίμακας εισόδου με μάρμαρο λευκού χρώματος (Εικόνες 4.183– 4.184).

Εικόνα 4.183 Εσωτερικό δάπεδο (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.184 Δάπεδο κλίμακας (Πηγή: Τ.Υ.)

Όλα τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικά παλαιού τύπου και εσωτερικά οι πόρτες είναι κατασκευασμένες από ξύλο. Η ψευδοροφή είναι υπενδεδυμένη με ξυλεία ραμποτέ (Εικόνες 4.185–4.189).

Εικόνα 4.185 Εξωτερικό παράθυρο
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.186 Εξωτερική πόρτα ισογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.187 Εξωτερική πόρτα υπογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.188 Εσωτερικές πόρτες
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.189 Επένδυση οροφής
(Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτηρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά και εξωτερικά.

4.10 Δημοτικό σχολείο οικισμού Χρυσού (Σ9)

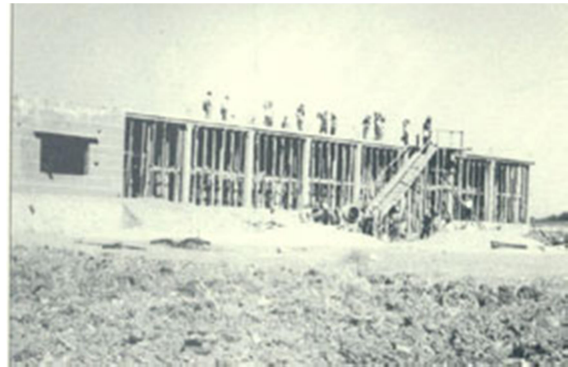
Το Δημοτικό σχολείο του οικισμού Χρυσού λειτούργησε για πρώτη φορά το 1939, κάτι που πρακτικά σημαίνει πως κατασκευάστηκε μεταξύ των ετών 1935-1937 σε οικόπεδο εκτάσεως 2.400,00 τ.μ. που δώρισε η αδελφότητα του Αγίου Γεωργίου του οικισμού με χρήματα που συγκεντρώθηκαν από έρανο των κατοίκων κατά την πώληση καπνών.

Το 1956, λόγω της αύξησης του πληθυσμού του οικισμού, προέκυψε η ανάγκη ανέγερσης Β' Δημοτικού σχολείου το οποίο ολοκληρώθηκε το 1963 και συνλειτούργησε για μερικά χρόνια με το αρχικό Δημοτικό σχολείο μέχρις ότου συνενώθηκαν στο εξαθέσιο Β' Δημοτικό σχολείο.

Από το 1977 μέχρι το 2011 λειτούργησε ως Γυμνάσιο το οποίο ιδρύθηκε με το ΦΕΚ Α' 222/13-08-1977 και στο ημιυπόγειο χώρο του στεγαζόταν Λαογραφικό Μουσείο με ενδιαφέροντα εκθέματα ενώ σήμερα κατόπιν ανακαίνισης το κτήριο στεγάζει το Δημοτικό Κατάστημα (Δημαρχείο) του Δήμου (Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών, Χανουμίδης Λ., Λασπάς Α., Χατζηαγοράκης Δ., Αλαχούζου Μ., 2010, σελ 69-70 & Ηλ.Πηγή: 25)(Εικόνες 4.190-4.193).

Εικόνα 4.190 Δημοτικό σχολείο 1953
(Ηλ. Πηγή: 26)

Εικόνα 4.191 Ανέγερση Β' Δημοτικού σχολείου 1959
(Ηλ. Πηγή: 26)

Εικόνα 4.192 Γυμνάσιο 2011 (Τ.Υ.)

Εικόνα 4.193 Λαογραφικό Μουσείο 2011 (Τ.Υ.)

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι στο ΝΔ του οικισμού (Εικόνα 4.194) και είναι τοποθετημένο στο κεντρικό σημείο οικοπέδου εμβαδού 2.400,00 τ.μ. με Ν προσανατολισμό, ενώ στον αύλειο χώρο της πίσω όψης του υπάρχει ένα εκκλησάκι (Εικόνα 4.195).

Εικόνα 4.194 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Χρυσού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.195 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιπόγειο, υπερυψομένο ισόγειο (1,15 μ.), όροφο και στέγη, συνολικού ύψους από την επιφάνεια του εδάφους 12,20 μ. (10,20 μ. + 2,00 μ. η στέγη), το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Τ” και έχει Νότια κύρια όψη. Οι όψεις του κτηρίου χαρακτηρίζονται από πλήρη συμμετρία ως προς το οριζόντιο επίπεδο αλλά και ως προς το ισόγειο με τον όροφο με μία μικρή μόνο τοπική απόκλιση συμμετρίας στην Α όψη του.

Η κύρια είσοδος του βρίσκεται κεντρικά της κύριας όψης του δημιουργώντας μια μικρή εσοχή ενώ διαθέτει και δευτερεύουσα είσοδο κεντρικά της πίσω όψης του στο σημείο που σχηματίζει “Τ”. Πάνω ακριβώς από την κύρια είσοδο και σε συνέχεια της εσοχής υπάρχει ένας μικρός εξώστης με μπαλκονόπορτα. Η είσοδος από την κύρια όψη γίνεται με εξωτερική κλίμακα αφού η πλάκα ισογείου είναι υπερυψωμένη αλλά από την πίσω όψη πραγματοποιείται άμεση εξωτερική πρόσβαση (η κλίμακα βρίσκεται εσωτερικά).

Εκατέρωθεν των εισόδων υπάρχουν συμμετρικά ανοίγματα ορθογωνικού σχήματος με αυτά της Ν όψης (κύρια όψη) να είναι μεγαλύτερου μεγέθους και αριθμού από αυτά της Β όψης (πίσω όψη). Ανοίγματα υπάρχουν και στις άλλες όψεις (Α και Δ) ενώ στο Β τμήμα του ισογείου της Α όψης υπάρχει μία ημικυκλική προς τα έξω διαμόρφωση της τοιχοποιίας που στον 1^ο όροφο λειτουργεί ως εξώστης με μπαλκονόπορτα. Το ημιπόγειο έχει ανοίγματα μόνο στη Ν και Β όψη ενώ η είσοδός του γίνεται από το εσωτερικό του κτηρίου.

Τέλος, οι δύο εισοδοί έχουν σκέπαστρο από πλάκα σκυροδέματος, ο εξώστης της Α όψης ένα μικρό μεταλλικό στέγαστρο και τα ανοίγματα διακοσμούνται στο πάνω και κάτω τμήμα τους με κορνίζα από κονίαμα (Εικόνες 4.196-4.203).

Εικόνα 4.196 Δ όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.197 Ν όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.198 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.199 Β όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.200 Ν κύρια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.201 Β πίσω όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

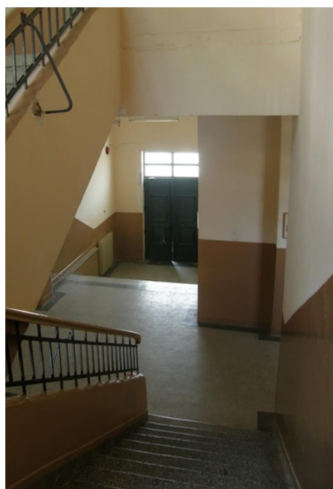

Εικόνα 4.202 Α πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.203 Δ πλάγια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει προθάλαμος ο οποίος συναντάει κλίμακα ανόδου που οδηγεί στον επιμήκη διάδρομο του υπερυψωμένου ισογείου και στα κλιμακοστάσια της μετάβασης στον όροφο αλλά και της καθόδου για την μετάβαση στην δευτερεύουσα είσοδο της πίσω όψης η οποία βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο λόγω της μη ύπαρξης εξωτερικής κλίμακας (Εικόνες 4.204-4.205).

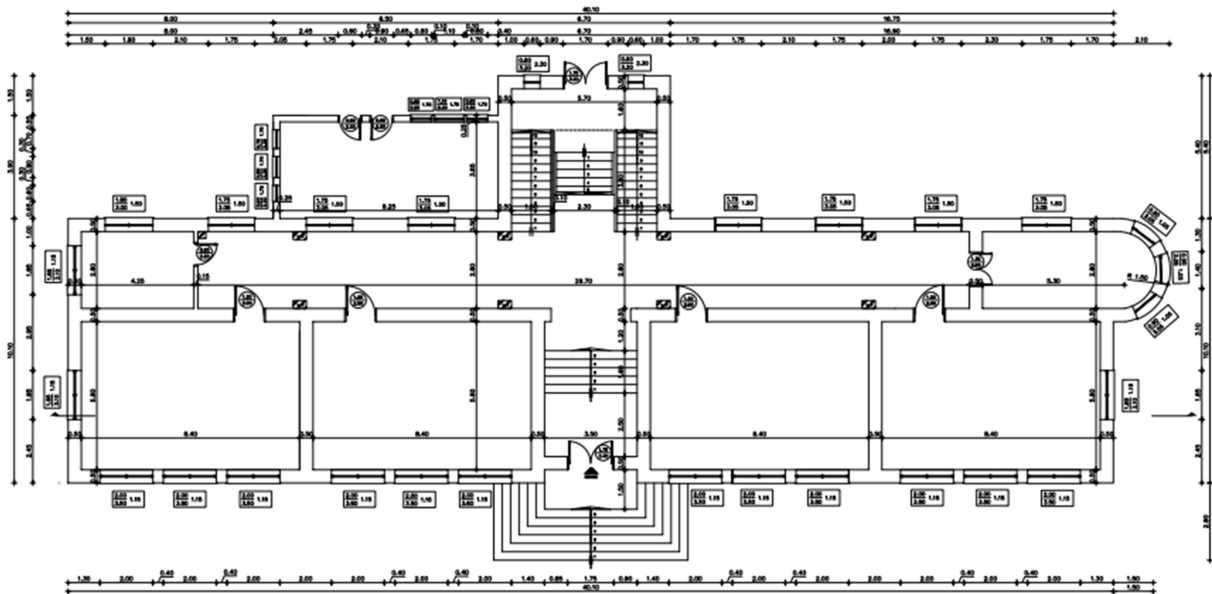

Εικόνα 4.204 Κλίμακα ανόδου προς το διάδρομο και τα κλιμακοστάσια (Πηγή: Τ.Υ.)

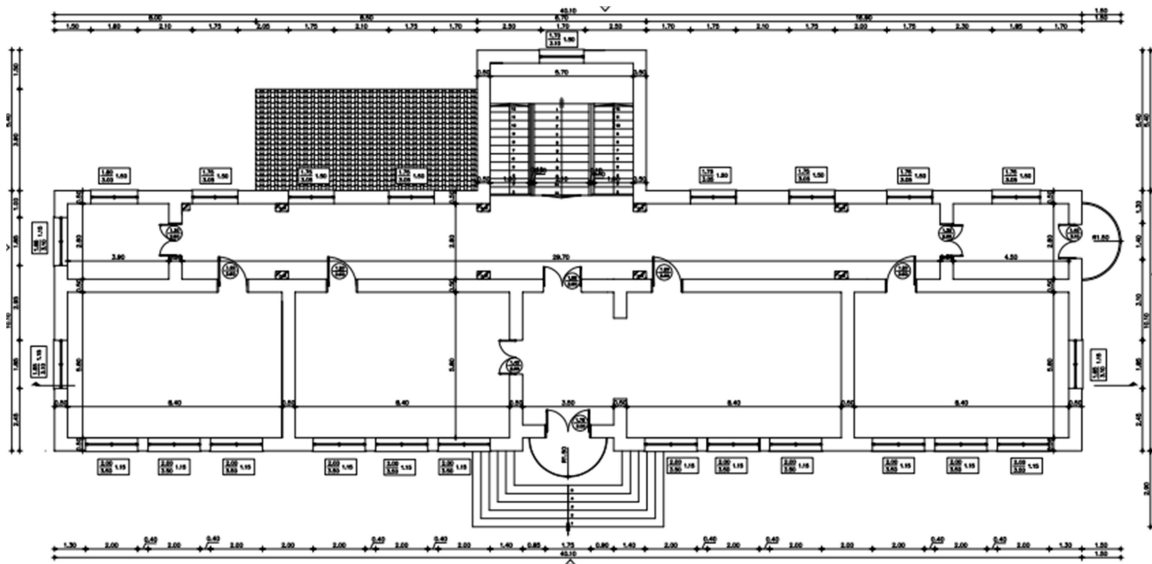
Εικόνα 4.205 Κλιμακοστάσια ανόδου στον όροφο και καθόδου στην είσοδο της πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο περιλαμβάνει 4 αίθουσες και αναπτύσσονται στο Ν τμήμα του επιμήκη διαδρόμου ενώ στο Δ και Α άκρο του έχει άλλους 2 μικρότερους χώρους οι οποίοι χρησιμοποιούνται ο ένας ως γραφείο και άλλος ως βιβλιοθήκη (Εικόνα 4.206).

Εικόνα 4.206 Κάτοψη ισογείου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.)

Η διαρρύθμιση των χώρων του ισογείου επαναλαμβάνεται στον όροφο με τις διαφορές ότι η 1 αίθουσα διδασκαλίας είναι μεγαλύτερη γιατί καταλαμβάνει και τον χώρο όπου στο ισόγειο είναι ο προθάλαμος και ο χώρος στο Α άκρο του διαδρόμου είναι μικρότερος γιατί στον όροφο η Α όψη δεν σχηματίζει ημικύκλιο (Εικόνα 4.207).

Εικόνα 4.207 Κάτοψη ορόφου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.)

Οι αίθουσες διδασκαλίας για την εξυπηρέτηση των εκδηλώσεων των γιορτών επικοινωνούσαν μεταξύ τους ανά δύο με ξύλινα διαχωριστικά πετάσματα (Εικόνες 4.208-4.209).

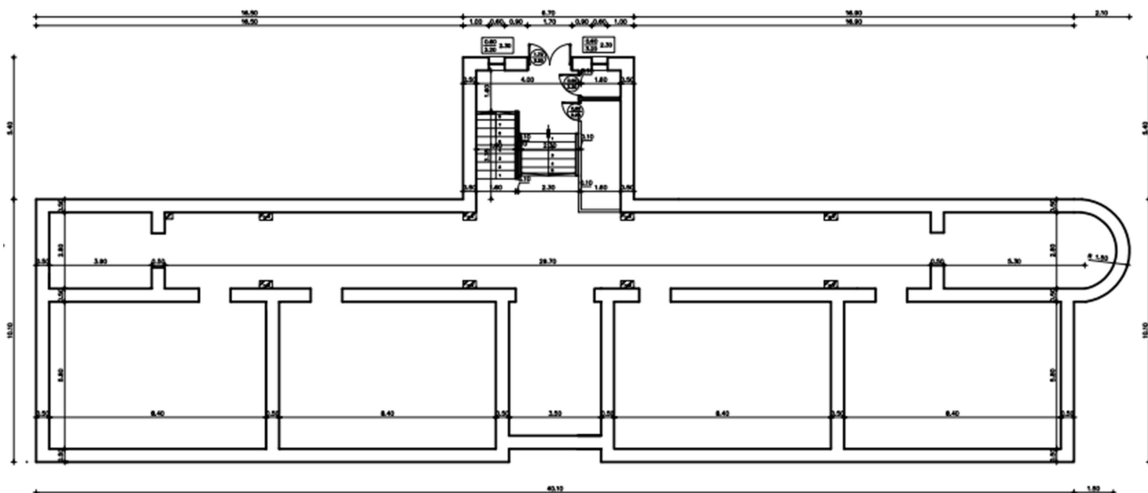

Εικόνα 4.208 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.209 Β όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Το υπόγειο καλύπτει όλη την επιφάνειά του, σχηματίζει ίδια κάτοψη με το ισόγειο και αποτελείται 6 βοηθητικούς χώρους και το λεβητοστάσιο (Εικόνα 4.210).

Εικόνα 4.210 Κάτοψη υπογείου Δημοτικού σχολείου Χρυσού (Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο θεμελιώθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία πάχους 60 εκ., πλάκες ισογείου και ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή. Οι εξωτερικές τοιχοποιίες του ισογείου και του ορόφου είναι επιχρισμένες εξωτερικά και εσωτερικά ενώ του υπογείου σε κάποια τμήματα είναι επιχρισμένες και σε άλλα ανεπίχριστες όπου εκεί η λιθοδομή απολύτως εμφανής (Εικόνες 4.211-4.214).

Εικόνα 4.211 Εμφανής λιθοδομή ημιπογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.212 Εμφανής λιθοδομή ημιπογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.213 Πλάκα ορόφου (Πηγή: Τ.Υ.)

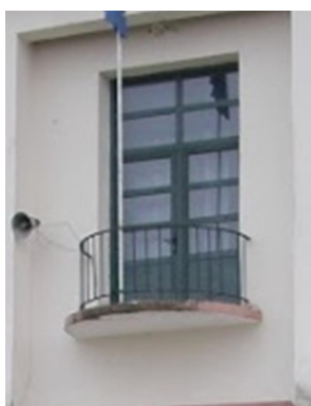

Εικόνα 4.214 Ψευδοροφή ορόφου(Πηγή: Τ.Υ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικού τύπου πράσινου χρώματος με τα παράθυρα να είναι ανοιγόμενα και τις πόρτες εισόδου και εξωστών να φέρουν στο άνω τμήμα τους φεγγίτη με υαλοπίνακα από κρύσταλλο. Εσωτερικά όλες οι πόρτες ήταν ξύλινες με φεγγίτη με υαλοπίνακα από κρύσταλλο επίσης (Εικόνες 4.215-4.219).

Εικόνα 4.215 Κούφωμα
πόρτας εισόδου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.216 Κούφωμα
πόρτας εξώστη 1(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.217 Κούφωμα
πόρτας εξώστη 2 (Πηγή: Τ.Υ.)

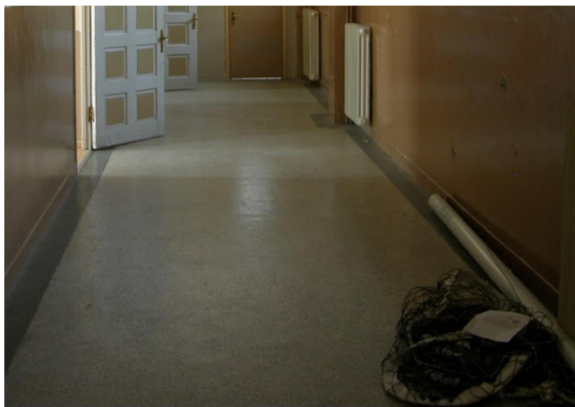

Εικόνα 4.218 Κουφώματα παραθύρων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.219 Κουφώματα
εσωτερικών θυρών (Πηγή: Τ.Υ.)

Τα εσωτερικά δάπεδα σε όλο το μήκος των διαδρόμων καθώς και στα κλιμακοστάσια ήταν επενδεδυμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος, όπως και το δάπεδο της εξωτερικής κλίμακας εισόδου στην κύρια όψη, στις αίθουσες διδασκαλίας αλλού ήταν με ξύλο και αλλού με μωσαϊκό ενώ στα γραφεία είχαν επένδυση με μουςαμά (Εικόνες 4.220-4.225).

Εικόνα 4.220 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.221 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.222 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.223 Δάπεδο αίθουσας διδασκαλίας 1
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.224 Δάπεδο αίθουσας διδασκαλίας 2
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.225 Δάπεδο γραφείου Δ/ντη (Πηγή: Τ.Υ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Η σημερινή χρήση του ως Δημοτικό Κατάστημα (Δημαρχείο) το οποίο στεγάζει το σύνολο των Υπηρεσιών του Δήμου Εμμανουήλ Παππά επετεύχθητε κατόπιν σειράς επεμβάσεων, συνολικού κόστους 485.000,00€, που πραγματοποίησε ο Δήμος το 2012 για την πλήρη ανακαίνιση του(Πηγή: Τ.Υ.).

Συγκεκριμένα, οι εξωτερικές επεμβάσεις που έγιναν στο κτήριο είναι η απομάκρυνση των επιχωμάτων, τα οποία κάλυπταν το ημιυπόγειο στη νότια πλευρά του κτηρίου (κύρια όψη), η διάνοιξη των υπάρχοντων ανοιγμάτων ημιυπογείου που χρησιμοποιούνταν μόνο για φωτισμό του χώρου και η διαμόρφωση νέων πορτών και παραθύρων με σκοπό να αξιοποιηθεί ο χώρος του και να μετατραπεί σε ισόγειος. Επίσης, έγινε διαμόρφωση της κλίμακας εισόδου στο κτήριο και του σκεπάστρου της πόρτας εισόδου για να έρθει σε συμμετρία με την πλάκα του εξώστη ο οποίος βρίσκεται ακριβώς από πάνω (Πηγή: Τ.Υ.) (Εικόνες 4.226-4.227).

Εικόνα 4.226 Ν κύρια όψη 2011
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.227 Ν κύρια όψη 2022 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Ακόμη, καθαιρέθηκαν τα εξωτερικά W.C. που υπήρχαν κεντροδυτικά της βόρειας πλευράς του κτηρίου (πίσω όψη) και διαμορφώθηκαν νέα W.C. στους ορόφους. Στην θέση των παλαιών W.C. κατασκευάστηκε φρεάτιο ανελκυστήρα μέσα στο οποίο τοποθετήθηκε ο ανελκυστήρας προσώπων του Δημαρχείου (Πηγή: Τ.Υ.) (Εικόνες 4.228-4.229).

Εικόνα 4.228 Β πίσω όψη 2011
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.229 Β πίσω όψη 2022 (Πηγή:Ζ.Κ.)

Επίσης, αποκαταστάθηκαν σε όλες τις τοιχοποιίες του κτηρίου τα φθαρμένα επιχρίσματα και βιάφτηκαν εσωτερικά και εξωτερικά, διακοσμήθηκαν οι ακμές του με ορθογωνικούς λίθους και προστέθηκε κορνίζα από κονίαμα στα πλαϊνά των ανοιγμάτων του, τα οποία είχαν μόνο στο κάτω και πάνω τμήμα τους, συμπληρώνοντας έτσι την περίμετρο τους (Πηγή: Τ.Υ.).

Μετά από όλες αυτές τις εξωτερικές επεμβάσεις το κτήριο έχει αποκτήσει μία επιβλητική και ανανεωμένη μορφή στηρίζοντας επάξια τη σημερινή χρήση του ως Δημαρχείο (Εικόνες 4.230-4.237).

Εικόνα 4.230 Κύρια όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.231 Κύρια όψη κατόπιν επεμβάσεων
(Πηγή:Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.232 Πίσω όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.233 Πίσω όψη κατόπιν επεμβάσεων
(Πηγή:Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.234 Α όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή:Τ.Υ.)

Εικόνα 4.235 Α όψη κατόπιν επεμβάσεων
(Πηγή:Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.236 Δ όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή:Τ.Υ.)

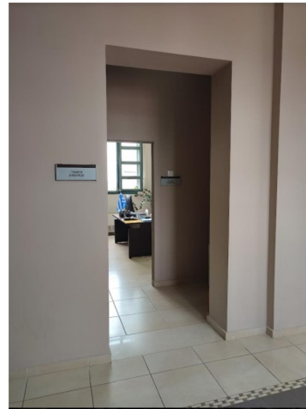

Εικόνα 4.237 Δ όψη κατόπιν επεμβάσεων
(Πηγή: Ζ.Κ.)

Εσωτερικά του κτηρίου έγιναν οι κατάλληλες διαμορφώσεις των χώρων του, με χρήση ανθυγρής γυφτοσανίδας, για τη λειτουργία των γραφείων Διευθύνσεων και αιρετών, του αρχείου, των νέων W.C. και της κουζίνας ενώ στον 2^ο όροφο κάποιες τοιχοποιίες καθαίρεθηκαν πλήρως για τη διαμόρφωση της αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου και σε άλλες διαμορφώθηκαν ανοίγματα για την εξυπηρέτηση επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών και των Υπηρεσιών (Εικόνες 4.238-4.244).

Εικόνα 4.238 Δ/ση Τ.Υ. (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.239 Γραφείο Γεν. Γραμματέα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.240 Γραφείο Αντιδημάρχων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.241 W.C (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.242 Αίθουσα Δημ. Συμβουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.243 Άνοιγμα Υπηρεσίας (Πηγή: Ζ.Κ.)

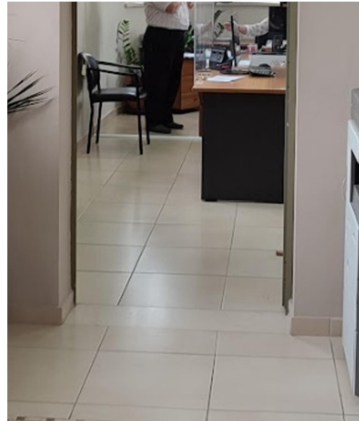

Εικόνα 4.244 Άνοιγμα Υπηρεσίας (Πηγή: Ζ.Κ.)

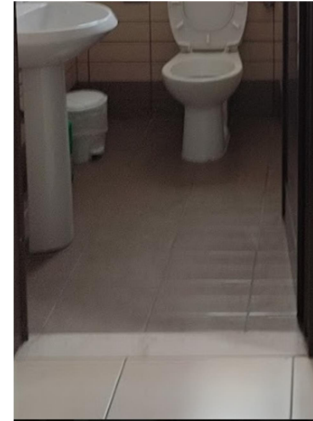
Τα δάπεδα επενδύθηκαν με πλακίδια τεχνητού γρανίτη μπεζ χρώματος σε όλους τους χώρους του Δημαρχείου εκτός του γραφείου του Δημάρχου και του γραφείου του Δ/ντη Τ.Υ. στα οποία τοποθετήθηκε ξύλινο δάπεδο και των W.C. που τοποθετήθηκαν πλακίδια πορσελάνης. Επιπροσθέτως, στους διαδρόμους διαμορφώθηκαν και κάποια διακοσμητικά σχέδια με πλακίδια άλλου χρώματος (Εικόνες 4.245-4.250).

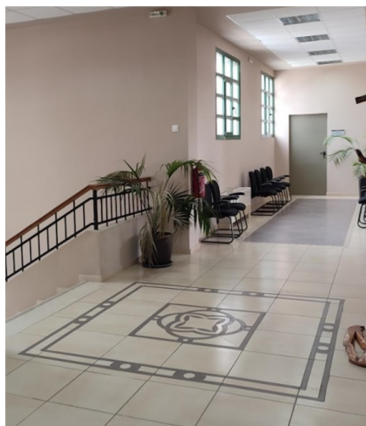
Εικόνα 4.245 Δάπεδο γραφείου Δ/ντη Τ.Υ. (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.246 Δάπεδο γραφείων υπηρεσιών (Πηγή: Ζ.Κ.)

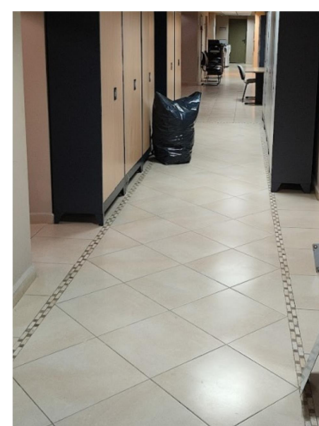
Εικόνα 4.247 Δάπεδο W.C. (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.248 Σχέδιο διαδρόμου 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.249 Σχέδιο διαδρόμου 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.250 Σχέδιο διαδρόμου 3 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Τα δάπεδα των εσωτερικών κλιμακοστασίων αλλά και της εξωτερικής και εσωτερικής κλίμακας εισόδου επιστρώθηκαν με λευκό μάρμαρο καθώς τοποθετήθηκε και αντιολισθητικό περέμβλημα για την αποφυγή ατυχημάτων (Εικόνες 4.251-4.256).

Εικόνα 4.251 Δάπεδο εξωτερικής κλίμακας εισόδου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.252 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας εισόδου από κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.253 Δάπεδο εσωτερικής κλίμακας εισόδου από πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.254 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στον όροφο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.255 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στον όροφο (Πηγή: Ζ.Κ.)

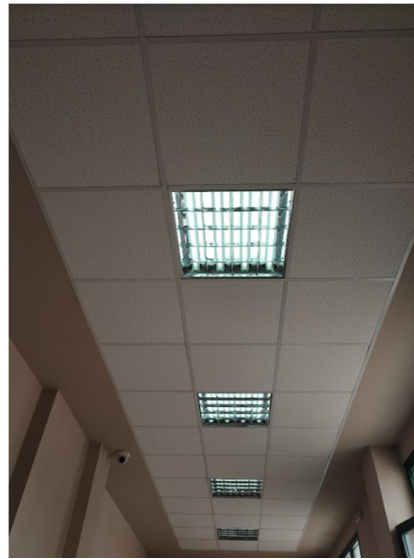

Εικόνα 4.256 Δάπεδο κλιμακοστασίου ανόδου στο ισόγειο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Στις οροφές του κτηρίου τοποθετήθηκε ψευδοροφή από πλάκες ορυκτών ινών και γυψοσανίδα (Εικόνες 4.257-4.258).

Εικόνα 4.257 Ψευδοροφή αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.258 Ψευδοροφή διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)

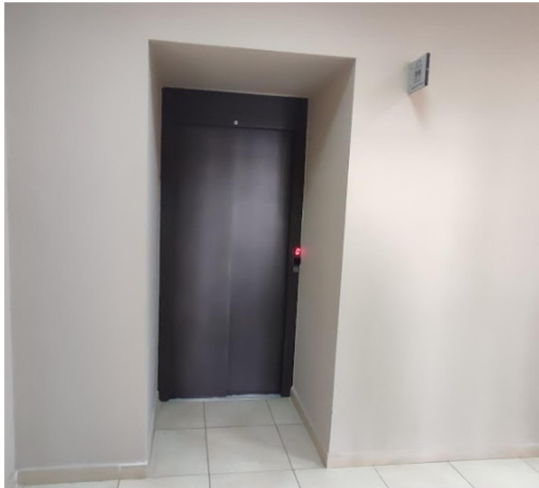
Όλες οι παλαιές εσωτερικές ξύλινες θύρες αντικαταστάθηκαν με νέες σιδηρές και μεταλλικές βιομηχανικής προέλευσης ενώ στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου τοποθετήθηκε υαλόθυρα από κρύσταλλο Securit για τη λειτουργικά απομόνωση των χώρων του ισογείου. Ακόμη, τοποθετήθηκε ο ανελκυστήρας προσώπων και ερμάρια σε όλους τους χώρους των γραφείων αλλά και στο χώρο που στεγάζεται το αρχείο (Εικόνες 4.259-4.262).

Εικόνα 4.259 Θύρα βιομηχανικής προέλευσης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.260 Υαλόθυρα αίθουσας Δημοτικού Συμβουλίου από κρύσταλλο Securit (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.261 Ανελκυστήρας προσώπων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.262 Ερμάρια (Πηγή: Ζ.Κ.)

Τέλος, κατασκευάστηκε εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης – αποχέτευσης για τη λειτουργία των W.C. και της κουζίνας, δίκτυο θέρμανσης και δίκτυο ισχυρών και ασθενών ρευμάτων για την πλήρη ηλεκτρολογική του εγκατάσταση καθώς έγιναν και εργασίες ενίσχυσης του φέροντος οργανισμού της στέγης με αντικατάσταση των φθαρμένων κεραμιδιών.

Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτηρίου του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά και συγκεκριμένα στο χώρο του ημιυπογείου λόγω υγρασίας (Εικόνες 4.263-4.264).

Εικόνα 4.263 Αποφλοιώσεις επιχρισμάτων ημιυπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.264 Αποφλοιώσεις επιχρισμάτων ημιυπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

4.11 Λύκειο οικισμού Πεντάπολης (Σ10)

Το σημερινό Λύκειο Πεντάπολης ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1925 και αποπερατώθηκε το 1931 σε οικόπεδο έκτασης 8 στρεμμάτων δίπλα στο ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής. Το κόστος κατασκευής του ανέλαβαν οι κάτοικοι του οικισμού συνεισφέροντας από τα έσοδα της πώλησης των καπνών τους βάση την παραγωγή του καθενός ενώ το κόστος του εξοπλισμού του ανέλαβε το κράτος. Λειτουργήσε αρχικά το 1932 ως Δημοτικό σχολείο το οποίο εξυπηρετούσε και τους διπλανούς οικισμούς των Μετάλλων και Συκιάς ενώ το 1955 άρχισε να λειτουργεί και ως ιδιωτικό Εξατάξιο Γυμνάσιο. Το 1972 ιδρύθηκε το Δημόσιο Εξατάξιο Γυμνάσιο το οποίο στεγάστηκε στο νότιο τμήμα του κτηρίου. Το 1979 ανεγέρθηκε το νέο Δημοτικό σχολείο στο οποίο μεταστεγάστηκε το Δημοτικό και τους χώρους του παλιού Δημοτικού κατέλαβαν το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στη συνέχεια, έως το σχολικό έτος 2009-2010 συστεγάστηκαν το Γυμνάσιο (ισόγειο) και το Λύκειο (1ος όροφος) ενώ από το 2011 έως και σήμερα λειτουργεί μόνο ως Λύκειο (Εικόνες 4.265-4.266) (Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Ν. Σερρών, Χανουμίδης Λ., Λασπάς Α., Χατζηγαγοράκης Δ., Αλαχούζου Μ., 2010, σελ 62, σελ 116-117 & Ηλ. Πηγή:20).

Εικόνα 4.265 Λύκειο Πεντάπολης 1925-1930 (Ηλ. Πηγή: 21)

Εικόνα 4.266 Λύκειο Πεντάπολης 2020 (Πηγή: Τ.Υ.)

Σύμφωνα με προσωπικές μαρτυρίες που δόθηκαν από τους κατοίκους του οικισμού, αξίζει να σημειωθεί, πως την περίοδο του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο καθώς οι ήρωες υπερασπιστές του Ρούπελ όταν αφέθηκαν ελεύθεροι από τους Γερμανούς και έφυγαν με τιμές από το οχυρό φιλοξενήθηκαν για λίγο στο κτήριο αυτό πριν ξεκινήσουν για τις ιδιαίτερες πατρίδες τους. Ακόμη κατά τα έτη 1947 - 1948 διανεμόταν εκεί η αμερικανική βοήθεια της UNRA ενώ την περίοδο 1948 - 1953 λειτούργησε στον ίδιο χώρο Οικονομική Σχολή με Οικοτροφείο (Ηλ. Πηγή: 22).

Η γεωγραφική του θέση είναι στο ΝΔ άκρο του οικισμού (Εικόνα 4.267) και έχει ΝΑ προσανατολισμό ο οποίος προσφέρει άριστο φωτισμό στις αίθουσες διδασκαλίας του αλλά και ευνοϊκή θερμοκρασία κατά τη διάρκεια του χειμώνα ενώ στον αύλειο χώρο του υπάρχει ένα εκκλησάκι (Εικόνα 4.268).

Εικόνα 4.267 Γεωγραφική θέση Λυκείου Πεντάπολης σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.268 ΝΑ προσανατολισμός Λυκείου Πεντάπολης (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα τριώροφο κτήριο με ισόγειο και 1^ο όροφο συνολικού εμβαδού 1.603,68 τ.μ. καθώς στο ΝΔ τμήμα του διαθέτει και υπόγειο το οποίο εκτείνεται σχεδόν στο μισό της επιφάνειάς του. Διαθέτει κεραμοσκεπή και το συνολικό ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους είναι 12,20 μ. (10,20 μ. + 2,00 μ. η στέγη) ενώ η κάτοψή του είναι σχήματος “Π”.

Η κύρια όψη του κτηρίου είναι ΝΑ και έχει δύο κύριες πόρτες εισόδου οι οποίες βρίσκονται στο κέντρο της κύριας και πίσω όψης του σχηματίζοντας μικρή προεξοχή (η είσοδος της κύριας όψης συνδέεται με τον αύλειο χώρο του). Επίσης, υπάρχουν ακόμη 3 δευτερεύουσες πόρτες εισόδου στο ΒΔ (1 είσοδος) και ΒΑ (2 εισοδοί) τμήμα του. Οι εισοδοί γίνονται με κλίμακες αφού η πλάκα ισογείου είναι υπερυψωμένη κατά 0,85 μ. ενώ στην κύρια όψη έχει κατασκευαστεί και ράμπα ΑΜΕΑ. Στο ΝΔ τμήμα του κτηρίου υφίσταται η πόρτα εισόδου στο υπόγειο που σημειακά εκεί εμφανίζεται ως ισόγειο λόγω του επικλινούς εδάφους.

Τα ανοίγματα είναι αρκετά σε αριθμό, ορθογωνικού σχήματος και συμμετρικά ως προς τον οριζόντιο άξονα αλλά και ως προς το ισόγειο με τον 1^ο όροφο ενώ πάνω ακριβώς από την κύρια πόρτα εισόδου της κύριας όψης υπάρχει ένας μικρός εξώστης με μπαλκονόπορτα. Στο πάνω μέρος κάθε ανοίγματος παρουσιάζονται κλασικίζοντα στοιχεία με παραστάδες και κορνίζες (Εικόνες 4.269 - 4.272).

Εικόνα 4.269 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.270 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.271 ΝΔ όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

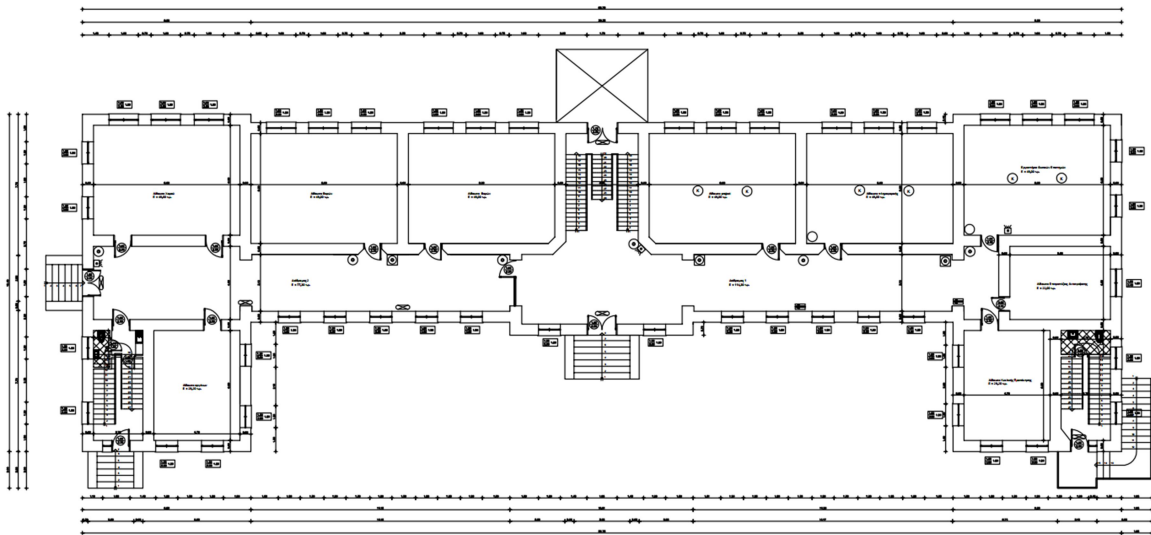

Εικόνα 4.272 ΒΑ όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

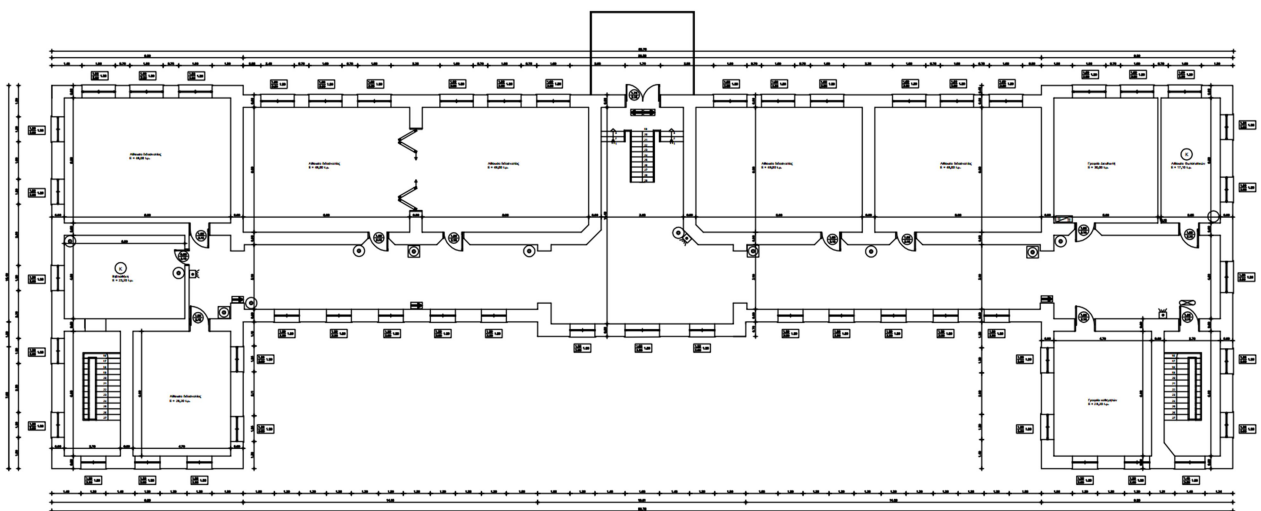
Εσωτερικά του κτηρίου υπάρχει επιμήκης κεντρικός διάδρομος που διακλαδίζεται με τους διαδρόμους των κύριων εισόδων. Οι αίθουσες διδασκαλίας και των δύο ορόφων αναπτύσσονται στην ΝΑ πλευρά του διαδρόμου αλλά στα σημεία που παρουσιάζεται το σχήμα “Π” υπάρχουν αίθουσες εκατέρωθεν του διαδρόμου.

Το ισόγειο περιλαμβάνει 6 αίθουσες διδασκαλίας από τις οποίες οι 3 λειτουργούν ως εργαστήρια, οι 2 ως γυμναστήρια και η μία για ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Επίσης, υπάρχουν 3 βοηθητικοί χώροι και 2 υπό κατασκευή χώροι W.C. διότι τα υφιστάμενα W.C. βρίσκονται σε κτήριο στον αύλειο χώρο του σχολείου (Εικόνα 4.273).

Ο όροφος περιλαμβάνει 6 αίθουσες διδασκαλίας από τις οποίες οι 2 χωρίζονται μεταξύ τους με μεταλλικά πετάσματα για να παρέχουν τη δυνατότητα συνένωσής τους σε περιπτώσεις εκδηλώσεων. Ακόμη, στον όροφο υπάρχουν το γραφείο του Διευθυντή, το γραφείο των καθηγητών και ο χώρος της βιβλιοθήκης (Εικόνα 4.274).

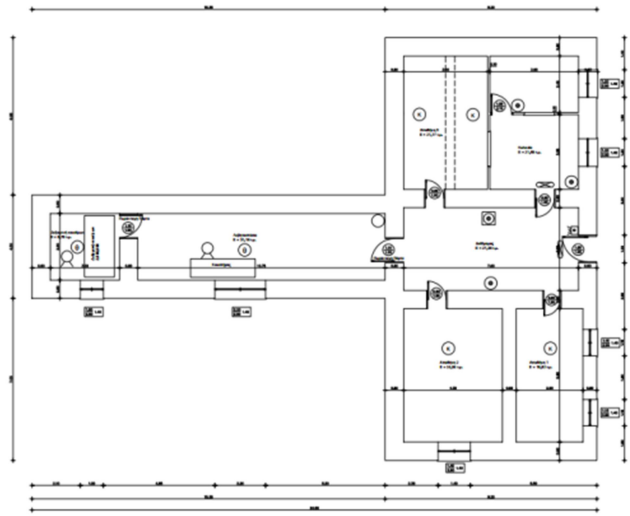

Εικόνα 4.273 Κάτοψη ισογείου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.274 Κάτοψη ορόφου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)

Το υπόγειο αποτελείται από 2 αποθήκες και 4 βοηθητικούς χώρους όπου υπάρχει το λεβητοστάσιο και παλαιότερα το κυλικείο ενώ διαθέτει 7 ανοίγματα (Εικόνα 4.275).

Εικόνα 4.275 Κάτοψη υπογείου Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο θεμελιώθηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία πάχους 50-55 εκ., πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή και οι εξωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες εξωτερικά και εσωτερικά. Το εξωτερικό επίχρισμα είναι συνεχές και μπεζ χρώματος ενώ οι εξωτερικές τοιχοποιίες του υπογείου είναι ανεπίχριστες με όλη την εμφανή επιφάνεια τους να αποτελείται από ορθογωνικούς λίθους διαστάσεων περίπου 10-20x10-35 εκ. με στρώση βαφής χρώματος κεραμιδί (Εικόνα 4.276).

Εικόνα 4.276 Ανεπίχριστη εξωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Οι εσωτερικές τοιχοποιίες του υπογείου σε κάποια τμήματα είναι επιχρισμένες και σε άλλα ανεπίχριστες όπου εκεί η λιθοδομή είναι απολύτως ευδιάκριτη (Εικόνες 4.277-4.278). Εσωτερικά του κτηρίου όλες οι τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες.

Εικόνα 4.277 Ανεπίχριστη εσωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.278 Ανεπίχριστη εσωτερική τοιχοποιία υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Οι κύριες κλίμακες ανόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο είναι επενδεδυμένες στην κύρια όψη με πλακίδια και στην πίσω όψη με μωσαϊκό ενώ οι κλίμακες ανόδου στις δευτερεύουσες εισόδους του κτηρίου είναι επενδεδυμένες οι 2 με μωσαϊκό και η μία με μάρμαρο (Εικόνες 4.279- 4.283).

Εικόνα 4.279 Κλίμακα κύριας όψης Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.280 Κλίμακα πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.281 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.282 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.283 Κλίμακα δευτερεύουσας εισόδου 3 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι αλουμινίου ανοιγόμενα χρώματος πράσινου με διπλούς υαλοπίνακες (Εικόνα 4.284) ενώ οι εσωτερικές θύρες είναι πλαστικού τύπου (Εικόνα 4.285).

Εικόνα 4.284 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.285 Εσωτερική θύρα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το δάπεδο σε όλο το μήκος του επιμήκη διαδρόμου των 2 ορόφων και στις περισσότερες αίθουσες είναι επενδεδυμένο με πλακίδια (Εικόνες 4.286-4.287) ενώ μερικές αίθουσες έχουν επένδυση δαπέδου με ξύλο Laminate καφέ χρώματος (Εικόνα 4.288) και άλλες με βιομηχανικό δάπεδο ανοιχτού μπεζ χρώματος (Εικόνα 4.289). Τα εσωτερικά κλιμακοστάσια είναι επενδεδυμένα με μάρμαρο (Εικόνες 4.290-4.291).

Εικόνα 4.286 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)

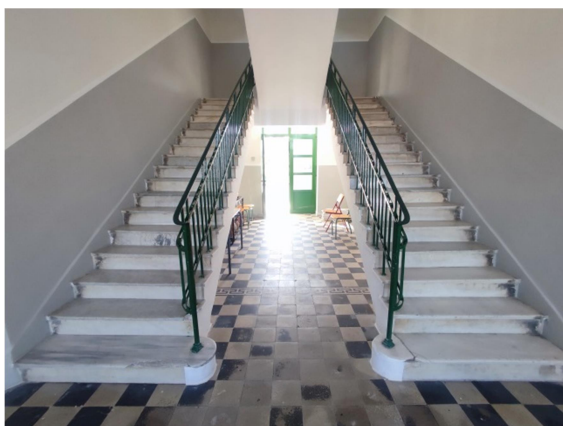
Εικόνα 4.287 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.)

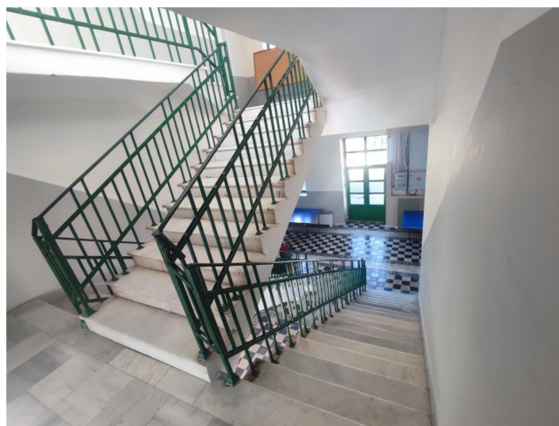
Εικόνα 4.288 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.289 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.290 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.291 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Στις οροφές του κτηρίου έχει τοποθετηθεί ψευδοροφή από πλάκες ορυκτών ινών και γυψοσανίδα (Εικόνες 4.292-4.293).

Εικόνα 4.292 Οροφή διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.293 Οροφή αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Το κτήριο διαθέτει την υπ' αριθμ. 1033/19-03-2013 Οικοδομική Άδεια και η σημερινή κατάστασή του οφείλεται σε επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης που έκανε ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά κατά το έτος 2021 μέσω χρηματοδότησης του Προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020 συνολικού προϋπολογισμού 598.096,34 € (Εικόνα 4.294).

Εικόνα 4.294 Χρηματοδότηση ενεργειακής αναβάθμισης Λυκείου Πεντάπολης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Συγκεκριμένα οι επεμβάσεις που έγιναν στο κτήριο κατά την ενεργειακή αναβάθμισή του είναι η αντικατάσταση των κουφωμάτων με νέα αλουμινίου με διπλά υαλοστάσια, εσωτερική θερμοπρόσοψη με θερμομονωτικά φύλλα σε όλο το κτιριακό κέλυφος, μόνωση και αντικατάσταση σανιδώματος της υφιστάμενης στέγης, εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης με τη μέθοδο Αβαθούς Γεωθερμίας, αντικατάσταση φωτιστικών με νέας τεχνολογίας Led και τοποθέτηση φωτοβολταϊκών (Πηγή: Τ.Υ.).

Τέλος, η σημερινή κατάσταση διατήρησής του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά του κτηρίου και τμηματικές αποκολλήσεις εσωτερικά του υπογείου.

4.12 Δημοτικό σχολείο οικισμού Τούμπας (Σ11)

Το Δημοτικό σχολείο Τούμπας κατασκευάστηκε το 1950 σε κεντρικό σημείο του οικισμού (Εικόνα 4.295) και είναι τοποθετημένο στο ΒΔ τμήμα ορθογωνικού οικοπέδου με ΝΑ προσανατολισμό (Εικόνα 4.296). Αργότερα, λόγω της αύξησης του πληθυσμού των κατοίκων και κατά συνέπεια των μαθητών του οικισμού, προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του και κατασκευάστηκε προσθήκη στο ΒΑ τμήμα του η οποία δεν επικοινωνεί με την αρχική κατασκευή (Εικόνες 4.297-4.298).

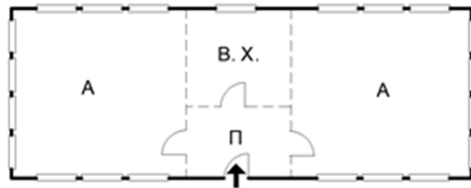
Σήμερα, μετά την συγχώνευση των Δημοτικών σχολείων του 2011 το σχολείο δεν λειτουργεί και οι χώροι του χρησιμοποιούνται από το 2012 από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.

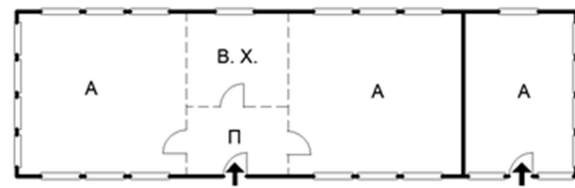
4.295 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Τούμπας σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.296 ΝΑ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.297 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.298 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Δημοτικού σχολείου Τούμπας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Είναι ένα διώροφο κτήριο με υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο και στέγη σχηματίζοντας ορθογωνική κάτοψη, διαστάσεων περίπου 23,00μ. x 9,00μ, συνολικού εμβαδού 209,00 τ.μ.. Το ημιυπόγειο καλύπτει παραπάνω από το μισό της ΝΔ επιφάνειας του και αυτό συμβαίνει γιατί στο αρχικό κτήριο που είχε κατασκευαστεί το 1950 υπήρχε ημιυπόγειο σε όλο το τμήμα του ενώ η προσθήκη που έγινε αργότερα δεν προέβλεπε υπόγειο. Το συνολικό ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους συμπεριλαμβανομένης και της στέγης είναι 6,50 μ..

Στην ΝΑ κύρια όψη του υπάρχουν 2 πόρτες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο και συγκεκριμένα η μία (αρχικού κτηρίου) περίπου στο κέντρο της και η δεύτερη (προσθήκης) ΒΑ αυτής. Πόρτες εισόδου στο ημιυπόγειο υπάρχουν ΝΔ και κεντρικά της κύριας όψης αλλά και επιπλέον μία στην ΝΔ πλάγια όψη. Η πλάκα ισογείου είναι υπερυψωμένη κατά 2,00 μ. και η είσοδος σε αυτό γίνεται με εξωτερικές κλίμακες επικαλυμμένες με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια.

Διαθέτει 24 συμμετρικά μεταξύ τους, ως προς τον οριζόντιο άξονα, ανοίγματα σε όλες τις όψεις του τα οποία είναι ορθογωνικού σχήματος και διακοσμούμενα στο κάτω τμήμα τους με κορνίζα από κονίαμα πάχους 7 εκ.. Στο ημιυπόγειο υπάρχουν 2 ανοίγματα στην κύρια όψη και 2 μικρά στην πίσω όψη του κτηρίου (Εικόνες 4.299-4.302)

Εικόνα 4.299 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.300 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.301 ΝΔ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.302 ΒΑ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο της προσθήκης αποτελείται από μία αίθουσα και του αρχικού κτηρίου από έναν προθάλαμο, έναν χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή που βρίσκεται στο πίσω μέρος του κτηρίου (μετά τον προθάλαμο) και δύο αίθουσες που βρίσκονται εκατέρωθεν των χώρων αυτών (Εικόνες 4.303-4.306).

Εικόνα 4.303 Προθάλαμος (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.304 Πρώην γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.305 Αίθουσα 1 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.306 Αίθουσα 2 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το ημιπόγειο περιλαμβάνει 3 βοηθητικούς χώρους οι οποίοι παλαιότερα χρησιμοποιήθηκαν και ως αίθουσες διδασκαλίας ενώ σήμερα χρησιμοποιούνται ως αποθήκη (Εικόνες 4.307–4.308).

Εικόνα 4.307 Χώρος 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.308 Χώρος 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Ο οικοδομικός σκελετός του κτηρίου αποτελείται από φέρουσα τοιχοποιία λιθοδομής και πλινθοδομής πάχους 65 εκ. και πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα ενώ η οροφή (ψευδοροφή) του υπερυψωμένου ισογείου είναι κατασκευασμένη από ανθυγρά πυράντοχη γυψοσανίδα (Εικόνα 4.309). Οι τοιχοποιίες που διαχωρίζουν τον προθάλαμο με τις εκατέρωθεν αίθουσες έχουν πάχος 55 εκ.. Οι εξωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες σε όλη την επιφάνειά τους με έτοιμο έγχρωμο κονίαμα χρώματος γκρι ενώ οι εσωτερικές επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις κονιαμάτων και βαφής. Οι εξωτερικές κλίμακες των εισόδων είναι επιστρωμένες με μάρμαρο λευκού χρώματος (Εικόνα 4.310) ενώ εσωτερικά τα δάπεδα των αιθουσών έχουν επίστρωση με μωσαϊκό γκρι χρώματος με μικρή ψηφίδα και ο χώρος ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή με ξύλο Laminate καφέ χρώματος.

Εικόνα 4.309 Ψευδοροφή (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.310 Κλίμακα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

Τα εξωτερικά κουφώματα είναι αλουμινίου ανοιγόμενα με διπλούς υαλοπίνακες λευκού χρώματος και οι εσωτερικές θύρες στις αίθουσες ξύλινες και στο χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή αλουμινίου (Εικόνες 4.311–4.312).

Εικόνα 4.311 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.312 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η σημερινή καλή κατάστασή του κτηρίου οφείλεται σε επεμβάσεις συντήρησης και αποκατάστασης ζημιών που έκανε η ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε., η οποία είναι κατασκευαστική δημόσια εταιρεία ιδιωτικού δικαίου, κατά το έτος 2022 μέσω χρηματοδότησης Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων συνολικού προϋπολογισμού 74.233,36 € (Εικόνες 4.313-4.316).

Εικόνα 4.313 Κύρια όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.314 Τμήμα πρώην κύριας όψης προ επεμβάσεων (Πηγή: Τ.Υ.)

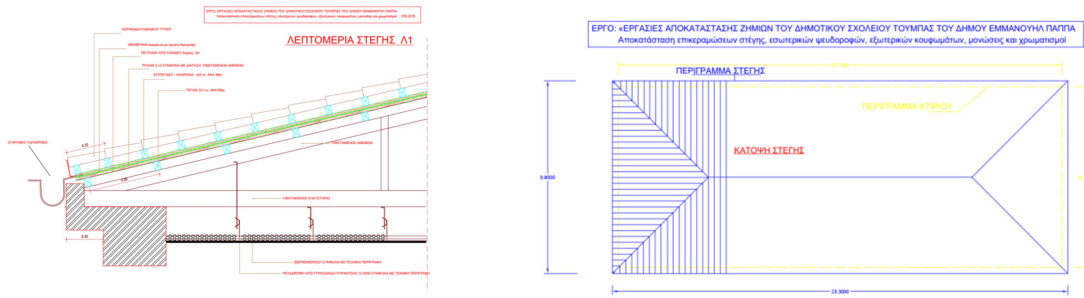

Εικόνα 4.315 Πίσω όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.316 Πλάγια ΝΔ όψη προ επεμβάσεων
(Πηγή: Τ.Υ.)

Συγκεκριμένα οι επεμβάσεις που έγιναν στο κτήριο είναι η καθαίρεση και κατασκευή νέων εξωτερικών επιχρισμάτων σε τρεις στρώσεις (πεταχτό - γέμισμα με χρήση υαλοπλέγματος – τελική τριβιδιστή στρώση έγχρωμου σοβά) διότι είχε παρουσιάσει αρκετές σποραδικές επιφανειακές ρωγμές καθώς και αποκολλήσεις τμημάτων επιχρίσματος στις εξωτερικές τοιχοποιίες του. Επίσης, έγινε αντικατάσταση του σκελετού της στέγης, μόνωση και επικεράμωσή της (Εικόνα 4.317) γιατί πολλά από τα κεραμίδια είτε είχαν σπάσει είτε είχαν αποκολληθεί από τη θέση τους αλλά και ο σκελετός της είχε υποστεί σοβαρές βλάβες από υγρασία η οποία είχε εισέλθει και στην ψευδοροφή του ισογείου από καλαμωτή επιχρισμένη και για αυτό το λόγο αντικαταστάθηκε με νέα από ανθυγρή πυράντοχη γυψοσανίδα η οποία βάρηθηκε εσωτερικά. Ακόμη, έγινε αντικατάσταση των κουφωμάτων του τα οποία ήταν παλιάς τεχνολογίας μη θερμοδιακοπτόμενα, με ελλιπή στεγάνωση και έφεραν απλούς υαλοπίνακες χωρίς μεμβράνες ασφαλείας (τριπλεξ) με νέα αλουμινίου με διπλά υαλοστάσια. Τέλος, τοποθετήθηκαν νέες οριζόντιες και κάθετες μεταλλικές υδρορροές καθώς και νέα καμινάδα (Πηγή: Τ.Υ.) .

4.317 Λεπτομέρεια και κάτοψη στέγης (Πηγή: Τ.Υ.)

4.13 Δημοτικό σχολείο οικισμού Νέου Σκοπού (Σ12)

Το αρχικό Δημοτικό σχολείο του Νέου Σκοπού θεμελιώθηκε το 1924 στη σημερινή του τοποθεσία αλλά κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής Κατοχής κάηκε στις 3 Μαρτίου του 1942 ή κατά άλλους το 1943. Έτσι, μετά τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου ανοικοδομήθηκε το σημερινό Δημοτικό σχολείο του οικισμού, στα τέλη της δεκαετίας του 1950, με δαπάνες των ομογενών της Αμερικής, του Ελληνικού Δημοσίου και των κατοίκων του οικισμού (Εικόνες 4.318-4.323) (Ηλ. Πηγή:23).

Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του στο ΒΑ τμήμα του (Εικόνες 4.324-4.325) έτσι ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας και να καλύψουν τις απαιτήσεις του αυξημένου μαθητικού δυναμικού που παρουσιάστηκε στον οικισμό λόγω της αύξησης του πληθυσμού του. Το κτήριο νομιμοποιήθηκε το 2005 σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 101/2005 Οικοδομική Άδεια.

Εικόνα 4.318 Ανέγερση αρχικού σχολείου 1926
(Ηλ. Πηγή: 23)

Εικόνα 4.319 Κάψιμο αρχικού σχολείου
(Ηλ. Πηγή: 23)

Εικόνα 4.320 Αρχικό σχολείο μετά το κάψιμο
(Ηλ. Πηγή: 23)

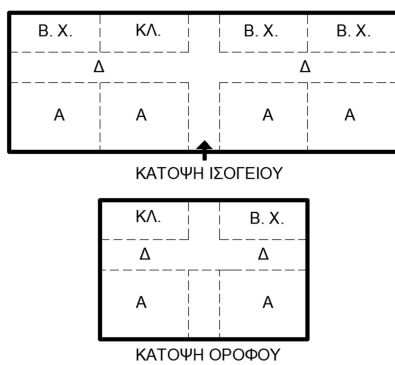
Εικόνα 4.321 Αγιασμός σημερινού σχολείου 1947
(Ηλ. Πηγή: 23)

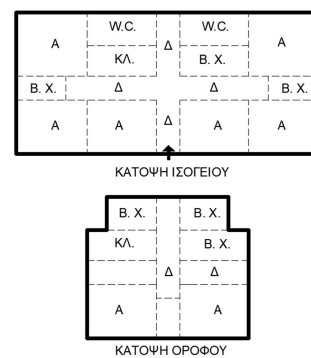
Εικόνα 4.322 Σημερινό σχολείο 1958
(Ηλ. Πηγή: 23)

Εικόνα 4.323 Σημερινό σχολείο 2022
(Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.324 Σκαρίφημα αρχικών κατόψεων
ισογείου και ορόφου Δημοτικού σχολείου
Νέου Σκοπού (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.325 Σκαρίφημα υφιστάμενων κατόψεων
ισογείου και ορόφου Δημοτικού σχολείου Νέου
Σκοπού (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η θέση του σχολείου βρίσκεται σε κεντρικό σημείο του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο ΝΑ τμήμα δημοτικού οικοπέδου (Εικόνες 4.326 - 4.327). Το κτήριο διαθέτει ΝΔ προσανατολισμό και σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη.

Εικόνα 4.326 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 4.327 ΝΔ προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Νέου Σκοπού (Ηλ. Πηγή: 14)

Πρόκειται για ένα τριώροφο κτήριο, αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη, το οποίο σχηματίζει συμμετρική διάταξη όψεων ενώ η κύρια όψη του είναι η νοτιοδυτική. Είναι κατασκευασμένο σε επικλινές έδαφος που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά – νότου και ο όροφος εκτείνεται μόνο στο κεντρικό τμήμα του κτηρίου, αντιδιαμετρικά της κύριας όψης, ενώ το ημιυπόγειο καταλαμβάνει ένα ΒΑ τμήμα της επιφάνειάς του (Εικόνες 4.328-4.331).

Εικόνα 4.328 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.329 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.330 ΝΑ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.331 ΒΔ πλάγια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Διαθέτει μία κύρια πόρτα εισόδου στο κέντρο της κύριας όψης του και μία άλλη στο κέντρο της πίσω όψης του η οποία και συνδέεται με τον αύλειο χώρο του. Η είσοδος στο υπερυψωμένο ισόγειο γίνεται με εξωτερικές κλίμακες εκατέρωθεν των εισόδων ενώ στην κύρια όψη του έχει κατασκευαστεί και ράμπα Α.Μ.Ε.Α.. Το πλατύσκαλο των κλιμάκων της κύριας όψης είναι επιστεγασμένο με πλάκα, η οποία στηρίζεται σε δύο υποστυλώματα, και αποτελεί έναν μικρό εξώστη του ορόφου επικαλυμμένου με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια. Οι κλίμακες της πίσω όψης είναι με περισσότερα ρίχτια διότι η πλάκα ισογείου είναι σε μεγαλύτερο υψόμετρο από αυτό της κύριας όψης λόγω του επικλινούς εδάφους και έχουν επικάλυψη με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια σε όλη την επιφάνειά τους. Πάνω από το συγκεκριμένο στέγαστρο υπάρχει ένα μικρότερο ίδιου τύπου το οποίο επιστεγάζει τον μικρό εξώστη του ορόφου (Εικόνες 4.332-4.334). Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται με εσωτερική κλίμακα.

Εικόνα 4.332 Είσοδος κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.333 Είσοδος πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

4.334 Ράμπα Α.Μ.Ε.Α. κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Ανοιγματα ορθογωνικού σχήματος (μικρά και μεγάλα) υπάρχουν σε όλες τις όψεις του και είναι συμμετρικά ως προς τον οριζόντιο άξονα ενώ ως προς το ισόγειο με τον όροφο έχουν συμμετρία μόνο στην κύρια όψη. Στο κάτω τμήμα κάθε ανοίγματος υπάρχει διακοσμητική κορνίζα από κονίαμα πάχους 7 εκ. Η ίδια διακοσμητική κορνίζα υπάρχει και σε όλο το μήκος της πλακών της κύριας όψης του καθώς και στο μισό της πλάγιας ΒΔ όψης του. Το ημιυπόγειο διαθέτει 3 ανοίγματα μόνο στην πίσω όψη και είναι ορθογωνικά (Εικόνες 4.335-4.336).

Εικόνα 4.335 Ανοίγματα όψεων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.336 Ανοίγματα υπογείου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εσωτερικά του κτηρίου υπάρχει επιμήκης κεντρικός διάδρομος, που διακλαδίζεται με τους διαδρόμους των κύριων εισόδων, με τις αίθουσες διδασκαλίας και των δύο ορόφων να αναπτύσσονται εκατέρωθεν του επιμήκη διαδρόμου. Η μετάβαση στον όροφο καθώς και στο ημιυπόγειο γίνεται με κλιμακοστάσια τα οποία βρίσκονται εκατέρωθεν του διαδρόμου εισόδου της πίσω όψης (Εικόνες 4.337-4.340).

Εικόνα 4.337 Διάδρομοι εισόδων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.338 Επιμήκης διάδρομος (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.339 Κλιμακοστάσιο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.340 Κλιμακοστάσιο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο περιλαμβάνει 4 αίθουσες διδασκαλίας (Α', Β', Γ' και Δ' τάξη) και ο όροφος 2 (Ε' και ΣΤ' τάξη). Επίσης, το κτήριο διαθέτει αίθουσα ολοήμερου τμήματος, αίθουσα τμήματος ένταξης, αίθουσα πολλαπλών εκδηλώσεων, γραφείο Διευθυντή, γραφείο καθηγητών, αίθουσα βιβλιοθήκης, αίθουσα πληροφορικής, αίθουσα καλλιτεχνικών, αίθουσα γυμναστηρίου και 2 W.C.. Το ημιυπόγειο αποτελείται από 2 αποθηκευτικούς χώρους και το λεβητοστάσιο (Εικόνες 4.341-4.346).

Εικόνα 4.341 Αίθουσα διδασκαλίας (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.342 Γραφείο καθηγητών (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.343 Αίθουσα βιβλιοθήκης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.344 Γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.)

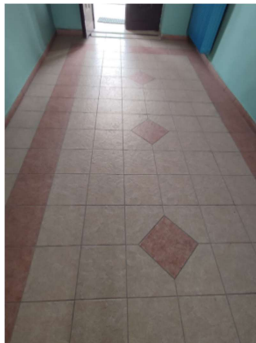
Εικόνα 4.345 W.C. 1 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.346 W.C. 2 (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το κτήριο κατασκευάστηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία και πλάκες οπλισμένου σκυροδέματος. Όλες τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες σε όλη την επιφάνειά τους εσωτερικά και εξωτερικά και φέρουν διαδοχικές στρώσεις βαφής.

Τα εσωτερικά δάπεδα σε όλο το μήκος των διαδρόμων καθώς και σε όλες τις αίθουσες είναι υπενδεδυμένα με κεραμικά πλακίδια και στο κλιμακοστάσιο με μάρμαρο καφέ χρώματος. Το δάπεδο της εξωτερικής κλίμακας εισόδου στην κύρια όψη είναι υπενδεδυμένο με πλάκες μωσαϊκού γκρι χρώματος ενώ στην πίσω όψη το πλατύσκαλο είναι υπενδεδυμένο με κεραμικά πλακίδια και οι βαθμίδες με μάρμαρο ανοιχτού γκρι χρώματος (Εικόνες 4.347-4.352).

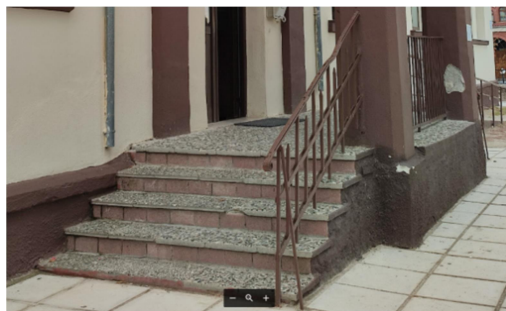
Εικόνα 4.347 Δάπεδο διαδρόμου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.348 Δάπεδο αίθουσας (Πηγή: Ζ.Κ.)

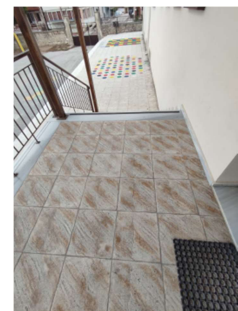
Εικόνα 4.349 Δάπεδο κλιμακοστασίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.350 Δάπεδο κλίμακας κύριας όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.351 Δάπεδο κλίμακας πίσω όψης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.352 Δάπεδο πλατύσκαλου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Τα εξωτερικά κουφώματα του κτηρίου είναι αλουμινίου παλαιού τύπου συρόμενα και χρώματος καφέ και οι εσωτερικές πόρτες είναι όλες ξύλινες εκτός από αυτή των W.C. η οποία είναι αλουμινίου (Εικόνες 4.353-4.355).

Εικόνα 4.353 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.354 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.355 Εσωτερικές πόρτες (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η οροφή σε όλο το κτήριο, εκτός των διαδρόμων εισόδου, φέρει ψευδοροφή με πλάκες ορυκτών ινών (Εικόνα 4.356).

4.356 Ψευδοροφή με πλάκες ορυκτών ινών (Πηγή: Ζ.Κ.)

Οι στέγες είναι τετράριχτες, ξύλινες με κεραμίδια.

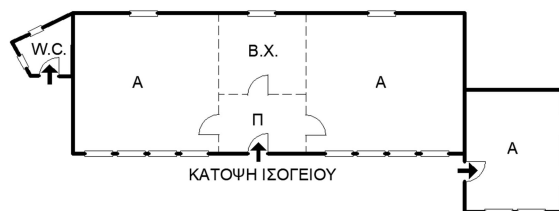
Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.

4.14 Δημοτικό σχολείο οικισμού Μονόβρυσης (Σ13)

Το πετρόκτιστο Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης θεμελιώθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί το 1930. Το 1970 έγινε προσθήκη κατ' επέκταση στο ανατολικό τμήμα του μετατρέποντας την αρχική ορθογωνική κάτοψή του σε σχήμα "Γ" (Εικόνες 4.357-4.358) και το 2013 νομιμοποιήθηκε στο σύνολό του σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1034/19-3-13 Απόφαση πιστοποίησης περιγράμματος προ του 55' του Τμήματος πολεοδομίας Σερρών. Φιλοξένησε το Δημοτικό σχολείο του οικισμού έως το 2011, έτος το οποίο σταμάτησε να λειτουργεί ως σχολείο λόγω της συγχώνευσής του με το Δημοτικό σχολείο Νεοχωρίου. Από το 2018 και μετά το αρχικό τμήμα του κτηρίου ξεκίνησε να λειτουργεί ως Κ.Δ.Α.Π. (Ηλ. Πηγή: 24) και συνεχίζει έως σήμερα ενώ η προσθήκη χρησιμοποιείται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.

Εικόνα 4.357 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.358 Σκαρίφημα υφιστάμενης Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η θέση του σχολείου βρίσκεται σε κεντρικό σημείο του οικισμού και είναι τοποθετημένο στο ΒΔ τμήμα ορθογωνικού οικοπέδου με Ν προσανατολισμό (Εικόνες 4.359-4.360).

4.359 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.360 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Μονόβρυσης (Ηλ. Πηγή: 14)

Το κτήριο είναι διώροφο με υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο που εκτείνεται σε όλη την επιφάνεια του και στέγη. Το συνολικό ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους συμπεριλαμβανομένης και της στέγης είναι 6,50 μ..

Η προσθήκη και το αρχικό κτήριο είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους καθώς δεν επικοινωνούν με αποτέλεσμα να υπάρχουν 2 πόρτες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο. Στη κύρια όψη του, κεντρικά του αρχικού κτηρίου, υπάρχει η μία πόρτα εισόδου και 8 ορθογωνικά ανοίγματα εκατέρωθεν της εισόδου σε ίσες μεταξύ του αποστάσεις ανά 4 ενώ στην προσθήκη υπάρχουν 2. Η άλλη πόρτα εισόδου στην προσθήκη βρίσκεται στην δυτική πλάγια όψη του. Στην πίσω όψη του υπάρχουν 3 ορθογωνικά ανοίγματα και στην ανατολική πλάγια όψη 2 σε ίσες μεταξύ τους αποστάσεις. Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται από την κύρια όψη του και για τα 2 κτήρια με 3 πόρτες εισόδου ενώ υπάρχουν 2 ορθογωνικά ανοίγματα εκατέρωθεν της δυτικής πόρτας εισόδου και ένα στην ανατολική όψη του.

Στην δυτική πλευρά του κτηρίου υπάρχει ένα προσκολλημένο τμήμα το οποίο αποτελεί τα W.C.

Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερικές κλίμακες, επικαλυμμένες με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια, αφού η πλάκα ισογείου είναι υπερυψωμένη κατά 1,60 μ. (Εικόνες 4.361-4.364).

Εικόνα 4.361 Κύρια όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.362 Πίσω όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.363 Διάπλαση όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.364 Αδιάπλαση όψη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο της προσθήκης περιλαμβάνει μία αίθουσα και του αρχικού κτηρίου έναν προθάλαμο, έναν χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή που βρίσκεται στο πίσω μέρος του κτηρίου (μετά τον προθάλαμο) και δύο αίθουσες που βρίσκονται εκατέρωθεν των χώρων αυτών (Εικόνες 4.365-4.368).

Εικόνα 4.365 Προθάλαμος (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.366 Πρώην γραφείο Διευθυντή (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 4.367 Αίθουσα 1 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

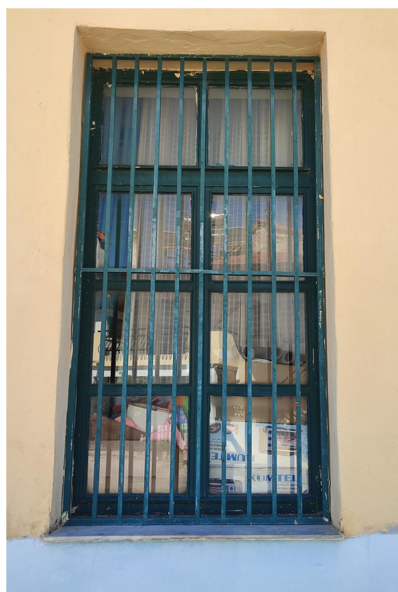
Εικόνα 4.368 Αίθουσα 2 αρχικού κτηρίου (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η θεμελίωση του κτηρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από σπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) του υπερυψωμένου ισογείου από επιχρισμένη καλαμωτή.

Η εξωτερική τοιχοποιία του κτηρίου έχει πάχος 60 εκ., είναι επιχρισμένη και βαμμένη σε μπεζ απόχρωση σε όλη την επιφάνεια της εκτός από τα εμφανή σημεία της επιφάνειας του ημιυπόγειου της κύριας όψης και τμήματος της δυτικής πλάγιας όψης τα οποία αποτελούνται από ημιλαξευτούς και ακανόνιστους λίθους διαστάσεων περίπου 10-20x20-40 εκ. χρώματος μπεζ. Οι τοιχοποιίες όλων των εσωτερικών χώρων είναι επιχρισμένες.

Τα δάπεδα στις κλίμακες ανόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο και στις 2 αίθουσες είναι επιστρωμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος με μικρή ψηφίδα ενώ του χώρου ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή και της μίας αίθουσας με ξύλο Laminate καφέ χρώματος.

Διαθέτει μεταλλικά κουφώματα παλαιού τύπου σε όλα τα ανοίγματα του ενώ οι 2 πόρτες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο είναι αλουμινίου. Εσωτερικά οι πόρτες είναι κατασκευασμένες από ξύλο (Εικόνες 4.369-4.370).

Εικόνα 4.369 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Ζ.Κ.)

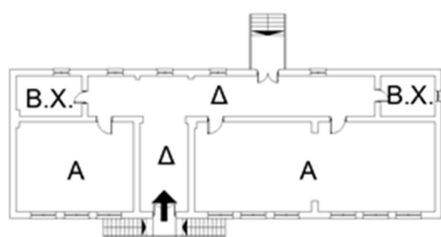
Εικόνα 4.370 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Ζ.Κ.)

Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.

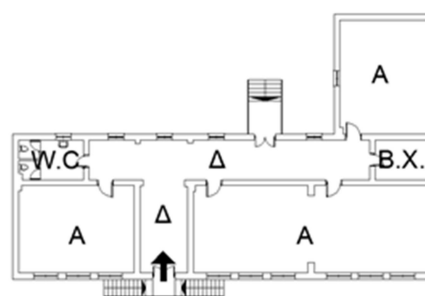
Η κατάσταση διατήρησης του είναι καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.

4.15 Δημοτικό σχολείο οικισμού Πεθελινού (Σ14)

Το Δημοτικό σχολείο Πεθελινού, σύμφωνα με πληροφορίες των κατοίκων του οικισμού, χρονολογείται να κατασκευάστηκε την περίοδο του μεσοπολέμου περίπου το 1930 κάτι το οποίο επιβεβαιώνεται καθώς φέρει αρχιτεκτονικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά στοιχεία εκπαιδευτηρίων αυτής εποχής. Αργότερα, λόγω της αύξησης του πληθυσμού του οικισμού το κτήριο επεκτάθηκε και δημιουργήθηκε μία επιπλέον αίθουσα διδασκαλίας, επηρρεάζοντας το αρχικό ορθογωνικό σχήμα κάτοψής του (Εικόνες 4.371-4.372). Λειτούργησε ως Δημοτικό σχολείο έως το 2000 και τα επόμενα 20 χρόνια τελούσε υπό εγκατάλειψη.

Εικόνα 4.371 Σκαρίφημα αρχικής κάτοψης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Ζ.Κ)

Εικόνα 4.372 Σκαρίφημα υφιστάμενης κάτοψης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Τ.Υ)

Το 2022 ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά στην προσπάθεια επανάχρησης του πέτρινου αυτού κτηρίου προέβη σε επεμβάσεις ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισής του οι οποίες εκτελούνται έως και σήμερα, μέσω χρηματοδότησης του Προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020 συνολικού προϋπολογισμού 677.645,22 € (Εικόνα 4.373), προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος δημοτικού γυμναστηρίου.

4.373 Χρηματοδότηση ενεργειακής αναβάθμισης Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Πηγή: Τ.Υ.)

Συγκεκριμένα οι επεμβάσεις που έγιναν και γίνονται στο κτήριο κατά την ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμισή του είναι η διαμόρφωση αιθουσών και κατασκευή νέων W.C., W.C. Α.Μ.Ε.Α. και αποδυτηρίων, η αντικατάσταση στέγης και ψευδοροφής, η προσθήκη θερμομόνωσης στην εξωτερική τοιχοποιία και στη στέγη, η κατασκευή νέων εσωτερικών ηλεκτρικών δικτύων καθώς και ύδρευσης-αποχέτευσης, η αντικατάσταση κουφωμάτων και υαλοπινάκων με νέα υψηλής ενεργειακής απόδοσης, η αποξήλωση παλαιών επενδύσεων δαπέδων και τοποθέτηση πλακιδίων, η αντικατάσταση του συστήματος θέρμανσης με αντλία θερμότητας αέρα-νερού για θέρμανση και ψύξη, η αντικατάσταση των φωτιστικών σωμάτων και των συμβατικών λαμπτήρων με νέα φωτιστικά σώματα με λαμπτήρες LED και η κατασκευή ράμπας Α.Μ.Ε.Α. (Πηγή: Τ.Υ.).

Επίσης, στον αύλειο χώρο του προβλέπεται η επισκευή της υφιστάμενης περίφραξης, η αντικατάσταση των καγκελόπορτων με νέες διπλές για πεζούς και κατά συνθήκη οχήματα, η προσθήκη νέων συρόμενων θυρών και η διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου με parking και παιδική χαρά (Πηγή: Τ.Υ.).

Το κτήριο είναι νομίμως υφιστάμενο σύμφωνα με τις υπ' αριθμ. 1035/19-03-2013 και 44/05-01-2018 Αποφάσεις πιστοποίησης περιγραμμάτων προ του 55' του Τμήματος Πολεοδομίας και Υπηρεσίας Δόμησης Σερρών αντίστοιχα (Πηγή: Τ.Υ.).

Η γεωγραφική θέση του κτηρίου είναι ΝΑ του οικισμού (Εικόνα 4.374) και είναι τοποθετημένο στο κεντροδυτικό τμήμα δημοτικού οικοπέδου εμβαδού 3.055,00 τ.μ., με νότιο προσανατολισμό (Εικόνα 4.375).

4.374 Γεωγραφική θέση Δημοτικού σχολείου Πεθελινού σε σχέση με τον οικισμό (Ηλ. Πηγή: 14)

4.375 Νότιος προσανατολισμός Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Ηλ. Πηγή: 14)

Είναι ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο και στέγη συνολικού εμβαδού 479,15 τ.μ.. Είναι κατασκευασμένο σε επικλινές έδαφος που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά-νότου και το συνολικό ύψος της ανατολικής όψης του από την στάθμη του εδάφους είναι 8,35 μ. (ημιυπόγειο 2,40 μ., υπερυψωμένο ισόγειο 4,25 μ. στέγη 1,70 μ.). Σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Γ” η οποία επήλθε μετά από προσθήκη κατ’ επέκταση που έγινε παλαιότερα στο ΒΑ τμήμα του ανατρέποντας την αυστηρή συμμετρία που χαρακτηρίζει τα κτήρια σχολείων εκείνης της εποχής (Εικόνες 4.376-4.381).

Εικόνα 4.376 Κύρια Ν όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.377 Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.378 Α τμήμα Β πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.379 Δ τμήμα πίσω όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.380 Β τμήμα Δ όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

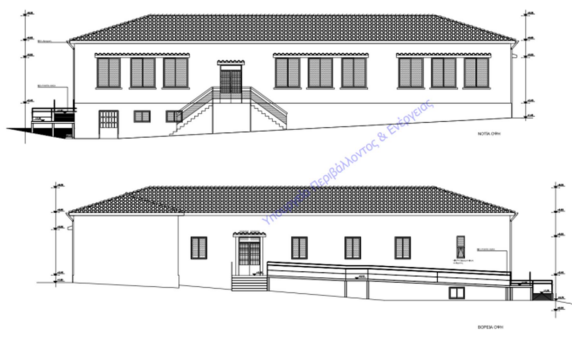

Εικόνα 4.381 Ν τμήμα Δ όψης (Πηγή: Τ.Υ.)

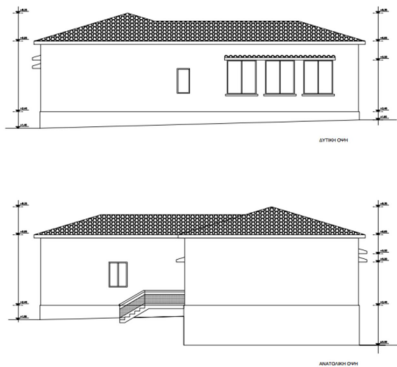
Η κύρια όψη του κατά τη διάρκεια λειτουργίας του ως Δημοτικό σχολείο ήταν η νότια η οποία διατηρήθηκε και μετά τις επεμβάσεις του Δήμου. Η κύρια είσοδος βρισκόταν κεντροδυτικά της κύριας όψης του ενώ η δευτερεύουσα κεντροανατολικά της πίσω όψης του και η ανάβαση στην υπερυψωμένη πλάκα ισογείου γινόταν με εξωτερικές κλίμακες. Διαθέτει ορθογωνικά ανοίγματα σε όλες τις όψεις του με τα περισσότερα και μεγαλύτερα να είναι αυτά στη Ν κύρια όψη. Η είσοδος στο ημιυπόγειο ήταν δυτικά της κύριας όψης του (Εικόνες 4.382-4.385).

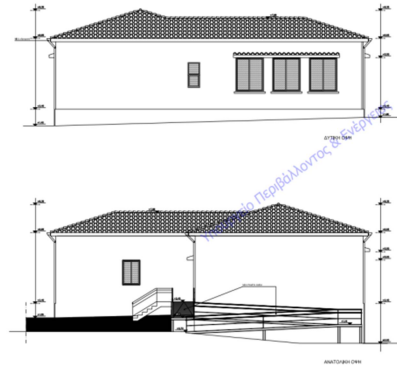
Εικόνα 4.382 Πρώην κύρια νότια και πίσω βόρεια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.383 Νέα κύρια νότια όψη και πίσω βόρεια όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.384 Πρώην Δ και Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.385 Νέα Δ και Α όψη (Πηγή: Τ.Υ.)

Στο πάνω τμήμα των εισόδων ισογείου υπάρχει πλάκα σκιάστρου από σπλισμένο σκυρόδεμα (Εικόνες 4.386-4.387).

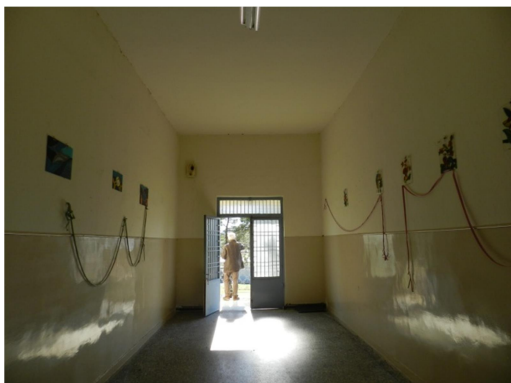
Εικόνα 4.386 Πρώην κύρια είσοδος (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.387 Πρώην δευτερεύουσα είσοδος (Πηγή: Τ.Υ.)

Το υπερυψωμένο ισόγειο αποτελούνταν από έναν προθάλαμο (Εικόνα 4.388) οποίος διακλαδιζόταν με έναν επιμήκη διάδρομο (Εικόνα 4.389), νότια του οποίου υπήρχαν 3 αίθουσες διδασκαλίας και βόρεια στο δυτικό τμήμα του 1 αίθουσα διδασκαλίας. Σε συνέχεια του επιμήκη διαδρόμου δυτικά υπήρχαν W.C. και ανατολικά το γραφείο των δασκάλων. Οι δύο νότιες αίθουσες διδασκαλίας χωριζόταν μεταξύ τους με ξύλινα πετάσματα για να παρέχουν τη δυνατότητα συνένωσής τους σε περιπτώσεις εκδηλώσεων (Εικόνες 4.390-4.391). Διέθετε συνολικά 19 ορθογωνικά και συμμετρικά μεταξύ τους ανοίγματα, με τα μεγαλύτερα από αυτά να βρίσκονταν στις αίθουσες διδασκαλίας για επαρκή φωτισμό και τοποθετημένα στο νότο στις 3 αίθουσες και στη 1, του τμήματος της επέκτασης, ανατολικά για λόγους εξασφάλισης ηλιακού κέρδους κατά τους χειμερινούς μήνες. Στα πάνω τμήματα των συγκεκριμένων ανοιγμάτων υπάρχουν πλάκες σκίαστρων από οπλισμένο σκυρόδεμα. Στην αίθουσα του τμήματος της επέκτασης υπήρχε και ένα επιπλέον μικρό δυτικό άνοιγμα. Στον επιμήκη διάδρομο και στα W.C. υπήρχαν μικρά βόρεια ανοίγματα για λόγους φωτισμού και αερισμού ενώ στο γραφείο των δασκάλων 1 μικρό ανατολικό.

Το ημιυπόγειο αποτελούνταν από 2 αποθηκευτικούς χώρους ενώ είχε και εξακολουθεί να έχει 3 μικρά ορθογωνικά ανοίγματα (2 νότια και 1 βόρειο).

Εικόνα 4.388 Προθάλαμος (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.389 Επιμήκης διάδρομος (Πηγή: Τ.Υ.)

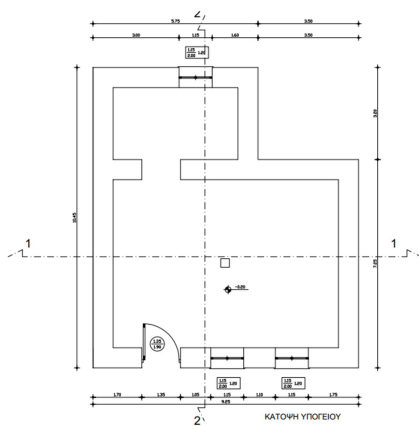

Εικόνα 4.390 Ξύλινα διαχωριστικά πετάσματα αιθουσών (Πηγή: Τ.Υ.)

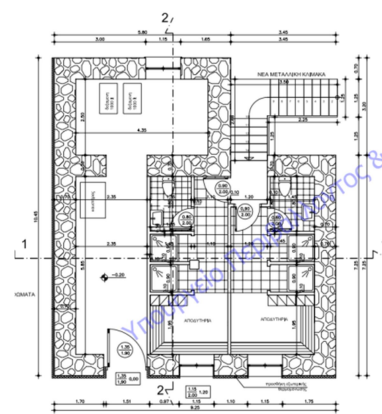

Εικόνα 4.391 Ξύλινα διαχωριστικά πετάσματα αιθουσών (Πηγή: Τ.Υ.)

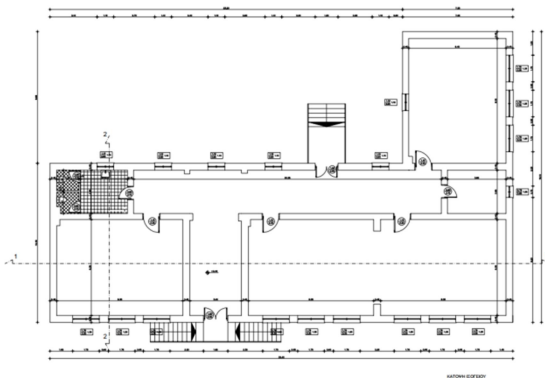
Μετά τις επεμβάσεις ανακαίνισης από το Δήμο το κτήριο απέκτησε άλλη διαμόρφωση χώρων αφού προορίζεται για άλλου είδους χρήση αλλά στις όψεις του παρέμεινε ίδιο με μία μικρή διαφορά στο άνοιγμα Α της κύριας όψης του (Εικόνες 4.392-4.395).

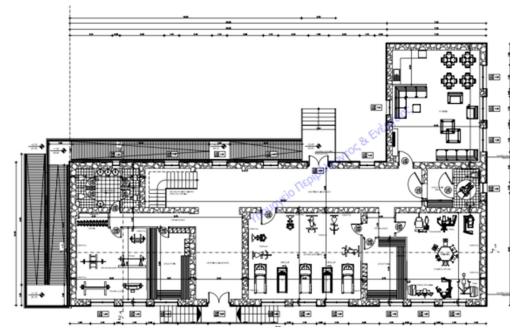
Εικόνα 4.392 Πρώην κάτοψη υπογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.393 Νέα κάτοψη υπογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

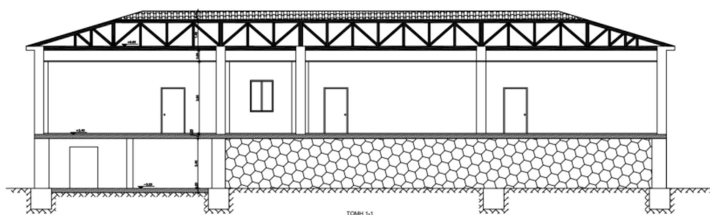

Εικόνα 4.394 Πρώην κάτοψη ισογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

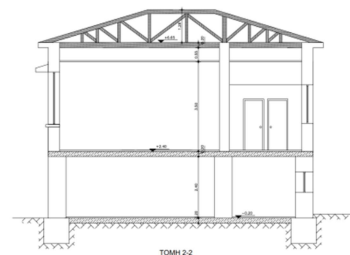

Εικόνα 4.395 Νέα κάτοψη ισογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Το κτήριο κατασκευάστηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία πάχους 45 έως 70 εκ., πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα, οροφή (ψευδοροφή) ισογείου από επιχρισμένη καλαμωτή (Εικόνες 4.396-4.398) και είχε τετράριχτη, ξύλινη στέγη με κεραμίδια (Εικόνα 4.399).

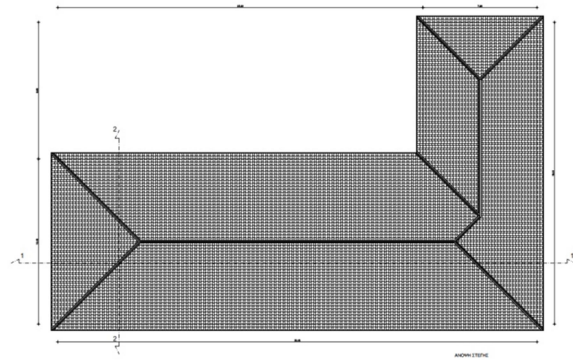
Εικόνα 4.396 Τομή 1-1 (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.397 Τομή 2-2 (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.398 Ψευδοροφή ισογείου
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.399 Άνοψη στέγης
(Πηγή: Τ.Υ.)

Όλες οι τοιχοποιίες του ήταν επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις κονιαμάτων και βαφής ενώ οι εσωτερικές ήταν επικαλυμμένες μέχρι περίπου το 1,50 μ. με λαδομπογιά (Εικόνες 4.400-4.401).

Εικόνα 4.400 Επίχρισμα εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)

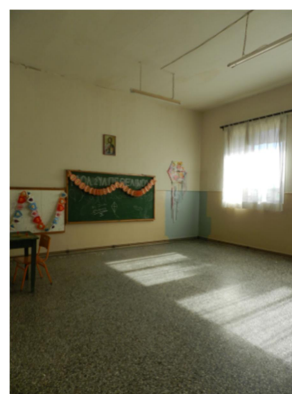

Εικόνα 4.401 Επίχρισμα εξωτερικής τοιχοποιίας (Πηγή: Τ.Υ.)

Οι κλίμακες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο και όλα τα δάπεδα του κτηρίου ήταν επιστρωμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος με μικρή ψηφίδα (Εικόνες 4.402-4.403).

Εικόνα 4.402 Δάπεδο κλίμακας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.403 Δάπεδο αίθουσας
(Πηγή: Τ.Υ.)

Όλα τα εξωτερικά κουφώματα του ήταν μεταλλικά παλαιού τύπου ενώ εσωτερικά οι πόρτες ήταν κατασκευασμένες από ξύλο (Εικόνες 4.404 – 4.406).

Εικόνα 4.404 Εξωτερικό παράθυρο (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.405 Εξωτερική πόρτα (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 4.406 Εσωτερική πόρτα (Πηγή: Τ.Υ.)

Τέλος, μετά από τις επεμβάσεις ανακαίνισης και αναβάθμισής του η σημερινή κατάσταση διατήρησής του κρίνεται πολύ καλή ενώ πριν από αυτές υπήρχαν έντονες σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά και τμήμα της κεραμοσκεπής και της οροφής είχε υποχωρήσει με αποτέλεσμα να ήταν ευάλωτο σε υγρασία και καιρικές συνθήκες.

Κεφάλαιο 5

Συμπεράσματα

5.1 Αξιολόγηση χαρακτηριστικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά

Τα 14 πέτρινα σχολικά κτήρια που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά κατασκευάστηκαν κατά την περίοδο 1885-1960, με παλαιότερο από αυτά να είναι το Σχολαρχείο του οικισμού Εμμανουήλ Παππά (1885) και νεότερο το Γυμνάσιο του οικισμού Αγίου Πνεύματος (1960).

Εντός αυτής της περιόδου τα κτήρια κατατάσσονται σε 3 διακριτές χρονολογικές φάσεις κατασκευής σχολικών κτηρίων στη χώρα μας, με πρώτη αυτή από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, όπου ίσχυε το σύγγραμμα «Διδασκαλική του Μωραΐτη» και το Διάταγμα του Καλλία, μέχρι το 1930, έτος κατά το οποίο το Υπουργείο Παιδείας προχώρησε σε ριζικές αλλαγές στους σχολικούς χώρους θεσπίζοντας θεσμικό πλαίσιο με νέα υποδείγματα σχολείων. Δεύτερη περίοδος είναι αυτή από το 1930 μέχρι το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τρίτη της μεταπολεμική περίοδος 1945-1962 (Πίνακες 5.1 & 5.2), αφού από το 1962 ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων δημιούργησε νέα σειρά τύπων σχολείων.

Φάσεις κατασκευής σχολικών κτηρίων	Κωδικός σχολείου	Οικισμός	Σχολείο	Έτος κατασκευής
Α΄ περίοδος Τέλη 19 ^{ου} αιώνα – 1930	A1	Εμμανουήλ Παππά	Σχολαρχείο	1885
	A2	Άγιο Πνεύμα	Παλιό Δημοτικό σχολείο	1913
	A3	Νέο Σούλι	Γυμνάσιο	1915
	A4	Πεντάπολη	Λύκειο	1925
	A5	Μονόβρυση	Δημοτικό σχολείο	1925
	A6	Νέο Σούλι	Δημοτικό σχολείο	1929
	A7	Πεθελινό	Δημοτικό σχολείο	1930
Β΄ περίοδος 1930 – τέλος Β΄ Π.Π.	B1	Χρυσό	Δημοτικό σχολείο	1935
	B2	Μέταλλα	Δημοτικό σχολείο	1935
Γ΄ περίοδος Μεταπολεμική 1945 – 1962	Γ1	Τούμπα	Δημοτικό σχολείο	1950
	Γ2	Νέος Σκοπός	Δημοτικό σχολείο	1950
	Γ3	Συκιά	Δημοτικό σχολείο	1950
	Γ4	Εμμανουήλ Παππά	Δημοτικό σχολείο	1954
	Γ5	Άγιο Πνεύμα	Γυμνάσιο	1960

Πίνακας 5.1 Χρονολογική κατάταξη σχολικών κτηρίων Δήμου Εμμανουήλ Παππά σε 3 φάσεις (Πηγή: Ζ.Κ.)

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ Α΄ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(A1) Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά 1885

(A2) Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος 1913

(A3) Γυμνάσιο Νέου Σουλίου 1915

(A4) Λύκειο Πεντάπολης 1925

(A5) Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης 1925

(A6) Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου 1929

(A7) Δημοτικό σχολείο Πεθελινού 1930

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ Β΄ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(B1) Δημοτικό σχολείο Χρυσού 1935

(B2) Δημοτικό σχολείο Μετάλλων 1935

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ Γ΄ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(Γ1) Δημοτικό σχολείο Τούμπας 1950

(Γ2) Δημοτικό σχολείο Ν. Σκοπού 1950

(Γ3) Δημοτικό σχολείο Συκιάς 1950

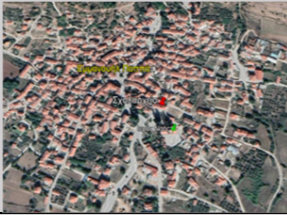

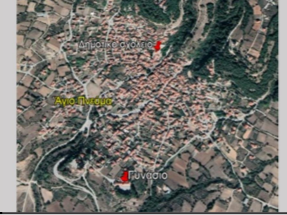

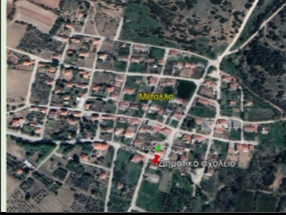

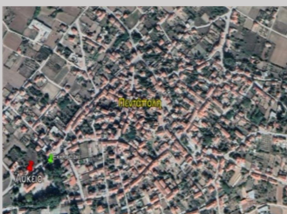

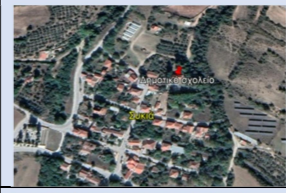

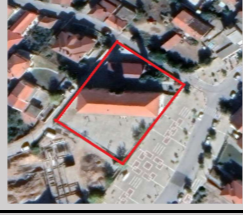

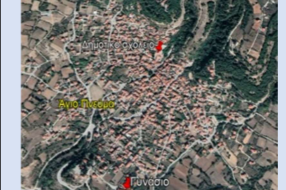

(Γ4) Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά 1954

(Γ5) Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος 1960

Πίνακας 5.2 Όψεις σχολικών κτηρίων με χρονολογική κατάταξη (Πηγή: Ζ.Κ.)

Παρατηρώντας συνολικά τη θέση των κτηρίων στον οικισμό και στο οικόπεδο διαπιστώνουμε πως τα περισσότερα σχολεία βρίσκονται σε κεντρικά σημεία των οικισμών και συνήθως μπροστά σε κύρια οδό ή πλησίον κάποιου Ιερού Ναού, ενώ χωροθετούνται σε οικόπεδα μεγάλων συνήθως διαστάσεων και έχουν όλα, εκτός του Δημοτικού σχολείου στον οικισμό Μετάλλων, βασικό προσανατολισμό τον Νότιο, ο οποίος οδηγεί σε ηλιακά κέρδη κατά τη διάρκεια του χειμώνα: η πρόσπτωση των ακτινών του ήλιου κατά τους χειμερινούς μήνες είναι κάθετη στο άνοιγμα και αυξάνεται έτσι η θερμική άνεση, ενώ παράλληλα όσο πλησιάζουν οι θερινοί μήνες που η ηλιακή ακτινοβολία πέφτει όλο και πιο κάθετα στις οριζόντιες επιφάνειες, αποφεύγεται η αύξηση της θερμοκρασίας του εσωτερικού χώρου (Πηγή: Δανιήλ & Πάχτα, 2021) (Πίνακας 5.3).

Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Θέση στον οικισμό	Θέση στο οικόπεδο	Προσ/λισμός ↑ ^B	Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Θέση στον οικισμό	Θέση στο οικόπεδο	Προσ/λισμός ↑ ^B
Α' περίοδος Τέλη 19 ^{ου} αιώνα – 1930	A1 (1885)	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά			N	B' περίοδος 1930 – τέλος Β' Π.Π.	B1 (1935)	Δημοτικό σχολείο Χρυσού			N
	A2 (1913)	Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος			N		B2 (1935)	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων			BA
	A3 (1915)	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου			NA	Γ' περίοδος Μεταπολεμική 1945 – 1962	G1 (1950)	Δημοτικό σχολείο Τούμπας			NA
	A4 (1925)	Λύκειο Πεντάπολης			NA		G2 (1950)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού			NA
	A5 (1925)	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης			N		G3 (1950)	Δημοτικό σχολείο Συκιάς			N
	A6 (1929)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου			N		G4 (1954)	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά			N
	A7 (1930)	Δημοτικό σχολείο Πεθελινού			N		G5 (1960)	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος			N

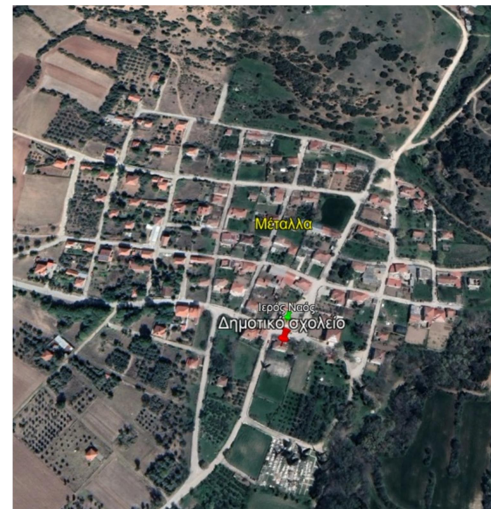
Πίνακας 5.3 Θέση κτηρίων στον οικισμό και στο οικόπεδο – Προσανατολισμός κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Τα κτήρια που δεν είναι τοποθετημένα σε κεντρικά σημεία των οικισμών είναι το Λύκειο Πεντάπολης (A4 1925), το Δημοτικό σχολείο Πεθελινού (A7 1930), το Δημοτικό σχολείο Χρυσού (B1 1935), το Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (B2 1935), το Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3 1950), το Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Γ4 1954) και το Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Γ5 1960).

Το Λύκειο Πεντάπολης (A4 1925), το Δημοτικό σχολείο Χρυσού (B1 1935) και το Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (B2 1935) παρότι δεν βρίσκονται σε κεντρικά σημεία των οικισμών παρατηρούμε πως είναι τοποθετημένα πλησίον Ιερών Ναών (Εικόνες 5.1-5.3). Είναι και τα 3 σχολεία που κτίσθηκαν έως το 1935.

Εικόνα 5.1 Θέση Λυκείου Πεντάπολης (A4)
(Ηλ. Πηγή: 14)

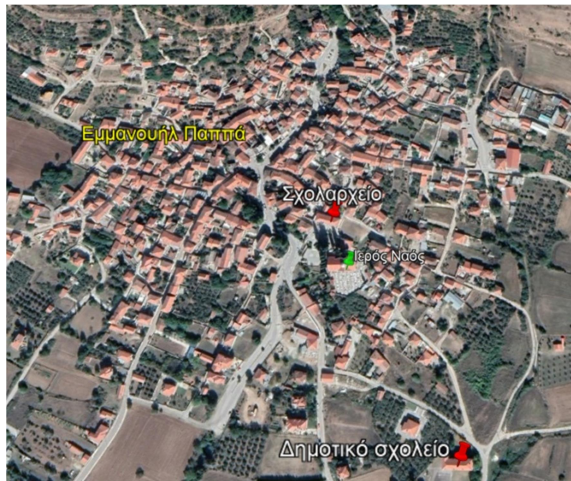

Εικόνα 5.2 Θέση Δημοτικού σχολείου
Μετάλλων (B2) (Ηλ. Πηγή: 14)

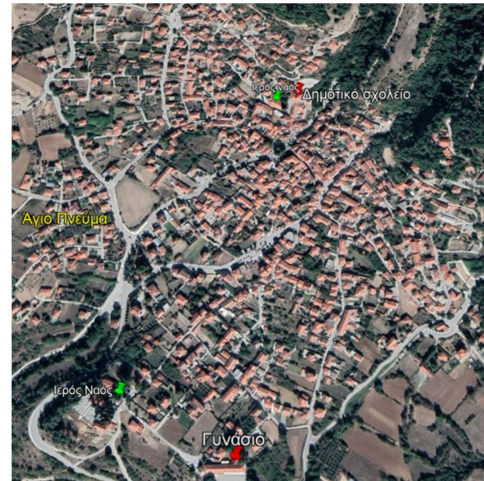

Εικόνα 5.3 Θέση Δημοτικού σχολείου Χρυσού (B1) (Ηλ. Πηγή: 14)

Όσον αφορά το Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Γ4 1954) και το Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Γ5 1960) πιθανολογούμε πως ο λόγος που τοποθετήθηκαν σε μη κεντρικό σημείο του οικισμού είναι διότι αποτελούσαν τα Β' Δημοτικά σχολεία εκείνης της εποχής, αφού στους συγκεκριμένους οικισμούς προϋπήρχαν το Σχολαρχείο του Εμμανουήλ Παππά (Α1 1885) και το Παλιό Δημοτικό Αγίου Πνεύματος (Α2 1913) τα οποία είναι τοποθετημένα σε κεντρικά σημεία του οικισμού και πλησίον σε Ιερούς Ναούς (Εικόνες 5.4-5.5).

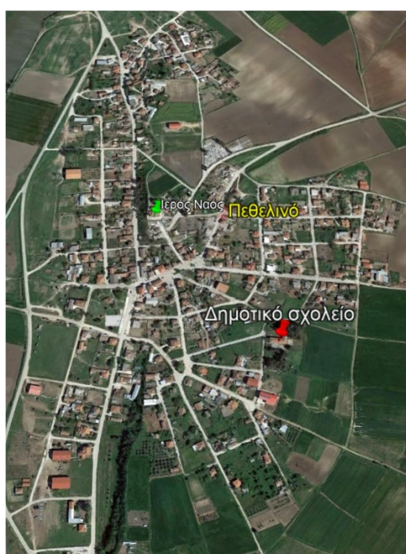

Εικόνα 5.4 Θέσεις σχολείων Α1 και Γ4 Εμμανουήλ Παππά (Ηλ. Πηγή: 14)

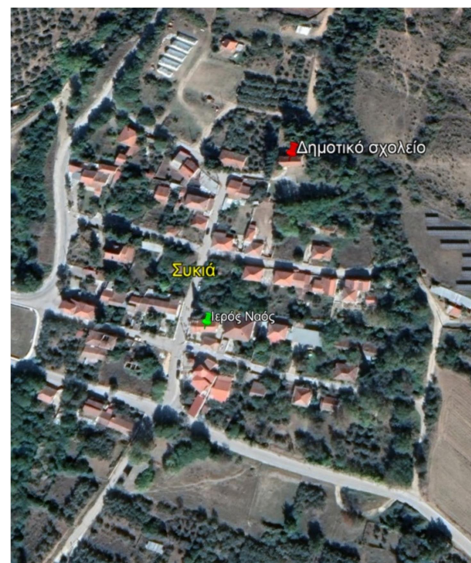

Εικόνα 5.5 Θέσεις σχολείων Α2 και Γ5 Αγίου Πνεύματος (Ηλ. Πηγή: 14)

Τέλος, παρατηρούμε πως μόνο το Δημοτικό σχολείο Πεθελινού (Α7 1930) και Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3 1950) δεν είναι τοποθετημένα ούτε σε κεντρικό σημείο του οικισμού ούτε πλησίον κάποιου Ιερού Ναού (Εικόνες 5.6-5.7), χωρίς να είναι γνωστοί οι ιδιαίτεροι λόγοι. Πιθανώς, απλά, αυτά να ήταν τα δεδομένα κομμάτια γης που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν σχολεία την περίοδο της ανέγερσης.

Εικόνα 5.6 Θέση Δημοτικού σχολείου Πεθελινού (Α7) (Ηλ. Πηγή: 14)

Εικόνα 5.7 Θέση Δημοτικού σχολείου Συκιάς (Γ3) (Ηλ. Πηγή: 14)

Σε αρκετά από αυτά τα 14 πέτρινα σχολικά κτήρια που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στον Δήμο Εμμανουήλ Παππά, κατά τη διάρκεια του χρόνου λειτουργίας τους, πραγματοποιήθηκαν επεμβάσεις προσθήκης, είτε κατ' επέκταση είτε καθ' ύψος, καθώς και μορφοποιήσεις των ανοιγμάτων τους, μεταβάλλοντας έτσι την αρχική κάτοψη και συμμετρία που τα χαρακτήριζε (Πίνακας 5.4).

Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Όψη	Σημερινή κάτοψη ↑ ^B	Αρχική κάτοψη	Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Όψη	Σημερινή κάτοψη ↑ ^B	Αρχική κάτοψη
Α' περίοδος Τέλη 19 ^{ου} αιώνα – 1930	A1 (1885)	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά			 (i) Ορθογωνική απλή	B' περίοδος 1930 – τέλος Β' Π.Π.	B1 (1935)	Δημοτικό σχολείο Χρυσού			 (iv) Ορθογωνική με προεξοχή στην πίσω όψη
	A2 (1913)	Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος			 (i) Ορθογωνική απλή		B2 (1935)	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων			 (i) Ορθογωνική απλή
	A3 (1915)	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου			 (ii) Ορθογωνική με προεξοχή στην κύρια όψη	Γ' περίοδος Μεταπολεμική 1945 – 1962	Γ1 (1950)	Δημοτικό σχολείο Τούμπας			 (i) Ορθογωνική απλή
	A4 (1925)	Λύκειο Πεντάπολης			 (iii) Ορθογωνική με εσοχή στην πίσω όψη		Γ2 (1950)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού			 (i) Ορθογωνική απλή
	A5 (1925)	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης			 (i) Ορθογωνική απλή		Γ3 (1950)	Δημοτικό σχολείο Συκιάς			 (i) Ορθογωνική απλή
	A6 (1929)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου			 (i) Ορθογωνική απλή		Γ4 (1954)	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά			 (iv) Ορθογωνική με προεξοχή στο πλάι
	A7 (1930)	Δημοτικό σχολείο Πεθεινίου			 (i) Ορθογωνική απλή		Γ5 (1960)	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος			 (i) Ορθογωνική απλή

Πίνακας 5.4 Σχήματα κατόψεων κτηρίων προ και μετά παρεμβάσεων

Από τον παραπάνω πίνακα (Πίνακας 5.4) προκύπτει πως η αρχική κάτοψη που κυρίως σχημάτιζαν τα κτήρια σε όλες τις περιόδους κατασκευής τους είναι η ορθογωνική, με μοναδικές εξαιρέσεις αυτές του Γυμνασίου Νέο Σουλίου (A3) και του Δημοτικού σχολείου Χρυσού (B1) τα οποία σχηματίζουν κάτοψη σχήματος “Τ”, του Λυκείου Πεντάπολης (A4) που σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Π” και του Δημοτικού σχολείου Εμμανουήλ Παππά (Γ4) που σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Γ”. Αν θα μπορούσαμε να κατηγοριοποιήσουμε τα κτήρια με βάση το σχήμα του γενικού περιγράμματος της κάτοψης θα λέγαμε ότι διακρίνονται 4 βασικοί τύποι, οι εξής: (i) ορθογωνική κάτοψη, (ii) ορθογωνική κάτοψη με προεξοχή στην κύρια όψη, (iii) ορθογωνική κάτοψη με εσοχή στην πίσω όψη ή αδύναμο “Π” και (iv) ορθογωνική κάτοψη με προεξοχή στην πίσω όψη, είτε κεντρικά, είτε στο πλάι (σχήματα “Τ” και “Γ”).

Επίσης, παρατηρώντας τα κτήρια στο σύνολό τους, μπορούμε εύκολα να διακρίνουμε πως, προ παρεμβάσεων, η συμμετρία είναι το απόλυτο χαρακτηριστικό των περισσότερων κτηρίων. Στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 5.5) γίνεται μια προσπάθεια ανάδειξης των αρχικών όψεων των κτηρίων, με παράθεση παλαιών φωτογραφιών όψεων (όπου βρέθηκαν) αλλά, και με μορφοποιήσεις των υφιστάμενων φωτογραφιών όψεων, όπου δε βρέθηκε παλαιό φωτογραφικό υλικό.

Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Σημερινή όψη	Αρχική όψη	Επεμβάσεις	Φάση κατασκευής	Κωδικός	Σχολείο	Σημερινή όψη	Αρχική όψη	Επεμβάσεις
Α' περίοδος Τέλη 19 ^{ου} αιώνα – 1930	A1 (1885)	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά			Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του (1906)	Β' περίοδος 1930 – τέλος Β' Π.Π.	B1 (1935)	Δημοτικό σχολείο Χρυσού			Καμία
	A2 (1913)	Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος			Καμία		B2 (1935)	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων			Καμία
	A3 (1915)	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου			Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του	Γ' περίοδος Μεταπολεμική 1945 – 1962	Γ1 (1950)	Δημοτικό σχολείο Τούμπας			Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα του
	A4 (1925)	Λύκειο Πεντάπολης			Καμία		Γ2 (1950)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού			Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο ΒΑ τμήμα του
	A5 (1925)	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης			Προσθήκη κατ' επέκταση στο Α (1970) και Δ τμήμα του		Γ3 (1950)	Δημοτικό σχολείο Συκιάς			Καμία
	A6 (1929)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου			Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του (1985)		Γ4 (1954)	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά			Καμία
	A7 (1930)	Δημοτικό σχολείο Πεθελινού			Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα του		Γ5 (1960)	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος			Προσθήκη κατ' επέκταση στο Δ και Β τμήμα του (1987 και 1999)

Πίνακας 5.5 Σημερινή και αρχική όψη κτηρίων

Τα κτήρια έχουν από 1 έως 3 ορόφους (ημιυπόγειο, ισόγειο, όροφος) και αρχική δόμηση (Ηλ. Πηγή: 14) που όπως παρατηρούμε μοιάζει ανάλογη του οικισμού τον οποίο εξυπηρετούσαν και, κατά συνέπεια, του πλήθους των μαθητών που φιλοξενούσαν. Παρατηρείται πως τα παλαιότερα σχολεία, μέχρι το 1915, έχουν 2 ορόφους (ισόγειο, όροφος) χωρίς ημιυπόγειο, ενώ ημιυπόγειο προστίθεται στα σχολικά κτήρια από το 1925 και έπειτα. Επίσης, παρατηρείται πως, σε όλες τις περιπτώσεις από το 1925 και έπειτα, το ισόγειο είναι υπερυψωμένο από τη στάθμη του εδάφους για την αποφυγή βλαβών στο κέλυφος, λόγω της ανερχόμενης υγρασίας (Πηγή: Pachta, 2021) (Πίνακας 5.6).

Κωδικός σχολείου	Σχολείο	Πληθυσμός (2011)	Όροφοι	Αρχική δόμηση (χωρίς υπόγειο)
A1 (1885)	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά	601	2 (ισόγειο, όροφος)	340,00 m ²
A2 (1913)	Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος	1.353	2 (ισόγειο, όροφος)	680,00 m ²
A3 (1915)	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου	2.399	2 (ισόγειο, όροφος)	400,00 m ²
A4 (1925)	Λύκειο Πεντάπολης	995	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	1.530,00 m ²
A5 (1925)	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης	566	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	130,00 m ²
A6 (1929)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου	2.399	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	745,00 m ²
A7 (1930)	Δημοτικό σχολείο Πεθελινού	474	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	320,00 m ²
B1 (1935)	Δημοτικό σχολείο Χρυσού	1.571	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	685,00 m ²
B2 (1935)	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων	275	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	90,00 m ²
Γ1 (1950)	Δημοτικό σχολείο Τούμπας	576	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	160,00 m ²
Γ2 (1950)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού	1.934	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	770,00 m ²
Γ3 (1950)	Δημοτικό σχολείο Συκιάς	50	1 (υπερυψωμένο ισόγειο)	95,00 m ²
Γ4 (1954)	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά	601	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	710,00 m ²
Γ5 (1960)	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος	1.353	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	365,00 m ²

Πίνακας 5.6 Όροφοι και αρχική δόμηση κτιρίων – Πληθυσμός οικισμών (Πηγή: Ζ.Κ.)

Στα παραπάνω δίνεται κατά προσέγγιση ± 5 m² η εκτίμηση της δόμησης για την αρχική φάση των σχολείων, η οποία έγινε με υπολογισμούς από τα σχέδια που βρέθηκαν ανά σχολείο.

Παρακάτω, παρατίθεται, επιπλέον, πίνακας ο οποίος κατατάσσει, κατά φθίνουσα σειρά, τους οικισμούς με βάση τον πληθυσμό τους και παρουσιάζει τα μεγέθη και τους ορόφους των κτηρίων κάθε οικισμού. Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, σε όλα τα σχολεία, εκτός του Λυκείου Πεντάπολης (Α4) και του Δημοτικού σχολείου Εμμανουήλ Παππά (Γ4), το μέγεθος των κτηρίων και οι όροφοι τους μειώνονται όσο φθίνει ο πληθυσμός των οικισμών. Τα μονώροφα σχολεία συναντώνται στους μικρότερους οικισμούς, ενώ τα διώροφα και τριώροφα στους πιο μεγάλους οικισμούς όπου οι απαιτήσεις για περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας ήταν μεγαλύτερες (Πίνακας 5.7).

Όσον αφορά το Λύκειο Πεντάπολης, πιθανολογούμε πως ο λόγος που η αρχική δόμησή του ήταν μεγάλη είναι διότι κατασκευάστηκε για να λειτουργήσει ως Δημοτικό σχολείο το οποίο θα εξυπηρετούσε και τους διπλανούς οικισμούς των Μετάλλων και Συκιάς, άλλωστε η Πεντάπολη ήταν ένα από τα κεφαλοχώρια της περιοχής και μέρος των (5) Δαρνακοχωριών. Το Δημοτικό σχολείο του Εμμανουήλ Παππά από την άλλη πλευρά, φαίνεται να έχει μεγάλες διαστάσεις, σε σχέση με τον πληθυσμό του οικισμού, και αυτό μπορεί να εξηγείται ως εξής: κατασκευάστηκε το 1954 ως Β' Δημοτικό σχολείο και η ανάγκη κατασκευής του προέκυψε λόγω της αύξησης του πληθυσμού του οικισμού εκείνης της εποχής και, κατά συνέπεια, του αριθμού των μαθητών τους οποίους το υφιστάμενο Σχολαρχείο (Α1) του οικισμού ήταν ανεπαρκές για να στεγάσει.

A/A	Οικισμός	Πληθυσμός (2011)	Σχολείο	Κωδικός σχολείου	Όροφοι	Αρχική δόμηση ¹ (χωρίς υπόγειο)
1	Νέο Σούλι	2.399	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου	A3 (1915)	2 (ισόγειο, όροφος)	400,00 m ²
			Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου	A6 (1929)	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	745,00 m ²
2	Νέος Σκοπός	1.934	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού	Γ2 (1950)	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	770,00 m ²
3	Χρυσό	1.571	Δημοτικό σχολείο Χρυσού	B1 (1935)	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	685,00 m ²
4	Άγιο Πνεύμα	1.353	Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος	A2 (1913)	2 (ισόγειο, όροφος)	680,00 m ²
			Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος	Γ5 (1960)	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	365,00 m ²
5	Πεντάπολη	995	Λύκειο Πεντάπολης	A4 (1925)	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	1.530,00 m ²
6	Εμμανουήλ Παππα	601	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά	A1 (1885)	2 (ισόγειο, όροφος)	340,00 m ²
			Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά	Γ4 (1954)	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)	710,00 m ²
7	Τούμπα	576	Δημοτικό σχολείο Τούμπας	Γ1 (1950)	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	160,00 m ²
8	Μονόβρυση	566	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης	A5 (1925)	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	130,00 m ²
9	Πεθελινό	474	Δημοτικό σχολείο Πεθελινού	A7 (1930)	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	320,00 m ²
10	Μέταλλα	275	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων	B2 (1935)	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)	90,00 m ²
11	Συκιά	50	Δημοτικό σχολείο Συκιάς	Γ3 (1950)	1 (υπερυψωμένο ισόγειο)	95,00 m ²

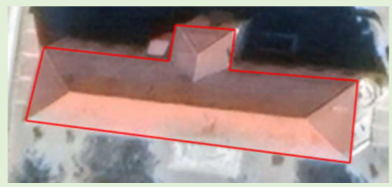

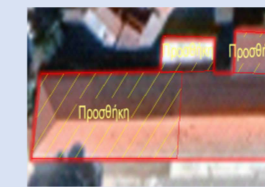

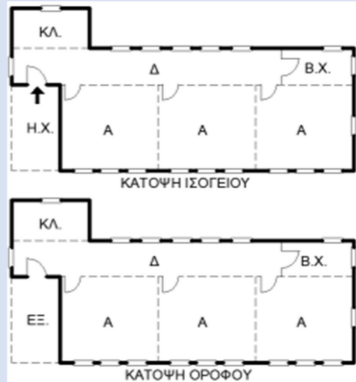
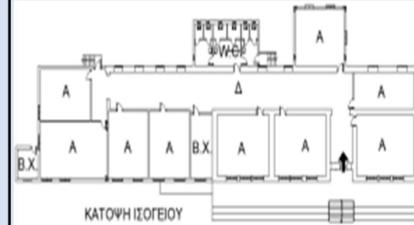
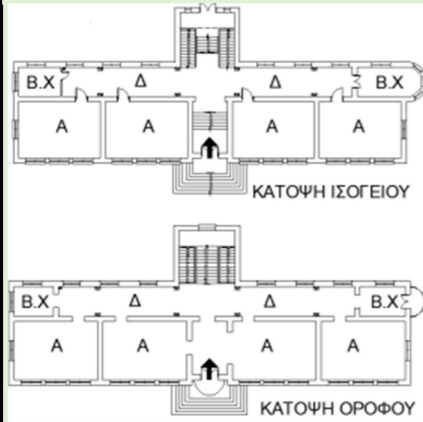

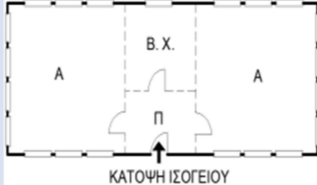

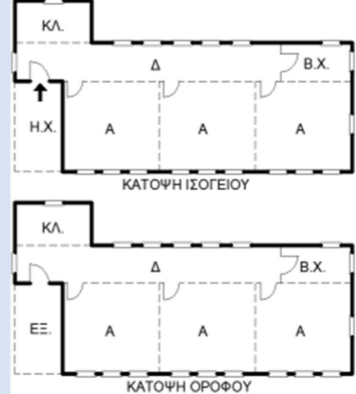

Πίνακας 5.7 Κατάταξη οικισμών βάση του πληθυσμού τους – μεγέθη και όροφοι κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)

¹ Ηλ. Πηγή: 14

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η εσωτερική διάταξη των χώρων των κτηρίων μετά από τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στα κτήρια και πριν από αυτές (Πίνακας 5.8).

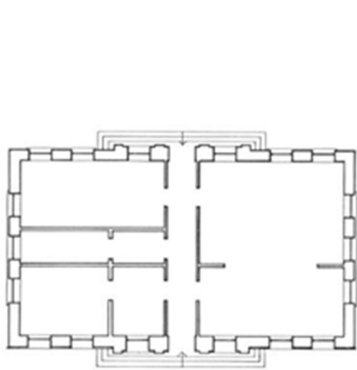
Όπου Α: Αίθουσα διδασκαλίας, Δ: Διάδρομος, Β.Χ.: Βοηθητικός χώρος, Π: Προθάλαμος, ΚΛ.: Κλιμακοστάσιο, Η.Χ.: Ημιυπαίθριος χώρος και ΕΞ.: Εξώστης.

Φάση κατασκευής: Α' περίοδος Τέλη 19 ^{ου} αιώνα – 1930							
Κωδικός	A1 (1885)	A2 (1913)	A3 (1915)	A4 (1925)	A5 (1925)	A6 (1929)	A7 (1930)
Σχολείο	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά	Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου	Λύκειο Πεντάπολης	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου	Δημοτικό σχολείο Πεθεινού
Σημερινή κάτοψη ↑ ^B							
Σημερινοί χώροι							
Αρχικοί χώροι							
Σχόλια	Καμία αλλαγή	Καμία αλλαγή	Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα (1 βοηθ. Χώρος στο ισόγειο και 1 αίθουσα στον όροφο) χωρίς επικοινωνία με το αρχικό κτίριο	Καμία αλλαγή	Προσθήκη κατ' επέκταση στο Α τμήμα (1 αίθουσα) και στο Δ τμήμα (W.C.) χωρίς επικοινωνία με το αρχικό κτίριο	Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα (1 αίθουσα στο ισόγειο και 1 αίθουσα και 1 βοηθ. Χώρος στον όροφο) με επικοινωνία με το αρχικό κτίριο	Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα (1 αίθουσα) με επικοινωνία με το αρχικό κτίριο

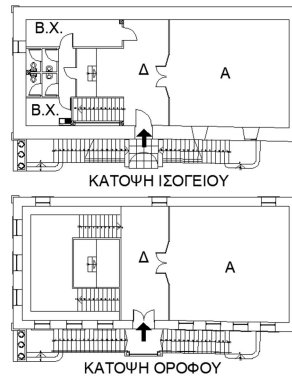
	Φάση κατασκευής: Β' περίοδος 1930 – τέλος Β' Π.Π.		Φάση κατασκευής: Γ' περίοδος Μεταπολεμική 1945 – 1962				
Κωδικός	B1 (1935)	B2 (1935)	Γ1 (1950)	Γ2 (1950)	Γ3 (1950)	Γ4 (1954)	Γ5 (1960)
Σχολείο	Δημοτικό σχολείο Χρυσού	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων	Δημοτικό σχολείο Τούμπας	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού	Δημοτικό σχολείο Συκιάς	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος
Σημερινή κάτοψη ↑ ^B							
Σημερινοί χώροι	Δημαρχείο						
Αρχικοί χώροι							
Σχόλια	Γενική διαρρύθμιση χώρων για χρήση του ως Δημαρχείο	Καμία αλλαγή	Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα (1 αίθουσα) χωρίς επικοινωνία με το αρχικό κτίριο	Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο ΒΑ τμήμα (2 αίθουσες και 2 W.C. στο ισόγειο και 2 βοηθ. χώρους στον όροφο) με επικοινωνία με το αρχικό κτίριο	Καμία αλλαγή	Καμία αλλαγή	Προσθήκη κατ' επέκταση στο Δ (4 αίθουσες και 1 βοηθ. Χώρος) και Β τμήμα (1 αίθουσα και 1 W.C.) με επικοινωνία με το αρχικό κτίριο

Πίνακας 5.8 Σημερινή και αρχική εσωτερική διάταξη των χώρων των κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εξετάζοντας την αρχική εσωτερική διάταξη των χώρων των πέτρινων σχολείων του Δήμου Εμμανουήλ Παππά παρατηρούμε πως το Σχολαρχείο του Εμμανουήλ Παππά (Α1) και το Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Α2), τα οποία είναι τα παλαιότερα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά, ακολουθούν τις παλαιότερες προδιαγραφές σχολικών κτηρίων, της εποχής 1834-1895 και μετά. Τότε, άξονας συμμετρίας ήταν ένας κεντρικός διάδρομος, εκατέρωθεν του οποίου αναπτύσσονταν οι αίθουσες διδασκαλίας και οι βοηθητικοί χώροι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιου είδους διάταξης σχολείου εκείνης της εποχής αποτελεί και το Δημοτικό σχολείο Ναυπλίου. Επίσης, μπορούμε να διακρίνουμε πως δεν υπάρχουν καθόλου ανοίγματα στην Β όψη τους, ενώ η κεντρικές εισοδοι τους βρίσκονται στον Ν (Εικόνες 5.8-5.10).

Εικόνα 5.8 Κάτοψη Δημοτικού σχολείου στο Ναύπλιο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

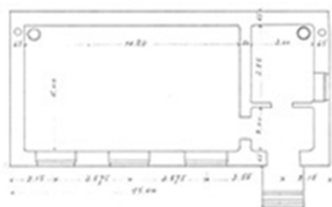

Εικόνα 5.9 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά (Α1) (Πηγή: Τ.Υ.)

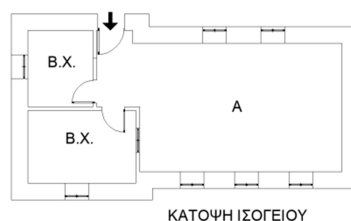

Εικόνα 5.10 Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Α2) (Πηγή: Τ.Υ.)

Παρατηρώντας τα μονοτάξια πέτρινα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά, διακρίνουμε πως κατασκευάστηκαν σύμφωνα με το υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για μονοτάξιο σχολείο και αποτελούνται από έναν προθάλαμο ο οποίος οδηγεί στους βοηθητικούς χώρους και στην αίθουσα διδασκαλίας, η οποία βρίσκεται στο Α τμήμα της κάτοψης τους. Επίσης, παρατηρούμε πως τα ανοίγματα στον Ν/ΝΔ/ΝΑ υπερτερούν σε αριθμό έναντι αυτών που υπάρχουν στον Β/ΒΑ/ΒΔ προσανατολισμό των κτηρίων και η κεντρική είσοδος του Δημοτικού σχολείου Συκιάς βρίσκεται στον Ν ενώ του Δημοτικού σχολείου Μετάλλων στον Β και αποτελεί, όπως προαναφέραμε, τη μοναδική εξαίρεση σε όλα τα σχολεία αυτής της ομάδας κτηρίων που μελετώνται (Εικόνες 5.11-5.13).

Εικόνα 5.11 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για μονοτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

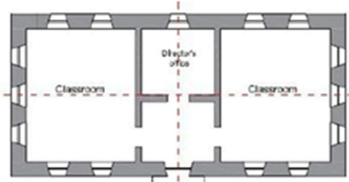

Εικόνα 5.12 Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (B2) (Πηγή: Ζ.Κ.)

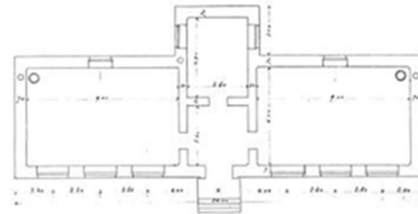

Εικόνα 5.13 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3) (Πηγή: Ζ.Κ.)

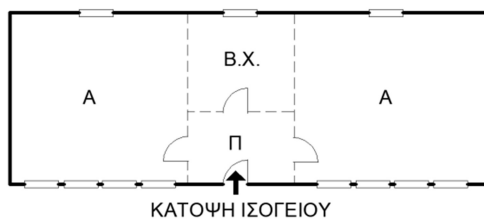
Τα διτάξια πέτρινα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά ακολουθούν επίσης τις προδιαγραφές του Καλλία, του οποίου το υπόδειγμα για διτάξιο σχολείο δεν διέφερε κατά πολύ με αυτό που προτεινόταν από τον «Οδηγό Μωραΐτη». Η διάταξη των χώρων τους είναι όμοια με αυτή των μονοτάξιων, με τη διαφορά πως αίθουσες διδασκαλίας αναπτύσσονται εκατέρωθεν του προθαλάμου. Οι κεντρικές εισοδοι των σχολείων βρίσκονται στον Ν, ενώ ανοίγματα υφίστανται και στην Β όψη τους, πιθανόν για λόγους επαρκούς φωτισμού και αερισμού των αιθουσών διδασκαλίας (Εικόνες 5.14-5.17).

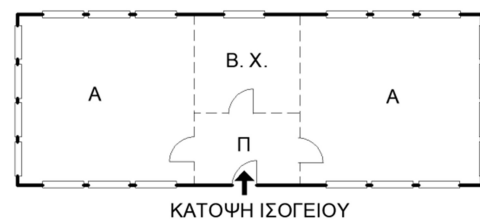
Εικόνα 5.14 Κάτοψη από το Σύγγραμμα «Διδασκαλική Μωραΐτη» για διτάξιο σχολείο (Πηγή: Pachta, 2021)

Εικόνα 5.15 Υπόδειγμα κάτοψης Καλλία για διτάξιο σχολείο (Πηγή: Καλαφάτη, 1988)

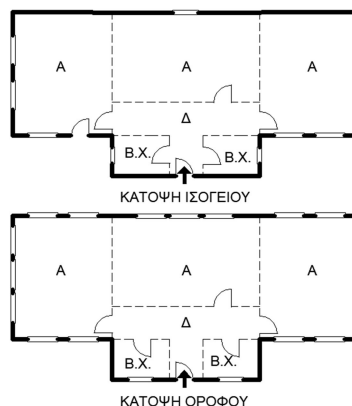

Εικόνα 5.16 Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης (Α5) (Πηγή: Ζ.Κ.)

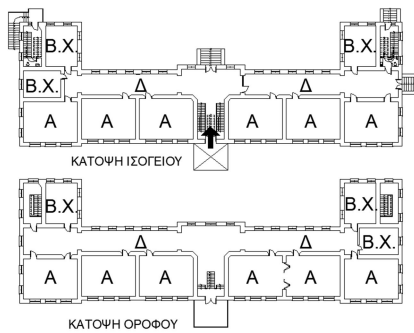
Εικόνα 5.17 Δημοτικό σχολείο Τούμπας (Γ1) (Πηγή: Ζ.Κ.)

Την ίδια λογική ακολουθεί και το τριτάξιο (ανά όροφο) Γυμνάσιο Νέου Σουλίου (Α3) το οποίο αντικαθιστά τον κεντρικό βοηθητικό χώρο, όπου οδηγεί ο προθάλαμος, με αίθουσα διδασκαλίας και δημιουργεί βοηθητικούς χώρους εκατέρωθεν του προθαλάμου, ο οποίος συνδέεται με εσωτερικό διάδρομο (Εικόνα 5.18).

Εικόνα 5.18 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου (Α3) (Πηγή: Ζ.Κ.)

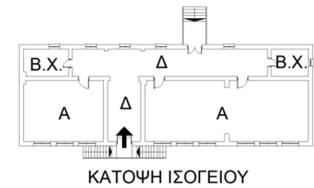
Όσον αφορά τα μεγαλύτερα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά, τα οποία διαθέτουν εσωτερική επικοινωνία μέσω επιμήκη διαδρόμου, οι αίθουσες διδασκαλίας τοποθετούνται πάντα στο Ν/ΝΔ/ΝΑ τμήμα της κάτοψής τους ενώ ο διάδρομος, οι βοηθητικοί χώροι και τα εσωτερικά κλιμακοστάσια, στις περιπτώσεις κτηρίων με ορόφους, υφίστανται στο Β/ΒΑ/ΒΔ τμήμα τους. Επίσης, παρατηρούμε πως το μέγεθος και ο αριθμός των ανοιγμάτων στον Ν/ΝΔ/ΝΑ υπερτερούν ως προς αυτά που υπάρχουν στον Β/ΒΑ/ΒΔ προσανατολισμό και οι κεντρικές εισοδοι τους βρίσκονται συνήθως στον Ν (Εικόνες 5.19-5.25).

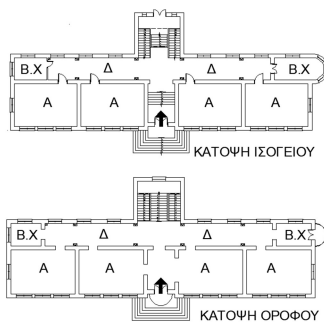
Εικόνα 5.19 Λύκειο Πεντάπολης (Α4) (Πηγή: Τ.Υ.)

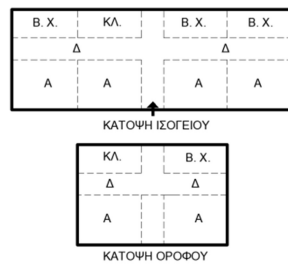
Εικόνα 5.20 Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου (Α6) (Πηγή: Τ.Υ.)

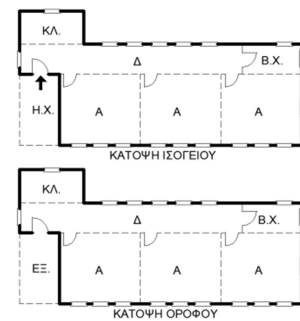
Εικόνα 5.21 Δημοτικό σχολείο Πεθελινού (Α7) (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 5.22 Δημοτικό σχολείο Χρυσού (Β1) (Πηγή: Τ.Υ.)

Εικόνα 5.23 Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού (Γ2) (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 5.24 Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Γ4) (Πηγή: Ζ.Κ.)

Εικόνα 5.25 Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Γ5) (Πηγή: Τ.Υ.)

Κατασκευαστικά, τα πέτρινα σχολεία του Δήμου Εμμανουήλ Παππά αφορούν σε λιθοδομή με αργούς ή ημιλαξευτούς λίθους τοπικής προέλευσης, επισχρισμένης εσωτερικά και εξωτερικά με διαδοχικές στρώσεις κονιαμάτων και βαφής με αποτέλεσμα να μην είναι άμεσα ευδιάκριτη η πέτρα. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3) το οποίο εξωτερικά είναι ανεπίχριστο και έτσι φανερώνεται η πετρόκτιστη μορφή του (Εικόνα 5.26).

Εικόνα 5.26 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Γ3) (Πηγή: Τ.Υ.)

Σε όλα τα σχολεία οι πλάκες ισογείου (στα ισόγεια κτήρια), ορόφου και κλιμακοστασίων (στα διώροφα κτήρια) είναι κατασκευασμένες από οπλισμένο σκυρόδεμα, ενώ η οροφή τους (ψευδοροφή) ήταν από επιχρισμένη καλαμωτή. Οι πλάκες σκυροδέματος είχαν επικάλυψη δαπέδων είτε μωσαϊκού, είτε ξύλου στις αίθουσες διδασκαλίας και τους διαδρόμους, ενώ τα κλιμακοστάσια ήταν είτε με μωσαϊκό, είτε με μάρμαρο. Τα εξωτερικά κουφώματά τους ήταν ή μεταλλικά ή ξύλινα ενώ οι εσωτερικές θύρες τους ήταν πάντα ξύλινες.

Τέλος, όλα τα σχολεία που μελετήθηκαν διαθέτουν στέγη και επικάλυψη με κεραμίδια.

5.2 Συγκεντρωτικά συμπεράσματα χαρακτηριστικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά

Τα 14 σχολικά πέτρινα κτήρια του Δήμου Εμμανουήλ Παππά που μελετήθηκαν στην παρούσα εργασία κατασκευάστηκαν την περίοδο 1885-1960 και είναι τοποθετημένα σε 11 οικισμούς. Ανήκουν σε 3 διακριτές χρονολογικές φάσεις κατασκευής σχολείων στη χώρα μας που είναι οι εξής: Α': τέλη του 19^{ου} αιώνα – 1930, Β': 1930 - τέλος Β' Π.Π. και Γ': Μεταπολεμική 1945-1962. Το παλαιότερο από αυτά να είναι το Σχολαρχείο του οικισμού Εμμανουήλ Παππά (1885) και νεότερο το Γυμνάσιο του οικισμού Αγίου Πνεύματος (1960).

Σήμερα, ορισμένα από αυτά εξακολουθούν να λειτουργούν ως σχολεία άλλα έχουν αλλάξει χρήση ενώ κάποια έχουν εγκαταλειφθεί (Πίνακας 5.9).

Κωδικός σχολείου	Σχολείο	Αρχική χρήση	Σημερινή χρήση
A1 (1885)	Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά	Σχολαρχείο	Μουσείο
A2 (1913)	Παλαιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος	Δημοτικό	Πολιτιστικός Σύλλογος
A3 (1915)	Γυμνάσιο Νέου Σουλίου	Δημοτικό	Γυμνάσιο
A4 (1925)	Λύκειο Πεντάπολης	Δημοτικό	Λύκειο
A5 (1925)	Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης	Δημοτικό	Κ.Δ.Α.Π. - Πολιτιστικός Σύλλογος
A6 (1929)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου	Δημοτικό	Δημοτικό
A7 (1930)	Δημοτικό σχολείο Πεθελινού	Δημοτικό	Χωρίς χρήση
B1 (1935)	Δημοτικό σχολείο Χρυσού	Δημοτικό	Δημαρχείο
B2 (1935)	Δημοτικό σχολείο Μετάλλων	Δημοτικό	Κ.Α.Π.Η.
Γ1 (1950)	Δημοτικό σχολείο Τούμπας	Δημοτικό	Πολιτιστικός Σύλλογος
Γ2 (1950)	Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού	Δημοτικό	Δημοτικό
Γ3 (1950)	Δημοτικό σχολείο Συκιάς	Δημοτικό	Κ.Α.Π.Η.
Γ4 (1954)	Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά	Δημοτικό	Χωρίς χρήση
Γ5 (1960)	Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος	Δημοτικό	Γυμνάσιο

Πίνακας 5.9 Αρχική και σημερινή χρήση κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Αξιοσημείωτο είναι πως 2 από αυτά, το παλιό Δημοτικό σχολείο στον οικισμό Αγίου Πνεύματος και το Σχολαρχείο στον οικισμό Εμμανουήλ Παππά, έχουν χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης αντίστοιχα σύμφωνα με τις υπ. αριθμ. Απόφασεις ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2253/42907/05-09-1994 (ΦΕΚ 695/14.09.1994 τεύχος Β') και Γ/1097/44827/29-07-1980 (ΦΕΚ 752/09.08.1980 τεύχος Β') του Υπουργείου Πολιτισμού.

Από την συγκριτική αξιολόγηση όλων των 14 πέτρινων σχολείων διαπιστώθηκε πως φέρουν κοινά κατασκευαστικά και αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, τα οποία παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω (Πίνακας 5.10).

Κωδικός σχολείου	Οικισμός	Σχολείο	Θέση στον οικισμό		Θέση στο οικοπέδο		Μέγεθος οικοπέδου		Προσ/σμός κτηρίου		Αρχική κάτοψη			Συμμετρία κάτοψης		Αριθμός ορόφων			Ημιυπόγειο		Θέση κεντρικής εισόδου		Πλήθος αιθουσών διδασκαλίας				Επίχρισμα λίθινων τοιχοποιιών		Πλάκες Ο/Σ		Ψευδοροφή		Στέγη	
			Κεντρική ή πλευρική	Ναού	Άλλη	Β ή κεντρική	Ν	Μεγάλο	Μικρό	N / NA / ΝΔ	B	Ορθογωνική	"Γ"	"Π"	"Γ"	Ναι	Όχι	1	2	3	Ναι	Όχι	N / NA / ΝΔ	B	1	2	3	>3	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι
A1 (1885)	Εμμανουήλ Παππά	Σχολαρχείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓		
A2 (1913)	Άγιο Πνεύμα	Παλαιό Δημοτικό σχολείο	✓			✓	✓		✓		✓			✓			✓			✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
A3 (1915)	Νέο Σούλι	Γυμνάσιο	✓			✓			✓		✓			✓			✓			✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
A4 (1925)	Πεντάπολη	Λύκειο	✓			✓	✓		✓			✓		✓			✓	✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
A5 (1925)	Μονόβρυση	Δημοτικό σχολείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓			✓		✓		✓		✓		✓		
A6 (1929)	Νέο Σούλι	Δημοτικό σχολείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓	✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
A7 (1930)	Πεθελινό	Δημοτικό σχολείο		✓		✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓			✓		✓		✓		✓		✓		
B1 (1935)	Χρυσό	Δημοτικό σχολείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓	✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
B2 (1935)	Μέταλλα	Δημοτικό σχολείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓		✓		✓	✓		✓		✓		✓		
Γ1 (1950)	Τούμπα	Δημοτικό σχολείο	✓			✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓			✓		✓		✓		✓		✓		
Γ2 (1950)	Νέος Σκοπός	Δημοτικό σχολείο	✓			✓	✓		✓		✓			✓			✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		✓	
Γ3 (1950)	Συκιά	Δημοτικό σχολείο		✓		✓			✓		✓			✓		✓		✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		
Γ4 (1954)	Εμμανουήλ Παππά	Δημοτικό σχολείο		✓		✓			✓			✓		✓			✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		✓	
Γ5 (1960)	Άγιο Πνεύμα	Γυμνάσιο		✓		✓			✓		✓			✓			✓		✓		✓			✓	✓		✓		✓		✓		✓	

Πίνακας 5.10 Συγκριτική αξιολόγηση χαρακτηριστικών σχολικών κτηρίων (Πηγή: Ζ.Κ.)

Συμπερασματικά, διαπιστώνουμε πως η πλειοψηφία των σχολικών κτιρίων βρίσκονται σε κεντρικά σημεία των οικισμών και συνήθως μπροστά σε κύρια οδό ή πλησίον κάποιου Ιερού Ναού ενώ χωροθετούνται κυρίως στην Β ή κεντρική θέση οικοπέδων μεγάλων συνήθως διαστάσεων, έτσι ώστε να μπορούν να έχουν Ν προαύλιο χώρο. Το σχήμα κατόψεων τους ήταν, κατά κύριο λόγο, ορθογωνικό και συμμετρικό κατά τον εγκάρσιο και οριζόντιο άξονα, ενώ έχουν όλα, εκτός του Δημοτικού σχολείου στον οικισμό Μετάλλων, βασικό προσανατολισμό τον Νότιο.

Αποτελούνται από 1 έως 3 ορόφους (ημιυπόγειο, ισόγειο, όροφος), με το ημιυπόγειο να προστίθεται στα σχολικά κτήρια από το 1925 και έπειτα, και είχαν διαστάσεις που ποικίλουν ανάλογα με το μέγεθος του πληθυσμού του οικισμού και, κατά συνέπεια, του μαθητικού δυναμικού που έπρεπε να εξυπηρετήσουν την εποχή που κατασκευάστηκαν. Τα εξωτερικά ανοίγματα των κτηρίων είναι τοποθετημένα στις περιμετρικές τοιχοποιίες, με αυτά στον Ν να υπερέχουν σε αριθμό και μέγεθος και όλες οι κεντρικές εισοδοί τους βρίσκονται στην Ν κύρια όψη τους, εκτός του Δημοτικού σχολείου στον οικισμό Μετάλλων το οποίο έχει Β κύρια όψη και Β κεντρική είσοδο.

Όσον αφορά στη διάταξη των εσωτερικών χώρων τους, τα μονοτάξια σχολεία αποτελούνται από έναν προθάλαμο που οδηγεί στην αίθουσα διδασκαλίας και στον βοηθητικό χώρο, τα διτάξια σχολεία περιλαμβάνουν, ομοίως, όλους τους παραπάνω χώρους και μια ακόμη αίθουσα διδασκαλίας, ενώ το τριτάξιο ακολουθεί την ίδια λογική: αποτελείται από έναν προθάλαμο και έναν διάδρομο που οδηγεί στις 3 αίθουσες διδασκαλίας και στους 2 βοηθητικούς χώρους. Τα υπόλοιπα, μεγαλύτερα, σχολεία διαθέτουν εσωτερική επικοινωνία μέσω επιμήκη διαδρόμου, οι αίθουσες διδασκαλίας τοποθετούνται πάντα στο Ν τμήμα της κάτοψής τους, ενώ ο διάδρομος, οι βοηθητικοί χώροι και τα εσωτερικά κλιμακοστάσια, στις περιπτώσεις κτηρίων με ορόφους, υφίστανται στο Β τμήμα τους.

Ο σκελετός των κτηρίων αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία με αργούς και ημιλαξευτούς λίθους τοπικής προέλευσης, επιχρισμένης εξωτερικά και εσωτερικά με διαδοχικές στρώσεις κονιαμάτων και βαφής, πλάκες ισογείου και ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα, επικαλυμμένες με δάπεδα μωσαϊκού και ξύλου και οροφές (ψευδοροφές) από επιχρισμένη καλαμωτή. Τα κλιμακοστάσια ήταν κυρίως υπενδεδυμένα με μάρμαρο. Τα εξωτερικά κουφώματα ήταν είτε ξύλινα, είτε μεταλλικά, ενώ τα εσωτερικά ήταν πάντα κατασκευασμένα από ξύλο. Τέλος, όλα τα σχολεία διαθέτουν ξύλινη στέγη με επικάλυψη με κεραμίδια.

Μια γενική διαπίστωση από την ανάλυση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των 14 πέτρινων σχολείων που μελετήθηκαν, είναι ότι πρόκειται για κτηριακό δυναμικό ηλικίας έως και ενός αιώνα.

Η καταγραφή και η ανάλυσή των κτηρίων αυτών είναι πολύ σημαντική προκειμένου να τονιστεί η ανάγκη διατήρησης και ανάδειξής τους, καθώς αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο για την περιοχή του Δήμου Εμμανουήλ Παππά και κατ' επέκταση της Βόρειας Ελλάδας, τόσο σε εκπαιδευτικό, ιστορικό και πολιτισμικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο κατασκευαστικής τεχνολογίας και αρχιτεκτονικής. Μπορούμε να διαδαχθούμε πολλά απ' αυτά τα σχολεία ενώ σε κάποια από αυτά μπορούν ακόμα να διδάσκονται μαθητές.

Κάθε είδους μελλοντική επέμβαση για την αξιοποίηση τους θα πρέπει να εναρμονίζεται με την ιστορική φυσιογνωμία τους, καθώς λειτουργούν ως χωρόσημα, και να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα ιστορικά, αρχιτεκτονικά, μορφολογικά και κατασκευαστικά χαρακτηριστικά κάθε κτηρίου. Την ίδια στιγμή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι σύγχρονες ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, καθώς επίσης θέματα ασφαλείας και βιωσιμότητας, οικονομίας και αειφορίας.

Βιβλιογραφικές αναφορές

ΈΝΤΥΠΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Αρχειακό υλικό Τεχνικής Υπηρεσίας (Τ.Υ.) Δήμου Εμμανουήλ Παππά

Αζαρλή – Αντωνίου, Κ. (1995). *Ο ενεργειακός σχεδιασμός του κελύφους και η αξιοποίηση του “απευθείας κέρδους” στα σχολικά κτίρια – Καθοριστικές παράμετροι σχεδιασμού για τον Ελληνικό χώρο*. Θεσσαλονίκη.

Βαγγελάκος, Α. (2008). Διδακτορική διατριβή, Α΄ Τόμος – Εντατική κατάσταση και παθολογία μεγάλων ιστορικών κτιρίων στην Κεντρική Ελλάδα

Βοζίκας, Γ. (2016). Οικονομία, σχέσεις παραγωγής και ιστορική εξέλιξη στα Δαρνακοχώρια. Πρακτικά Γ΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου: Οι Σέρρες και η περιοχή τους. Έκδοση Δήμος Σερρών

Βουρουτζίδης, Χ. (2001). «Κατάλογος ηγουμένων Ι.Μ.Τ. Προδρόμου Σερρών», Σερραϊκά Ανάλεκτα, ΔΕΠΚΑ, τ. Γ΄, Σέρρες (2001), σελ 154

Δανιήλ, Μ. & Παχτά, Β. (2021). Καταγραφή και τεκμηρίωση ιστορικών πέτρινων σχολείων Δήμου Εμμανουήλ Παππά Σερρών. Χωρογραφίες/Τεύχος 1/Αρ 1/2021 – σελ 27-34

Καλαφάτη, Ε. (1988). *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1821-1929 – Από τις προδιαγραφές στον προγραμματισμό*. Αθήνα

Κόκκινος, Γ. (1988). *Νέο Σούλι (Σουμπάσκιοι), ιστορία – λαογραφία*. Σέρρες

Κοκκώνης Ι.Π. (1830). *Περίληψις της γενομένης αναφοράς εις την επί της Προπαιδείας Επιτροπήν περί του Εγχειριδίου του δια τα Αλληλοδιδασκτικά Σχολεία της Γαλλίας συνταχθέντος υπό του Κ. Σαραζίνου (SARAZIN)*, Αίγινα

Λασπάς, Ε. & Τσαλκίδης, Χ. & Τσανάκα, Γ. (2015). *Η εκπαίδευση στα Δαρνακοχώρια Σερρών (1900-1950)*. Πτυχιακή εργασία. Αλεξανδρούπολη: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης, Τομέας παιδαγωγικής και ψυχολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Παπακυριάκος, Κ. (1997). *Η κοινότητα του Αγίου Πνεύματος Σερρών & προσφορά και ιστορική ταυτότητα της Μακεδονίας*. Θεσσαλονίκη

Παπαλάμπρου - Στεφάνου, Λ. (2010). *Νεοκλασικά Σχολεία της Καλαμάτας. Σχολεία του Δημητρίου Καλλία*. Πτυχιακή εργασία. Πειραιάς: Τμήμα Πολιτικών Δομικών Έργων, Τ.Ε.Ι. Πειραιά

Σαμσάρης, Δ. (1971). *Η κοινότητα του Αγ. Πνεύματος Σερρών επί Τουρκοκρατίας*. Θεσσαλονίκη

Τζανακάκη, Ε. & Λύτρας, Κ. (1955). *Οδηγίες για Θερμική-Οπτική Άνεση και Εξοικονόμηση Ενέργειας σε Δημόσια Σχολεία*. Κ.Α.Π.Ε.

Τζανακάρης, Β. (1984). *ΣΕΡΡΕΣ - Πορεία μέσα στον χρόνο*. Έκδοση Περιοδικού «ΓΙΑΤΙ»

Τσικόπουλος, Ι. (1892). *Μελέτη περί λεξικού της καθ’ ημάς δημόδους γλώσσας*. Αθήνα

Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). *Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών*. Σέρρες

Pachta, V. (2021). Historic and constructional aspects of stone schools in Greece

Pachta, V. & Terzi, V. & Malandri, E. (2021). Architectural, Constructional and Structural Aspects of a Historic School in Greece

Tsikra, P. & Andreou, E. (2016). Investigation of the Energy Saving Potential in Existing School Buildings in Greece. The role of Shading and Daylight Strategies in Visual Comfort and Energy Saving. Thessaloniki: International Conference on Sustainable Synergies from Buildings to the Urban Scale, SBE16.

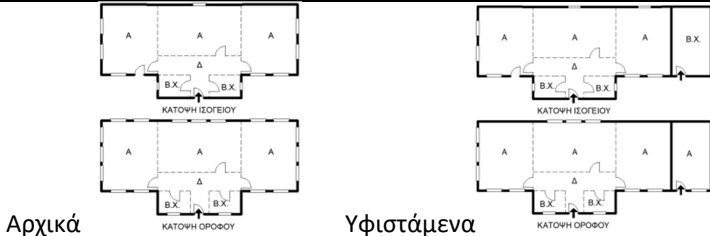
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1. Τσολάκη, Ι. (27/11/2009). Η ιστορική αναδρομή και η σημασία της αρχιτεκτονικής και της χωροταξικής οργάνωσης των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα. Κολέγιο “ΔΕΛΑΣΑΛ” [online]. Ανακτήθηκε 29 Δεκεμβρίου, 2022, από https://petit.delasalle.gr/2009/11/blog-post_27.html
2. <https://argolikivivliothiki.gr/2009/03/11/kapodistrian-school/>
3. <http://www.hmae.gr/index.php/el/culture-education-hidden-menu-gr/averof-building-hidden-menu-gr>
4. http://archaeologia.eie.gr/archaeologia/gr/arxeio_more.aspx?id=194,
5. http://varvakeion.blogspot.com/p/blog-page_6495.html
6. <http://edemocracy-empapas.gr/o-dimos/>
7. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%95%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%AE%CE%BB_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CF%80%CE%AC
8. www.avmap.gr
9. <http://votaniki.gr/prostasia/diktio-natura-2000/koryfes-oroys-menoikion-oros-koyskoyras-ypsoma-spilaio-pelade-gr1260004/>
10. [Μενοίκιο όρος - Βικιπαίδεια \(wikipedia.org\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%95%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%AE%CE%BB_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CF%80%CE%AC)
11. www.statistics.gr
12. <http://users.sch.gr//athanasiadi/darnakas/darnakasonomasia.htm>
13. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AD%CE%BF_%CE%A3%CE%BF%CF%8D%CE%BB_%CE%B9_%CE%A3%CE%B5%CF%81%CF%81%CF%8E%CE%BD
14. <https://earth.google.com/>
15. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/neosoulidimotiko.htm>
16. <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.586483963175841&type=3>
17. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/agiopneymaistoria.htm>
18. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/emmpapaekpedeftiria.htm>
19. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/ekpedefsi.htm>
20. <https://blogs.sch.gr/dpentapoli/i-ekpaideysi-sti-pentapoli/>
21. <https://pol-pentapolis.gr/syllogi/fotografiko-allboum/?wppa-occur=1&lang=el&wppa-cover=0&wppa-album=19&wppa-photo=13>
22. <http://lyk-pentap.ser.sch.gr/j3site/to-sxoleio-mas/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C>
23. https://dim-n-skopou.ser.sch.gr/?page_id=2
24. <http://edemocracy-empapas.gr/kdap/2018/09/28/nees-domes-k-d-a-p/>
25. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/xrisoxristkoinot.htm>
26. <http://users.sch.gr/athanasiadi/darnakas/xrisophotodimotiko.htm>
27. https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%85%CE%AE%CE%BB_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%AC%CF%82

Παράρτημα Α

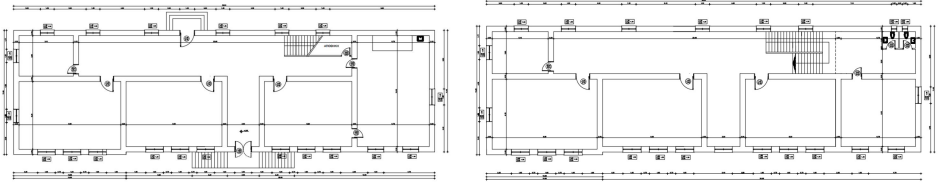
Κάρτες καταγραφής πέτρινων σχολικών κτηρίων

A.1 Γυμνάσιο Νέου Σουλίου (Σ1)

Κωδικός σχολείου:	Σ1 : ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ
Τοποθεσία:	ΝΕΟ ΣΟΥΛΙ
Χρονολογία κατασκευής:	1915
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική)
Σημερινή χρήση:	ΓΥΜΝΑΣΙΟ (από το 1983)
Επεμβάσεις:	Προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το κτήριο κτίστηκε το 1915 και λειτούργησε αρχικά ως τριτάξιο Δημοτικό σχολείο. Το 1926, λόγω της συνεχούς αύξησης του πληθυσμού του οικισμού, ανεγέρθηκε δεύτερο Δημοτικό σχολείο στον οικισμό (Σ2 της παρούσας εργασίας) το οποίο λειτούργησε συνδυαστικά με το αρχικό Δημοτικό σχολείο. Από το 1983, έτος ίδρυσης και πρωτολειτουργίας του τριτάξιου Γυμνασίου του οικισμού, το σχολείο άρχισε να λειτουργεί ως Γυμνάσιο και συνεχίζει έως και σήμερα. Τα επόμενα χρόνια, λόγω αυξημένων αναγκών, έγινε προσθήκη κατ' επέκταση και καθ' ύψος στο Α τμήμα του (Κόκκινος, 1988 & Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010).</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Είναι ένα κτήριο το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος χονδροειδούς "Τ" και έχει ΝΑ προσανατολισμό. Το ισόγειο έχει κύρια είσοδο κεντρικά της κύριας όψης του, στο σημείο που σχηματίζει προεξοχή και δημιουργεί σχήμα "Τ", ο όροφος ακριβώς πάνω από του ισογείου και η πρόσβαση γίνεται με εξωτερικές κλίμακες ίδιας μορφής εκατέρωθεν της εισόδου. Το Α τμήμα της επέκτασης, δεν επικοινωνεί με το υπόλοιπο κτήριο και διαθέτει μία είσοδο στο ισόγειο που οδηγεί στα W.C. και μία στον όροφο. Έχει ανοίγματα στην Ν κύρια, Β πίσω και Δ πλάγια όψη του καθώς και 1 μικρό Α. Στο πάνω και κάτω τμήμα κάποιων ανοιγμάτων, στο σημείο της πλάκας ορόφου υπάρχει διακοσμητική κορνίζα από κονίαμα, σε κάποια άλλα ανοίγματα όπως και στην κεντρική είσοδο του ορόφου υπάρχει περιμετρικό διακοσμητικό πλαίσιο ενώ</p>

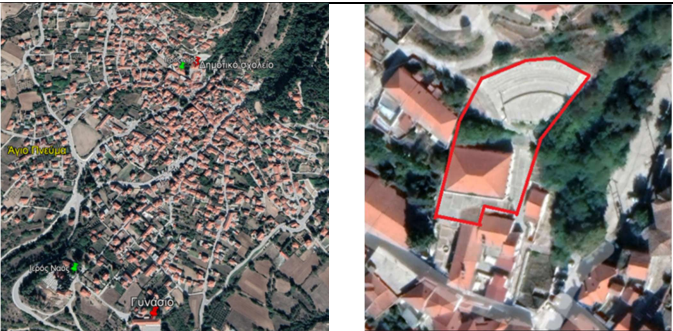

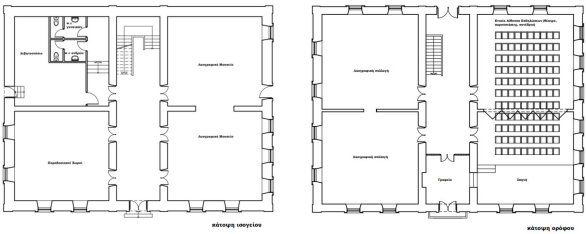
	<p>διακοσμητικά στοιχεία υπάρχουν και στο τελείωμα της στέγης.</p> <p>Κατά την είσοδο στο ισόγειο υπάρχει ένας μικρός προθάλαμος εκατέρωθεν του οποίου υφίστανται 2 βοηθητικοί χώροι και οι εισοδοί τους και στη συνέχεια του προθαλάμου σχηματίζεται ένας διάδρομος ο οποίος από το Α,Δ και Β τμήμα του δίνει πρόσβαση σε 3 αίθουσες διδασκαλίας. Στον όροφο επαναλαμβάνεται η κάτοψη με την διαφορά πως ο προθάλαμος δίνει πρόσβαση στον διάδρομο με χρήση κλίμακας και για το λόγο αυτό οι εισοδοί στους βοηθητικούς χώρους γίνεται από τον διάδρομο ενώ η μία αίθουσα χρησιμοποιείται ως χώρος γραφείου καθηγητών. Το τμήμα της επέκτασης, Α του κτιρίου, δεν επικοινωνεί με το υπόλοιπο κτήριο και αποτελεί χώρο W.C. και του ορόφου γραφείο Διευθυντή.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Ο σκελετός του κτιρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου. Όλες οι εξωτερικές και εσωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις βαφής. Τα εσωτερικά δάπεδα ισογείου και του τμήματος της επέκτασης σε όλη την επιφάνειά τους είναι υπενδεδυμένα με κεραμικά πλακίδια ενώ των εξωτερικών κλιμάκων και του ορόφου σε όλους τους χώρους του, εκτός του ενός βοηθητικού και της εσωτερικής κλίμακας, είναι υπενδεδυμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος. Η εσωτερική κλίμακα ορόφου φέρει επένδυση με μάρμαρο λευκού χρώματος και το δάπεδο του ενός βοηθητικού χώρου ορόφου με πλακίδια πλαστικού τύπου. Όλα τα εξωτερικά κουφώματα εκτός της πόρτας κύριας εισόδου ισογείου είναι πλαστικού τύπου καφέ χρώματος. Οι πόρτες στο τμήμα της επέκτασης είναι ξύλινη στον όροφο και μεταλλική στο ισόγειο όπως και η πόρτα της κύριας εισόδου ισογείου. Οι εσωτερικές πόρτες του κτιρίου είναι όλες ξύλινες. Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Κόκκινος, Γ. (1988). <i>Νέο Σούλι (Σουμπάσκιοι), ιστορία – λαογραφία</i>. Σέρρες</p> <p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-5 & 8-14 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p> <p>Εικ. 6-7 : Ζ.Κ.</p>

A.2 Δημοτικό σχολείο Νέου Σουλίου (Σ2)

Κωδικός σχολείου:	Σ2 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ
Τοποθεσία:	ΝΕΟ ΣΟΥΛΙ
Χρονολογία κατασκευής:	1929
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική)
Σημερινή χρήση:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ
Επεμβάσεις:	1985: Προσθήκη κατ' επέκταση στο Α τμήμα του 2009: Απόφαση πιστοποίησης περιγράμματος προ του 55' 26/23-3-09
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	Θεμελιώθηκε το 1928 και αποπερατώθηκε το 1929 έτος που άρχισε και να λειτουργεί ως Β' Δημοτικό σχολείο αφού στον οικισμό υπήρχε ήδη Δημοτικό σχολείο από το 1915 (Σ1 της παρούσας εργασίας). Τα δύο σχολεία λειτουργούσαν ξεχωριστά και συγχωνεύθηκαν το 1972 (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010). Το 1985 επεκτάθηκε στο ανατολικό του τμήμα και προστέθηκαν σε αυτό άλλες δύο αίθουσες για να στεγάσει επιπλέον τα παιδιά του νηπιαγωγείου (Κόκκινος, 1988) καθώς συνεχίζει να λειτουργεί ως Δημοτικό σχολείο μέχρι και σήμερα.
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	Είναι διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη. Έχει Ν προσανατολισμό και σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη με συμμετρική διάταξη όψεων. Η κύρια είσοδος βρίσκεται κεντρικά της κύριας όψης και η δευτερεύουσα κεντροδυτικά της πίσω όψης. Το ημιυπόγειο διαθέτει μία είσοδο στη Δ όψη. Τα ανοίγματα είναι ορθογωνικά, με τοπική συμμετρία, και στο πάνω τμήμα τους

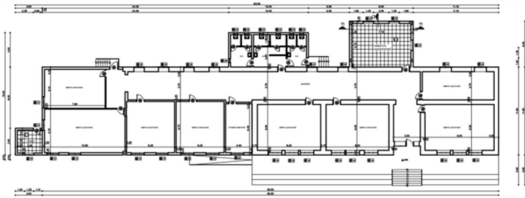
	<p>στην κύρια όψη υπάρχει διακοσμητικό πλαίσιο ενώ στο σύνολο των ανοιγμάτων όλων των όψεων στο κάτω τμήμα τους υπάρχει κορνίζα από κονίαμα πάχους 7 εκ..</p> <p>Το ισόγειο αποτελείται από 4 μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας και μία μικρή και κατά την είσοδο σε αυτό υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου σχηματίζει έναν επιμήκη διάδρομο. Α του επιμήκη διαδρόμου υπάρχει το κλιμακοστάσιο και οι 2 μεγάλες αίθουσες και Δ οι 2 μεγάλες αίθουσες και η 1 μικρή. Στον όροφο οι αίθουσες και οι διάδρομοι επαναλαμβάνονται με την διαφορά ότι στο ανατολικό τμήμα του κτιρίου η μία μεγάλη αίθουσα γίνεται μικρότερη και το υπόλοιπο τμήμα της W.C..</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Κατασκευάστηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου. Όλες τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες και βαμμένες ενώ οι εσωτερικές είναι επικαλυμμένες μέχρι περίπου το 1,50 μ. με λαδομπογιά. Τα δάπεδα είναι επενδεδυμένα με μωσαϊκό ενώ στα W.C. με κεραμικά πλακίδια. Τα κουφώματα των παραθύρων είναι αλουμινίου παλαιού τύπου συρόμενα και χρώματος καφέ και οι εξωτερικές πόρτες είναι σιδηρές. Οι εσωτερικές πόρτες είναι όλες ξύλινες εκτός από αυτές των W.C. η οποίες είναι αλουμινίου. Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Κόκκινος, Γ. (1988). <i>Νέο Σούλι (Σουμπάσκιο), ιστορία – λαογραφία</i>. Σέρρες</p> <p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Δαρνακοχώρια (sch.gr)</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-14 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

Α.3 Παλιό Δημοτικό σχολείο Αγίου Πνεύματος (Σ3)

Κωδικός σχολείου:	Σ3 : ΠΑΛΑΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
Τοποθεσία:	ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ
Χρονολογία κατασκευής:	1913
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	1914-1980: Δημοτικό σχολείο (αρχική) 1987: Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (Αρ. Αποφ. 7/09-09-1987 Σχολ. Επιτροπής)
Σημερινή χρήση:	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Επεμβάσεις:	1994: Χαρακτηρισμός του ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, με την υπ. αριθμ. Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2253/42907/05-09-1994 (ΦΕΚ 695/14.09.1994 τεύχος Β΄) Υπουργείου Πολιτισμού 2014: Επισκευή και συντήρηση μέσω Προγράμματος LEADER 2007-2013
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	Θεμελιώθηκε το 1913 και αποπερατώθηκε το 1914 με το κόστος κατασκευής του να αναλαμβάνουν οι κάτοικοι του οικισμού μέσω δικών τους συνεισφορών, εράνων αλλά και προσωπικής τους εργασίας (Σαμσάρης, 1971). Λειτούργησε αρχικά ως τετραθέσιο Δημοτικό σχολείο και νηπιαγωγείο με 3 δασκάλους (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010) και σταμάτησε να λειτουργεί ως σχολείο το 1980. Σήμερα το κτήριο χρησιμοποιείται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	Είναι δώροφο με στέγη, ορθογωνικής κάτοψης, και παρουσιάζει στοιχεία

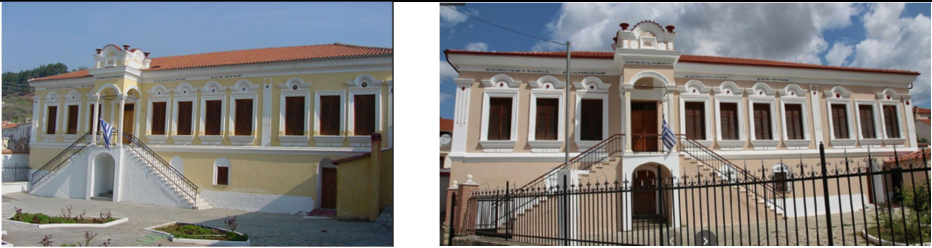
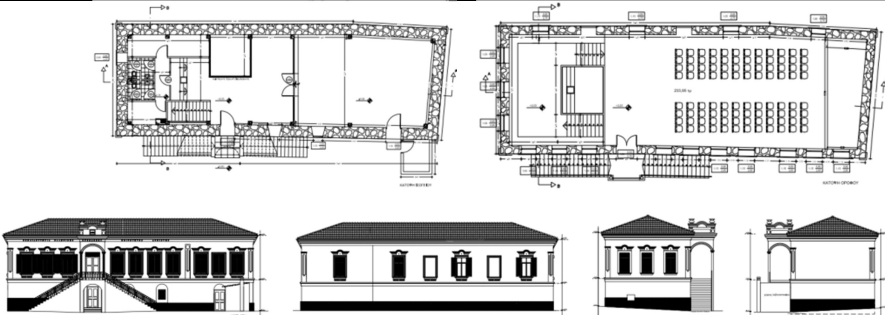
	<p>νεοκλασσικού ρυθμού με όψεις με κορωνίδες, γείσα και παραστάδες. Η κύρια όψη του βρίσκεται στον νότο ενώ λόγω μορφολογίας εδάφους στην πίσω όψη του εμφανίζει μόνο ο 1ος όροφος. Διαθέτει πόρτες εισόδου σε κάθε όψη του με κύρια αυτή κεντρικά της κύριας όψης που πάνω της υπάρχει ένας μικρός εξώστης του 1ου ορόφου. Τα ανοίγματα είναι ορθογωνικού σχήματος, σε απόλυτη συμμετρία ως προς τον οριζόντιο άξονα αλλά και ως προς το ισόγειο με τον όροφο στην κύρια όψη του και στις υπόλοιπες μόνο ως προς τον οριζόντιο άξονα.</p> <p>Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου υπάρχει και το κλιμακοστάσιο. Ανατολικά του διαδρόμου υπάρχουν 2 αίθουσες και δυτικά 1 αίθουσα και ένας χώρος με τα W.C. και το λεβητοστάσιο – αποθήκη. Στον όροφο η κάτοψη να επαναλαμβάνεται με την διαφορά ότι στη θέση της εισόδου υπάρχει ένα γραφείο ενώ δυτικά ο χώρος των W.C. και του λεβητοστασίου – αποθήκης γίνεται ακόμη μία αίθουσα.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Ο σκελετός του κτιρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία πάχους εξωτερικά 0,70 εκ. και εσωτερικά 0,60 εκ., επιχρισμένη σε όλη την επιφάνειά της με διαδοχικές στρώσεις βαφής, πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα και ξύλινη ψευδοροφή ορόφου. Τα κουφώματα των εισόδων και του εξώστη είναι μεταλλικά δίφυλλα που φέρουν στο άνω τμήμα τους υαλοπίνακα από κρύσταλλο ενώ των παραθύρων ξύλινα ανοιγόμενα με ενδιάμεση τραβέρσα για φεγγίτη, καΐτια για τους υαλοπίνακες και περιθώρια (περβάζια) ενώ υπάρχουν ποδιές από μάρμαρο πάχους 2 εκ. που προεξέχουν της τοιχοποιίας εξωτερικά 3 εκ. και φέρουν νεροχύτη προστασίας από όμβρια. Σε όλα τα παράθυρα ισογείου της κύριας, Δ και Α όψης και στου ορόφου της πίσω όψης είναι τοποθετημένα σιδηρά προστατευτικά κάγκελα. Εσωτερικά του κτιρίου οι θύρες είναι ξύλινες ταμπλαωτές και τα δάπεδα με ξύλινη επίστρωση. Η στέγη είναι ξύλινη, τετράριχτη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Σκελετός σε άριστη κατάσταση, πρόσφατα επισκευασμένη στέγη, αποκατεστημένες όψεις αλλά παρόλα αυτά ορισμένα τμήματά τους χρήζουν καθαίρεσης επιχρισμάτων και επανακατασκευής. Εσωτερικά υπάρχουν πολλές αλλοιώσεις από το πέρασμα του χρόνου και άμεση ανάγκη για αποκατάσταση.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Σαμσάρης, Δ. (1971). <i>Η κοινότητα του Αγ. Πνεύματος Σερρών επί Τουρκοκρατίας</i>. Θεσσαλονίκη</p> <p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Δαρνακοχώρια (sch.gr)</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-12 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

A.4 Γυμνάσιο Αγίου Πνεύματος (Σ4)

Κωδικός σχολείου:	Σ4 : ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ
Τοποθεσία:	ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ
Χρονολογία κατασκευής:	1960
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	1964-2011: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (αρχική) 2011 – έως σήμερα: ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Σημερινή χρήση:	ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Επεμβάσεις:	1988: Προσθήκη κατ' επέκταση στο Δ τμήμα 1999: Προσθήκη κατ' επέκταση στο Δ τμήμα 2012: Απόφαση Νομοποίησης περιγράμματος προ του 55' 920/20-04-2012 2013: Οικοδομική Άδεια Οικοδομική Άδεια προσθήκη κατ' επέκταση στο Α και Δ τμήμα
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	Θεμελιώθηκε το 1960 και αποπερατώθηκε το 1964 λειτουργώντας αρχικά ως Β' Δημοτικό σχολείου του οικισμού αφού υπήρχε ήδη Δημοτικό σχολείο (Σ3 της παρούσας εργασίας) στον οικισμό. Το 1980 που σταμάτησε να λειτουργεί το Α' Δημοτικό σχολείο, προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του και έτσι το 1987-1988 προστέθηκαν άλλες 2 αίθουσες και το 1999 άλλη μία, αλλάζοντας έτσι το σχήμα της αρχικής του κάτοψης (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010). Το 2001-2002 το κτήριο ανακαινίστηκε και σταμάτησε να λειτουργεί ως Δημοτικό

	<p>σχολείο, λόγω της συγχώνευσης, το 2011 και έκτοτε έως σήμερα λειτουργεί ως Γυμνάσιο. Το 2013 κατασκευάστηκε ακόμη μια αίθουσα στην πίσω όψη του και Δ χώρος κυλικείου.</p>
<p>Αρχιτεκτονικά στοιχεία:</p>	<p>Πρόκειται για ένα κτήριο αποτελούμενο από υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο και στέγη το οποίο σχημάτιζε ορθογωνική κάτοψη διαστάσεων αλλά με τις προσθήκες που έγιναν το σχήμα κάτοψής του μεταβλήθηκε παραμένοντας όμως ο κορμός ίδιος. Το σημερινό συνολικό εμβαδόν του είναι 793,06 τ.μ.. και το ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους ανέρχεται στα 5,00μ (υπερυψωμένο ισόγειο 3,50μ. + στέγη 1,50μ.)(Εικόνα 4.68). Η επιφάνεια του ημιυπογείου εκτείνεται μόνο σε ένα μικρό ΒΑ τμήμα του και ο χώρος του κυλικείου δεν επικοινωνεί με το κυρίως κτήριο.</p> <p>Η κύρια όψη του κτιρίου είναι η Ν όπου στο Α της τμήμα βρίσκεται η κύρια είσοδος ενώ δευτερεύουσα είσοδος υπάρχει στο Δ τμήμα της πίσω όψης του. Οι εισοδοί γίνονται με κλίμακες. Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται από το Α τμήμα της πίσω όψης του. Διαθέτει αρκετά συμμετρικά ορθογωνικά ανοίγματα σε όλες τις όψεις του εκτός της Α με αυτά της κεντροανατολικής κύριας όψης να φέρουν στο πάνω τμήμα τους ένα μικρό σκίαστρο από σκυρόδεμα. Σε μεγάλο τμήμα της κύριας όψης του έχουν κατασκευαστεί βαθμίδες. Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ένας διάδρομος ο οποίος ο οποίος εκτείνεται έως την πίσω πλευρά του όπου εκεί συναντά τον Β επιμήκη διάδρομο του κτιρίου ο οποίος επικοινωνεί με τις αίθουσες.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο έχει θεμελιωθεί από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία και πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Όλες οι τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες και βαμμένες. Τα κουφώματα των παραθύρων είναι ανοιγόμενα παλιού μεταλλικού τύπου ενώ μόνο τα 4 που υπάρχουν Δ της κύριας όψης του και στην Δ όψη του είναι συρόμενα αλουμινίου. Η πόρτα της κύριας εισόδου είναι μεταλλική και η πόρτα της δευτερεύουσας από αλουμίνιο. Η στέγη του είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Δαρνακοχώρια (sch.gr)</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-12 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

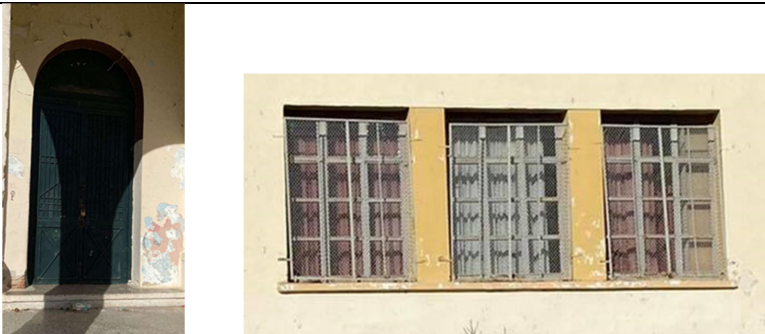
A.5 Σχολαρχείο Εμμανουήλ Παππά (Σ5)

Κωδικός σχολείου:	Σ5 : ΣΧΟΛΑΡΧΕΙΟ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ
Τοποθεσία:	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ
Χρονολογία κατασκευής:	1885
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΣΧΟΛΑΡΧΕΙΟ (αρχική)
Σημερινή χρήση:	ΜΟΥΣΕΙΟ
Επεμβάσεις:	1906: Προσθήκη κατ' επέκταση στο Α τμήμα και κατασκευή μαρμάρινης εξωτερικής σκάλας 1980: Χαρακτηρισμός του ως έργο τέχνης, με την υπ. αριθμ. Απόφαση Γ/1097/44827/29-07-1980 (ΦΕΚ 752/09.08.1980 τεύχος Β') του Υπουργείου Πολιτισμού 2000: Επεμβάσεις διαρρύθμισης εσωτερικού χώρου για χρήση του ως μουσείο 2009: Επεμβάσεις αποκατάστασης εσωτερικά και εξωτερικά 2011: Αποκατάσταση στέγης
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	Λόγω της έφεσης των ανθρώπων του οικισμού για γράμματα μόλις το 1870 ιδρύθηκε το πρώτο Δημοτικό σχολείο που έφερε την ονομασία «Οκτατάξια Αστική Σχολή Δοβίστης». Έτσι, τον Ιανουάριο του 1883, αποφασίστηκε το εκ βάθρων κτίσιμο Δημοτικής Σχολής και εντός μία διετίας κτίστηκε το κτήριο του Σχολαρχείου. Αργότερα, το 1906, προστέθηκε ανατολικά άλλη μία αίθουσα και κτίστηκε στην είσοδο του μαρμάρινη εξωτερική σκάλα με μαρμάρινους κίονες στην οποία γράφτηκε η επιγραφή «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΔΟΒΙΣΤΗΣ» (Δαρνακοχώρια (sch.gr) & Δαρνακοχώρια (sch.gr)).
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	Πρόκειται για ένα δώροφο κτήριο με ισόγειο, όροφος και στέγη το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη. Η κύρια όψη του είναι η Ν στην οποία δεν υπάρχει συμμετρία κατά

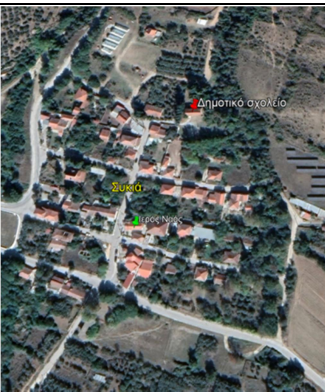

	<p>τον εγκάρσιο άξονα (κυρίως υπάρχει ρυθμός) ενώ υπάρχει τοπική συμμετρία εκατέρωθεν των κύριων εισόδων ισογείου και ορόφου οι οποίες βρίσκονται κεντροδυτικά της κύριας όψης. Η κύρια είσοδος του ισογείου σχηματίζει εσοχή ενώ στον όροφο δημιουργείται ημιυπαίθριος χώρος στον οποίον γίνεται πρόσβαση με 2 κλίμακες εκατέρωθεν της εισόδου. Στο Α τμήμα της κύριας όψης του υπάρχει ακόμη μία είσοδος ισογείου η οποία σχηματίζει εσοχή και αποτελεί τη δευτερεύουσα είσοδο στο ισόγειο. Ο ημιυπαίθριος της κύριας εισόδου του ορόφου και συγκεκριμένα το αέτωμα του, αποτελείται από 3 κάμαρες.</p> <p>Στο ισόγειο διαθέτει 1 μικρό άνοιγμα στην κύρια όψη του και στον όροφο συνολικά 19 ανοίγματα στην κύρια, Δ και πίσω όψη του. Στα περισσότερα ανοίγματα υπάρχει περιμετρικό πλαίσιο συγκροτημένο με τρεις βαθμιδωτές ταινίες με εξωτερικό κυμάτιο. Η ποδιά των παραθύρων προεξέχει από τον τοίχο και μεταξύ ποδιάς και γείσου ορόφου υπάρχει μία επιφάνεια όπου στην μέση της επιφάνειας αυτής σχηματίζεται ένας ροδίσκος. Στην στέψη των ανοιγμάτων υπάρχουν φρίζες τοξωτού σχήματος. Στην στέψη του κτιρίου υπάρχουν λευκές επιφάνειες με διακοσμητικά βάζα στις 4 ακμές του αετώματος με 1 κεντρική κάμαρα όπου είναι και το πιο ψηλό σημείο του κτιρίου και τέλος της, στο κέντρο, ένα μικρό πλαίσιο με την επιγραφή του έτους που προστέθηκε μία αίθουσα και κτίστηκε η μαρμάρινη εξωτερική σκάλα στο κτήριο.</p> <p>Κατά την είσοδο στο ισόγειο υπάρχει ένας μεγάλος τετραγωνικός χώρος. Στην Δ πλευρά του κτιρίου και αριστερά της εισόδου, βρίσκεται το κλιμακοστάσιο και μετά από αυτό κλίμακες που οδηγούν στα 2 W.C. και μία μικρή κουζίνα. Δεξιά της εισόδου και Α του κτιρίου υπάρχει η κεντρική αίθουσα. Στον όροφο στο κέντρο της κατά μήκος μικρής διάστασης του κτιρίου υπάρχει 1 ορθογώνιος διάδρομος που διαχωρίζει την υφιστάμενη αίθουσα στην Α πλευρά του με το κλιμακοστάσιο.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο θεμελιώθηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος και ψευδοροφή ορόφου. Οι εξωτερικές τοιχοποιίες του ισογείου είναι πάχους 85 εκ., του ορόφου 60 εκ. και οι εσωτερικές, οι οποίες αποτελούν μέρος των επεμβάσεων που έγιναν το 2000 στο κτήριο, πάχους 10 εκ.. Επιχρίσματα υπάρχουν εσωτερικά και εξωτερικά των τοιχοποιιών με διαδοχικά στρώματα βαφής λευκών και μπεζ χρωματικών αποχρώσεων και μπορντό λεπτομέρειες. Τα εξωτερικά κουφώματα είναι όλα ξύλινα κλασικά, με παντζούρια γερμανικού τύπου. Στην οροφή του ισογείου έχει τοποθετηθεί ψευδοροφή γυψοσανίδας και στον όροφο υπάρχει ξύλινη οροφή με περιμετρική κορνίζα ενώ τα δάπεδα της αίθουσας ισογείου είναι επιστρωμένα με μωσαϊκό και μάρμαρο, του ορόφου με παρκέτο (ξύλο) και της εσωτερικής και εξωτερικής κλίμακας με μάρμαρο. Η μορφή της στέγης είναι τετράριχτη με περιμετρικό γείσο στην εξοχή της, κατασκευασμένη με ξύλινο σκελετό και επίστρωση από κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Δαρνακχώρια (sch.gr) Δαρνακχώρια (sch.gr) Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-12 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

A.6 Δημοτικό σχολείο Εμμανουήλ Παππά (Σ6)

Κωδικός σχολείου:	Σ6 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ
Τοποθεσία:	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑΣ
Χρονολογία κατασκευής:	1954
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) 2011: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Σημερινή χρήση:	ΧΩΡΙΣ ΧΡΗΣΗ
Επεμβάσεις:	
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το Δημοτικό σχολείο του Εμμανουήλ Παππά κατασκευάστηκε το 1954 και η ανάγκη κατασκευής του προέκυψε από την παλαιότητα του ήδη υπάρχοντος Σχολαρχείου του οικισμού (Σ5 της παρούσας εργασίας) αλλά και της μεταπολεμικής αύξησης του πληθυσμού του οικισμού και κατά συνέπεια του μαθητικού δυναμικού (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010). Λειτουργήσε έως το 2011, έτος που πραγματοποιήθηκε η αθρόα συγχώνευση σχολείων, εξυπηρετώντας και τους διπλανούς οικισμούς της Συκιάς και Μετάλλων. Αργότερα χρησιμοποιήθηκε για πολιτιστικές εκδηλώσεις και συνεδριάσεις του Δήμου Εμμανουήλ Παππά ενώ σήμερα δεν έχει χρήση.</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Γ”. Η κύρια όψη του είναι Νότια και παρουσιάζει απόλυτη συμμετρία όψεων ως προς ισόγειο με τον όροφο.</p> <p>Η κύρια είσοδος του βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της κύριας όψης του δημιουργώντας εσοχή και ημιυπαίθριο χώρο ενώ στον όροφο, πάνω ακριβώς από την κύρια είσοδο, ο ημιυπαίθριος χώρος επαναλαμβάνεται και λειτουργεί ως εξώστης. Λόγω της υπερυψωμένης πλάκας ισογείου η είσοδος από την κύρια όψη γίνεται με εξωτερική κλίμακα.</p>

	<p>Ανατολικά της εισόδου υπάρχουν συμμετρικά ορθογωνικά ανοίγματα με αυτά της Ν όψης (κύρια όψη) να είναι μεγαλύτερου μεγέθους από αυτά της Β όψης (πίσω όψη) ενώ ανοίγματα υπάρχουν και στις άλλες όψεις (Α και Δ). Το ημιυπόγειο, το οποίο καλύπτει όλη την επιφάνεια της κάτοψης, έχει επίσης ανοίγματα σε όλες τις όψεις με τα περισσότερα να βρίσκονται στον Νότο και η είσοδος σε αυτό γίνεται από το εσωτερικό του κτιρίου.</p> <p>Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει ο επιμήκης διάδρομος στη συνέχεια του οποίου, στο σημείο που το κτήριο σχηματίζει "Γ", συναντάμε τα κλιμακοστάσια της μετάβασης στον όροφο αλλά και της καθόδου στο ημιυπόγειο. Ο επιμήκης διάδρομος είναι βόρειος και νότια αυτού αναπτύσσονται οι 3 αίθουσες ισογείου ενώ στο ανατολικό άκρο του υπάρχει ένας βοηθητικός χώρος. Η διαρρύθμιση των χώρων του ισογείου επαναλαμβάνεται στον όροφο με τη διαφορά ότι ο χώρος του ημιυπαίθριου της εισόδου γίνεται εξώστης στον όροφο.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο θεμελιώθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκες ισογείου και ορόφου από σπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή ενώ όλες οι εξωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες. Τα εξωτερικά κουφώματα είναι παλαιού μεταλλικού τύπου με τα παράθυρα να είναι ανοιγόμενα και η στέγη του είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησής του, λόγω της μη χρήσης του, χρήζει άμεσης συντήρησης και ανακαίνισης διότι παρουσιάζει έντονες αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και πολύ πιθανόν και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-4 & 7-8 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p> <p>Εικ. 5-6 : Ζ.Κ.</p>

A.7 Δημοτικό σχολείο Συκιάς (Σ7)

Κωδικός σχολείου:	Σ7 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΥΚΙΑΣ
Τοποθεσία:	ΣΥΚΙΑ
Χρονολογία κατασκευής:	1950
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) έως το 1980
Σημερινή χρήση:	ΚΑΠΗ
Επεμβάσεις:	
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	 <p style="text-align: center;">ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ</p>
Αριθμός ορόφων:	1 (υπερυψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	Το Δημοτικό σχολείο της κοινότητας Συκιάς, σύμφωνα με μαρτυρίες των κατοίκων αλλά και μιας χαραγμένης επιγραφής στο γείσο της στέγης του κατασκευάστηκε το 1950 και λειτούργησε ως Δημοτικό σχολείο έως το 1980 ενώ σήμερα λειτουργεί ως χώρος ΚΑΠΗ.
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Πρόκειται για ένα ισόγειο κτήριο με στέγη το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη διαστάσεων περίπου 13,50μ x 7.00μ. Στο Δ τμήμα της Ν κύριας όψης του υπάρχει η πόρτα εισόδου σε αυτό και δεξιά από αυτήν 3 ορθογωνικά συμμετρικά ανοίγματα. Στο πάνω τμήμα της εισόδου αλλά και των ανοιγμάτων της κύριας όψης του είναι κατασκευασμένο στέγαστρο από σκυρόδεμα το οποίο είναι επικαλυμμένο με κεραμίδια. Στην πίσω όψη του υπάρχουν ακόμη 3 ανοίγματα ίδιων διαστάσεων και σχήματος τα οποία φέρουν εξωτερικό προστατευτικό κάλυμμα από σιδερό πλέγμα.</p> <p>Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερική κλίμακα, και κατά την είσοδο σε αυτό υπάρχει ένας μικρός προθάλαμος που οδηγεί στο πίσω Β τμήμα του κτιρίου σε μία μικρή αίθουσα η οποία αποτελούσε το χώρο βιβλιοθήκης και στο δεξιά Α τμήμα του κτιρίου όπου υπάρχει μία μεγάλη αίθουσα η οποία χρησιμοποιούταν ως αίθουσα διδασκαλίας. Σήμερα λόγω της χρήσης του ως ΚΑΠΗ η μεγάλη αίθουσα χρησιμοποιείται ως αίθουσα συγκέντρωσης και η μικρή ως κουζίνα.</p>
Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:	Η κατασκευή του κτιρίου πραγματοποιήθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή.

	<p>Η εξωτερική τοιχοποιία του κτιρίου είναι ανεπίχριστη σε όλη την επιφάνεια της, με εμφανή λιθοδομή σε όλες τις όψεις του αποτελούμενη από ημιλαξευτούς, εξαγωνικούς λίθους φαιού-καφέ χρώματος. Στις ακμές της κατασκευής αλλά και των ανοιγμάτων υπάρχουν ορθογωνικοί λίθοι ίδιου χρώματος. Εσωτερικά του κτιρίου όλες οι τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις βαφής.</p> <p>Όλα τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικά παλαιού τύπου χρώματος πράσινου και εσωτερικά η πόρτα της μικρής αίθουσας είναι κατασκευασμένη από ξύλο. Τα δάπεδα του κτιρίου είναι επιστρωμένα με κεραμικά πλακίδια μπες χρώματος ενώ της εξωτερικής κλίμακας εισόδου με μάρμαρο λευκού χρώματος. Η ψευδοροφή από καλαμωτή είναι επιχρισμένη σε όλη την επιφάνεια της.</p> <p>Η στέγη είναι δίριχτη, ξύλινη με κεραμίδια ρωμαϊκού τύπου.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτιρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-4 & 6-10: Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p> <p>Εικ. 5: Ζ.Κ.</p>

A.8 Δημοτικό σχολείο Μετάλλων (Σ8)

Κωδικός σχολείου:	Σ8 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
Τοποθεσία:	ΜΕΤΑΛΛΑ
Χρονολογία κατασκευής:	1935
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική)
Σημερινή χρήση:	ΚΑΠΗ
Επεμβάσεις:	
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	Το Δημοτικό σχολείο της κοινότητας Μετάλλων κατασκευάστηκε το 1935 ενώ σήμερα δεν λειτουργεί και οι χώροι του χρησιμοποιούνται ως ΚΑΠΗ.
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Είναι ένα ισόγειο κτήριο με ημιυπόγειο και στέγη, το οποίο σχηματίζει ορθογωνική κάτοψη, συνολικού ύψους από την επιφάνεια του εδάφους 4,00 μ. (3,50 μ + 1,50 μ. στέγη). Το ημιυπόγειο καλύπτει όλη την επιφάνεια του και είναι εμφανές στην πίσω όψη του λόγω του επικλινούς εδάφους που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά-νότου.</p> <p>Στο δεξιό τμήμα της κύριας όψης του υπάρχει η πόρτα εισόδου και αριστερά από αυτήν δύο ορθογωνικά συμμετρικά ανοίγματα με ελαφρά τοξωτή στέψη στην πάνω πλευρά και περιμετρικό πλαίσιο. Στην πίσω όψη υπάρχουν άλλα 4 ανοίγματα ίδιου σχήματος και</p>

	<p>μεγέθους και στην δυτική πλάγια όψη του άλλο 1 ενώ στην ανατολική πλάγια όψη του δεν υπάρχουν ανοίγματα. Το ημιυπόγειο διαθέτει μία πόρτα εισόδου στην πίσω όψη του και καθόλου ανοίγματα.</p> <p>Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερική κλίμακα επικαλυμμένη με εξωτερικό στέγαστρο με κεραμίδια. Το ισόγειο αποτελείται από 1 μεγάλη αίθουσα η οποία χρησιμοποιούταν ως αίθουσα διδασκαλίας και 2 ακόμη μικρότερες οι οποίες αποτελούσαν η μία το γραφείο του Διευθυντή και η άλλη χώρο βιβλιοθήκης. Σήμερα λόγω της χρήσης του ως ΚΑΠΗ η μεγάλη αίθουσα χρησιμοποιείται ως αίθουσα συγκέντρωσης και οι άλλες η μία ως κουζίνα και η δεύτερη ως χώρος αποθήκευσης</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Η κατασκευή του κτιρίου πραγματοποιήθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισόγειου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή. Η εξωτερική τοιχοποιία έχει πάχος 65 εκ και είναι επιχρισμένη σε όλη την επιφάνεια της εξωτερικά ενώ εσωτερικά στον χώρο του υπογείου είναι ανεπίχριστη με απολύτως εμφανή τη λιθοδομή. Στο ισόγειο όλες οι εσωτερικές τοιχοποιίες είναι επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις βαφής.</p> <p>Τα δάπεδα του κτιρίου είναι επιστρωμένα με κεραμικά πλακίδια μπες χρώματος ενώ της εξωτερικής κλίμακας εισόδου με μάρμαρο λευκού χρώματος. Όλα τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικά παλαιού τύπου και εσωτερικά οι πόρτες είναι κατασκευασμένες από ξύλο. Η ψευδοροφή είναι υπενδεδυμένη με ξυλεία ραμποτέ.</p> <p>Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτιρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά και εξωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	 <p>The photographs show: 1) Exterior view of the building entrance with a blue door and a small porch. 2) A close-up of a wooden-framed window. 3) Interior view of a dining area with wooden tables and chairs, a fireplace, and a Greek flag. 4) Interior view of a hallway or kitchen area. 5) Interior view of a kitchen with wooden cabinets and a window. 6) A close-up of a stone archway or niche. 7) Interior view of a room with stone walls and a wooden chair. 8) A close-up of a wooden door or panel.</p>
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-15 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

A.9 Δημοτικό σχολείο Χρυσού (Σ9)

Κωδικός σχολείου:	Σ9 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΡΥΣΟΥ
Τοποθεσία:	ΧΡΥΣΟ
Χρονολογία κατασκευής:	1935
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) 1977-2011: ΓΥΜΝΑΣΙΟ
Σημερινή χρήση:	ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ
Επεμβάσεις:	2012: Επεμβάσεις πλήρους ανακαίνισής του για χρήση του ως Δημαρχείο
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το Δημοτικό σχολείο του οικισμού Χρυσού λειτούργησε για πρώτη φορά το 1939, κάτι που πρακτικά σημαίνει πως κατασκευάστηκε μεταξύ των ετών 1935-1937 σε οικόπεδο που δώρισε η αδελφότητα του Αγίου Γεωργίου του οικισμού με χρήματα που συγκεντρώθηκαν από έρανο των κατοίκων κατά την πώληση καπνών.</p> <p>Το 1956, λόγω της αύξησης του πληθυσμού του οικισμού, προέκυψε η ανάγκη ανέγερσης Β' Δημοτικού σχολείου με το οποίο συνλειτουργήσε για μερικά χρόνια μέχρις ότου συνενώθηκαν. Από το 1977 μέχρι το 2011 λειτούργησε ως Γυμνάσιο και στο ημιυπόγειο χώρο του στεγαζόταν Λαογραφικό Μουσείο με ενδιαφέροντα εκθέματα ενώ σήμερα κατόπιν ανακαίνισης το κτήριο στεγάζει το Δημοτικό Κατάστημα (Δημαρχείο) του Δήμου (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηγαροράκης & Αλαχούζου, 2010 & Δαρνακοχώρια (sch.gr)).</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	Πρόκειται για ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη, το οποίο σχηματίζει κάτοψη σχήματος "Τ" και έχει Νότια κύρια όψη. Οι

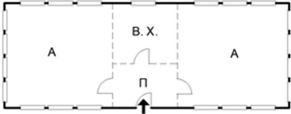
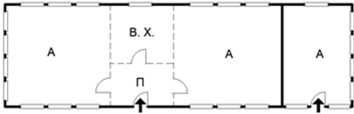
	<p>όψεις του κτιρίου χαρακτηρίζονται από πλήρη συμμετρία ως προς το οριζόντιο επίπεδο αλλά και ως προς το ισόγειο με τον όροφο με μία μικρή μόνο τοπική απόκλιση συμμετρίας στην Α όψη του αφού υπάρχει μία ημικυκλική προς τα έξω διαμόρφωση της τοιχοποιίας.</p> <p>Η κύρια είσοδος του βρίσκεται κεντρικά της κύριας όψης του δημιουργώντας μια μικρή εσοχή ενώ διαθέτει και δευτερεύουσα είσοδο κεντρικά της πίσω όψης του στο σημείο που σχηματίζει "Τ". Πάνω ακριβώς από την κύρια είσοδο και σε συνέχεια της εσοχής υπάρχει ένας μικρός εξώστης με μπαλκονόπορτα. Η είσοδος από την κύρια όψη γίνεται με εξωτερική κλίμακα αλλά από την πίσω όψη πραγματοποιείται άμεση εξωτερική πρόσβαση (η κλίμακα βρίσκεται εσωτερικά). Εκατέρωθεν των εισόδων υπάρχουν συμμετρικά ανοίγματα καθώς ανοίγματα υπάρχουν και στις άλλες όψεις. Το ημιυπόγειο έχει ανοίγματα μόνο στη Ν και Β όψη ενώ η είσοδός του γίνεται από το εσωτερικό του κτιρίου.</p> <p>Κατά την είσοδο στο κτήριο υπάρχει προθάλαμος ο οποίος συναντάει κλίμακα ανόδου που οδηγεί στον επιμήκη διάδρομο του υπερυψωμένου ισόγειου, ο οποίος επικοινωνεί με τις αίθουσες, και στα κλιμακοστάσια της μετάβασης στον όροφο αλλά και της καθόδου για την μετάβαση στην δευτερεύουσα είσοδο της πίσω όψης η οποία βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο λόγω της μη ύπαρξης εξωτερικής κλίμακας.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο θεμελιώθηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκες ισόγειου και ορόφου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή. Οι εξωτερικές τοιχοποιίες του ισόγειου και του ορόφου είναι επιχρισμένες εξωτερικά και εσωτερικά ενώ του υπογείου σε κάποια τμήματα είναι ανεπίχριστες.</p> <p>Τα εξωτερικά κουφώματα είναι μεταλλικού τύπου ενώ τα εσωτερικά ήταν ξύλινα. Τα εσωτερικά δάπεδα σε όλο το μήκος των διαδρόμων καθώς και στα κλιμακοστάσια ήταν επενδεδυμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος, όπως και το δάπεδο της εξωτερικής κλίμακας εισόδου στην κύρια όψη, στις αίθουσες διδασκαλίας αλλού ήταν με ξύλο και αλλού με μωσαϊκό ενώ στα γραφεία είχαν επένδυση με μωσαϊκά. Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτιρίου ως Δημοτικό Κατάστημα (Δημαρχείο) κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εσωτερικά και συγκεκριμένα στο χώρο του ημιυπογείου λόγω υγρασίας</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες</p> <p>Δαρνακοχώρια (sch.gr) Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-15 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

Α.10 Λύκειο Πεντάπολης (Σ10)

Κωδικός σχολείου:	Σ10 : ΛΥΚΕΙΟ ΠΕΝΤΑΠΟΛΗΣ
Τοποθεσία:	ΠΕΝΤΑΠΟΛΗ
Χρονολογία κατασκευής:	1925
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) 1955-1979: ΔΗΜΟΤΙΚΟ –ΓΥΜΝΑΣΙΟ 1979 - 2010: ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ
Σημερινή χρήση:	ΛΥΚΕΙΟ
Επεμβάσεις:	2013: Οικοδομική Άδεια 1033/19-03-2013 2021: Επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	Το σημερινό Λύκειο Πεντάπολης ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1925 και αποπερατώθηκε το 1931. Λειτουργήσε αρχικά το 1932 ως Δημοτικό σχολείο ενώ το 1955 άρχισε να λειτουργεί και ως ιδιωτικό Εξατάξιο Γυμνάσιο. Το 1979 ανεγέρθηκε το νέο Δημοτικό σχολείο στο οποίο μεταστεγάστηκε το Δημοτικό και τους χώρους του παλιού Δημοτικού κατέλαβαν το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στη συνέχεια, έως το σχολικό έτος 2009-2010 συστεγάστηκαν το Γυμνάσιο (ισόγειο) και το Λύκειο (1ος όροφος) ενώ από το 2011 έως και σήμερα λειτουργεί μόνο ως Λύκειο. Σύμφωνα με μαρτυρίες από τους κατοίκους του οικισμού, την περίοδο του Β' Παγκοσμίου πολέμου διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο καθώς οι ήρωες υπερασπιστές του Ρούπελ φιλοξενήθηκαν για λίγο στο κτήριο αυτό. Ακόμη κατά τα έτη 1947 - 1948 διανεμόταν εκεί η αμερικανική βοήθεια της UNRA ενώ την περίοδο 1948 - 1953 λειτουργήσε στον ίδιο χώρο Οικονομική Σχολή με Οικοτροφείο (Χανουμίδης & Λασπάς & Χατζηαγοράκης & Αλαχούζου, 2010 & https://blogs.sch.gr/dpentapoli/ikraideysi-sti-pentapoli/).
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	Πρόκειται για ένα τριώροφο κτήριο με ισόγειο και 1ο όροφο καθώς στο ΝΔ τμήμα του διαθέτει και υπόγειο το οποίο εκτείνεται σχεδόν στο μισό της επιφάνειάς του. Διαθέτει κεραμοσκεπή και το συνολικό ύψος του από την επιφάνεια του εδάφους είναι 12,20 μ. (10,20 μ. + 2,00 μ. η στέγη) ενώ η κάτοψή του είναι σχήματος "Π". Η κύρια όψη του κτιρίου είναι ΝΑ και έχει δύο κύριες πόρτες εισόδου οι οποίες βρίσκονται στο κέντρο της κύριας και πίσω όψης του σχηματίζοντας μικρή προεξοχή. Επίσης, υπάρχουν ακόμη 3 δευτερεύουσες πόρτες εισόδου στο ΒΔ και ΒΑ τμήμα του. Οι εισοδοί γίνονται με κλίμακες και στην κύρια όψη έχει κατασκευαστεί και ράμπα ΑΜΕΑ. Στο ΝΔ

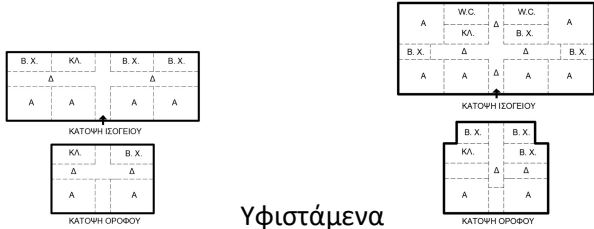
	<p>τμήμα του κτιρίου υφίσταται η πόρτα εισόδου στο υπόγειο που σημειακά εκεί εμφανίζεται ως ισόγειο λόγω του επικλινούς εδάφους. Τα ανοίγματα είναι συμμετρικά, ορθογωνικού σχήματος και αρκετά σε αριθμό ενώ πάνω ακριβώς από την κύρια πόρτα εισόδου της κύριας όψης υπάρχει ένας μικρός εξώστης. Στο πάνω μέρος κάθε ανοίγματος παρουσιάζονται κλασικίζοντα στοιχεία με παραστάδες και κορνίζες.</p> <p>Εσωτερικά του κτιρίου υπάρχει επιμήκης κεντρικός διάδρομος που διακλαδίζεται με τους διαδρόμους των κύριων εισόδων. Οι αίθουσες διδασκαλίας και των δύο ορόφων αναπτύσσονται στην ΝΑ πλευρά του διαδρόμου αλλά στα σημεία που παρουσιάζεται το σχήμα “Π” υπάρχουν αίθουσες εκατέρωθεν του διαδρόμου.</p> <p>Η κάτοψη ισογείου επαναλαμβάνεται και στον όροφο και περιλαμβάνει 6 αίθουσες διδασκαλίας και βοηθητικούς χώρους. Το υπόγειο αποτελείται από 6 βοηθητικούς χώρους.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο θεμελιώθηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) από καλαμωτή και οι εξωτερικές τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες εξωτερικά και εσωτερικά. Οι κύριες κλίμακες ανόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο είναι επενδεδυμένες στην κύρια όψη με πλακίδια και στην πίσω όψη με μωσαϊκό ενώ οι κλίμακες ανόδου στις δευτερεύουσες εισόδους του κτιρίου είναι επενδεδυμένες οι 2 με μωσαϊκό και η μία με μάρμαρο. Τα εξωτερικά κουφώματα είναι αλουμινίου ενώ οι εσωτερικές θύρες είναι πλαστικού τύπου. Το δάπεδο σε όλο το μήκος του επιμήκη διαδρόμου των 2 ορόφων και στις περισσότερες αίθουσες είναι επενδεδυμένο με πλακίδια ενώ μερικές αίθουσες έχουν επένδυση δαπέδου με ξύλο Laminate και άλλες με βιομηχανικό δάπεδο ανοιχτού. Τα εσωτερικά κλιμακοστάσια είναι επενδεδυμένα με μάρμαρο. Στις οροφές του κτιρίου έχει τοποθετηθεί ψευδοροφή από πλάκες ορυκτών ινών και γυψοσανίδα. Η στέγη είναι τετράριχη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτιρίου κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά του κτιρίου και τμηματικές αποκολλήσεις εσωτερικά του υπογείου.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Χανουμίδης, Λ. & Λασπάς, Α. & Χατζηαγοράκης, Δ. & Αλαχούζου, Μ. (2010). <i>Η εκπαίδευση στην Πεντάπολη Σερρών</i>. Σέρρες https://blogs.sch.gr/dpentapoli/i-ekpaideysi-sti-pentapoli/ http://lyk-pentap.ser.sch.gr/j3site/to-sxoleio-mas/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-6 & 10-21 : Ζ.Κ. Εικ. 7-9 : Αρχείο Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

A.11 Δημοτικό σχολείο Τούμπας (Σ11)

Κωδικός σχολείου:	Σ11 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥΜΠΑΣ
Τοποθεσία:	ΤΟΥΜΠΑ
Χρονολογία κατασκευής:	1950
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) έως το 2011
Σημερινή χρήση:	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Επεμβάσεις:	Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα του 2022: Επεμβάσεις συντήρησης και αποκατάστασης ζημιών
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	<p>Αρχικά Υφιστάμενα </p>
Αριθμός ορόφων:	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το Δημοτικό σχολείο Τούμπας κατασκευάστηκε το 1950 και αργότερα, λόγω της αύξησης του πληθυσμού των κατοίκων και κατά συνέπεια των μαθητών του οικισμού, προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του και κατασκευάστηκε προσθήκη στο ΒΑ τμήμα του η οποία δεν επικοινωνεί με την αρχική κατασκευή. Σήμερα, μετά την συγχώνευση των Δημοτικών σχολείων του 2011 το σχολείο δεν λειτουργεί και οι χώροι του χρησιμοποιούνται από το 2012 από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Είναι ένα διώροφο κτήριο με υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο και στέγη σχηματίζοντας ορθογωνική κάτοψη. Το ημιυπόγειο καλύπτει παραπάνω από το μισό της ΝΔ επιφάνειας του και αυτό συμβαίνει γιατί στο αρχικό κτήριο που είχε κατασκευαστεί το 1950 υπήρχε ημιυπόγειο σε όλο το τμήμα του ενώ η προσθήκη που έγινε αργότερα δεν προέβλεπε υπόγειο. Το συνολικό ύψος του είναι 6,50 μ..</p> <p>Στην ΝΑ κύρια όψη του υπάρχουν 2 πόρτες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο και συγκεκριμένα η μία (αρχικού κτιρίου) περίπου στο κέντρο της και η δεύτερη (προσθήκης) ΒΑ αυτής. Πόρτες εισόδου στο ημιυπόγειο υπάρχουν ΝΔ και κεντρικά της κύριας όψης αλλά και επιπλέον μία στην ΝΔ πλάγια όψη. Η είσοδος σε αυτό γίνεται με εξωτερικές κλίμακες επικαλυμμένες με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια.</p> <p>Διαθέτει 24 συμμετρικά μεταξύ τους, ως προς τον οριζόντιο άξονα, ανοίγματα σε όλες τις όψεις του τα οποία είναι ορθογωνικού σχήματος και διακοσμούμενα στο κάτω τμήμα τους με κορνίζα από κονίαμα. Στο ημιυπόγειο υπάρχουν 2 ανοίγματα στην κύρια όψη και 2 μικρά στην πίσω όψη του κτιρίου.</p> <p>Το υπερυψωμένο ισόγειο της προσθήκης αποτελείται από μία αίθουσα και του αρχικού κτιρίου από έναν προθάλαμο, έναν χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή που βρίσκεται στο πίσω μέρος του κτιρίου (μετά τον προθάλαμο) και δύο αίθουσες που βρίσκονται εκατέρωθεν των χώρων αυτών. Το ημιυπόγειο περιλαμβάνει 3 βοηθητικούς</p>

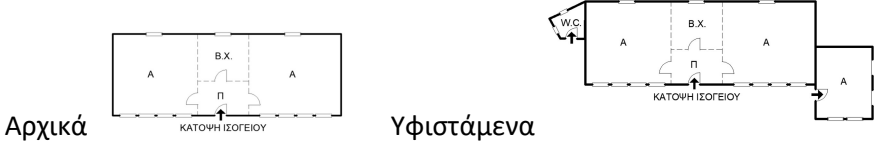
	<p>χώρους οι οποίοι παλαιότερα χρησιμοποιήθηκαν και ως αίθουσες διδασκαλίας ενώ σήμερα χρησιμοποιούνται ως αποθήκη.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Ο οικοδομικός σκελετός του κτιρίου αποτελείται από φέρουσα τοιχοποιία λιθοδομής και πλινθοδομής και πλάκα ισογείου από σπλισμένο σκυρόδεμα ενώ η οροφή (ψευδοροφή) του υπερυψωμένου ισογείου είναι κατασκευασμένη από ανθυγρή πυράντοχη γυψοσανίδα. Οι τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες σε όλη την επιφάνειά τους εσωτερικά και εξωτερικά. Οι εξωτερικές κλίμακες των εισόδων είναι επιστρωμένες με μάρμαρο λευκού χρώματος ενώ εσωτερικά τα δάπεδα των αιθουσών έχουν επίστρωση με μωσαϊκό γκρι χρώματος και ο χώρος ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή με ξύλο Laminate. Τα εξωτερικά κουφώματα είναι αλουμινίου ανοιγόμενα με διπλούς υαλοπίνακες λευκού χρώματος και οι εσωτερικές θύρες στις αίθουσες ξύλινες και στο χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή αλουμινίου. Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κτιρίου κρίνεται καλή.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-15 : Z.K.</p>

A.12 Δημοτικό σχολείο Νέου Σκοπού (Σ12)

Κωδικός σχολείου:	Σ12 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΟΥ ΣΚΟΠΟΥ
Τοποθεσία:	ΝΕΟΣ ΣΚΟΠΟΣ
Χρονολογία κατασκευής:	1950
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική)
Σημερινή χρήση:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ
Επεμβάσεις:	Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα του 2005: Οικοδομική Άδεια 101/2005
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	 <p style="text-align: center;"> Αρχικά Υφιστάμενα </p>
Αριθμός ορόφων:	3 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφος)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το αρχικό Δημοτικό σχολείο του Νέου Σκοπού θεμελιώθηκε το 1924 στη σημερινή του τοποθεσία αλλά κατά τη διάρκεια της Βουλγαρικής Κατοχής κάηκε το 1942 ή κατά άλλους το 1943. Έτσι, μετά τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου ανοικοδομήθηκε το σημερινό Δημοτικό σχολείο του οικισμού, στα τέλη της δεκαετίας του 1950, με δαπάνες των ομογενών της Αμερικής, του Ελληνικού Δημοσίου και των κατοίκων του οικισμού (https://dim-n-skopou.ser.sch.gr/?page_id=2). Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του προέκυψε η ανάγκη επέκτασής του στο ΒΑ τμήμα του έτσι ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες αίθουσες διδασκαλίας και να καλύψουν τις απαιτήσεις του αυξημένου μαθητικού δυναμικού που παρουσιάστηκε στον οικισμό λόγω της αύξησης του πληθυσμού του.</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Είναι ένα τριώροφο κτήριο, αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, όροφο και στέγη, το οποίο σχηματίζει συμμετρική διάταξη όψεων ενώ η κύρια όψη του είναι η νοτιοδυτική. Είναι κατασκευασμένο σε επικλινές έδαφος που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά – νότου και ο όροφος εκτείνεται μόνο στο κεντρικό τμήμα του κτιρίου, αντιδιαμετρικά της κύριας όψης, ενώ το ημιυπόγειο καταλαμβάνει ένα ΒΑ τμήμα της επιφάνειάς του.</p> <p>Διαθέτει μία κύρια πόρτα εισόδου στο κέντρο της κύριας όψης του και μία άλλη στο κέντρο της πίσω όψης του η οποία και συνδέεται με τον αύλειο χώρο του. Η είσοδος γίνεται με εξωτερικές κλίμακες εκατέρωθεν των εισόδων ενώ στην κύρια όψη του έχει κατασκευαστεί και ράμπα Α.Μ.Ε.Α.. Το πλατύσκαλο των κλιμάκων της κύριας όψης είναι επιστεγασμένο με πλάκα, η οποία στηρίζεται σε δύο υποστυλώματα, και αποτελεί έναν μικρό εξώστη του ορόφου επικαλυμμένου με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια. Οι κλίμακες της πίσω όψης είναι με περισσότερα ρίχτια διότι η πλάκα ισόγειου είναι σε μεγαλύτερο υψόμετρο</p>

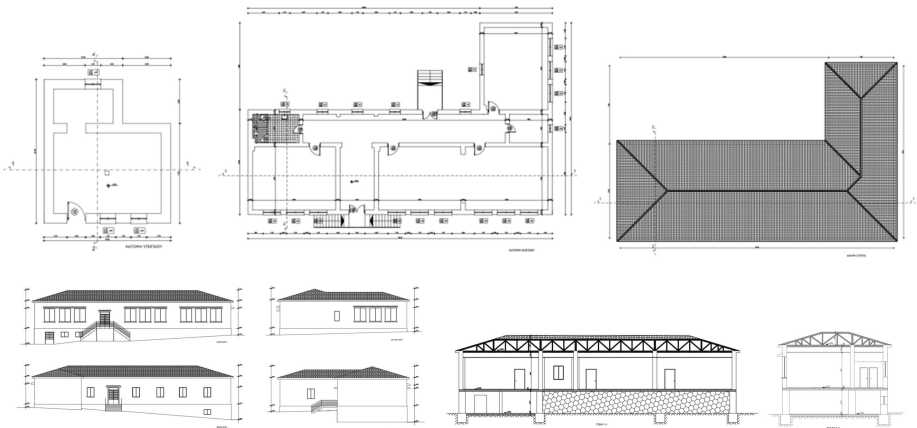
	<p>από αυτό της κύριας όψης λόγω του επικλινούς εδάφους και έχουν επικάλυψη με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια σε όλη την επιφάνειά τους. Πάνω από το συγκεκριμένο στέγαστρο υπάρχει ένα μικρότερο ίδιου τύπου το οποίο επιστεγάζει τον μικρό εξώστη του ορόφου. Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται με εσωτερική κλίμακα.</p> <p>Ανοιγματα ορθογωνικού σχήματος (μικρά και μεγάλα) υπάρχουν σε όλες τις όψεις του και είναι συμμετρικά ως προς τον οριζόντιο άξονα ενώ ως προς το ισόγειο με τον όροφο έχουν συμμετρία μόνο στην κύρια όψη. Στο κάτω τμήμα κάθε ανοίγματος υπάρχει διακοσμητική κορνίζα. Η ίδια διακοσμητική κορνίζα υπάρχει και σε όλο το μήκος της πλακών της κύριας όψης του καθώς και στο μισό της πλάγιας ΒΔ όψης του. Το ημιυπόγειο διαθέτει 3 ανοίγματα μόνο στην πίσω όψη και είναι ορθογωνικά.</p> <p>Εσωτερικά του κτιρίου υπάρχει επιμήκης κεντρικός διάδρομος, που διακλαδίζεται με τους διαδρόμους των κύριων εισόδων, με τις αίθουσες διδασκαλίας και των δύο ορόφων να αναπτύσσονται εκατέρωθεν του επιμήκη διαδρόμου. Η μετάβαση στον όροφο καθώς και στο ημιυπόγειο γίνεται με κλιμακοστάσια τα οποία βρίσκονται εκατέρωθεν του διαδρόμου εισόδου της πίσω όψης. Το ισόγειο περιλαμβάνει 4 αίθουσες διδασκαλίας (Α', Β', Γ' και Δ' τάξη) και ο όροφος 2 (Ε' και ΣΤ' τάξη). Επίσης, το κτήριο διαθέτει αίθουσες ολοήμερου τμήματος, τμήματος ένταξης, πολλαπλών εκδηλώσεων, βιβλιοθήκης, πληροφορικής, καλλιτεχνικών, γυμναστηρίου και το γραφείο Διευθυντή, γραφείο καθηγητών και 2 W.C.. Το ημιυπόγειο αποτελείται από 2 αποθηκευτικούς χώρους και το λεβητοστάσιο.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο κατασκευάστηκε με φέρουσα λίθινη τοιχοποιία και πλάκες οπλισμένου σκυροδέματος και όλες τοιχοποιίες του είναι επιχρισμένες. Τα εσωτερικά δάπεδα σε όλο το μήκος των διαδρόμων καθώς και σε όλες τις αίθουσες είναι υπενδεδυμένα με κεραμικά πλακίδια και στο κλιμακοστάσιο με μάρμαρο καφέ χρώματος. Το δάπεδο της εξωτερικής κλίμακας εισόδου στην κύρια όψη είναι υπενδεδυμένο με πλάκες μωσαϊκού γκρι χρώματος ενώ στην πίσω όψη το πλατύσκαλο είναι υπενδεδυμένο με κεραμικά πλακίδια και οι βαθμίδες με μάρμαρο ανοιχτού γκρι χρώματος.</p> <p>Τα εξωτερικά κουφώματα του κτιρίου είναι αλουμινίου παλαιού τύπου συρόμενα και οι εσωτερικές πόρτες είναι όλες ξύλινες εκτός από αυτή των W.C. η οποία είναι αλουμινίου. Η οροφή σε όλο το κτήριο, εκτός των διαδρόμων εισόδου, φέρει ψευδοροφή με πλάκες ορυκτών ινών. Οι στέγες είναι τετράριχτες, ξύλινες με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησης του κρίνεται καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>https://dim-n-skopou.ser.sch.gr/?page_id=2</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-16 : Z.K.</p>

A.13 Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης (Σ13)

Κωδικός σχολείου:	Σ13 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΝΟΒΡΥΣΗΣ
Τοποθεσία:	ΜΟΝΟΒΡΥΣΗ
Χρονολογία κατασκευής:	1925
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) έως το 2011
Σημερινή χρήση:	Κ.Δ.Α.Π. και ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
Επεμβάσεις:	1970: Προσθήκη κατ' επέκταση στο Α τμήμα του 2013: Απόφαση πιστοποίησης περιγράμματος προ του 55' 1034/19-3-13
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το Δημοτικό σχολείο Μονόβρυσης θεμελιώθηκε το 1925 και άρχισε να λειτουργεί το 1930. Το 1970 έγινε προσθήκη κατ' επέκταση στο ανατολικό τμήμα του. Και φιλοξένησε το Δημοτικό σχολείο του οικισμού έως το 2011, έτος το οποίο σταμάτησε να λειτουργεί ως σχολείο λόγω της συγχώνευσής του με το Δημοτικό σχολείο Νεοχωρίου. Από το 2018 και μετά το αρχικό τμήμα του κτιρίου ξεκίνησε να λειτουργεί ως Κ.Δ.Α.Π. (http://edemocracy-empraras.gr/kdap/2018/09/28/nees-domes-k-d-a-p/) και συνεχίζει έως σήμερα ενώ η προσθήκη χρησιμοποιείται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του οικισμού.</p>
Αρχιτεκτονικά στοιχεία:	<p>Το κτήριο είναι διώροφο με υπερυψωμένο ισόγειο, ημιυπόγειο που εκτείνεται σε όλη την επιφάνεια του και στέγη και το συνολικό ύψος του είναι 6,50 μ..</p> <p>Η προσθήκη μετέτρεψε την αρχική ορθογωνική κάτοψή του σε σχήμα "Γ" ενώ δεν επικοινωνεί με το αρχικό κτήριο με αποτέλεσμα να υπάρχουν 2 πόρτες εισόδου στο ισόγειο. Στη κύρια όψη του, κεντρικά του αρχικού κτηρίου, υπάρχει η μία πόρτα εισόδου και 8 ορθογωνικά ανοίγματα εκατέρωθεν της εισόδου σε ίσες μεταξύ του αποστάσεις ανά 4 ενώ στην προσθήκη υπάρχουν 2. Η άλλη πόρτα εισόδου στην προσθήκη βρίσκεται στην δυτική πλάγια όψη του. Στην πίσω όψη του υπάρχουν 3 ορθογωνικά ανοίγματα και στην ανατολική πλάγια όψη 2 σε ίσες μεταξύ τους αποστάσεις. Η είσοδος στο ημιυπόγειο γίνεται από την κύρια όψη του και για τα 2 κτήρια με 3 πόρτες εισόδου ενώ υπάρχουν 2 ορθογωνικά ανοίγματα εκατέρωθεν της δυτικής πόρτας εισόδου και ένα στην ανατολική όψη του. Στην Δ πλευρά του κτηρίου υπάρχει ένα προσκολλημένο τμήμα το οποίο αποτελεί τα W.C..</p> <p>Η είσοδος στο ισόγειο γίνεται με εξωτερικές κλίμακες, επικαλυμμένες με εξωτερικό στέγαστρο από κεραμίδια. Το ισόγειο της προσθήκης περιλαμβάνει μία αίθουσα και του αρχικού κτηρίου έναν προθάλαμο, έναν χώρο ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή που βρίσκεται στο πίσω μέρος του κτηρίου (μετά τον προθάλαμο) και δύο</p>

<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>αίθουσες που βρίσκονται εκατέρωθεν των χώρων αυτών.</p> <p>Η θεμελίωση του κτηρίου αποτελείται από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οροφή (ψευδοροφή) του υπερυψωμένου ισογείου από επιχρισμένη καλαμωτή.</p> <p>Η εξωτερική τοιχοποιία του κτηρίου έχει πάχος 60 εκ., είναι επιχρισμένη και βαμμένη σε μπλε απόχρωση σε όλη την επιφάνεια της εκτός από τα εμφανή σημεία της επιφάνειας του ημιπόγειου της κύριας όψης και τμήματος της δυτικής πλάγιας όψης τα οποία αποτελούνται από ημιλαξευτούς και ακανόνιστους λίθους διαστάσεων περίπου 10-20x20-40 εκ. χρώματος μπλε. Οι τοιχοποιίες όλων των εσωτερικών χώρων είναι επιχρισμένες.</p> <p>Τα δάπεδα στις κλίμακες ανόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο και στις 2 αίθουσες είναι επιστρωμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος με μικρή ψηφίδα ενώ του χώρου ο οποίος αποτελούσε το γραφείο του Διευθυντή και της μίας αίθουσας με ξύλο Laminate καφέ χρώματος.</p> <p>Διαθέτει μεταλλικά κουφώματα παλαιού τύπου σε όλα τα ανοίγματά του ενώ οι 2 πόρτες εισόδου στο υπερυψωμένο ισόγειο είναι αλουμινίου. Εσωτερικά οι πόρτες είναι κατασκευασμένες από ξύλο.</p> <p>Η στέγη είναι τετράριχτη, ξύλινη με κεραμίδια.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η κατάσταση διατήρησης του είναι καλή με σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>http://edemocracy-empapas.gr/kdap/2018/09/28/nees-domes-k-d-a-p/</p> <p>Εικ. 1 & 2: Google earth</p> <p>Εικ. 3-18 : Z.K.</p>

A.14 Δημοτικό σχολείο Πεθελινού (Σ14)

Κωδικός σχολείου:	Σ14 : ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΘΕΛΙΝΟΥ
Τοποθεσία:	ΠΕΘΕΛΙΝΟ
Χρονολογία κατασκευής:	1930
Αρχική / παλαιότερες χρήσεις:	ΔΗΜΟΤΙΚΟ (αρχική) έως το 2000
Σημερινή χρήση:	ΧΩΡΙΣ ΧΡΗΣΗ
Επεμβάσεις:	<p>Προσθήκη κατ' επέκταση στο ΒΑ τμήμα του</p> <p>2013: Απόφαση πιστοποίησης περιγράμματος προ του 55' 1035/19-03-2013</p> <p>2018: Απόφαση πιστοποίησης περιγράμματος προ του 55' 44/05-01-2018</p> <p>2022: Επεμβάσεις ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης</p>
Τοπογραφικό:	
Γενικές φωτογραφίες:	
Σχέδια:	
Αριθμός ορόφων:	2 (ημιυπόγειο, υπερωψωμένο ισόγειο)
Ιστορικά στοιχεία:	<p>Το κτήριο, σύμφωνα με πληροφορίες των κατοίκων του οικισμού χρονολογείται σε περίοδο του μεσοπολέμου περίπου το 1930. Λειτούργησε ως Δημοτικό σχολείο έως το 2000 και τα επόμενα 20 χρόνια τελούσε υπό εγκατάλειψη. Το 2022 ο Δήμος Εμμανουήλ Παππά ξεκίνησε τις επεμβάσεις ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισής του με σκοπό την επαναχρησή του ως χώρος δημοτικού γυμναστηρίου.</p>

<p>Αρχιτεκτονικά στοιχεία:</p>	<p>Είναι ένα διώροφο κτήριο αποτελούμενο από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο και στέγη. Είναι κατασκευασμένο σε επικλινές έδαφος που χαμηλώνει σε στάθμη με κατεύθυνση βορρά-νότου και σχηματίζει κάτοψη σχήματος “Γ” η οποία επήλθε μετά από προσθήκη κατ’ επέκταση που έγινε παλαιότερα στο ΒΑ τμήμα του.</p> <p>Η κύρια όψη του ήταν η νότια και η κύρια είσοδος βρισκόταν κεντροδυτικά της κύριας όψης του ενώ η δευτερεύουσα κεντροανατολικά της πίσω όψης. Στο πάνω τμήμα των εισόδων υπάρχει πλάκα σκιάστρου από οπλισμένο σκυρόδεμα. Η ανάβαση στο ισόγειο γινόταν με εξωτερικές κλίμακες. Διαθέτει ορθογωνικά ανοίγματα σε όλες τις όψεις του με τα περισσότερα και μεγαλύτερα να είναι αυτά στη Ν κύρια όψη. Η είσοδος στο ημιυπόγειο ήταν δυτικά της κύριας όψης του.</p> <p>Το ισόγειο αποτελούνταν από έναν προθάλαμο οποίος διακλαδιζόταν με έναν επιμήκη διάδρομο, νότια του οποίου υπήρχαν 3 αίθουσες διδασκαλίας και βόρεια στο δυτικό τμήμα του 1 αίθουσα διδασκαλίας. Σε συνέχεια του επιμήκη διαδρόμου δυτικά υπήρχαν W.C. και ανατολικά το γραφείο των δασκάλων. Διέθετε συνολικά 19 ορθογωνικά και συμμετρικά μεταξύ τους ανοίγματα, με τα μεγαλύτερα από αυτά να βρίσκονταν στις αίθουσες διδασκαλίας και τοποθετημένα στο νότο και τα μικρότερα στον βορρά στη θέση του επιμήκη διαδρόμου και των W.C.. Στα πάνω τμήματα των ανοιγμάτων υπάρχουν πλάκες σκιάστρων από οπλισμένο σκυρόδεμα. Το ημιυπόγειο αποτελούνταν από 2 αποθηκευτικούς χώρους ενώ είχε 3 μικρά ορθογωνικά ανοίγματα.</p>
<p>Κατασκευαστικά χαρακτηριστικά / υλικά:</p>	<p>Το κτήριο κατασκευάστηκε από φέρουσα λίθινη τοιχοποιία, πλάκα ισογείου από οπλισμένο σκυρόδεμα, οροφή (ψευδοροφή) ισογείου από επιχρισμένη καλαμωτή και είχε τετράριχτη, ξύλινη στέγη με κεραμίδια. Όλες οι τοιχοποιίες του ήταν επιχρισμένες με διαδοχικές στρώσεις κονιαμάτων και βαφής ενώ οι εσωτερικές ήταν επικαλυμμένες μέχρι περίπου το 1,50 μ. με λαδομπογιά.</p> <p>Οι κλίμακες εισόδου στο ισόγειο και όλα τα δάπεδα του κτηρίου ήταν επιστρωμένα με μωσαϊκό γκρι χρώματος. Όλα τα εξωτερικά κουφώματα του ήταν μεταλλικά παλαιού τύπου ενώ εσωτερικά οι πόρτες ήταν κατασκευασμένες από ξύλο.</p>
<p>Κατάσταση διατήρησης (παθολογία):</p>	<p>Η σημερινή κατάσταση διατήρησής του, μετά από τις επεμβάσεις ανακαίνισης και αναβάθμισής του, κρίνεται πολύ καλή ενώ πριν από αυτές υπήρχαν έντονες σημειακές αποφλοιώσεις επιχρισμάτων εξωτερικά και εσωτερικά και τμήμα της κεραμοσκεπής και της οροφής είχε υποχωρήσει με αποτέλεσμα να ήταν ευάλωτο σε υγρασία και καιρικές συνθήκες.</p>
<p>Φωτογραφίες:</p>	
<p>Βιβλιογραφία:</p>	<p>Εικ. 1 & 2: Google earth Εικ. 3-21 : Τ.Υ. Δήμου Εμμανουήλ Παππά</p>

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται στον Οργανισμό και στον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Διπλωματικής μου Εργασίας δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου συγγραφέα χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από επιστημονικό περιοδικό ή εφημερίδα, ιστοσελίδα κ.λπ.) και ότι χρησιμοποίησα μόνο τις πηγές που αναφέρονται στη βιβλιογραφία.

ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΖΗΝΟΒΙΑ